

HET WEER VANDAAG

BEWOLKING

DE BILT

Overwegend droog weer met in het algemeen veel bewolking en weinig wind. Maximuimtemperatuur rond 14 graden.

Vooruitzichten voor zondag en maandag: bijna overal droog met plaatselijk zon. Hogere middagtemperaturen.

AKEN

Vrij veel bewolking maar in het algemeen droog. Middagtemperaturen rond 15 graden. Zwakke wind uit uitoenlopende in hoofdzaak westelijke richtingen. Verdere vooruitzichten tot zondag: vrijwel overal droog met plaatselijk zon. Hogere temperaturen.

Zon op: 6.39. Zon onder: 18.20.

In Europa:

	max. temp.
Amsterdam	geheel bew.
Zuid-Limburg	geheel bew.
Athene	half bew.
Geneve	half bew.
Helsinki	half bew.
Innsbruck	onbewolkt
Londen	onbewolkt
Malaga	zwaar bew.
Parijs	onbewolkt
Rome	onbewolkt
Split	onbewolkt
Tel-Aviv	onbewolkt
Tunis	onbewolkt

VANDAAG IN HET

Limburgs Sport Dagblad

Jos Coler, voorzitter betaald voetbal, treedt af: „Er komen wijzigingen op alle fronten“

SPORT 1

Trainer Jacques Koolle: „Roda JC-Vitesse“ wordt een bikkelaar-gevecht“

SPORT 2

Sport in de regio

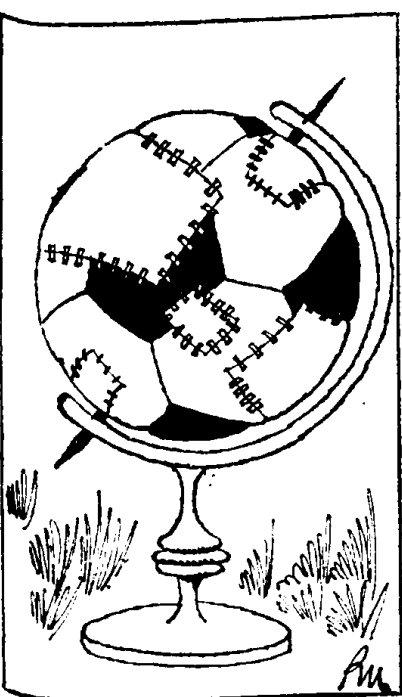
SPORT 3

Wielermis Petra van Dijk: „Het maakt wel even zout“

SPORT 4

Kiek van der Valt wil Spitz Kohn niet teleurstellen

SPORT 5

Belgisch dorpje zat jaar lang op chemische 'tijdbom'

BRUSSEL, 30 sept. — De bevolking van het Belgische plaatsje Hannêche, 20 kilometer noord-oostelijk van Namen, heeft ongeveer een jaar lang op een tijdbom geleefd. De Belgische staat draait op voor kosten die in de miljoenen franken gaan lopen en de Belgische regering zit nog maanden met een volksgezondheidsprobleem. Dat zijn de conclusies die getrokken kunnen worden uit gisteren gedane mededelingen van twee Belgische ministers.

De tijdbom bestaat uit meer dan 10.000 vaten (totaal gewicht 2.000 à 3.000 ton) chemisch afval, waaronder uiterst gevaarlijke alkyliden, die in een vervallen fabrieksgebouw en zelfs in de open lucht te Hannêche waren opgeslagen. De miljoenen franken zal België moeten uitgeven om dit afval op afdoende wijze te vernietigen.

Ongeveer een jaar lang ligt het gevaarlijke chemische afval al in Hannêche. Het is onmogelijk afkomstig van de Belgische overheid. Het is overgebracht naar een legerplaats bij Tongeren. Dat karwei alleen al zal 60 dagen in beslag nemen, aldus minister Major van arbeid. Het legerplaats ligt het voorlopig veilig, maar het kan natuurlijk niet eeuwig blijven liggen. Het studiecentrum voor kernenergie in Mol zal zich buigen over het vraagstuk hoe het afval vernietigd moet worden. Mol heeft laten weten, dat de oplossing van dat probleem maanden zal vergen.

Raadsel

Dit ernstige afvalprobleem (minister Van Eilslande van binnenlandse zaken sprak zelfs van een „gevaar voor een catastrofe“) is België op de nek geschooten door twee mannen, die Belg Adriaan Vandenberg uit Bilzen en de Nederlander Herman T. uit Bussum. Dit duo richtte op 8 juni '71 in Hannêche de NV Habeka op. Doel van deze onderneming was verzameling en vervoer van chemisch afval, dat later vernietigd moest worden. Tegen aanzienlijke betaling verzamelde ze bij Duitse bedrijven het gevaarlijke afval dat ze, in afwachting van een vergunning, maar zolang in Hannêche opstapten. Hoe ze met die duizenden tonnen uiterst gevaarlijke stof rustig de Duits-Belgische grens konden passeren, is een volslagen raadsel.

Wel staat vast dat ze de gemeente Hannêche rond de twee gulden per opgeslagen ton materiaal betaalden. Er wordt een onderzoek ingesteld naar de vraag in hoeverre de gemeentelijke overheid buiten haar boekje gegaan is door de opslag te accepteren zonder dat er een vergunning bestond.

Slapeloze nachten
Op de aanvraag om vergunning van het tweetal werd afwijzend beschikt door G.S. van Luik en op 1 mei van dit jaar werd die weigerij bij koninklijk besluit bevestigd. Vanaf maart van dit jaar wist ik dat de afval er lag, aldus minister Major. Ik heb toen onmiddellijk een onderzoek laten instellen. Ik heb er slapeloze nachten van gehad, omdat ik niet wist hoe we van dat gevaarlijke spul af moesten komen. Voorgevoel was dat de zaak in het Belgische kabinet behandeld dat toen volmaakt en krediet gaf voor het transport van het afval naar de legerplaats.

Het tweetal van de NV Habeka heeft later een NV opgericht, de Vebeka, die een aanvraag indiende voor exploitatie van een verbrandingsoven voor chemische producten in Rotterdam. Ook die werd geweigerd. Het parket van Luik heeft nu een gerechtelijk onderzoek lopen dat antwoord moet geven op vragen hoe de afval er kwam en de opslag geregeld werden en ook wat er van beide NV's terechtgekomen is. Het vermoeden bestaat namelijk dat het maatschappelijk kapitaal en de winsten van deze NV's geheel of gedeeltelijk verdwenen zijn naar Nederland.

(ADVERTENTIE)

ALS U WILD WILT
KOPEN, NÚ DOEN,
DE JACHT GAAT
OPEN
WI MARKT
VAN LEBERT

Israëlitische militairen doorzoeken de puinhopen in een supermarkt van Jeruzalem, waar gisteren Arabische terroristen een tijdbom tot ontploffing brachten. Het aandeel werd toen een vrouw, onder wie de echtgenote van de Venezolane ambassadeur in Israël ernstig gewond.

DAF EN VOLVO GAAN NAUW SAMENWERKEN

EINDHOVEN, 30 sept. — DAF Eindhoven en het Zweedse Volvoconcern zijn in principe overeengekomen een nauwe technische, financiële en commerciële samenwerking aan te gaan op het gebied van personenauto's. Op grond van een voorlopige overeenkomst, welke wat de details betreft nog moet worden uitgewerkt, zal Volvo voor 30 procent deelnemen in Van Doorne's personenautofabriek DAF BV, waarin de ontwikkeling, productie en montage van DAF-personeelsauto's is ondergebracht.

TOTAAL VERLIES EEN MILJOEN

Kurhaus en Grand Hotel gaan dicht

DEN HAAG, 30 sept. — De Scheveningse hotels Kurhaus en Grand Hotel zullen eind oktober worden gesloten. President-directeur Zwolsman van de eigenaars van de hotels, de exploitatiemaatschappij Scheveningen NV, heeft dit gistermiddag aan het personeel meegedeeld.

Vrijdag is aan het gewestelijk arbeidsbureau toestemming gevraagd om de arbeidsovereenkomst met de ongeveer 130 werknemers in vaste dienst te beëindigen. De vakbonden, waarmee reeds eerder overleg is geweest, zijn van het besluit op de hoogte gesteld. Gevraagd is op korte termijn besprekingen te beginnen over de afvloeiing van het personeel.

Volgens de heer Zwolsman is het niet mogelijk gebieden om de steeds groter wordende exploitatieverliezen van de twee hotels te doen keren. Na alle inspanningen van zowel bestuur als medewerkers om sluiting te voorkomen, is aan de reeds geruime tijd durende onzekerheid met deze aankondigingen eind gekomen. De werkgeversorganisaties in het horecabedrijf en het gemeentebestuur van Den Haag zijn op de hoogte gebracht, aldus de EMS.

(ADVERTENTIE)

BRONSWERK
centrale
verwarming
Sittard, Rijksweg Noord 175
04490-5240

Aandelen van LD overgenomen door holding Telegraaf

HEERLEN, 30 sept. — Op de aandeelhoudersvergadering van het Limburgs Dagblad, die gisteren in Hoeve de Aart Heerlen werd gehouden, heeft de heer Muller van het accountantskantoor Muller, Theunissen & Co. bekend gemaakt dat 2622 aandelen Limburgs Dagblad zijn aangekocht door de NV Holding-maatschappij De Telegraaf en 1218 aandelen aan de NV Audet. Het Limburgs Dagblad heeft derhalve ongekend als zelfstandige onderneming te bestaan en is overgenomen door de NV Holding-maatschappij De Telegraaf.

Later op de dag maakte de waarnemend-directeur van het Limburgs Dagblad, de heer Drehmans, bekend dat de heer Pierre Huyskens is benoemd tot hoofddirecteur van de krant.

Na afloop van de aandeelhoudersvergadering las de heer Drehmans de volgende verklaring voor: „Gelet op de akkoordverklaringen van de aandeelhouders, dat alle aandelen geleverd dienen te worden aan de aanbieder die het grootste aantal aandelen heeft aangekocht, betekent dit, dat door deze uitslag de NV Holding-maatschappij De Telegraaf eigenaar is geworden van de NV Gemeenschappelijk Bezit van Aandelen Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad. De raad van commissarissen constateert met instemming, dat een meerderheid van aandeelhouders gekozen heeft voor De Telegraaf.“

„Door het grote aanbod van aandelen ter omwisseling is duidelijk gebleken, dat de aandeelhouders problemen zagen ontstaan, wanneer het Limburgs Dagblad zelfstandig zou blijven. Niet alleen liepen hun eigen belangen dan gevaar, doch ook de belangen van de lezers en de werknemers van het Limburgs Dagblad.“

„Het behoud van arbeidsplaatsen in Limburg en de identiteit van het Limburgs Dagblad heeft naar de mening van de raad van commissarissen duidelijk voorop gestaan bij de bepaling van de keuze, gezien de meerderheid van aandelen die zijn overgedragen aan de NV Holding-maatschappij De Telegraaf.“

„De diversiteit in nieuwsvoorziening blijft nu in Limburg gehandhaafd. Nu twee dagbladbedrijven hun lezers in een gezonde wedijver optimaal kunnen blijven informeren, ligt hierin een extra garantie voor het Limburgs Dagblad.“

„De diversiteit in nieuwsvoorziening blijft nu in Limburg gehandhaafd. Nu twee dagbladbedrijven hun lezers in een gezonde wedijver optimaal kunnen blijven informeren, ligt hierin een extra garantie voor het Limburgs Dagblad.“

„De diversiteit in nieuwsvoorziening blijft nu in Limburg gehandhaafd. Nu twee dagbladbedrijven hun lezers in een gezonde wedijver optimaal kunnen blijven informeren, ligt hierin een extra garantie voor het Limburgs Dagblad.“

„De diversiteit in nieuwsvoorziening blijft nu in Limburg gehandhaafd. Nu twee dagbladbedrijven hun lezers in een gezonde wedijver optimaal kunnen blijven informeren, ligt hierin een extra garantie voor het Limburgs Dagblad.“

„De diversiteit in nieuwsvoorziening blijft nu in Limburg gehandhaafd. Nu twee dagbladbedrijven hun lezers in een gezonde wedijver optimaal kunnen blijven informeren, ligt hierin een extra garantie voor het Limburgs Dagblad.“

„De diversiteit in nieuwsvoorziening blijft nu in Limburg gehandhaafd. Nu twee dagbladbedrijven hun lezers in een gezonde wedijver optimaal kunnen blijven informeren, ligt hierin een extra garantie voor het Limburgs Dagblad.“

„De diversiteit in nieuwsvoorziening blijft nu in Limburg gehandhaafd. Nu twee dagbladbedrijven hun lezers in een gezonde wedijver optimaal kunnen blijven informeren, ligt hierin een extra garantie voor het Limburgs Dagblad.“

„De diversiteit in nieuwsvoorziening blijft nu in Limburg gehandhaafd. Nu twee dagbladbedrijven hun lezers in een gezonde wedijver optimaal kunnen blijven informeren, ligt hierin een extra garantie voor het Limburgs Dagblad.“

„De diversiteit in nieuwsvoorziening blijft nu in Limburg gehandhaafd. Nu twee dagbladbedrijven hun lezers in een gezonde wedijver optimaal kunnen blijven informeren, ligt hierin een extra garantie voor het Limburgs Dagblad.“

„De diversiteit in nieuwsvoorziening blijft nu in Limburg gehandhaafd. Nu twee dagbladbedrijven hun lezers in een gezonde wedijver optimaal kunnen blijven informeren, ligt hierin een extra garantie voor het Limburgs Dagblad.“

„De diversiteit in nieuwsvoorziening blijft nu in Limburg gehandhaafd. Nu twee dagbladbedrijven hun lezers in een gezonde wedijver optimaal kunnen blijven informeren, ligt hierin een extra garantie voor het Limburgs Dagblad.“

„De diversiteit in nieuwsvoorziening blijft nu in Limburg gehandhaafd. Nu twee dagbladbedrijven hun lezers in een gezonde wedijver optimaal kunnen blijven informeren, ligt hierin een extra garantie voor het Limburgs Dagblad.“

„De diversiteit in nieuwsvoorziening blijft nu in Limburg gehandhaafd. Nu twee dagbladbedrijven hun lezers in een gezonde wedijver optimaal kunnen blijven informeren, ligt hierin een extra garantie voor het Limburgs Dagblad.“

„De diversiteit in nieuwsvoorziening blijft nu in Limburg gehandhaafd. Nu twee dagbladbedrijven hun lezers in een gezonde wedijver optimaal kunnen blijven informeren, ligt hierin een extra garantie voor het Limburgs Dagblad.“

„De diversiteit in nieuwsvoorziening blijft nu in Limburg gehandhaafd. Nu twee dagbladbedrijven hun lezers in een gezonde wedijver optimaal kunnen blijven informeren, ligt hierin een extra garantie voor het Limburgs Dagblad.“

„De diversiteit in nieuwsvoorziening blijft nu in Limburg gehandhaafd. Nu twee dagbladbedrijven hun lezers in een gezonde wedijver optimaal kunnen blijven informeren, ligt hierin een extra garantie voor het Limburgs Dagblad.“

„De diversiteit in nieuwsvoorziening blijft nu in Limburg gehandhaafd. Nu twee dagbladbedrijven hun lezers in een gezonde wedijver optimaal kunnen blijven informeren, ligt hierin een extra garantie voor het Limburgs Dagblad.“

„De diversiteit in nieuwsvoorziening blijft nu in Limburg gehandhaafd. Nu twee dagbladbedrijven hun lezers in een gezonde wedijver optimaal kunnen blijven informeren, ligt hierin een extra garantie voor het Limburgs Dagblad.“

„De diversiteit in nieuwsvoorziening blijft nu in Limburg gehandhaafd. Nu twee dagbladbedrijven hun lezers in een gezonde wedijver optimaal kunnen blijven informeren, ligt hierin een extra garantie voor het Limburgs Dagblad.“

LD BLIJFT LD

De strijd is gestreden. En het Limburgs Dagblad, niet langer tot financiële zelfstandigheid in staat, is opgegaan in een groot en sterk verband. Men kan die werkelijkheid met een ludieke protest afwijzen; men kan jammeren over een vermeende toelgang van een onvervreemdbaar Limburgs bezit. Men kan echter ook overwegen, dat een bedrijf — en daarmee de werkgelegenheid van honderden mensen — is gered en gewaarborgd tot in lengte van dagen.

Daarmee is — ik weet het — de kous niet af, als het gaat om een communicatiemedium met een zo nadrukkelijke signatuur als het Limburgs Dagblad. Het is het geestelijke eigendom van velen, niet in het minst van zijn lezers. En die geestelijke aandeelhouders dienen te weten in hoeverre identiteit en katholiechheid bij de transitie ongeschonden zijn gebleven en of er voortaan nog wel sprake mag zijn van hun Limburgse krant.

Er waren mensen, die het somber inzag, priesters die bij voorbaat meenden te moeten aannemen, dat het Limburgs Dagblad met zijn wortels diep in de sociale beweging en met zijn respect voor geloof en kerk, reddeloos verloren zou gaan. Hun manifest was niet erg bemoedigend voor de Limburgers, die de transitie hebben geleid en voor degenen die naar eer en Limburgs geweten de voorwaarden hebben doen vastleggen, waaronder onze krant geestelijk vrij blijft. Deze geestelijke vrijheid is conditio sine qua non geweest — een eis, die boven alles ging en die aan de andere kant van de onderhandelingsstafel niet alleen direct is geaccepteerd, maar nog toegejuicht werd ook. Zelden zal er naar de geloofsbelofte van een hoofddirecteur zo'n diepgaand onderzoek zijn ingesteld.

Het manifest van de redactie „Wat is het Limburgs Dagblad en wat moet het blijven?“ werd als grondwet voor het redactie-onderzoek in de toekomst aanvaard. Zodat het Limburgs Dagblad zal zijn „een regionaal, katholiek en onafhankelijk dagblad, dat zich ten doel stelt optimaal te voorzien in de behoefte aan nieuws, achtergrondinformatie, opinie en versterking binnen het gebied van de provincie Limburg, naar eigen beginselen en inzichten van de redactie en onder verantwoordelijkheid van de hoofddirecteur“.

Was de motie van wantrouwen, die commissarissen en aandeelhouders van verschillende zijden in het gezicht van de redactie, niet bemoedigend — zij zal de hoofddirecteur in ieder geval een vermaning zijn: in voortdurende samspraak met de redactie zal hij trachten met terugwerkende kracht de redenen voor het wantrouwen-bijvoorbij te brengen. Hij rekent derhalve op de gunst van de twijfel: alleen in dat klimaat zal hij zijn stille belofte aan de Limburgers — de lezers, de gewetensbezwaarden, de twijfelaren en degenen die ronduit kwaad zijn over deze nieuwe situatie — kunnen waarmaken. Die belofte is, dat het Limburgs Dagblad blijft wat het was, maar daarvan veel nadrukkelijker zal getuigen.

Het geestelijke eigendom van het Limburgs Dagblad en zijn journalistieke onafhankelijkheid heeft ook een aantal positieve zijden gehad: het was een testcase voor de gehele situatie in de Nederlandse dagbladwereld: de redactie kon haar mondigheid bewijzen en daarmee haar speciale positie in het totaal van de krant; het Limburgs Dagblad werd nationaal vermaard (en dat effect is terwille van Limburg uit te bidden); er zijn twee Limburgse kranten gebleven.

Pierre Huyskens

Per 1 januari 1973

BENZINE DRIE CENT DUURDER

DEN HAAG, 30 sept. — Met ingang van 1 januari aanstaande zal de benzineprijs in ons land worden verhoogd met ongeveer drie centen per liter. Een definitieve beslissing over deze verhoging wordt maandag aanstaande genomen nadat het kabinet zich opnieuw daarover zal hebben beraden.

Een verhoging van de benzineprijs met één cent per liter levert een bedrag van 45 miljoen gulden op. De aangekondigde verhoging zal dus ongeveer een totaalbedrag van f 133 miljoen opleveren.

(ADVERTENTIE)

ELVI
Couture
Elvi Couture

Europa krijgt uniforme wegmarkering

DEN HAAG, 30 sept. — In het kader van de Europese Economische Commissie is overeenstemming bereikt over een Europese wegmarkering. Het systeem heeft drie kleuren: wit voor het rijden, rood voor het parkeren en blauw voor plaatsen waar wel geparkerd mag worden. Zo raakt het besluit door de Europese parlementen is goedgekeurd reeds het in werking.

Voor Nederland zullen de gevolgen van het nieuwe systeem niet zo ingrijpend zijn, alleen moeten de gele strepen bij wegwerkzaamheden vervangen worden door een andere kleur. Ook wordt de gele streep op de stoeprand (waar niet geparkerd mag worden) vervangen door een gele stipplijn.

Gele zig-zag-strepen op de rijbaan zullen parkeren verbieden en een gele streep op de stoeprand een stopverbod van. Blauwe markeringen geven aan waar wel gestopt en geparkerd mag worden.

(ADVERTENTIE)

樓 酒 洲 亞

CHIN. IND. RESTAURANT

AZIË

GELEENSTRAAT 41 — HEERLEN

Natuurlijk HEERLIJKE GERECHTEN EN DRANKEN

NIEUW: NU OOK GEDISTILLEERD

Op blote voeten

is het waard om naar Brunssum te gaan.

Lees daarom pagina no. 44.

Verzorging aan huis van al uw

feestdiners, trouwpartijen, recepties en koude buffetten

MUNSTERGELEEN

telefoon 04490-5841

X

Traiteux Latten

Verzorging aan huis van al uw

feestdiners, trouwpartijen, recepties en koude buffetten

MUNSTERGELEEN

telefoon 04490-5841

X

typiste ziek?

Het eerste uitzendbureau van Nederland heeft de oplossing. Uitstekende, zorgvuldig geteste kantoorkrachten van typiste tot boekhouder, staan tot uw beschikking. U betaalt alleen de gewerkte uren en mochten de prestaties niet aan uw verwachtingen beantwoorden, dan geldt de unieke 4-uren-garantie. Informeer eens bij het eerste uitzendbureau van Nederland.

typisten sociëteit RAAD & DAAD

het uitzendbureau dat garantie geeft

Sittard: Margrietlaan 7, tel. 04490-9734

Maastricht: Van Hasselkade 8, tel. 043-16269

Heerlen: Schoolstraat 13, tel. 045-716401

Antiek Markt Kerkrade

Zaterdag 30 september van 14 tot 22 uur.
Zondag 1 oktober van 11 tot 19 uur.
Grootste antiekbeurs van Zuid-Nederland met 71 stands.

Antiekmarkt - In de Roda-hal - Kerkrade

ELVI
Couture
Elvi Couture

ENTHOUSIASTE REAKTIES! over de nieuwe japonnekollektie ELVI COUTURE Najaar 1972 Uitsluitend in de betere damesmode specialzaken.

ZOETZURE
LAMSLAPJES

De BBC zal na 30 september het huidige V voor victorie-siginaal niet langer gebruiken bij de opening van uitzendingen naar Europa. De BBC gebruikte dit morsesiginaal het eerst tijdens de tweede wereldoorlog in 1941. De plaats van dit door een trommel afgegeven signaal komt een elektronische versie, die meer is afgestemd op de hedendaagse wensen van de luisteraars.

U MU R O
INTER ES NT
TARANTULA R
MAAN SUL I
UR DADAISME
ONDIER CK AS
TEER AH ART
EEND LATENT
N EE LIEGEN
DEREN G ELI
VEL O SLEE
TRA TAPIR NR

pieters-dortu feiten:

overtuigen u beslist.
Pieters-Dortu is 's lands grootste
kinder-, jongens-
en herenkledingspecialist.
Pieters-Dortu weet wel raad met
jonge en/of oudere heren
van elke maat. Zowel in Heerlen als Maastricht
valt uw keus bijzonder licht.

Pieters-Dortu
Heerlen Maastricht

Nationaliteiten: oud probleem voor Joegoslavië

SERAJEWO, 30 sept. — Geen republiek waar duidelijker wordt dat Joegoslavië een conglomeraat van volkeren is dan Bosnië-Herzegowina.

Geen stad dan Serajevo waar beter blijkt dat Joegoslavië het breukvlak, zo men wil de brug, is tussen oost en west, tussen het katholiek Romeinse en het orthodoxe Byzantijnse rijk en tussen de christelijke Oostenrijks-Hongaarse dubbelmonarchie en het Islamitische Turkije.

180.000, zijn geconcentreerd in Macedonië en Servie (130.000 en 45.000), de Albanen in Servie (ca. 700.000, voor het merendeel in het autonome gebied Kossovo-Metohija) en Macedonië (ruim 180.000). De Joegoslavische moslems als etnische groep zijn afstammelingen van de Slavische handwerkers en kooplieden, die in het begin van de zestiende eeuw onder de Turkse overheersing de islam aanvaardden om dezelfde rechten als de Turken te verkrijgen.

In de middeleeuwen, voor de vorming van de staten Servie en Kroatië, lag het koninkrijk Bosnië in het grensgebied tussen het Romeinse en het Byzantijnse rijk. „Het geloof in dit grensgebied“, aldus dr. Jancic, „was niet zo sterk, getuige de opkomst van secten als de Bogumiden“ (wier prachtige grafmonumenten thans nog in Serajevo zijn te zien). De huidige moslems (ethnische groep) zijn voor een deel nakomelingen van de Bogumiden.

Gelijke rechten

Voor de tweede wereldoorlog, toen het koninkrijk officieel slechts uit Servie, Kroaten en Slovenen bestond — Montenegrijnen en Macedoniërs werden niet als volken erkend — werd op de moslems zware persie uitgeoefend om zich uit te spreken voor de Servische of Kroatische nationaliteit. Nog tijdens de tweede wereldoorlog, in 1943 in

Jace, werd de basis gelegd voor de federatie, volgens welke alle volken gelijkberechtigd zijn en de rechten van nationale minderheden worden gegarandeerd. Dr. Cazin Sadikovic, voorzitter van de weigende raad van de assemblee van Bosnië-Herzegowina, meent dat de federatie van voor de jongste grondwetsherziening niet zo rationeel was dat zij optimaal beantwoordde aan het doel van een socialistische maatschappij waarin ieder volkomen gelijkberechtigd is.

„De federatie heeft niet kunnen voorzien in de essentiële behoeften van alle republieken“, er zijn „misverstanden“ ontstaan, ook op het gebied van de betrekkingen tussen de volken. De Sovjetunie is voor Joegoslavië het voorbeeld hoe een federatie niet moet worden opgezet, aldus dr. Sadikovic in antwoord op vragen over het vroegere streven naar een „Groot Servie“ en de overheersende positie van de groot-Russen in de niet-Russische Sovjetrepublieken. Joegoslavië tracht aan de hand van het Russische voorbeeld overheersing door een bepaalde bevolkingsgroep, zij het ook de meest talrijke, te voorkomen, onderdrukking van kleinere nationale groepen is uiteraard de eenvoudigste, maar niet de beste oplossing.”

Hij meent dat Lenin, wiens portret wel voorkomt in de zalen waar de arbeidersraden van fabrieken vergaderen, weinig heeft bijgedragen tot oplossing van het nationaliteitsprobleem.

Sovjet-Unie model voor de federatie

Men begrijpt waarom de Joegoslavische autoriteiten het zo op prijs stellen dat koningin Juliana en prins Bernhard een bezoek brachten aan Serajevo, de hoofdstad van Joegoslavië, trau d'union tussen oost en west en mede dank zij het prestige van maar-schalk Tito een der meest vooraanstaande niet-gebonden landen, wordt nergens duidelijker dan hier.

Ontwikkeling

Bovendien realiseert men zich dat Joegoslavië, ondanks indrukwekkende prestaties op het gebied van industrialisatie, nog steeds een ontwikkelingsland is.

In de stad waar in juni 1944 de schoten werden gelost die de aanleiding vormden tot de eerste wereldoorlog zijn fez en „harembroek“ nog niet geheel verdwenen. In de oude Turkse wijk, rondom de moskee van Husrev Bey — een van de zestig die de stad rijk is — hebben kleermakers, kopersmeden, etc. hun bedrijfs in de straat der kleermakers, kopersmeden etc. zijn de huizen met de typisch-Turkse overhangende eerste verdieping voor-zien van houten versieringen langs de daklijst, houten latwerk voor de ramen en ijzeren sierbeslag op de deuren. Joegoslavië kent vijf volken: Serviërs, Kroaten, Slovenen, Macedoniërs en

Montenegrijnen, en ten minste nog als zodanig erkende nationale minderheden: Albanen, Hongaren, Turken, Slowaken, Bulgaren, Roemenen, Rutenen en Oekraïners, Tsjecho's en Italianen (naast groepen zonder minderheidsstatus als zigeuners, vlachen en Duitsers). Echte Bosniërs bestaan niet, tenzij men de voornamelijk in Bosnië (en in geringe mate in Montenegro vooraf-mondse) etnische groep „moslems“ als zodanig zou willen beschouwen. De republiek wordt bevoord door Bosnische Serven (43 procent), Bosnische Kroaten (22 procent), moslems (26 procent) en „Joegoslaven“ een bevolkingsgroep van ongedefinieerde nationaliteit (ruim 8 procent).

Groepen

Dr. Koca Jancic, secretaris van de grondwetcommissie van Servie en een autoriteit op het gebied van nationale minderheden, legt uit dat met aanduiding moslems geen onderscheid naar godsdienst wordt gemaakt. De moslems, thans voor het grootste deel atheïst, is een etnisch uit Slaven bestaande groep die zich tijdens de Turkse overheersing heeft gevormd.

Joegoslavië kent talrijke moslems — islamieten onder de Turken en Albanese minderheden. De Turken, in totaal

vijf revolvergeschoten doodden. Ophir was een van de voornaamste leiders van de vermeende Israëlische spionagedienst, de MOSSAD. Na de Zesdaagse Oorlog en de diplomatieke verwijdering tussen Frankrijk en Israël, die generaal De Gaulle toen bewerkstelligde, werd het westerse filiaal van MOSSAD op bevel van Jeruzalem van Parijs naar Brussel overgebracht.

De moord op Zadok Ophir in Brussel heeft, volgens de Nouvel Observateur, op de Israëlische regering nog veel meer indruk gemaakt dan het bloedbad van München. Gevraagd wordt dat de Palestijnse contra-spionage de eigen geheime diensten nu over het hoofd kan zijn gegroeid. De reputatie van de MOSSAD en van andere Israëlische geheime diensten wordt, zegt Nouvel Observateur, ver overschat.

Geheime dienst van Israël jaagt op Ayad, brein van het drama München

Die reputatie was vooral gevestigd door de Israëlische bliksemspoelverwinning in de Zesdaagse Oorlog en door enkele huzarenstukjes als de ontvoering van Eichmann en de installatie van Elie Cohen in Damascus, die als spion toen bijna tot Syrisch minister werd benoemd. Even voor die benoeming werd hij door de Syrische contra-spionage echter ontmaskerd en in '67 vond hij de dood op het schavot.

Het Parijse weekblad verzekerde dat de Israël's zich tegenover de nieuwe terreurmethode van de Palestijnse Zwarte Septemberorganisatie vrijwel machteloos achten. De Palestijnen hebben hun terreurorganisatie op een geheel nieuwe grondslag opgebouwd.

Hun agenten genieten een zeer ruime zelfstandigheid van optreden, waar-

„Een goed systeem moet de grondlegger overleven“. Met Lenin is in de Sovjetunie het essentiële element van democratie uit de kwestie van de nationaliteiten verdwenen, aldus dr. Sadikovic, auteur van een studie van het nationaliteitsvraagstuk met de veelzeggende titel „Het democratische criterium“.

Nationalisme

Nationalisme, dat in ook nog het recente verleden de betrekkingen tussen Servie en Kroatië heeft bemoeilijkt, bestaat in Bosnië niet, „maar de invloed van nationalisme in andere republieken is bij ons wel merkbaar“. Niettemin zijn de Bosniërs, evenals bijvoorbeeld de Zwitsers diep doordrongen van de noodzaak te moeten samenleven, onderlinge verdraagzaamheid te tonen. Separatistische stromingen, in de zin dat de Kroaten zich bij Kroatië en de Serven bij Servie zouden willen aansluiten, zijn afwezig. Beide groepen wonen te zeer door elkaar. Zo er sprake is van enige concentratie wonen de Kroaten dicht bij de grens met Servie, en de Serviërs dicht bij Kroatië.

Een klein museum, niet meer dan een grote kamer, is ingericht bij de brug waar op 28 juni 1914 een student, Gavrilo Princip, de Oostenrijkse kroonprins Franz Ferdinand doodschoot, en daarmee Oostenrijk-Hongarië de aanleiding verschaft Servie aan te vallen en de eerste wereldoorlog te ontketenen.

Zwarte Hand

Princip beoogde met de aanslag de vorming van een gemeenschap van Joegoslavische volkeren dichterbij te brengen. Later is komen vast te staan dat Princip, en zijn medeplichtigen, wapens hadden ontvangen van een organisatie van Servische officieren, „de Zwarte Hand“, die ten dele werd gefinancierd door de militaire attaché in Belgrado van het czaristische Rusland. Princip wist niets van deze Servische Russische betrekkingen. Hij, en de andere aanhangers van de beweging „Jong Bosnië“, beschouwde Servie als een staat waarin een Joegoslavisch volk, vrij van vreemde overheersing, aan zijn toekomst bouwde: hij wilde de kroonprins, en de Oostenrijkse militaire commandant van Bosnië-Herzegowina, generaal Potiorek, een voorstander van krachtige maatregelen tegen Servie, vermoorden om het Joegoslavische nationalisme een impuls te geven.

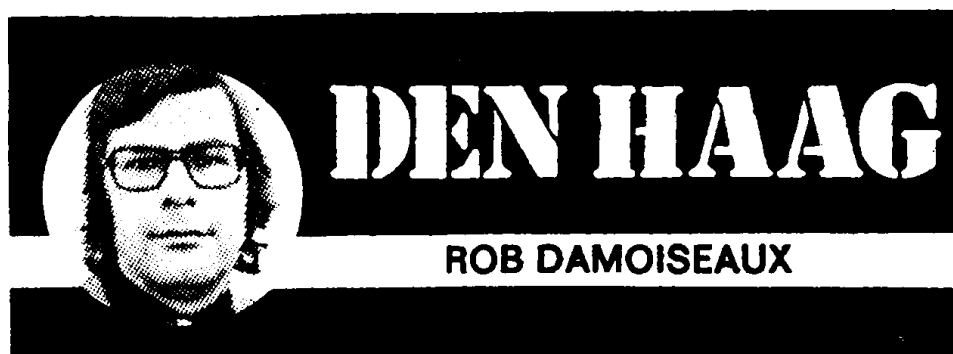
Zijn medeplichtigen werden kort na de aanslag terechtgesteld. Princip, die als minderjarige niet ter dood kon worden veroordeeld, stierf twee jaar na de aanslag ten gevolge van mishandeling in Theresienstadt, waar de nazis later een concentratiekamp zouden inrichten.

De kroonprins had in Bosnië militaire manoeuvres bijgewoond en bezocht Serajevo op de nationale feestdag van Servie, St. Vitus 28 juni, hetgeen door de Joegoslavische nationalisten als een provocatie werd beschouwd.

Servie wilde na de aanslag het ultimatum van Wenen op vrijwel alle punten in. Toen ieder dacht dat de kwestie was opgelost verklaarde Oostenrijk-Hongarië Servie de oorlog hetgeen, via de oorlogsverklaring van Rusland dat Servie steunde, leidde tot de eerste wereldoorlog.

door hun organisatie bijna onmogelijk zal kunnen worden ontfermd. In het land waar ze hun slag moeten slaan, kunnen ze echter rekenen op de actie van de ultra-linkse of gauchistische groepen en groeies, die zonder uitzondering de Arabische commando's steunen.

Niettemin beweert Nouvel Observateur te weten dat Tel Aviv nu vastsloten is bijzonder tel tegenoffensief op de Zwarte Septembermannen te openen, waarbij hun opperste leider, Adu Ayad, tot voornaamste schietschijf is uitgeroepen. Tegen hem moet, zegt Nouvel Observateur, nu een klopplicht zijn geopend, waarvoor honderden Israëlische geheime agenten en voormalige vrijwilligers uit de Sterngroep en de Irgeon-commando's door de regering in Tel Aviv zijn gemobiliseerd.

Vragen, waar toch wel een bijsmaak aan zit

„Kan de regering garanderen dat, mocht tot deze overplaatsing worden besloten, gelet op het te verwachten personeelsverloop een voldoende bevredigend peil van het werk van deze belangrijke instelling behouden zal kunnen blijven?“

Zie hier de vijfde vraag in een serie van zeven, die de kamerleden Van Lier en Laban (PvdA) deze week richtte aan de ministers van Binnenlandse zaken en van Economische zaken. Dat waren vragen over de verplaatsing van het Centraal bureau voor de statistiek (CBS) van Den Haag naar Heerlen. Vragen waarvan de eerste luidde: „Is het waar, dat de regering overweegt het CBS van Den Haag (Voorburg) over te plaatsen naar Zuid-Limburg?“

Vragen ook, die in Zuid-Limburg tot nogal felle reacties hebben geleid en die volgens de heer Laban dienden, om duidelijkheid in deze kwestie te krijgen, maar die volgens mijn, zeker naar Zuid-Limburg betrefte de onduidelijkheid alleen maar onduidelijker maakten.

De heren Van Lier en Laban willen duidelijkheid van de regering over de vraag wat er nu met het CBS gaat gebeuren. Eerder deze maand hebben de kamerleden Hazekamp en Du Chastel (KVP) ook al om deze duidelijkheid gevraagd. Het heeft er toe geleid, alle schijn van, dat zowel de uit Den Haag en Rotterdam afkomstige kamerleden van de PvdA als de beide Haagse KVP'ers in de eerste plaats duidelijkheid willen hebben voor hun kiezers.

Onrust

Als je daarnaar informeert is het antwoord natuurlijk: Neen. De heer Hazekamp vertelde me enige tijd geleden al, dat er onrust is bij het personeel van het CBS en dat daar een einde aan moet komen. Daar ben ik het niet mee eens. Het is niet de bedoeling, dat de onrust, die er al vele jaren in Limburg bestaat, heen.

Soortgelijk is het ook nu eigenlijk weer met de vragen van de PvdA. Het gaat ons erom, zo zette de heer Laban mij desgevraagd uit, om nauwkeurig te krijgen van de betrokken ministers over wat er te gebeuren staat, zeker, omdat de minister aanvankelijk het plan had het CBS uitdrukkelijk in de Limburgse te vermelden, aldus de heer Laban.

Daaraan twijfel ik echter zeer sterk. Het is voor mij zelfs de vraag of minister Langman er wel zo ver, voor voelde om — zoals hij deed — in de Limburgse al over die 2.000 arbeidsplaatsen te spreken, aangezien dit al in de richting van het CBS wees. Pas op het allerlaatste moment zijn deze cijfers erin opgenomen. Dat moest ook wel, want het was in feite in de nota het enige positieve het enige dat voor Limburg zoden aan de dijk zet, het betrekkelijk en voorlopig deze zoden dan ook zijn.

Terug naar de heer Laban: Limburg moet op zo kort mogelijk termijn een vervangende werkgelegenheid worden geholpen, is zijn standpunt. En dat moet dan zeer zeker ook in het kader van administratief werk. Als echter de zeer gespecialiseerde toepassing en academici bij het CBS weigeren mee te gaan, dan kan de dienst niet meer functioneren en dan werkt de verplaatsing averechts.

Daarover zegt de heer Laban duidelijkheid te willen hebben. Dat kan dan wel zo zijn. Het topkader van het CBS heeft inderdaad met ontslag gezegd, maar dat is een normale reactie, als je met een verplaatsing wordt aconfronteerd. Is er voor deze mensen wel zo een grote arbeidsmarkt in het westen, dat ze vlot van baan kunnen veranderen?

ren? Ik dacht van niet en in die gedachte vind ik ook steun bij het kamerlid, dat zelf opmerkt dat de soep wel niet zo heet gegeten wordt als ze wordt opgediend.

Bijsmaak

Nu, dan zijn we er toch. Dan loopt het CBS niet zo een gevaar als in de vraag was gesuggereerd of met andere woorden, dan zijn de vragen ook niet „outer informatief bedoeld“, maar hebben ze duidelijk de in Limburg geproefde bijsmaak.

Ik wil overigens op deze plaats erop aan van de goede bedoelingen van de heer Laban en van zijn partij van de Arbeid, waarom zou ik dat niet. Maar ik blijf volhouden, dat de vragen een bepaalde tendens hebben, die wellicht niet nodig was geweest als de vragen beter geformuleerd waren. Of was dat toch ergens de bedoeling? Hoe het ook zij, de PvdA en de KVP willen duidelijkheid van de minister, dat CBS nu naar Limburg gaat of niet. De minister zal voorlopig wel niet antwoorden. Hij zal wel gebruik maken van de hem ter beschikking staande procedure om te laten blijken, dat het hem niet mogelijk is binnen de gebruikelijke termijn te antwoorden. En waar blijft de duidelijkheid dan?

Overigens zal in die serie vragen nog een andere serie die ging over de onmogelijkheid voor het ambtenarenrecht in Roermond om beroepszaken van het Algemeen burgerlijk pensioenfonds te behandelen. Ik heb de indruk, dat dat inderdaad zo is. Deze zaken zijn tot nu toe steeds door het ambtenarenrecht in Den Haag behandeld, dat daartoe over drie of vier zeer gespecialiseerde krachten beschikt. Ook in de toekomst zullen die zaken in Den Haag behandeld blijven, maar door een niet precies gelijk lopen van wetten zouden ze nu tijdelijk naar Roermond moeten.

Waarom?

Toch vraag ik me af: „Waarom eigenlijk?“ Die drie à vier mensen moeten nu waarschijnlijk tijdelijk naar Roermond worden verplaatst en dan weer terug naar Den Haag. Wat mij betreft kunnen ze in Roermond blijven, ook al moet dit niet op aan de werkgelegenheidsproblemen daar (met uitzondering van enkele typisten misschien). Het lijkt me echter logisch, de zaak definitief naar Roermond over te brengen, omdat het ABP in dat ressort zit en er dan geen extra wet nodig is. Maar goed, dit is in feite een niet zo belangrijk zaak. Evenals trouwens een van de andere vragen van de heren Van Lier en Laban over het CBS. Daarin wordt gevraagd of bij verplaatsing van het CBS ook het speciale voor die dienst ingerichte kantoorplan in Voorburg zal worden overgeplaatst. Volgens de heer Laban is het een ironische vraag, die duidelijkheid moet geven in de nieuwe bestemming van het plan. Of die duidelijkheid er komt betwijfel ik.

Als ik minister zou zijn zou ik antwoorden: „Het ligt geenszins in de bedoeling het kantoorplan in Voorburg af te breken en steen voor steen naar Heerlen te verplaatsen. De Limburgse baksteenindustrie is van zodanige kwaliteit, dat het werk van het CBS best in een van Limburgse steen opgetrokken gebouw voldoende en volgens een bevredigend peil verricht kan worden door in merendeel Limburgse werknemers“.

Klompdansen op glad EEG-parket

Van onze correspondent

BRUSSEL, 30 sept. — De 23 pagina's van het per exemplaar zorgvuldig genummerde geheime rapport dat de ministers van buitenlandse zaken van de tien huidige en aanstaande EEG-landen in Rome als basis van hun afzonderlijke besprekingen hebben gebruikt, liegen er niet om: als één land tijdens de voorbereidingen van de topconferentie in Parijs veren heeft moeten laten, dan is dat Nederland.

De Nederlandse rol binnen de EEG is niet een van overwegend belang. Alleen al de nauwgezet berekende getalsverhoudingen waarmee de Europese Gemeenschap werkt tonen dat aan. Waar het in theorie mogelijk was dat Nederland een Europese topconferentie zou torpederen, daar wijst de praktijk uit dat de regering te Den Haag bepaald niet op de barrières van haar respectabele overtuiging heeft willen steunen toen in de finale voorbereidingen de zaken werkelijk op scherp werden gezet.

Onhaalbaar

Het Nederlandse rapport over de versterking van de positie van het Europese Parlement en de Europese Com-

missie ten opzichte van de almachtige ministerraad is van het begin af aan een onhaalbare zaak geweest. Schmelzer en Westertorp, benevens hun adviseurs, hebben welbewust overvraagd, in de veronderstelling dat dan de kans, het grootste waren om althans nog iets wezenlijks uit de discussies op te diepen.

Dit is een aandoenlijke manier om politiek te bedrijven — een verbijsterende klompdans op een spiegelglad parket. Want nu Nederland dan naar die topconferentie gaat, ligt voor de regeringschefs er in het algemeen mager ontwerp ter tafel voor het slotcommunicatie, waarom het iedereen tenslotte is te doen. Van de versterking van de instellingen die democratisering van de Europese Gemeenschap, waarvan niet alleen Nederland, maar met name ook de Belgen, Italianen, Duitsers en Engelsen zeer veel waarde hechten, is niets anders overgebleven dan de vage mogelijkheden dat het Europese Parlement voorstellen mag gaan doen om tot rechtstreekse verkiezingen te komen. En dat is dan nog een Belgisch voorstel — want Belgen zijn erkende meesters van het compromis.

Maar van gefixeerde data, van de eigenlijke aanloop naar een democratische supranationale Europese „paradijs“ is niets meer terug te vinden.

Merkwaardig genoeg is bij de Nederlanders van het begin af aan duidelijk gezegd dat zij meer toekomen dan zij konden krijgen. Het moet toch ook aan het Haase Plein niet onopgemerkt zijn „gebleven“ dat vooral de toetredende landen en in het bijzonder Noorwegen en Denemarken, waar de beslissing over toetreding nog moest vallen, niets zouden voelen voor wijzigingen van een verdrag waarvan zij de uitwerking in de praktijk nog niet eens hebben kunnen ondergaan. De Noren hebben inmiddels per referendum „nee“ gezegd tegen de EEG.

Weliswaar heeft Nederland zich wederom kunnen overwerpen als kampioen van de democratie, maar het is de vraag of men nog wel van verstandende politiek kan spreken wanneer bij voorbaat kan worden vastgesteld dat ten minste vijf van de deelnemers aan de topconferentie ten aanzien van Europa op dit punt voorlopig niet meer dan tot niets verbindende intentieverklaringen hebben aan te bieden.

De Europese éénwording, zoals die zich zo moeizaam aan het voltrekken is, heeft vooral behoefte aan politiek realisme: wat dat betreft is er op de nacht van Schmelzer nog steeds geen dag gevolgd.

Herfst-Meubel-Show van Meubel-Primeurs

met 'n knaller van 'n kinder-kleuter-kleurwedstrijd!

De Meubel-Primeurs van 'n Dordrecht vindt u in de uitvalsweg
naar Rotterdam, bij de Buitenkant, op de hoek van de
Kerkstraat en de Buitenkant, in Dordrecht, op de
Kerkstraat, op de hoek van de Buitenkant, op de
Kerkstraat, op de hoek van de Buitenkant, op de
Kerkstraat, op de hoek van de Buitenkant, op de

kinder-kleuter-kleurwedstrijd

Alle kinderen van 2 tot 12 jaar ontvangen een doe-ramp
met een kleurwedstrijd met in elke leeftijdsgroep
een prijs van f 2.000,- die geen deelnameformulier
nodig heeft. De gratis analen bij Buck & Kerkrade
zijn gratis te krijgen. De wedstrijd is te winnen
in de periode van 1 september tot 21 oktober. De prijsaanvragen
worden niet teruggegeven. De wedstrijd is te winnen in de
periode van 1 september tot 21 oktober.

Openingstijden Herfstshow
30 sept. t m 21 okt.

ook geopend op
de zondagen 1.8 en 15 okt.
van 14.00-18.00 uur

De Meubel-Primeurs van 'n Dordrecht vindt u in de uitvalsweg
naar Rotterdam, bij de Buitenkant, op de hoek van de
Kerkstraat en de Buitenkant, in Dordrecht, op de
Kerkstraat, op de hoek van de Buitenkant, op de
Kerkstraat, op de hoek van de Buitenkant, op de

f 890,-

buck kerkrade

Hoeftstraat 91 Kerkrade Telefoon 0446-12501

f 980,-

f 55,-

f 1275,-

Bouw- en Bouwmaterialen - Dordrecht - Geleen

JONGELINGEN

172-173 BOUWMATERIALEN

BOUTIQUE

MAASRICHTERBOERSTRAAT 111 MAASRICHT

een ervaren verkopster of
naaister/verkoopster
twee leerling-verkoopsters

MORA N.V.

loempia-bakkers

Vleeswarenfabriek
"MORA" N.V.

Adres: Nieuwstraat 111 - Almere
Telefoon 0474-11111

RTV in nieuw seizoen

- ***Hilversum III tot 01.00 uur***
- ***E.O. één hele avond op t.v.***
- ***TROS naar vrijdagavond***
- ***Veronica ook in Limburg?***

ROZ 19.00-20.00 uur FM-kanalen Roermond 25 en Hulsberg 39. Steunzender Hulsberg AM 188.2 meter. Draadomroep lijn 3.

HILVERSUM III 07.00-18.00 uur FM-kanalen Lopik 33, Markelo 31, Irnsum 5, Hoogezand 35, Goes 43, Roermond 25, Hulsberg 39 en Wieringermeer 17. **Middengolf AM** 240 meter (niet van 07.00-09.00 uur van oktober tot april). **Draadomroep** lijn 3.

Limburg: 17.00 Een inspecteur voor u.
17.45 Nationale voetbaluitslagen. 17.55 Familie-album. 18.00 Bij Bach op de koffie.
18.45 Provinciale voetbaluitslagen. 18.50 Troefmelodie. 19.00 Nieuws. 19.15 Lichte muzerie.

Vakmanschap is Meesterschap en de Schoonheid van het Eigen Land

's-Gravenhage, regeringszetel, politiek, diplomatiek en internationaal-zakelijk middelpunt, stad van historie en cultuur, van de de Witten, de Marissen, de Mesdags en Couperus, stad met een open centrum met rijzige gebouwen en hoog-opgaande bomen, luchtig, sfeerrijk; deftige stad, gala-stad.

Gala-diners, banketten, in imposante zalen, met onverstoordbare lakeien en uitgelezen spijzen op kostbaar porselein, met zilveren bestek, en keur van wijnen in flonkerend kristal, bij kaarslicht.

In groot contrast daarmee: een ronde haringman op straat, en uit de hand gegeten zeebanket,

perfect op zijn manier, gezond als de natuur, zilt met een snuffe van het goede van de zee.

Een even groot contrast: het statige den Haag en Scheveningen's visserskern, de basis van de haringvangst, van mei tot maart, tot medio augustus maatjesharing, nieuwe haring, daarna de volle, die grotendeels gestoomd wordt of gerookt, geblikt of ingelegd.

Vlaggetjesdag. En dan het uitvaren der trawlers naar de vanggebieden, eerst naar het Noorden van de Noordzee, dan Zuidelijker ter hoogte van de Wadden, voorts naar de Westkant der Hebriden en de Ierse Zee, tenslotte naar het Zuidelijke deel der Noordzee, reizen, de korte van een week, de lange van drie weken, met zij- en hektrawlers, bemand met twaalf tot zes-tien mensen. Tijdens het vissen staat de schipper

op de brug, terwijl de stuurman op of onder dek het kaken, pekelen en vriezen leidt. Op zij-trawlers wordt licht gezouten, waarna het vriezen aan de wal gebeurt. Hektrawlers zijn uitgerust met diepvriesinstallaties. Hun vangst wordt aan de wal gepekeld. Zij-trawlers vissen langs de bodem; hektrawlers op elke diepte die de visser wenst. Met echolood of visloupe meet hij de afstand tussen haringschool en bodem; de sonar tast de omvang van de school af; de sonde controleert het binnenzwemmen van de vis in de snel uitgezette netten.

In combinatie met de nautische, bevorderen die instrumenten een goede vangst op basis van een jarenlange scholing en ervaring en waakzaamheid der vissers. Heel wonderlijk in onze machinale tijd: het haringkaken, vis voor vis, om de gedachte te bepalen een half miljoen per

vangst per schip, gebeurt nog steeds uitsluitend met de hand.

Hollandse Nieuwe sinds 1360, dank zij het vakmanschap der Scheveningse haringvissers; bijpassend bier sinds 1615, dank zij het vakmanschap van de brouwers van Grolsch, opvolgers van Peter Cuyper, die in 1676 Gildemeester werd van de brouwers in Groenlo. Vakmanschap is meesterschap.

Grolsch, ambachtelijk gebrouwen bier, met een eigen karakter en een bijzondere smaak en frisheid, bereikt door een volkomen natuurlijk brouw- en rijpingsproces, dat bijna vier maanden duurt.

Dank zij de natuurlijke houdbaarheid van Grolsch, kan het kunstmatig houdbaar maken achterwege blijven, waardoor alle goede eigenschappen van dit bier worden behouden.

Grolsch bier, vers bier in beugelflessen, in pijpen en in tinnetjes.

Bierkenners vragen

Grolsch

Wilt u een reproductie van deze kaart, perfect gedrukt op luxe-verg -papier?
Deze keer in twee formaten.

Formaat 48 x 45 cm. Doe dan in een envelop een briefje met Uw naam en adres en de naam van de kaart 'Scheveningen'. Voeg daarbij 5 stukken van Grolsch-etiketten, waarop de G van Grolsch voorkomt. Van het etiket van een beugelfles kunt U de G zo afscheuren; van een pijpje (waarin precies hetzelfde verse Grolsch) zult U het etiket eerst moeten afteken. Bent U geen Grolschdrinker en niet van plan dat te worden, sluit dan in plaats van stukjes etiket 5 geldige niet-vastgeplakte postzegels van 35 cent in. Plak de envelop dicht, franker met een postzegel van vijfendertig cent en adresseer aan Grolsch, Postbus 55, Enschede. De kaart wordt U dan in een kartonnen kokertje franco thuis gestuurd. De eerder uitgegeven reproducties zijn voorlopig niet meer verkrijgbaar.

Formaat 95 x 85 cm. Deze kaart, door het grote formaat bij uitstek geschikt als wandversiering voor U zelf en voor relaties die Scheveningen en Den Haag een goed hart toedragen, om als tijdsverdrif in te kleuren enz, is uitsluitend verkrijgbaar

door overmaking van f 8,50 op girorekening 853546 van de Grolsche Bierbrouwerij N.V., Enschede, onder vermelding 'Sch.' Etiketten en delen daarvan kunnen voor dit doel niet worden gebruikt. Aangezien het papier voor deze kaarten speciaal moet worden aangemaakt, zullen ze tegen eind oktober worden verzonden, eveneens franco in een kartonnen koker.

Een juweel van een boekje. 'Over Cartografie'

Een boekje, klein van omvang maar groot van reikwijdte, omvattende op 48 pagina's in een stijve band van groen boekbinders-linnen met goudstempeling, formaat 18 x 18 cm, een inleiding door F.W. Michels en G.E.K. Brummer tot de veelzijdige kunde en kunst van het kaartenmaken (geschiedenis, werkwijzen, kaartsoorten etc.) met een groot aantal illustraties en reproducties in zwart-wit en kleur van delen van oude kaarten. Het wordt U franco thuis gestuurd na overmaking van f 0.25 (kostprijs plus verzendkosten en B.T.W.) op giro 853546 van de Grolsche Bierbrouwerij N.V., Enschede, onder vermelding 'cart.'. Zij die geregeld de Grolsche panoramakaarten bestellen zullen van die kaarten door dit boekje nog meer plezier hebben.

ZEVEN PROMINENTEN FUNGEERDEN ALS TEKSTSCHRIJVERS

SIRE maakt „reclame” voor geboorteperking

Van onze redactie economie

DEN HAAG, 30 sept. — „Veel te veel kinderen krijgen straks geen leven. Geboorteperking is noodzaak”. Advertenties met deze slagzin in vette, zwarte letters verschijnen nu paginagroot, of wat kleiner, in een deel van de Nederlandse pers. Het betreft hier een campagne van de SIRE, de Stichting Ideële Reclame, op het gebied van milieuproblematiek, die ongeveer een jaar zal „lopen”. Doel: „Het Nederlandse volk te confronteren met een groot vraagstuk, waar wel een oplossing voor is, als we er zelf maar eens wat aan doen”.

Zo formeerde het de heer J. Ooms, die als projectleider fungeerde voor deze campagne. Tientallen mensen werkten er ongeveer 15 maanden aan, voordat de „boodschap” op het lezerspubliek werd losgelaten. Het woord boodschap hoort bij reclame. Maar het is ditmaal niet de boodschap van de SIRE zelf. Dat zou te veel lijken op bevalderen en dat „valt” niet best. Daarom zijn de reclamemensen nu uitsluitend doorgevers van deskundigheid. De meningen, die in deze advertenties worden geuit, zijn die van vooraanstaanden in onze samenleving.

Zeven prominenten uit allerlei kring traden als tekstschrijvers op, wel een unicum en zeker in deze campagnes, die het algemeen belang moeten dienen. Thema van hun boodschap: het bevolkingsvraagstuk is een van de meest klemmende verschijnselen, die het voortbestaan van de mensheid bedreigen. Regeling is nodig, opdat komende generaties ook nog menswaardig kunnen bestaan. Zie een klein gezin als noodzaak. Wees u bewust van wat u doet. Sommigen noemen het getal van twee kinderen als grens om een bevolkings-evenwicht te krijgen. Dat doet bijvoorbeeld mevrouw Paula Wassen-Van Schaveren, Eerste-Kamerlid voor D 66. En prof. dr. A. A. Haspels, hoogleraar verloskunde en gynaecologie, bekend door zijn assistentie bij bevallingen in het Oranjestad, Gerdas Bratigam, Tweede Kamerlid PvdA, herinnert eraan dat grote gezinnen dolgezigelig kunnen zijn, maar dat de ouders van vroeger niet wisten wat we nu weten. „Te veel mensen betekenen uitputting, vernieling van de aarde”.

Christen

En de hoogleraar in de christelijke ethiek prof. dr. P. J. Roscam Abbing zegt ook als christen vroeger achter grote gezinnen te hebben gestaan. „Maar nu lopen we daarmee vast”, voegt hij eraan toe. „Wie nog een groot gezin aan wil vormen maakt gigantische problemen onoplosbaar”. Ieder kind moet een gewenst kind zijn, meent prof. dr. C. J. B. J. Trimbos, hoogleraar preventieve en sociale psychiatrie, overbevolking is onze grootste dreiging.

„Laten we beginnen met kleine gezinnen als een noodzaak te zien. Misschien, heel misschien dat we dan ooit uit de problemen komen”. Twee zinnen uit de tekst van prof. dr. J. A. C. de Kock van Loozen, directeur van het Instituut voor Preventieve Geneeskunde TNO. En prof. dr. P. Muntendam, oud-directeur-generaal van de volksgezondheid, oud-hoogleraar in de sociale geneeskunde en nu voorzitter van de staatscommissie bevolkingsvraagstuk, stelt dat de plichten van de ouders de grondslag vormen voor de rechten van de mens. De mens heeft niet alleen recht op leven, maar ook op gezondheid en welzijn. Dat betekent ook geestelijk welzijn, waarvan de gezondheid van het leefmilieu voorwaarde is. Ruimte, rust en reinheid bepalen het leefklimaat, toenemende bevolkingsdichtheid werkt verstoring. „Plicht van de ouders is het daarom door geboorteperking mee te nemen aan het afbreken van de bevolkingsgroei en daarmee aan het scheppen van menselijke rechten voor de komende generatie”, aldus de tekst van prof. Muntendam.

Lang en duur

Het klinkt allemaal eenvoudig en het ziet er ook eenvoudig uit. Een grote foto met een of meer kinderen, wat grote koppen erbij en een paar alinea's tekst. Maar het heeft lang geduurd voordat deze opzet duidelijk werd. Het is niet allemaal in geld moest worden uitgedrukt, is er sprake van een van de duurste campagnes die men zich denken kan. Dat vertelt de heer Ooms (51 jaar en bewust kinderloos). Hij kan dat

van het NIPO (Ned. Instituut voor de Publieke Opinie) bleek namelijk dat 77 procent van de ondervraagden maatregelen tegen overbevolking wenst. Geboorteperking werd als belangrijkste maatregel gezien. Het probleem bleek ook in confessionele kring sterk te leven.

Vooronderzoek

De ontwerpers kregen de indruk dat hun ideeën wel zouden aanslaan. Voor alle zekerheid begaven zij zich echter ook nog eerst op de weg van het vooronderzoek. In reclametermen gezegd „pre-test”, een normale procedure als het om het lanceren van een campagne voor een artikel gaat. De uitslag van dit marktonderzoek was positief. Het aan de orde stellen van dit probleem werd nuttig gevonden. Grotendeels waren de ondervraagden het eens met de manier waarop, zo bleek.

Het laatste stadium was, met de groep bereid gevonden deskundigen, de teksten op te stellen. Dit leverde geen problemen op. „Wij vonden daar een goede open deur”, merkt de heer Ooms op. „er is prettig samengewerkt”.

De heer J. W. Ooms, projectleider van de SIRE-campagne over geboorteperking, tegen de achtergrond van foto's en teksten uit de advertenties, die hij met zijn mensen ontwierp.

De fotografen Rob van Booren en Philip Mechanicus hadden inmiddels voor een serie pakkende platen met kinderen als hoofdpersoon gezorgd, waarmee de boodschap in beeld kracht bij moest worden gegeven. „Als een burger moet het wel veld dat op dit gebied al gebeurt”, zegt de heer Ooms. „Maar dan op een heel andere manier, niet om te schokken, wel om te overtuigen.”

(ADVERTENTIE)

Reismee om de wereld in 84 dagen

Deze week aankomst bij de Victoria watervallen. Haal de gratis 3-D foto op het Shell-station en plak 'm in het Shell wereldreisalbum.

Volksleger maakte scheepslading wapens kwijt

Regiem Marcos en verzet van de Filippinos

MANILLA, 30 sept. — Lange tijd reeds voordat president Ferdinand Marcos het vorige weekende op de Filippijnen de staat van beleg afkondigde, had het politiek-bewuste publiek een dergelijke krachtige actie voorspeld. De president zei dat „op de Filippijnen een toestand van rebellië bestaat” en dat „wetteloosheid en misdadigheid in toenemende mate de kracht van de plaatselijke politie en de burgerlijke autoriteiten te boven gaan”. In de gehele archipel wordt al geruime tijd gediscussieerd over de vraag hoe deze kwalijke omstandigheden zijn ontstaan en hoe vrede en vooruitgang in de republiek kunnen worden hersteld.

Nadat hij zichzelf tijdens de tweede wereldoorlog had onderscheiden als een anti-Japanse guerrillaleider, en later als congreslid en senator, werd Ferdinand Marcos in 1965 gekozen tot president van de republiek. Op basis van een krachtig nationalistisch programma kreeg hij een flinke meerderheid achter zich. Hij deed het volk als belangrijkste belofte dat hij voorgoed een einde zou maken aan de eeuwige zwendel en corruptie binnen de regering. Hoewel de oppositie het verrijt uitte dat hij niet doordrongt tot de kern van 's lands problemen verkreeg president Marcos in 1969 opnieuw met een grote meerderheid zijn tweede mandaat.

De 39 miljoen Filippijnen hebben de politiek van hun land altijd ernstig opgevat en leverden in alle geleidingen een bittere strijd, overigens met een grote kloof tussen de massa van arbeiders en boeren en de rijke en machtige aristocraten. Er ontwikkelde zich echter een nieuw element toen president Marcos in januari 1970 aan zijn tweede ambstermijn begon. Studenten in Manila en in het gehele land hielden een reeks van demonstraties en eisten drastische politieke, sociale en economische hervormingen. De demonstraties namen al snel de vorm aan van een anti-Marcos-beweging. Vier studenten werden gedood na heftige botsingen voor het presidentiële paleis in het centrum van Manila. Dagen later, tijdens een persconferentie, sprak de president de beschuldiging uit dat de verboden Filippijse communistische partij in studentekringen was geïnfilteerd en dat zij de aanstichter was van de demonstraties. Naar zijn zeggen had de communistische partij al begin 1968 een verjonging ondergaan met de komst van jongelui uit Marxistische groeperingen. Zij hadden een nieuwe militaire macht geschapen — het nieuwe volksleger — om het initiatief te nemen voor het omverwerpen van de regering.

Sinds die tijd heeft de president met de regelmaat van een klok gesproken over een toenemend aantal botsingen tussen eenheden van het volksleger en regeringstroepen, met name in centraal Luzon, ten noorden van Manila. De bestaande Filippijse grondwet houdt president Marcos af van een derde ambstermijn, als zijn huidige vierjarige mandaat in december 1973 afloopt. De oppositionele liberale partij en radicale studenten meenden echter dat Marcos aan het manoeuvreren was om deze klip te omzeilen, ondanks zijn herhaalde ontkenningen dat hij na 1973 nog in functie wil blijven.

Ervaringen van een Amsterdamse barkeeper

BENNO VAN DEN BRINK (53)

BENNO VAN DEN BRINK:

De sfeer is nu commercieel en verpauperd

AMSTERDAM, 30 sept. — „Ach de hele sfeer in de Amsterdamse horeca is veranderd. Het is allemaal zo commercieel geworden. Een beetje verpauperd ook. Dat fijne ouwe, bijna intellectuele sfeertje van vroeger waar iedereen rustig zichzelf bij kon zijn, van een afgezette koning, een beroemd dirigent tot een plaatselijke acteur toe, waarbij er niet zo naar je geloofd werd van: oh kijk, daar heb je die en die: dat is allemaal verleden tijd”.

„Ook die hele sfeer van uitgaan. Het is tegenwoordig in Amsterdam niet veel anders dan: letten op je poen, oppassen dat je geen klap voor je kop krijgt en even goed uitkijken dat ze je niet tillen — té veel laten betalen weet u wel? Want dat gebeurt, de goede zaken niet te na gesproken — maar die zijn te tellen op de vingers van één hand. De commercie, die kwam vroeger op de tweede plaats. En werd er toen vroeger slechter verdiend? Nou, vergeet dat maar rustig”. Bedachtzame woorden, vanachter een colaatje-tik uit de mond van een Amsterdamse barkeeper, Benno van den Brink, 53 jaar oud. Ja, dat zegt iemand dan zomaar, maar was het in de jaren '50 en '60 dan zoveel gezelliger of is dat toch nog een soort van jeugdsentiment?

Amsterdam. Daar heb ik onder andere twee jaar gids gespeeld. Voornamelijk gids in de warme buurten — blonde. Zweden bij donkere hoertjes brengen en wachten tot het gemeenschappelijk karwei achter de rug was. Ik mocht ook effe, maar daar had ik nou niet geen trek in”.

„Ik ken die buurt op mijn duimpje en ik heb er heel wat afgelachen. Al is het daar dan nou wel een keihard bedrijf. Ik heb toen in mijn noze, maar weer eens wat kantoorwerk aangepakt. Onder andere bij Elsevier heb ik op kantoor gezeten. En via een kennis van mij kwam ik toen ineens in de horeca terecht: bij Het Circuit, een nachtclub — een zaak voor homofielen, zo gezegd. Nee, ik ben zelf nog hetero. Ik hou nog steeds oprecht van de vrouwtjes. Vier jaar heb ik in Het Circuit gewerkt”. „In het begin heb je er nauwelijks verstand van. Ja, wel van de horeca, maar niet van de rest. Dan komt er iemand binnen en dan denk je: verrek, die hoort hier niet, die zit in de verkeerde zaak. Maar dan komt er een ander bij die hem even in de blouse kriebelt en dan weet je al weer genoeg”.

Jaloers

„Hoe dat is om als niet-nicht in zo een zaak te werken? Prima, niets aan de hand. Die nachten maken vaak ruzie onder elkaar, ze zijn blij als er een hetero tussen staat die niet zo jaloers is en die niet zo tekeergaat. Ze doen wel moeite voor je. Maar daar heb ik dan verder niet zo een last van. En voor mij is het toch altijd nog wel het een en ander te genieten over. Dan had je bijvoorbeeld Max Heymans die altijd zijn mannequins meegaan. Ging Max dan op een gegeven moment met een nieuwe vlam de deur uit, dan bleven de meisjes over en die troostte ik dan wel weer”. „Ik heb er vaak vreemde dingen meegemaakt. Op een gegeven moment zitten aan de bar twee jonge jongens een beetje te vrijen met elkaar — ja een beetje — en dan zie ik hen. „Ze want aan aliss hoor” — en daarnaast zit een mannetje van pakweg 70 jaar zich kennelijk een beetje op te winden. Op een gegeven moment duikt die ouwe het toilet in, een geweldige klap, en de man ligt dood naast het urinoir. De opvinder was te groot: een hartverlamming, dat constateerde tenminste één van de drie artsen die onze zaak altijd frequenteerde”.

„Nog zo e engraal geval: een keer komen er eens vijf jonge lesbische meisjes onder leiding van een dikke matrone de zaak binnen. Diep gedeceleerd. Eén was werkelijk het snoepje van de week. Ik kijk die hande eens aan, die matrone ziet het, wijpt bij dat meisje er ineens één van de borsten uit en zeikt tegen mij: nou jongen, als jij zo een trek hebt, geef dan maar een kusje. Kijk, dat heb ik natuurlijk niet afgeslagen”. Door onderwereldsgezouten werd Het Circuit opgeheven. Ik ben toen eigenlijk toevallig, in een andere nachtclub terechtgekomen: het beroemde Madame Arthur een travestietent.

Artiesten

„Artiesten, die moest je vaak zoeken in het buitenland. Vooral in Duitsland. Zit ik daar ergens met mijn baas op onze zogenaamde talentenjacht, maar deze keer dan in een normale stripteasezaak. En daar zie ik een vrouw, een halfblonde vrouw die daar een striptease wegeeft waarvan ik gewoon mijn ogen niet kon afhouden. Een onvoorstelbaar mooie meid. Enfin die striptease is afgevoerd en de vrouw komt aan de bar zitten. Ze hoort ons praten met elkaar en ineens roept ze uit: Benno, JAN. En ze komt naar ons toe”. „Nou ik kon werkelijk mijn ogen niet geloven, dat was namelijk Jacky, een halfblonde vrouw die bij ons al eens een tijdje in de zaak had gewerkt. Jacky was nu een complete vrouw, met alles erop en eraan, of eraf, als dat wil zeggen. Ze vertelde me dat ze naar Casablanca was geweest en werkelijk: het resultaat was niet van echt te onderscheiden. Nou, zei ze toen, ik ben nog steeds gek op kerels hoor. En ze ging weer enthousiast over op de volgende striptease. Dan blijft je toch werkelijk ook gillen”.

„Maar ook daar, in dit soort zaken is de klad gekomen. Zo een travestietent, nou, dat was in de jaren '50 en '60 een fenomeen, iets heel bijzonders. Nou vindt niemand er zich meer over op, je raakt aan alles gewend. Homofielen hoeven hun toevlucht niet meer alleen maar in dit soort zaken te zoeken, er is keurige „Schakel” van het COC, er is het „Dok”, er zijn tientallen andere zaken. Aan homofilie vergaapt de goegemeente zich niet meer, dat opgewonden dat-mag-eigenlijk-niet-sfeertje is weg — gelukkig maar voor die groep. Nou werk ik in een gewone zaak, een restaurant met bar, in een hele keurige buurt. Maar die ouwe sfeer, die gekke verhalen zijn weg. En de commercie is nu nummer één. Niet alleen hier, overal in Amsterdam. Zelfs een gezellige kerstboomop is er tegenwoordig nauwelijks meer bij...”

(ADVERTENTIE)

do it yourself supermarket

de grote

van aldo!

KEUKENS SANITAIR C.V.

aldo heeft complete aanbouw-keukens, maar ook de losse onderdelen.

aldo heeft alle sanitair voor bad, douche of keuken en alle materialen om uw eigen verarming aan te leggen.

Komplete C.V. bouwpakketten heeft aldo reeds vanaf f. 2000,-.

aldo vestigingen in Hoesbroek, Maastricht, Brunsum en binnenkort ook in 's Hertogenbosch en Bozmeer.

Andex N.V. - Heerlen

Een textielindustrie gevestigd op „De Beitel“ te Heerlen vraagt in full-time verband

twee telefoniste/telexistes

Kennis van de moderne talen in woord en geschrift is noodzakelijk.

Wij verwachten schriftelijke of telefonische sollicitaties aan ons adres:

Textielindustrie Andex N.V.,
Sourethweg 5, Postbus 163, Heerlen.
Telefoon: 045-410441.

Wij vragen:

ALLR. TIMMERLIEDEN

Te melden Spooringsel 38, Heerlen
dag. tussen 17 en 18.30 uur.

BOUWMAATSCHAPPIJ

H. C. ADRIAENS

eurohal valkenburg

Zoekt op korte termijn contact met een representatieve jongedame voor de functie:

TELEFONISTE

Ervaring in deze functie en het bezit van een typediploma strekken tot aanbeveling.

Hebt U belangstelling voor deze vakature? Bel ons dan tijdens kantooruren voor een afspraak: Tel. 04406-3232 toestel 004.

TECHNISCHE SCHOOL "OP DE HEUGDEN"

Graafstraat 2, telefoon 04443-1962
SCHAESBERG

Met spoed gevraagd:

Leraar A.V.O. + akte S

(of hiervoor studierend)

Volledig rooster, hoofdzakelijk A.V.O.
Ervaring strekt tot aanbeveling.

Gegadigden moeten bereid zijn om met volledige inzet mee te werken aan de uitbouw van onze school en aan de vernieuwing van het onderwijs.

Sollicitaties met volledige inlichtingen en voorzien van een recente pasfoto dienen binnen een week te worden gericht aan het bestuur van de Stichting Katholiek Nijverheidsonderwijs „St. Eligius“. Graafstraat 2, Schaesberg.

Wij vragen:

EEN ADMINISTRATIEVE KRACHT

(mnl of vrl.)

Sollicitaties aan: Spooringsel 38, Heerlen.

BOUWMAATSCHAPPIJ

H. C. ADRIAENS

Marcel Muyres

Op ons werkbijlt Bejaardencentrum Nuth kunnen wij direkt plaatsen

metselploegen

De te verrichten werkzaamheden zijn schoon-binnen-metselwerk.

Aanmeldingen:

dagelijks op ons werkbijlt te Nuth aan de Bosweg (dhr. van Meerendonk) of op ons kantoor aan de Dr. Philipsstraat 12 te Sittard.

Beloningen volgens C.A.O. plus tarief toeslag.

MARCEL MUYRES B.V., AANNEMINGSBEDRIJF

Sittard - Bodegraven - 's Gravenhage - Leeuwarden
Antwerpen - Keulen.

Ga mee met Veronica naar 538 meter

(aan de andere kant van de radioschaal).

De nieuwe gouden golflengte: 538 meter. Dankzij een beter, rustiger zendgebied, nu zonder storing te ontvangen door heel Nederland. En... met nieuwe programma's. Elk uur anders op het station met de gouden golflengte.

Vijf-drie-acht op volle kracht!

Let op: zaterdag 30 september 1972

12.30 afscheid van 192 meter. Veronica is even uit de ether.

13.00 radio Veronica start op de gouden golflengte 538 meter aan de andere kant van uw radioschaal.

Het Bestuur van de Stichting Centrum
Werkende Jongeren Zuid-Limburg Oost

vraagt voor de administratie van de Streekschool
voor Beroepsbegeleidend Onderwijs

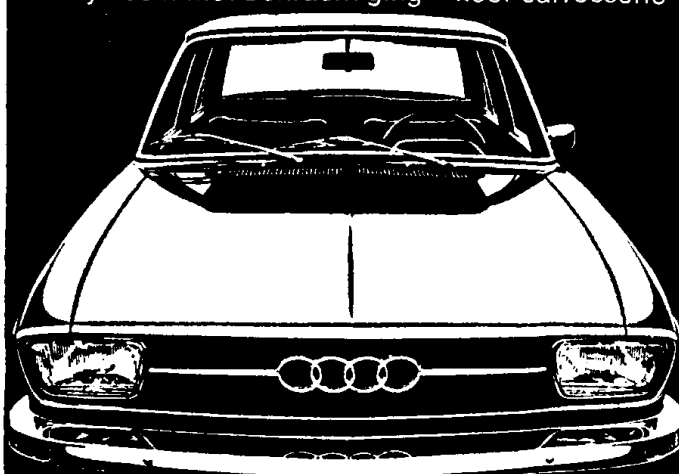
EEN ADMINISTRATIEVE KRACHT

Reeds in het bezit van het praktijkdiploma boekhouden en studerende voor MBA.

Sollicitaties te richten aan de secretaris van het bestuur, Postbus 124, Heerlen.

Koop'n goede auto: Audi 100 L

• 85 pk voor 160 km p.u. • hydraulisch gescheiden remsysteem met bekkrachting • kool-carrosserie

Bij een goede dealer: 'n HNG-Sterdealer*

*HNG: Hart Nibbrig & Greeve vanaf 1ste etage begin importeur van Audi automobielen

Fa. JOS PLOEMEN-SCHOLS

AMBYERWEG 2, ROTHEN-MEERSSEN
TEL. 04493-2951

Wooncultuur brengt....

een sprankelende meubelmusical

In Zutendaal gaat bij Wooncultuur 'n grandioze Meubelkollektie in première. Alles wat nieuw is in klassieke en moderne meubelen is door onze Nederlandse binnenhuisarchitecten, vanuit de verste uithoeken van de wereld, naar onze showrooms gehaald. Daar is het feestelijk en met grote vakkundigheid bijeengebracht. Daar adviseren onze binnenhuisarchitecten u graag bij uw inrichting.

En... iets wat heel belangrijk is: de prijzen zijn Belgisch, dus veel voordeliger!

Deze unieke meubelshow is daarom ook een ongekend voordeelfestival.

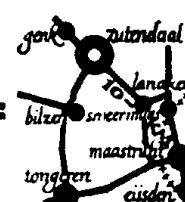
'n Voordeelfestival dat u als muziek in de oren zal klinken.

Kom kijken en luisteren naar Wooncultuurs Meubelmusical.

De Meubelmusical draait t/m zondag 15 oktober, dagelijks van 10.00 - 20.00 uur. Ook 's zondags.

Waarom wij U voor minder, veel meer wooncomfort bieden. Dat ligt eigenlijk voor de hand. Wij zitten in België, nog geen 10 km van Maastricht, dus kunnen wij de Belgische prijzen rekenen. En meubelen zijn in België nu eenmaal veel goedkoper dan in Nederland. Maar er is nog een andere belangrijke reden. Nederlandse binnenhuisarchitecten doen bij ons het werk. Ze kopen in, zoeken ontwerpers, ze kiezen stoffen en kleuren en dat allemaal afgestemd op de Nederlandse geavanceerde smaak. Geen wonder dat U nergens in de Benelux zo'n collectie klassieke en moderne meubelen bijeen vindt. Kom U zelf overtuigen. En wilt U een totaal interieuradvies, met kleuren en verlichting, breng dan vooral een plattegrond van uw huis mee. Dan tekenen wij ons advies in, en dat helemaal vrijblijvend.

wooncultuur zutendaal

Hoek Dorpsstraat-Daelstraat, tegenover de kerk. Ook op zondag van 10- tot 20-
uur geopend. Woensdags gesloten. 300 m2 showruimte van moderne en klassieke
meubelen. Advies van binnenhuisarchitecten, Belgische busdienst (lijn 17) Maastricht-Genk stopt voor de deur. Levering franco huis. Geen grenskosten. Veel veilige
parkeerruimte. Telefoon 0932-11-53709

JAARVERGADERING IMF. IN WASHINGTON

Nixon stelt harde voorwaarden

BEURSOVERZICHT

Internationals verlaten

AMSTERDAM, 30 sept. — De internationale lagen er gisteren op de beurs te laten bij de opleving in Wall Street van de laatste dagen (in hoofdzaak op ruchten over een oplossing van het Vietnam-conflict) spreekt Amsterdam aan, omdat men hier geen fundamenteel winstherstel weet te kunnen bereiken.

Philips en Unilever waren beide 40 cent resp. f 53 en f 137,40. AKZO Hogovens veranderden nauwelijks. Kon. Olie moest ca. een halve gulden naar f 121,50. Heineken steeg f 1,296 en KLM ging f 1,50 naar boven. Staatsfondsen waren overwegend dalend. Resultaten over het eerste halfjaar. Deli wereldkundig heeft gemaakt, dat het Damrak kennelijk in het verleden keelate geschoten. De koers was laatste tijd al gestadig vooruit gegaan, maar de eerste notering lag nu op een guident onder de vorige sluiting op f 120,30.

De scheepvaarthoek zette Van Ommeren de terugtocht met 2 punten voort tot f 85,5. De beurs verzuigde spoedig de dalende koersen van dit concern en werd wordt dat hieruit een sterke instelling zou blijken. Scheepvaart kon het eveneens niet bolwerken van een verlies f 2. De fondsen waarvan ongunstige resultaten zijn gemeld waren vrijdag dalend. Het laagste was dat van de weersomstandigheden. De Engelse groep had meerderheidsaandelen van Bouw heeft overgenomen van f 125,50. De van de weersomstandigheden was Kresnapolsky maar liefst f 102,00. Kon. Ned. Papier was f 14 punten vooruit naar 250, Noor f 10,50 en f 3.

De loop van de beurstijd kwam voor Philips steeds meer lokale vraag los. Harten praktisch geen aanbod meer. Het gevolg was dat de notering omhoog liep en het slot kwam op f 137,40, wat ten opzichte van donderdag een winst betekent van f 1,60 of 1,6 procent. De andere internationals veranderden weinig. In de tweede periode werd voor Parkhotel tevergeefs 15 punten meer geboden of 740, ondanks het feit van de directie dat geen opening zal worden uitgebracht op de beurs van de aandelen. In de tweede periode konden OCE-Van der Grinten BAM eerdere verliezen wegwerken. Het verlies van de markt op f 200, een winst van f 13. KNP ging in totaal 18,5 procent omhoog.

Philips TV neemt weer krachten aan

AMSTERDAM, 30 sept. — Philips Stads-televisie (Groningen) - na Eindhoven het eerste bedrijf van dit concern in Nederland - kan weer enkele voorzichten in de televisie-industrie. Het Nieuwsblad van het Noorden. Het nieuwsbestand komt dan weer in de van de vroegere top: 3.000 werknemers. De verbetering van de situatie is mede dank aan een grotere inzet van kleutertv's, waarvoor te Stadskanaal aandelen worden gemaakt. Onlangs is een wervingscampagne voor nieuwe krachten begonnen en - aldus de directeur - hebben zich al flink wat kandidaten gemeld. In Londen wordt inmiddels gemeld, dat de Japanse elektronica-industrie, Matsushita, Sanyo en Sony, plannen te maken voor de bouw van fabrieken in West-Europa voor de productie en montage van kleutertv's. Gemeenschappelijke concerns importeren al enige tijd toestellen in Europa. Matsushita heeft in Duitsland een fabriek bouwen, maar heeft een belang in een Spaanse fabriek genomen en andere bedrijven hebben al licentie-overeenkomsten met het Duitse AEG-Telefun-

UTRECHT, 30 sept. (GPD) — De nauwe band tussen de monetaire wereldproblemen en de handelsbelangen van de diverse landen is deze week in de gecombineerde jaarvergadering van het Internationale Monetair Fonds (IMF) en de Wereldbank in Washington nog eens opnieuw en wel heel duidelijk gebleken. De Amerikaanse president Nixon liet er geen misverstand over bestaan dat het wereldgeldstelsel niet uit het slop zal geraken voordat is voldaan aan zekere eisen van zijn land op handelsgebied.

In feite sprak de Amerikaanse regeringsleider nog nooit zo krachtig en openhartig uit, dat hij eerst de handelsbelangen van zijn land bevestigd wil zien voordat hij zal instemmen met een oplossing van de monetaire crisis, die met name van belang is voor de handel en verdere ontwikkeling van de „Derde Wereld“.

Het is duidelijk dat ook de andere deelnemers aan de vergadering in Washington aan hun nationale belangen denken, maar het leggen van de verbanden in de mate zoals Nixon deed geeft toch bepaald niet de mening weer van alle andere rijke en geïndustrialiseerde landen. Een aantal landen ziet ook de handelsbelangen wel degelijk in een wijder verband en dat geldt met name voor ons land.

Tolk

Nixons toespraak tot de jaarvergadering van het IMF zal het bij vele Amerikaanse kiezers zonder twijfel wel goed doen, hetgeen hem, met de verkiezingen heel dicht in zicht, welkom moet zijn. Toch is de uitspraak van Nixon niet alleen daarmee te verklaren. Hij is de tolk van de Amerikanen die menen dat hun land in de jaren na de Tweede Wereldoorlog op economisch gebied zo ontzettend veel voor de wereld en in het bijzonder voor Europa heeft gedaan, dat het nu recht heeft op een soepeler houding van de wereld en Europa in het bijzonder.

Het is onmiskenbaar dat de Verenigde Staten na 1945 krachtig hebben bijgedragen aan de wederopbouw van West-Europa en ook van Japan. Denken we maar aan de Marshallhulp. Het is even onmiskenbaar dat de Verenigde Staten enorme bedragen in ontwikkelingshulp hebben gestoken en nog steken.

Het is natuurlijk onzin te beweren dat Europa en Japan hun economische positie van heden alleen te danken hebben aan de Amerikaanse hulp van toen, zoals sommige Amerikanen doen. Amerika heeft beide gebieden in het zadel geholpen en allengs zijn ze daarna op eigen kracht tot belangrijke machten uitgegroeid.

Dat leidde tot verschuivingen in de economische verhoudingen in de wereld, zo u wilt tot verschuivingen in de economische macht, die van Amerika naar Amerika verschoof. Dit land heeft enorme bedragen uitgegeven in het buitenland, voor een deel overigens niet door ieder gewaardeerd. Doelstellingen: de oorlog in Vietnam is er het schrijnendste voorbeeld van. Amerika heeft zittende met grote tekorten op de betalingsbalans. De dollar verloor aanzienlijk.

Kribbig

Het politiek en economisch klimaat in de wereld veranderde ten ongunste van

en allengs veld gewonnen. Nixon zei deze week in Washington niet ten onrecht, dat — naarmate het gevaar op een gewapend conflict tussen de grootmachten in deze wereld geringer wordt — de kansen op een economisch conflict groter worden.

De vaak moeilijkzaam opgestelde internationale regels, zowel op handels- als monetair gebied, worden steeds minder in acht genomen.

Het laten zweven van valuta was in strijd met de regels. Door het toenemend economisch nationalisme is het steeds minder mogelijk de internationale handel te liberaliseren, dat wil zeggen dat ieder land, ook de ontwikkelingslanden, de kans krijgen hun goederen en diensten overal onbelemmerd aan te bieden. Kennedyronde en Wereldhandelsconferenties (UNCTAD) hebben weinig uitgehaald.

(wordt vervolgd)

11% van de totale post gaat van gezin naar gezin

DEN HAAG, 30 sept. — Bij de dagelijkse postbestelling in ons land gaat van de totale post 74 procent naar bedrijven en 26 procent naar bedrijven, maar bij de totale bij de PTT binnenkomende post is slechts 14 procent afkomstig van gezinnen. Deze 14 procent maakt deel uit van de veertig procent wat de PTT noemt „losse post“. De resterende 26 procent binnenkomende post is zakpost. Zestig procent van de totale binnenkomende post is post van bedrijven, die in partijen wordt aangeleverd.

Deze cijfers heeft de p.v. directeur Posten, de heer J. Smets, genoemd in het in Den Haag gehouden congres van de Europ. Fed. van Leidinggevend Administratief PTT-personeel.

Gemeenste veertig procent losse post zal, volgens de heer Smets, voorlopig nog duidelijk blijven afnemen. Van de

(ADVERTENTIE)

Jägermeister

U wilt hem telkens weer opnieuw genieten!

(hij is niet voor niets de meest verkochte Duitse borrel in ons land! Drink 'n JSKOUDE!)

hele fles 14,95
halve fles 7,95
1,10 fles 2,55

(ADVERTENTIE)

DAMES-SCHOENEN SHOE POST

altijd voordeliger

Computer Sciences neemt belang over van Philips Electrologica

EINDHOVEN, 30 sept. — Het Amerikaanse Computer Sciences Corp. heeft het volledige eigendom verworven van haar Europese dochteronderneming Computer Sciences Int. (CSI) door de overname van het belang van NV Philips Electrologica in deze te Brussel gevestigde onderneming. De overname van de aandelen werd in contanten afgewikkeld, aldus een gezamenlijke bekendmaking.

Computer Sciences en Philips richtten in 1967 CSI op als een joint venture, waarin CSC een 75 pct. belang nam en Philips een 25 pct. deelneming. Sinds 1967 heeft CSI haar activiteiten uitgebreid van België tot Frankrijk, Duitsland, Italië, Nederland en het Ver. Koninkrijk.

De joint venture voorzorg Philips van software technieken en ondersteunde aldus de computer-activiteiten van Philips in de opbouwperiode. CSI blijft ook na deze transactie fungeren als een van de voornaamste software-leveranciers van Philips.

Zowel CSC als Philips zijn van oordeel dat de Europese computerindustrie in een fase van belangrijke herstructurering verkeert. Beide ondernemingen achten het van essentieel belang dat zij zich gedurende deze periode flexibel ten opzichte van elkaar kunnen opstellen. Zij voorzien een voortzetting van de voor beide partijen vruchtbare samenwerking, aldus het gezamenlijke communiqué.

Fabrikanten: blijft exportbevordering steunen

UTRECHT, 30 sept. — Nederlandse Fabrikanten en exporteurs op de 4e Nationale Exportdag te Utrecht zijn ernstig ongerust over het voornemen van de regering, de subsidies voor de exportbevordering te verminderen. In een telegram aan minister Langman (Economische Zaken) zeggen zij:

„Hierdoor wordt een succesvol optreden tegen de toch al veel ruimer financieel ondersteunde buitenlandse concurrenten verder bemoeilijkt, terwijl de activiteiten van de branche-organisaties, die in de afgelopen jaren, in samenwerking met de particuliere exportbevorderende apparatuur, hebben geleid tot aanzienlijke afzetvergroting in het buitenland, rechtstreeks worden bedreigd“, aldus deze fabrikanten. Zij vinden het verminderen van subsidies in strijd met de ontwikkeling in alle andere Europese landen. Dit moet, zo zeggen zij, eerder tot stagnatie in de groei van de werkgelegenheid leiden.

BEDRIJFSLEVEN

• ELEKTRONICA

HITACHI Ltd., een Japanse concern dat zich voornamelijk richt op de fabricage van elektronische producten, introduceert per 11 oktober haar aandelen op de Amsterdamse effectenbeurs. Dit is donderdag in Amsterdam door voortvoerd van het Japanse concern meegedeeld.

De woordvoerders van Hitachi zeiden: bestel geen industriële activiteiten in Nederland te willen ontwikkelen. Uit het prospectus blijkt dat Hitachi in het boekjaar 1971-72 een omzet boekte van 13,3 miljard gulden, wat ruim 0,2 miljard meer was dan het jaar daarvoor. De winst daalde echter met 122 miljoen gulden. Het dividend over het boekjaar 72-73 bedroeg op 31 maart 1973 verwacht Hitachi een dividend van zes yen per aandeel uit te keren.

• TABAK

De binnenlandse afleveringen door de Nederlandse kerftabakindustrie zijn in 1971 met ruim 11,5 mln. kg 2,7 pct. lager geweest dan in 1970. Per hoofd van de bevolking liep het verbruik terug van 999 tot 974 gram, zo blijkt uit het jaarverslag van de Ver. Ned. Kerftabakindustrie.

Als oorzaak wordt vooral gezien de stijging van de gemiddelde prijs van kerftabak in 1971 met bijna 4,5 pct., terwijl de gemiddelde sigarettenprijs nauwelijks omhoogging. Hierdoor is de prijsverhouding kerftabak/sigaretten dus verder verslechterd. Hoewel het shagroken nog altijd goedkoop is dan het roken van sigaretten, wordt gevestigd dat dit de afzet van kerftabak op den duur kan schaden.

• PHILIPS

Philips voert in Indonesië besprekingen met vertegenwoordigers van de Indonesische regering over de verdere ontwikkeling van Philips Ratin Electronics, een joint venture van het Nederlandse bedrijf en de Indonesische regering.

Philips Ratin, waarin Philips een aandeel van 60 procent heeft, kwam tot stand na het optreden van de regering Suharto, in februari 1968, en houdt zich bezig met de fabricage en verkoop van lampen, t-buizen, radio- en televisie-apparaten en onderdelen.

• BOUW

De voorzitter van de Stichting Vakopleiding Bouwbedrijf, de heer B. Vermeulen, heeft de indruk, dat leerlingen op technische scholen worden vastgehouden om werkloosheid van leraren te voorkomen. Hij zei dit op de jaarvergadering van de Stichting in Amsterdam. Dit versnelde verloop van de werkgelegenheidsituatie van de aankomende bedrijfsleerlingen. Bovendien is hier sprake van een eenzijdige belangenbehartiging.

De gevolgen blijven, volgens de voorzitter, niet uit: hier en daar kunnen goede opleidingsplaatsen in bedrijven zelfs niet worden bezet, omdat de leerlingen op school zijn gebleven. Reeds voorbereide leerlingenbouwplaatsen, die van de organisatie verlaten dreigen niet van de grond te kunnen komen.

• SPAREN

De Bonds spaarbanken hebben in het eerste halfjaar van 1972 hun marktaandeel zien dalen van 22,8 naar 22,3 pct., zo blijkt uit cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Ook de RPS en de landbouwkredietinstellingen ondergingen dit lot: Zij daalden van 16,5 naar 16,2 pct. resp. van 4,3 naar 4,1 pct. De handelsbanken groeiden daarentegen van 17,0 naar 18,5 pct., terwijl de met hun geïntegreerde spaarbanken bleven staan op 1,4 pct.

• POST

Als gevolg van verdere verminderingen van het aantal werkelijke arbeidsuren van de vaste PTT-personeel zal de inzet van partitimers in de PTT-bedrijven nog verder toenemen. Aldus de plaatsvervangende hoofd-directeur posten, de heer J. Smets, op een congres van partitimers in Den Haag. Hij verwacht ook een toename van het arbeidsaanbod van partitimers, want lang niet iedereen zal de hem toevallende hoeveelheid vrije tijd helemaal aan recreatieve geneugten besteden. De organisatie zal moeten zijn ingesteld op de inzet van vrij grote aantallen partitimers, waardoor de fluctuaties in het verkeer soepel kunnen worden opgevangen, voor de fulltime PTT-ers zal steeds meer het organiserende en toezicht houdende werk van belang worden.

(ADVERTENTIE)

Trabant

kost f4399,- (incl. BTW)

ruimte voor 4 personen
grote kofferruimte
lage belasting- en verzekeringspremie
past in elk parkeergaai
roest- en deukvrij Duroplast
productie
Maak een proefrit.
Importeur en dealer voor Den Haag
De Blinckhorst
Auto en Motor Import N.V.
Blinckhorstlaan 312-322 Den Haag
tel. 070-855100

AUTOMOBIELBEDRIJF
GABRIEL BECKERS
Burg. Lemmensstraat 158, Geleen.
Tel. 0494-2504

GARAGE
PIET DE LA ROY EN ZN.
Hoofdstraat 114, Hoensbroek
Tel. 212896

(ADVERTENTIE)

Schweppes-Ginger Ale

de exotische longdrink

BEURS VAN AMSTERDAM											
ACTIVE AANDELEN											
AKZO	66,40	65,50	AKZO '69	4% 79,50	79,40	Hoogenstraet Cons.	99,00	99,00	Palthe	139,00	138,00
Alg. Bank Nederl.	333,50	335,00	Alg. Bank Ned.	6 125,00	124,00	Hooimeyer Zn.	129,50	129,50	Pont Hout	342,00	346,00
AMRO-bank	40,10	40,50	AMRO-bank '69	5% 127,75	129,10	I.H.C.-Holland	690,00	687,00	Porceleneij Fles	—	156,00 b
Adam Rubber	71,50	71,40	Elsevier	7% 82,50	80,20	Industrieel Mij.	251,50	256,00	Proost & Brandt	250,00	248,00
Deli Mij.	121,50	120,70	Gelder Z.	4% 93,30	93,20	LB-Kondor Kr.	100,50	100,50	Rademaker Metaal	139,00	130,00
Dordrecht Petrol.	7,60	7,57	Gist-Broc. '69	5% 86,50	86,00 b	Interlas	322,00	393,00	Reinink & Co.	132,50	132,50
idem 7% vr.	73,00	74,90	Grinten v.d.	6% 120,20	120,00	Internatio-Mueller	65,30	66,00	Reuvelde Mach.	58,00 b	64,00
Heineken's bel. & beh.	271,0	273,00	Homb. Acht. '71	8	—	Int. Gewap. Beton-B.	268,00	268,00	Reiss & Co.	55,00	55,00
Heineken's Bier	295,00	297,80	Hogovens	5% 89,70	89,50	Inventum	220,00	218,50	Riva	330,00	332,00
HAL	141,00	142,00	K.N. Aacht. '68	5% 89,20	89,10	Johan Herbrink	115,50	115,50	Routte Jakoot	98,00	98,00
Hogovens	74,30	74,30	K.N. Papier Aacht.	7% 126,00	127,00	Kemo Corset	120,00 b	120,00	Rommehoeijer	81,00	80,50 l
HVA	85,50	85,90	Philips '70	6% 126,00	126,00	Kempen & Beeger	114,00	116,00	Rün-Scheide Mach.	—	—
KLM	108,50	112,00	Philips '69	4% 104,50	105,00	Ke. Hout	308,00 b	308,00 b	idem-Verolme	224,50	223,00
Kon. Petr.	121,90	121,80	Rolinto 1.000	6% 91,50	91,50	Kleine Suikerwerk	230,00	231,00	Sanders Beiers	325,00	330,00
KNSM	177,00	178,50	Ver. Glas	—	—	Kloos & Zn.	277,00	240,00 l	Scheveningen EMS	32,10	31,90
Nat. Nederl.	280,30	281,00	Ver. Mach. '68	6% 105,50	105,50	Kluwer Uitgev. Mij.	247,50	247,50	Schockbeton B.	215,00	213,00
Phs. v. Ommeren	260,30	261,00				KBB (Bijenkorf) Beh.	121,70	16,70	Scholten Carton	220,00	212,00
Philips	52,90	54,10				KBB (id.) 6% cum pr.	16,70	16,70	Scholten Honig	68,40	68,00
Robeco	264,50	265,50				K.N. Papier Mastr.	236,00	254,50	Schultens Gebr.	145,00 b	145,30
Rolinto	198,50	199,00				K.N. Textiel Unie c	28,00	28,20	Schuyter-v. Heek	158,00	156,00
Scheepv. Unie	118,00	116,00				Koudijs Voeder arc	132,30	127,00	Simons Emballage	98,00 l	95,00
Unilever	137,00	137,40				Kruisnol	97,00	102,00	Stevia Gr.	98,00	100,00 b
OBLIGATIES											
Staatsleningen											
Ned. 25-j. 1970 - 8	107,30	107,30	Centr. Suikermijl	53,00	53,00	K.N. Textiel Unie c	28,00	28,20	St. Spina. Twenthe	116,50	119,00
Ned. 15-j. 1970 - 8	107,20	107,20	Cetec	173,00	173,00	Koudijs Voeder arc	132,30	127,00	Tabak Philips	81,00	80,50
Ned. 7-j. 1970 - 8	106,90	106,90	Chamotte Unie	262,00	270,00	Kruisnol	97,00	102,00	Tech. Bur. Marinen	167,00	166,00
Ned. 1970 - 7% 104,80	104,80	104,80	Cinduc-Key & Kram	76,00	76,00	K.V.T. Tapit	390,00	393,00	Technische Unie	259,00	259,00
Ned. 1971-81 7% 104,80	104,80	104,80	Crane Nederland	145,00	146,00	Kwaite Chocolade	172,00	175,00	Telegraaf	88,30	88,30
Ned. 1972 - 7% 102,80	102,70	102,70	Dessaux Tapit	94,20	95,80	Landr/Gilnderman	130,50	127,00	Tilburg Water	262,00	263,00
Ned. 1973 - 7% 101,40	101,40	101,40	Dijkers & Co.	108,20	108,20	Leidsche Wolsplann.	335,00	339,00	Tricothet	78,00	78,50
Ned. 1974 - 6% 99,70	99,90	99,90	Drehtsch-Overijl. H.	177,00	176,50	Leidevete	223,50	223,50	Technische Kabel	400,00	402,00
Ned. 1975 - 6% 98,50	98,50	98,50	Druk Apparaten B	83,00	83,00	Lijm-Gelatine Delft	123,50	124,00	Ubbink Davo	176,50	176,50
Ned. 1976 - 5% 92,50	92,50	92,50	Elveviers Uitg. Mij.	53,90	53,90	Macintosh Stein	135,80	136,60	Udenhout	230,00 b	229,60 l
Ned. 1977 - 5% 90,20	90,30	90,30	EMBA	182,00	182,00	Matubel	100,00	105,00	Unikap Rijwiel	256,00	258,50
Ned. 1978 - 4% 100,00 b	100,00	100,00	Enkes	128,00 l	125,00	Meel Ned. Bakkerij	282,50	284,50	Unilever 7% c. pr.	102,00	102,00
AANDELEN											
Bank-Cred. Verzek.											
AMEF n.r. cert.	115,00	113,00	Europe Hotel	—	—	Meel's Bouwmatr. B	123,80	120,00	idem 6% c. pr.	88,80	89,00
AMEF-groep cert. f. 100,00	100,00	100,00	Fiske Haarlem Mach.	113,00	113,00	Meteoro Beton	285,00	282,00	idem 4% c. pr.	61,50	61,50
Ass. C. St. R'dam c.	104,70	105,00	Ford	38,50	38,50	Milouise Handel	33,20	—	V.N. Utig. Bedr.	187,00	178,50
C&L Dely-Delt	101,70	101,80	Furness f 20	81,00	81,80	Mijnbouw. Werkv.	—	285,00	V.N. Utig. Bedr.	187,00	178,50
Delta-Lyda cert. f. 100,00	100,00	100,00	Gelder Papier	—	—	Nardden Ch. en N. C.	63,90	63,30	V.N. Utig. Bedr.	187,00	178,50
Eerste Ned.-Nijlml c.	160,00	160,00	idem p	—	—	Nederhorst Ver.Bedr.	70,00	67,00	V.N. Utig. Bedr.	187,00	178,50
Kas Associate	110,00	110,00	idem p	—	—	Nedap Apparaten	367,00	367,00 b	V.N. Utig. Bedr.	187,00	178,50
Mees & Hope	178,00	177,00	idem p	—	—	Nederhorst Ver.Bedr.	70,00	67,00	V.N. Utig. Bedr.	187,00	178,50
Ned. Credietb. a. b.	57,00	56,70	idem p	—	—	Ned. Botweverij	242,00	240,00	V.N. Utig. Bedr.	187,00	178,50
Ned. Midlandbank	161,20	162,00	idem p	—	—	Ned. Dagblad Un.	227,00	228,00	V.N. Utig. Bedr.	187,00	178,50
Ned. Midlandbank	161,20	162,00	idem p	—	—	Ned. Dordrecht Mij.	181,00	181,00	V.N. Utig. Bedr.	187,00	178,50
Ned. Midlandbank	161,20	162,00	idem p	—	—	Ned. Dordrecht Mij.	181,00	181,00	V.N. Utig. Bedr.	187,00	178,50
Ned. Midlandbank	161,20	162,00	idem p	—	—	Ned. Dordrecht Mij.	181,00	181,00	V.N. Utig. Bedr.	187,00	178,50
Ned. Midlandbank	161,20	162,00	idem p	—	—	Ned. Dordrecht Mij.	181,00	181,00	V.N. Utig. Bedr.	187,00	178,50
Ned. Midlandbank	161,20	162,00	idem p	—	—	Ned. Dordrecht Mij.	181,00	181,00	V.N. Utig. Bedr.	187,00	178,50
Ned. Midlandbank	161,20	162,00	idem p	—	—	Ned. Dordrecht Mij.	181,00	181,00	V.N. Utig. Bedr.	187,00	178,50
Ned. Midlandbank	161,20	162,00	idem p	—	—	Ned. Dordrecht Mij.	181,00	181,00	V.N. Utig. Bedr.	187,00	178,50
Ned. Midlandbank	161,20	162,00	idem p	—	—	Ned. Dordrecht Mij.	181,00	181,00	V.N. Utig. Bedr.	187,00	178,50
Ned. Midlandbank	161,20	162,00	idem p	—	—	Ned. Dordrecht Mij.	181,00	181,00	V.N. Utig. Bedr.	187,00	178,50
Ned. Midlandbank	161,20	162,00	idem p	—	—	Ned. Dordrecht Mij.	181,00	181,00	V.N. Utig. Bedr.	187,00	178,50
Ned. Midlandbank	161,20	162,00	idem p	—	—	Ned. Dordrecht Mij.	181,00	181,00	V.N. Utig. Bedr.	187,00	178,50
Ned. Midlandbank	161,20	162,00	idem p	—	—	Ned. Dordrecht Mij.	181,00	181,00	V.N. Utig. Bedr.	187,00	178,50
Ned. Midlandbank	161,20	162,00	idem p	—	—	Ned. Dordrecht Mij.	181,00	181,00	V.N. Utig. Bedr.	187,00	178,50
Ned. Midlandbank	161,20	162,00	idem p	—	—	Ned. Dordrecht Mij.	181,00	181,00	V.N. Utig. Bedr.	187,00	178,50
Ned. Midlandbank	161,20	162,00	idem p	—	—	Ned. Dordrecht Mij.	181,00	181,00	V.N. Utig. Bedr.	187,00	178,50
Ned. Midlandbank	161,20	162,00	idem p	—	—	Ned. Dordrecht Mij.	181,00	181,00	V.N. Utig. Bedr.	187,00	178,50
Ned. Midlandbank	161,20	162,00	idem p	—	—	Ned. Dordrecht Mij.	181,00	181,00	V.N. Utig. Bedr.	187,00	178,50
Ned. Midlandbank	161,20	162,00	idem p	—	—	Ned. Dordrecht Mij.	181,00	181,00	V.N. Utig. Bedr.	187,00	178,50
Ned. Midlandbank	161,20	162,00	idem p	—	—	Ned. Dordrecht Mij.	181,00	181,00	V.N. Utig. Bedr.	187,00	178,50
Ned. Midlandbank	161,20	162,00	idem p	—	—	Ned. Dordrecht Mij.	181,00	181,00	V.N. Utig. Bedr.	187,00	178,50
Ned. Midlandbank	161,20	162,00	idem p	—	—	Ned. Dordrecht Mij.	181,00	181,00	V.N. Utig. Bedr.	187,00	178,50
Ned. Midlandbank	161,20	162,00	idem p	—	—	Ned. Dordrecht Mij.	181,00	181,00	V.N. Utig. Bedr.	187,00	178,50
Ned. Midlandbank	161,20	162,00	idem p	—	—	Ned. Dordrecht Mij.	181,00	181,00	V.N. Utig. Bedr.	187,00	178,50
Ned. Midlandbank	161,20	162,00	idem p	—	—	Ned. Dordrecht Mij.	181,00	181,00	V.N. Utig. Bedr.	187,00	178,50
Ned. Midlandbank	161,20	162,00	idem p	—	—	Ned. Dordrecht Mij.	181,00	181,00	V.N. Utig. Bedr.	187,00	178,50
Ned. Midlandbank	161,20	162,00	idem p	—	—	Ned. Dordrecht Mij.	181,00	181,00	V.N. Utig. Bedr.	187,00	178,50
Ned. Midlandbank	161,20	162,00	idem p	—	—	Ned. Dordrecht Mij.	181,00	181,00	V.N. Utig. Bedr.	187,00	178,50
Ned. Midlandbank	161,20	162,00	idem p	—	—	Ned. Dordrecht Mij.	181,00	181,00	V.N. Utig. Bedr.	187,00	178,50
Ned. Midlandbank	161,20	162,00	idem p	—	—	Ned. Dordrecht Mij.	181,00	181,00	V.N. Utig. Bedr.	187,00	178,50
Ned. Midlandbank	161,20	162,00	idem p	—	—	Ned. Dordrecht					

Het Limburgs Dagblad is van ú.

Gooje morge same!
Dankzij ú is indertijd het Limburgs Dagblad ontstaan. En één ding is zeker: het Limburgs Dagblad blijft van u.

In aandelen schuilt veel eigendoms-recht. En destijds hebben Limburgers die aandelen gekocht.

Niet omdat ze dachten er rijk van te worden. Maar omdat ze een medium wilden steunen dat katholieke, sociale en Limburgse informatie zou kunnen geven.

Die aandelen zijn nu overgedragen. Verkocht, zo u wilt. Maar daarbij heeft het Limburgs belang voorop gestaan.

Degenen die ons Dagblad van eigenaar hebben doen veranderen, hadden de tijd om hun besluit diepgaand te overwegen. Om serieus overleg te plegen. Ze waren ruimschoots in staat kennis te nemen van wat een mogelijke andere eigenaar van ons dagblad had willen maken...

De teerling is nu geworpen.
Ook aandeelhouders hebben recht van vrije meningsuiting. Zij zijn tot de conclusie gekomen dat Limburgse informatie en Limburgse

katholiciteit beter gediend zijn met steun „van boven de rivieren”.

Al moet je daarbij wel de garantie hebben dat geboren en getogen Limburgers - van wie bekend is dat zij hun identiteit en hun geloof niet wensen te verraden - aan úw kant staan.

Ik ben één van die Limburgers. Geen enkele eigenaar is in staat mij te krijgen tot een andere stellingname dan die aan úw zijde.

Ik heb ook in Holland gewerkt. En ik heb er mijn Limburgerschap met fierheid gedragen. En verdedigd.

Geloof me: dat blijft zo. En geloof me óók als ik u zeg dat deze krant, onze krant, Limburgs en katholiek blijft. Want voor zilverlingen zijn we niet te koop.

Het spijt me als er ook Limburgers zijn die niet willen geloven in de integriteit die ten grondslag heeft gelegen aan de wisseling van eigenaar. Het waren oprechte Limburgers die de transactie tot stand brachten.

Dat verzeker ik u. Bij deze. Limburg - glück auf.

Pierre Huyskens

Het Limburgs Dagblad blijft van ú.

VOORZITTER SECTIE BETAALD VOETBAL TREEDT AF

'ER KOMEN WIJZIGINGEN OP ALLE FRONTEN'

Jos Coler: „Er zal nog op velerlei terrein geknokt moeten worden om onze zaak veilig te stellen“.

ROTTERDAM, 30 september. — Twaalf jaar is Jos Coler voorzitter geweest van de sectie betaald voetbal van de KNVB. Een tijd dat het voetbal hem vrolijke en sombere stemmingen bezorgde. Plezierig hoogtepunt voor Coler was de opening van het sportcentrum in Zeist; onplezierig hoogtepunt het gedwongen saneren van het betaalde voetbal in Nederland. Coler: „Het is genoeg geweest. Ik maak ruimte voor een opvolger. In oktober stel ik mijn plaats beschikbaar. Ik moet één ding in de gaten houden: eind van het jaar word ik 65“. Niet dat hij zich een oude man voelt. Integendeel. Hij zegt zelf er nog wel drie jaar tegen te kunnen, maar weg te gaan omdat „als je te lang op één en dezelfde plaats blijft zitten, je niet meer op je tenen staat, je niet meer opletend genoeg bent in sommige opzichten en je niet altijd meer even snel reageert“.

Hij maakt ruimte. Met de wetenschap dat het betaalde voetbal in Nederland nog steeds in volle

ontwikkeling is en dat hij zich eruit terugtrekt op een ogenblik dat sommige anderen zouden zeg-

gen: ik blijf, want dit wil ik van nabij meemaken.

ders hebben we geen competitie meer over. Voor mij hoeft er geen club meer uit“.

Anders regeren

Die 12 jaar. Nogmaals een terugblik: „Toen was een voorzitter automatisch ja, ik ook. Door grote eigen inbreng nam ik een beslissing. Ik weet nog dat ik zei: heren, ik ga de protesten afschaffen. Twee jaar later waren de protesten verdwenen. Het regeren van nu is anders geworden. Niet alleen het persoonlijk overgewicht telt, je zult je verantwoordelijkheden moeten kunnen delen. Iets wat me nooit erg zwaar is gevallen. Ik heb me wat dat betreft gemakkelijk aangepast“.

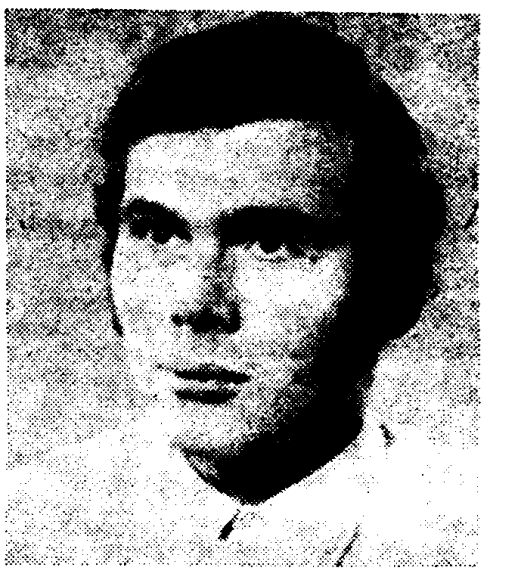
Tegelijk zag Coler dat zijn opposenten wat agressiever werden, zowel de Vereniging van Contractspelers (VVCS) als de werkgevers, de Federatie van Betaald Voetbal Organisaties (FBO). Hij noemt het „een logische gang van zaken dat vakverenigingen op dit moment wat meer opposeren in de maatschappij. Zo probeert men vooruit te komen. Alleen moet een vakvereniging als de VVCS voor ogen houden dat er bijna geen rijke bazen zijn in het land van koning voetbal. De clubs zijn dan ook duidelijk bezig hun financiële beleid tot zeer reële proporties terug te brengen. Het gezond maken van de economie van de club. Geen transfers meer van overdreven afmetingen. Je hebt het dit jaar al duidelijk kunnen zien. Een rustig transferjaar op een heel eerlijke manier“.

Toekomst

Colers blik in de nabije toekomst. Het kenschets het gezonde betaalde voetbal: „Straks wordt er 28 miljoen uit de toetop uitgekeerd aan de clubs. Dat is al een verbetering. Straks zullen misstanden de gemeentelijke subsidies iets rijkelijker vloeien; nu is het nog mondjesmaat. Straks zal de vermarktingsbelasting op kaartjes voor voetbalwedstrijden verdwijnen, zoals hier en daar al is aangekondigd. Tenslotte zullen uit het goed draaiende Nederlands elftal rovers naar het betaalde voetbal vloeien“.

Zo komen er op alle fronten wijzigingen in het betaald voetbal. Maar het betekent wel dat er op velerlei terrein nog geknokt zal moeten worden om onze zaak zeker te stellen“. Dat is dan meteen een duidelijke vingervoorwaarde voor de opvolger van Jos Coler. „Hij zal zeker niet rustig met zijn armen over elkaar achter de bestuurder kunnen gaan zitten“, zegt Coler lachend.

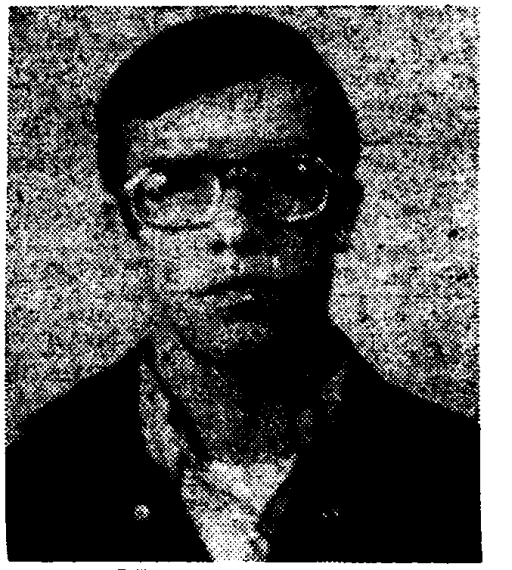
Smoke Eaters beschikt over voldoende aanvallers. Hierbij de foto's van zes mogelijkheden van de voorlijn.

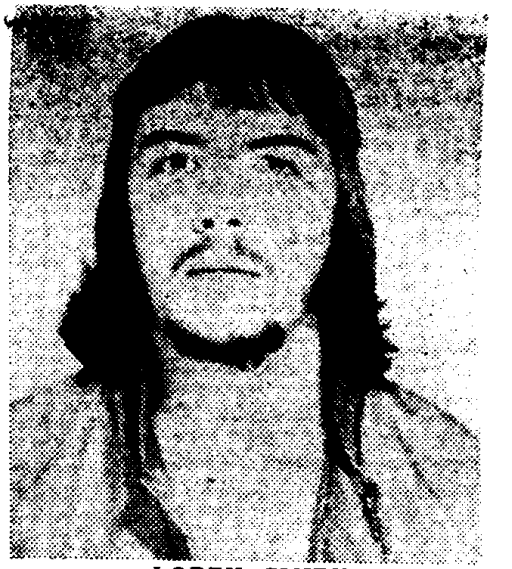
JIRI ANTON

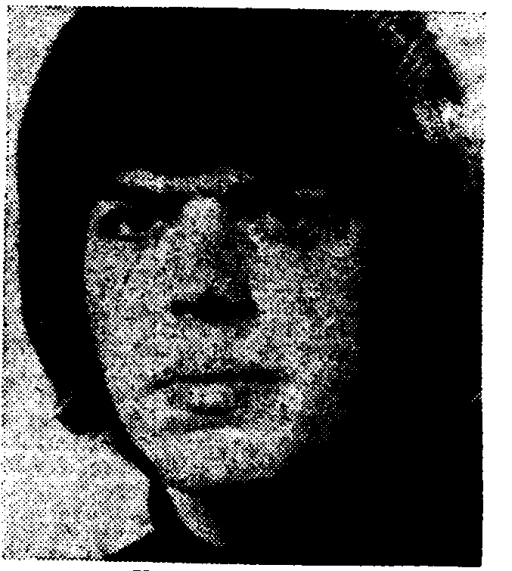
MIRIC VOSATKO

BERNHARD MARCO

LOREN SMITH

HENRI FRENKEN

MIKE MULDER

In december begint de Teleac-cursus „KIK OP SPORT“

Achtergronden worden belicht

Van onze correspondent

ZWOLLE, 30 september. — Vele miljoenen Nederlanders zijn regelmatig in de ban van de sport. Dat geldt in sterke mate wanneer een belangrijke cupwedstrijd van Ajax of Feyenoord door de televisie wordt uitgezonden. Maar niet alleen door voetbal op tv. Het is eveneens het geval wanneer het om sportgebeurtenissen dicht bij huis gaat, bijvoorbeeld de wedstrijd van de favoriete club, waarin het er niet toedooft of die in de eredivisie of onderafdeling speelt. Of de plaatselijke zwembkampioenschappen, waaraan door de kinderen wordt deelgenomen, of de wielerronde die in het dorp wordt georganiseerd, of de sportdag van school. Zo kunnen er natuurlijk nog tal van andere voorbeelden worden genoemd. Twee en een half miljoen Nederlanders doen georganiseerd aan sport. Telt men het aantal landgenoten, dat zich passief met sport bezig houdt hierbij op, dan wordt ongetwijfeld een aantal bereikt dat minstens de helft van de Nederlandse bevolking omvat. Velen van die miljoenen — maar als het kan ook een groot gedeelte van degenen die zeggen dat de sport hen volkomen koud laat — hoopt Teleac vanaf december te bereiken met de cursus „Kijk op sport“, waarvoor op dit moment de opnamen worden gemaakt. De cursus omvat 13 lessen, waarvan de eerste, een inleiding, op zaterdag 16 december wordt uitgezonden.

De cursus is een idee van de bekende psycholoog drs. L. M. H. J. van Geffen. De beeldend kunstenaar Th. W. Felen uit Nijmegen en de voetbalscheidsrechter Frans Derks. Teleac nam het idee over en schakelde bij de voorbereiding het ministerie van CRM, de Nederlandse Sport Federatie en de sportbonden in ons land in. Tenslotte werd er een commissie gevormd, die in overleg met een team van Teleac de les is gaan uitwerken. Die commissie bestaat behalve uit de initiatiefnemers van Geffen o.a. uit Wim de Heer van de NSF, die eindredacteur van de cursus, „Kijk op sport“ is.

Wim de Heer: „Het wordt een algemene cursus, waarin achtergronden van de sport worden belicht. Van diverse taken van sport zullen voorbeelden worden gegeven. Het is allemaal bedoeld voor een heel groot publiek. Voor trainers, bestuurders, de sportbeoefenaar zelf, maar natuurlijk vooral het publiek. Dat zal ook te zien krijgen wat er achter de schermen gebeurt.“

Tegen onkunde

Fred Racké, de bekende sportverslaggever-commentator, presenteert de cursus. „Het is geen cursus die verbetering van de sportprestaties beoogt. Daar komt veel meer voor kijken. Maar we willen laten zien dat er veel meer plaatsvindt dan wat men doorgaans alleen kan aanschouwen. De cursus is eigenlijk een bijdrage aan de strijd tegen de onkunde, die weer op tribunes en achter de tv blijkt. Ik vind het daarom persoonlijk ook een geweldige idee“, aldus Racké. Op verschillende plaatsen in ons land worden de opnamen voor „Kijk op sport“ gemaakt, terwijl ook veel gebruik zal worden gemaakt van filmbeelden van belangrijke sportevenementen.

Marianne Krauwier, die de regio over de cursus voert en daarbij wordt bijgestaan door Teun Sevenheck als mede-samensteller en Hanneke van Ravenswaay, regio-assistente, vertelt dat in september vorig jaar de eerste opnamen al zijn gemaakt. Het betrof een training van de Nederlandse schaatsploeg, compleet met sterren als Ard Schenk, Kees Verkerk en Jan Bols. Even was er bij het regieteam licht paniek, toen bekend

GELEEN, 30 september — Een ongelukkige klap met een stick op 14 januari jl, betekende voor Vaclav Sochor, de sympathieke 32-jarige Tsjech het einde van zijn carrière als ijshockeydoelman. Maar niet het einde van zijn liefde voor de ijshockeysport. Na afloop van het seizoen 1971-'72 keerde de behalve Peter Lloyd en Dave Gilhen ook coach Frank Oatway terug naar Canada. Hierdoor kreeg Sochor, die in Tsjechoslowakije al een trainersopleiding had gevolgd, de kans om zijn club op een an-

dere manier uit de nood te helpen.

Hij werd aangewezen als nieuwe coach en functie waarvoor hij door zijn persoonlijkheid, kennis en ervaring bijzonder geschikt is. „Uiteraard wil mijn onze kernspelers op de hoogte stellen van ons voornemen om Vaclav te benoemen“, aldus Savelkoul, „en precies zoals we verwacht hadden waren ook zij van mening dat we geen betere keus hadden kunnen doen“. Sochor is de eerste trainer die een heel jaar beschikbaar is voor de Smoke Eaters en die zich behalve met het eerste team ook zal bezighouden met de opleiding van de jeugd. De jeugdsectie van de Eaters is hiermee zeer gelukkig. „We waren aan 't einde van ons Latijn. De jongens waren toe aan een echte trainer, die hun de noodzakelijke kennis van tactiek kan bijbrengen“.

Maar in de schijnwerpers zullen toen de resultaten staan die Sochor zal behalen met het eerste team. Hij moet uit de selectiegroep van 18 spelers een hecht team smeden, voorwaar geen gemakkelijke opgave. Maar Jean Savelkoul heeft een onbegrensde vertrouwen in zijn coach. „Twee Amerikanen Paul Grabowski en Bernhard Marco, de Canadees Loren Smith en de Pool Hubert Sikko, die twee seizoenen geleden al in Geleen speelde, zijn de aanwinsten voor dit seizoen. Grabowski (21) en Sikko (33) moeten samen met Doug Freeman (31) een ijzersterke verdediging vormen voor het heiligdom van Sjel Weijers (23) Met als tweede doelman Frank van der Mast (28) hebben wij bijna als enige Nederlandse ploeg geen buitenlandse keeper.

Vorig jaar leek dat nog onmogelijk maar nu de Bond heeft besloten dat in de nationale competitie geen buitenlandse keeper opgesteld mag worden

zitten wij ineens goed. Sjel Weijers is overigens, evenals Henri Frenken en Mike Mulder, door bondscoach Wayne Hunter uitgenodigd voor de selectie van het nationale team. De aanval is geen probleem. Jiri Anton (22) en Miric Vosatko (24) zijn ongetwijfeld weer de toppers, maar naast hen heeft Sochor de keus uit Bernhard Marco (22), Loren Smith (20), Henri Frenken (19), Hubert Sikko (20), Peter v.d. Wall (19), Jiri Navsttil (20), Hennie Wilms (24), Hans Eussen (20) en Peter Schuffelen (19).

46 wedstrijden

Het is jammer dat wij pas op 5 oktober kunnen beginnen met de ijstraining. Om de kans te hebben met het team te experimenteren spelen we twee vriendschappelijke wedstrijden: op 8 oktober uit tegen Duisburg en op 15 oktober thuis tegen het nationale

team. Daarna begint de strijd pas echt. Wij komen uit in drie competities, dat betekent 46 wedstrijden! In de Nederlandse competitie moeten we hoge ogen gooien, hoewel op dit moment natuurlijk nog weinig te zeggen is over de kracht van de andere clubs. Tilburg en nieuwkomer Raak Den Haag hebben een aantal buitenlandse gecontracteerd, die ons het leven zo zuur mogelijk zullen maken. Voor de Benelux-competitie en de Cup International mogen drie in plaats van twee buitenlandse opgesteld worden, zodat daar de krachtsverhoudingen weer anders liggen“.

Loten

Nieuw is de prijzenpot, beschikbaar gesteld door Raak. Voor een gewonnen wedstrijd krijgt een club 3 loten, voor een gelijkspel 2 en voor verlies 1 lot. Na afloop van de competitie wordt

dan geloot voor drie prijzen, resp. f 5000,- f 3000,- en f 2000,- die besteed moeten worden aan de jeugd. „Van onze eigen begroting (f 175.000,-) komt al f 30.000,- ten goede aan de jeugd. In juli is Sochor al met 10 spelers naar een trainingekamp in Kopenhagen geweest en nu zal hij Landström, de Zweedse coach, nog een aantal dagen assisteren. De daar opgedane ervaring zal onze jeugd ongetwijfeld ten goede komen“. Vorig seizoen draaiden de Smoke Eaters voor het eerst zonder verlies. Dat moet ook dit jaar mogelijk zijn. „Maar belangrijker dan al dat gepraat over geld“, besluit Jean Savelkoul, „is ons vaste voornemen om in Geleen weer attractief ijshockey te brengen. Dat mogen onze supporters verlangen. Wij hopen dat zij ons zullen steunen met een sportief gedrag, zowel ten opzichte van de spelers als de scheidsrechters zoals we dat al jaren gewend zijn“.

Voorzitter Savelkoul van Geleense ijshockeyformatie

„Smoke Eaters gaat hoge ogen gooien“

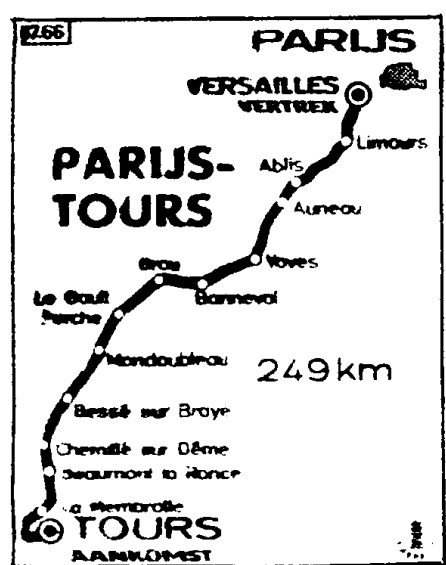

Hoge inzet bij topduel Roda JC-Vitesse

Jacques Kooole: 'Het wordt een bikkelhard gevecht'

Selecties voor voorwedstrijd gemeenteraad-bestuur Roda JC

• Voor Wim Kelleners wordt het morgen, zondag tussen Parijs en Tours wellicht de laatste gelegenheid om een dreigend ontslag bij Roda JC af te kunnen wenden.

• Eddy Merckx, favoriet nummer 1 voor de eindzege. De Belgische Tourwinnaar heeft deze klassieker nog niet op zijn overwinninglijst staan.

LAATSTE KANS OM MATIG SEIZOEN NOG GOED TE MAKEN

PARIJS, 30 sept. — Parijs-Tours, de laatste Franse klassieker van dit seizoen, heeft voor de achttien geselecteerde Nederlanders (de definitieve ploegen zijn nog niet bekend) een extra betekenis. Het is zondag voor hen de laatste kans om een teleurstellend seizoen goed te maken. Misschien met uitzondering van Joop Zoetemelk, die met zijn vijfde plaats in de Ronde van Frankrijk en zijn actieve rol in het wereldkampioenschap op internationaal niveau in ieder geval in de running bleef, zal geen van de Nederlanders met een voldaan gevoel in Parijs arriveren.

ZONDAG VOOR NEDERLANDERS IN PARIJS-TOURS

Voor de meesten kan op de 285 kilometer tussen Parijs en Tours zelfs de beslissing over hun toekomst vallen. Dat zijn de ongelukkigsten die nog steeds een contract voor het volgende jaar op zak hebben. Nu Fedor den Hertog niet van plan schijnt te zijn om over te stappen naar de profs (waardoor een betaalde Frisol-ploeg vrijwel zeker van de baan is) en ook Wybert te kennen heeft gegeven met de wielersport te stoppen, is het aantal beschikbare plaatsen voor de Nederlandse coureurs nog verder geslonken.

Om die resterende plaatsen zal de strijd zondag in Frankrijk gaan. Voor Joop Zoetemelk is er geen vuilnis aan de lucht. Hij heeft in Gitanes al een nieuwe werkgever, maar voor Matthijs de Koning en Raf Dolman uit dezelfde Franse elite-equipe is het noodzakelijk zich met alle belangrijke werkgevers in de buurt

in de kijker te rijden. Zoetemelk heeft de nodige kilometers weg kunnen fietsen in de Canadese ronde van Nieuw-Frankrijk, waarin hij als vijfde eindigde.

Kelleners

Minder gelegenheid tot grote competitie had Gerben Karstens, in 1968 de laatste Nederlandse winnaar van Parijs-Tours. Hij behield zich met de Belgische koersen, die hij verzwaarde door op de fiets de afstand tussen zijn woonplaats Princenbeek en de startplaats vice versa af te leggen. Karstens, vorig jaar derde achter Rik van Linden en Marino Basso, heeft vorig jaar evenals Wim Schepers en Harry Janssen een tweerjarig contract getekend, waardoor zij ondanks de lopende reorganisatie bij Roda JC voor minstens nog één seizoen verzekerd blijven van hun plaats. Dit drielat zal zon-

HEERLEN, 30 sept. — Voor het betaald voetbal spelen de Limburgse clubs morgen de volgende wedstrijden: FC Amsterdam - MVV, Roda JC - Vitesse, PEC Zwolle - Fortuna SC en FC VVV - SVV. De absolute topper is, ook landelijk gezien, het eerste divisieduel in Kerkrade tussen Roda JC en Vitesse. 'Als het gemeentelijk sportpark Kerkrade deze keer niet volloopt met toeschouwers, dan loopt het nooit meer vol', aldus Roda JC-trainer Jacques Kooole.

MVV zal in Amsterdam geen grote risico's nemen

De competitie in de eerste divisie heeft morgen een eerste climax: de eerste periodekampioen kan bekend worden. Waarschijnlijk wordt dat Wageningen dat via een thuiszege op HVC de eerste rocks van tien wedstrijden winnend kan afsluiten. Maar ook Roda JC en Vitesse kunnen morgen, bij een nederlaag van Wageningen, de periodetitel inpalm. Daarmee is het belang van de wedstrijd in Kerkrade meteen duidelijk. Jacques Kooole: 'Ik geloof dat we nog een zeer behoorlijke kans op de periodetitel hebben, al hebben we de kans niet in eigen hand. Ik zie een zege van Wageningen op HVC nog niet zitten. De Wageningers hebben afgelopen zondag in Eindhoven een psychologische opdo-

Onaantrekkelijk van de uitslag van Wageningen-HVC blijft Roda JC-Vitesse van grote importance. Jacques Kooole: 'Als je er vanuit gaat dat Wageningen toch wilt, dan raken Roda JC of Vitesse drie punten achter. Dat is veel als je het in de constellatie van de gehele competitie bekijkt.'

Roda JC is overigens mentaal goed voorbereid voor het duel tegen Vitesse. Jacques Kooole: 'Dat moet ook wel, want het wordt een bikkelhard gevecht. Vitesse heeft fysiek een grote inbreng en steunt bovendien op overvloedige ervaring. Ik zie overigens in Vitesse een grotere kandidaat dan in Wageningen. Het is een levensgevaarlijke ploeg. Als het aanvalt, slaat meteen de vlam in de pan. Ik verwacht een aantrekkelijk kijkspel, want ik kan me niet voorstellen dat Vitesse voor de goal gaat hangen.'

Vitesse komt vanmiddag al naar het zuiden om zijn intrek te nemen in Kasteel Geulzicht te Geulhem. Frans de Munck, trainer van Vitesse, wil namelijk dat zijn ploeg morgen zonder verre reis en goed uitrust aan de slag gaat. 'Het is in twee opzichten een belangrijke wedstrijd. Het periodekampioenschap staat op het spel, maar afgezien daarvan blijft ook in de huidige competitieopzet de tweede plaats belangrijk', aldus Frans de Munck.

Vitesse heeft niet de beschikking over Piet van Kerkhof (spierblessure). Voorts zal, in tegenstelling tot voorgaande wedstrijden, niet Bram van Kerkhof in de spits staan, maar Hofs.

Op de aanval?

MVV-trainer George Knobel over de uitwedstrijd tegen FC Amsterdam: 'Amsterdam is thuis net zo sterk als wij. Die ploeg won van Den Bosch en Excelsior. De wedstrijd tegen Ajax ging slechts met 2-1 verloren. Gisterocht door de twee-nul overwinning op Haarlem dan was er met de beste bedoelingen heen, maar als we de weg omhoog willen blijven volgen dan zullen we ook een uitwedstrijd moeten winnen.'

MVV zal in Amsterdam zeker geen grote risico's gaan nemen. In Alkmaar werd AZ '67 werd te aanvullend gespeeld en het resultaat was een nederlaag. De Maastrichters wachten zich voor een herhaling. Amsterdam zal het accent ongetwijfeld op de aanval leggen. Hierdoor komen er schrijnende kansen voor MVV want de Amsterdamse defensie is erg kwetsbaar. Een negatief resultaat voor MVV zou voor het thuisfront een grote ontgoocheling betekenen. Pim van der Meent, trainer-coach van Amsterdam: 'Het is een feit, dat Roda de laatste jaren telkens de volle winst heeft: weggehaald bij DWS. Nu is het tijd, dat wij een eind maken aan die reeks. Uit de nederlaag tegen Sparta

Pelikaanbeker

MAASTRICHT, 30 sept. — Voor de competitie om de Pelikaanbeker (tweede klasse) worden vanmiddag in Limburg twee wedstrijden gespeeld: MVV B - Fortuna SC B en Roda JC B - Helmond Sport. B. Beide duels beginnen om 14.30 uur.

• De strijd om de Europese bokstitel in het lichtgewicht, tussen kampioen Roger Zami (Tur) en zijn uitdager Cemal Kamael (Tur), die vrijdagavond zou worden gehouden is uitgesteld. Sinds donderdagmorgen vallen er tropische regenbuien in Istanbul. Aangezien de weersverwachtingen voor zaterdag ook slecht zijn, is de wedstrijd verschoven naar zondag.

• De Zwitserse coureur Clay Regazzoni zal volgende week zondag in de Grote Prijs van de Verenigde Staten op Watkins Glen voor het laatst in een Ferrari rijden. Regazzoni heeft voor volgende jaar een contact getekend met BRM.

Goudsmit-Hoff

De aangekondigde opheffing heeft Goudsmit-Hoff er niet van weerhouden toch met een team van acht man voor Parijs-Tours in te schrijven. Dat gebeurde allemaal op het laatste nippertje, omdat het deelnemersformulier de organisatie niet tijdig bereikt had. Vijf van de acht behangers, Vianen, Duyndam (naar Gitanes), Tabak (Solonor), Van Beers en Van Katwijk (JISboerke) hebben al een nieuwe buitenlandse baas. Zij kunnen morgen alvast hun visitekaartje afgeven. De overigen hebben hun hoop nog gevestigd op een nieuwe Nederlandse profopleiding.

Kees Bal zal in de succesformatie van Gan-Mercier vrijwel zeker in de gelegenheid worden gesteld voor het eerste te laten zien wat hij kan. Rik van Linden, verkeerde vorig jaar in een soortgelijke situatie. Ook hij trad in Parijs-Tours op als debutant, wat hem niet verhinderde deze klassieker meteen op zijn naam te schrijven. Een droom die het denken van de jonge Zeewuise coureur zeker ook zal overheersen.

Merckx

Voor aanvang van de koers zal zijn naam echter verre van de favorietenlijst worden gehouden. Het verrassingseffect verwachtten de Fransen in ieder geval eerder van Regis Ovion, oud-wereldkampioen bij de amateurs, die morgen ook zijn klassieke debuut bij de broodrijders maakt. Favoriet nummer één is echter Eddy Merckx, die in 1968 voor het laatste Parijs-Tours reed, en dit evenement nog nooit heeft gewonnen. Dat zal hem een extra prikkel geven, want verder is er bijna geen enkele grote wedstrijd die hij niet gewonnen heeft.

Belgische selectie voor "Noorwegen"

BRUSSEL, 30 sept. — Voor het Belgische voetbalelftal, dat woensdag 4 oktober in Oslo uitkomt tegen Noorwegen (voorronde wereldkampioenschap, de groep waarin ook Nederland is ingedeeld), zal een keuze worden gemaakt uit de volgende zestien spelers: Jean Dockx, Georges Heylens, Gilbert van Binst, Paul van Himst, Jan Verheyen (allen Anderlecht), Leon Dolmans, Christian Piot, Leon Semmeling, Jean Thissen (allen Standard Luik), Raoul Lambert, Luc Sanders, Johnny Trio, Erwin van den Daele (allen Club Brugge), Jaak Teugels, Maurice Martens (beiden Racing White) en Odilon Polleunis (St. Truiden).

• Independentie, dat dinsdag geen openpartij tegen RVC mocht spelen, zal nu zaterdagmiddag om 16.00 uur op het terrein van RVC tegen de Rijswijkse eerste klasse uitkomen in een vriendschappelijk duel.

• Jacques Kooole: 'We hebben nog een zeer behoorlijke kans op de periodetitel.'

zijn onze fouten duidelijk geopenbaard en die trachten we zondag te voorkomen.' Laszlo Zalaj, trainer PEC Zwolle: 'PEC heeft bij de laatste vier wedstrijden zeven punten gehaald. Dat is een redelijke opvoering na een zwakke start. Het is nog niet wat het zijn moet, maar er wordt momenteel technisch goed gewerkt.' Manager Hub Kallen van Fortuna SC: 'We zijn er ons van bewust dat PEC Zwolle op eigen terrein nog geen duel heeft verloren. Toch geef ik onze ploeg wel kans. We zullen ons heus niet ingruven zoals VVV bij ons deed en bij PEC Zwolle, waarmee de Venlonaren twee keer 0-0 gelijk wisten te spelen. Wij zullen in Zwolle echt proberen te voetballen en doelpunten trachten te maken. De zege bij Volendam heeft ons gesterkt in de overtuiging dat we uit niet kansloos zijn.'

De opstellingen

FC Amsterdam: Jongbloed — Flink-vieugel, Cornwell, Kamminga, Mensink — Van der Ban, Van der Merck, Dekker — Couperus, Kramer, Franz. MVV: Körver — Pleumeekers, Herben, Laerix, Colomijn — Hoenen, Dijkstra, Den Rooijen — Bonfrère, Redel, Brokamp. Roda JC: Damen — De Wit, Fischer, Pfeiffer, Blatter — Offermans, Zuidersma, Bönnes — Meuser, Van Leeuwen, Van Rooij. Vitesse: Bals — Hevnenan, Bosma, Heezen, Kunst — Somer, Meuwesen, Bram van Kerkhof — Veenendaal, Hofs, Vleeming. PEC Zwolle: Post — Van Effrink, Schubert, Kragt, Van der Horst — Van den Bosch, Rorije, Lijzerman — Stoffels, Huugendoorn, Heskamp. Fortuna SC: Nieling — Vroesch, Benon, Ernst, Aboen — Jansen, Jacobs, Erkens, Brasse — Blotenberg, Stovers.

Periodekampioenschap Wat is dat precies?

HEERLEN, 30 sept. — Er bestaat nogal wat onduidelijkheid over de zogenaamde periodekampioenschappen in de eerste divisie. Vele voetbal liefhebbers weten nog niet hoe dit onderdaad vrij ingewikkelde nieuwe promotieregeling werkt. Omdat morgen de eerste periodekampioen bekend kan worden (Wageningen, Vitesse of Roda JC), geven we hier nog eens tekst en uitleg.

Het competitieprogramma van de eerste divisie is verdeeld in vier perioden, respectievelijk van tien, tien, acht en tien wedstrijden. Na elke periode wordt een stand opgemaakt over die periode. De club die in zo een reeks van tien of acht duels de meeste punten heeft verzameld, is periodekampioen. Bij een gelijk aantal punten is het doelsaldo beslissend. Mocht ook het doelsaldo gelijk zijn, dan is een beslissingwedstrijd noodzakelijk.

De club die in de eindrangschikking de eerste plaats inneemt, promoveert automatisch naar de eredivisie. De periodekampioenen strijden in een promotiecompetitie om het slot van het seizoen om nog een plaats in de eredivisie. Wedstrijden die incidenteel worden afgesloten, zullen zo snel mogelijk worden ingehaald. Deze wedstrijden blijven behoren tot de periode waarin zij oorspronkelijk waren vastgesteld. Programma's die algeheel worden afgesloten, zullen behoren tot de periode waarin op nieuw vaststelling plaatsvindt. In dat geval — aldus laat de KNVB in zijn recent bondsorgaan weten — zal het eerste programma van de nieuwe reeks tot de voorgaande periode worden gerekend.

Aan de promotiecompetitie zullen in elk geval vier clubs deelnemen. Als de club die in de eindrangschikking nummer één wordt, en dus automatisch promoveert, tevens één keer periodekampioen is geweest, zal de best geklasseerde club in de eindrangschikking die geen periodekampioen is geweest het aantal van vier clubs completeren. Als een periodekampioen in een volgende reeks van tien of acht wedstrijden opnieuw bovenaan eindigt, dan wordt de nummer twee uit die periode als periodekampioen beschouwd. Zou ook nummer twee of eens periodekampioen zijn geweest, dan valt de periodetitel aan nummer drie toe. Aangezien morgen de eerste periode in de eerste divisie met het spelen van de tiende wedstrijd wordt afgesloten, is de opgesomde materie hoogst actueel. Ten gunste van de voetbal liefhebbers geven wij daarom nog eens de stand aan de kop van de eerste divisie en de wedstrijden waarbij de koploperen betrokken zijn. Iedereen kan dan uitrekenen

hoe zich de situatie morgen kan ontwikkelen. Wageningen 9 7 1 15 21-9 Vitesse 9 6 2 14 19-10 Roda JC 9 5 4 0 14 19-7 De wedstrijden van deze drie (enige) kanshebbers op de eerste periodetitel, zijn: Wageningen-HVC en Roda JC-Vitesse.

(ADVERTENTIE)

De Vola is 'r voor geld. Dat wist u toch!

Noem 't onze specialiteit. We doen 't immers al zo'n 50 jaar: Mensen van hoog tot laag snel en gemakkelijk aan geld helpen. Uw verzekeringsadviseur weet dat ook. Tenslotte werken de meesten met ons samen. Bel 'm maar als er snel geld op tafel moet komen. Een paar voorbeelden?

In handen:	Terugbetaling:
f 1.063,30	12 maanden à f 100,—
f 2.499,10	24 maanden à f 125,—
f 5.050,—	24 maanden à f 255,—
f 6.037,—	36 maanden à f 220,—
f 10.052,—	36 maanden à f 365,—
f 10.063,—	48 maanden à f 295,—
f 15.037,—	36 maanden à f 545,—
f 21.952,—	60 maanden à f 550,—
f 25.006,—	36 maanden à f 905,—
f 24.952,—	60 maanden à f 625,—

Voor meer inlichtingen hebt u de keuze uit 14 kantoren.

vola geldleningen & financieringen

IS GEVESTIGD TE AMSTERDAM (TEL. 020 - 16 16 88) - ALKMAAR - BREDA - EINDHOVEN - S-GRAVENHAGE - GRONINGEN - HAARLEM - HEERLEN - 'S-HERTOGENBOSCH - HILVERSUM - NIJMEGEN - ROTTERDAM - UTRECHT EN ZAANDAM

Limburgs grootste japon- en mantelstoffen specialist

Bergstein

HET HART VAN KERKRADE
MARKT 10
TEL. 5541

meubeltoonzalen

BUKO

EEN WAARBORG VOOR KWALITEIT

KERKRADE
holzstraat 134
straterweg 47
tel. 04445-5151

WEERT
maeckerweg 43
tel. 04950-34468

Stelt U hoge eisen bij aanschaf of vernieuwing van Uw interieur? Breng dan vrijblijvend een bezoek aan onze enorme doch sfeervolle meubelshow. Wilt U echter eerst thuis meubelen bekijken? VRAAGT DAN GRATIS ONZE 100 PAGINA KLEURENCATALOGUS.

Schaesbergs meisje in één jaar bekend in de sport op twee wielen

Wielermis Petra van Dijk:

Het smaakt wel even zout

door Breur Loffeld

SCHAESBERG. ERPS-KWERPS (B), 30 sept. — „Mar vanzelfsprekend hebben w'ier op 't durrep zoe'n wielers-uffraa. Ge bedoel toch zoe'n meske dat de koereurs kust en embraseert? Mar vast en zeker he? 's Ies 'n schoon wiecht, maar ze het haore op de tande. Oonderles as we 'ier zoenen wedstrijd hadde, was ze d'r vanzelf ok bij. Godelieveke hiet ze. Wel 'nen naam van veur d'n oerlog niewaar, mer aliez. De koers is aon gang op die kinderkopjes die we 'ier in 't Vlaonderland nog zoeveul 'emme. 't Was 'nen koers waarvan Oe 't water in den mond liep, want het regende pijpestele. ha ha. Mar goed.

De koereurs deden 'un werk rap en d'r was toch veel volk op de been. En 't werd 'nen schoonen spurt, vast en zeker. D'n Viktor van 't durrep verderop werd de winnaar. De inrichters stonde van de nervositeit op hunne nagels en zakdoek te bijle. D'r was oen effe 'nen erreur gewist want de president van de inrichters was zijn stem kwijt of had de moed verloren om de winnaar toe te spreken. Toen 'ebbe we de veurzitter van de fanfare gevraagd of om 't wilde doen. Mar die had den gansen koers in e stummeke gezete en begon zinnen speech met „Geacht bruidspaar“. D'n Viktor 'eet er nog smakelijk om gelachen. En toen gingen ze naar Godelieveke en zogen. Aliez meske, nou is 't Uwen toer. Gif d'n Viktor mar 'nen ferm kuss en 'ier zijn de blomme en de bokaal. Mar Godelieveke zegde Wat? „Mot ik d'n diejen kusse? Vanzeleve nie ok niet. Ik viel wel Merckx kusse. Viktor stienkt me te erreg, 'n het z'n eigen gans nie gewasse. Mar Eddy staot 'r florisant op, nie. En dus gaon ik naar 'um toe. En motdomme, ze het 't gedaon ok nog, mieljaar-de-mieljaar. E curieus verlot, niewaar? Maar zoe is 't gebeurd. Ze proute d'r nu nog van“.

We hebben daar in dat oer-Belgische Erps-Kwerps met eigen ogen dat Godelieveke gezien. Ze was maar gewoontjes. Iets in de buurt van „dieren in een dozijn“ of daaromtrent. En we zullen er vast niet ver naast zitten als „d'n Viktor“ op die voor hem zo schone overwinningdag niet is doodgevallen van pure nijd omdat Godelieveke hem niet wilde zoenen. Wellicht, dachten wij terloops, heeft hij nog wel schoner „blomme“ in zijn boekje staan met wie hij bij tijd en wijle embraseert. Of bezigheden van soortgelijke, aangename, aard verricht. Maar het gaat hier niet om de al of niet aanwezige amoureuze neigingen van welke Belgische wielrenner dan ook. Het heeft wel met wielrennen te maken „vast en zeker“. Om precies te zijn met een wielermis. Een meisje dat slechtis een korte taak bij een wielerswedstrijd heeft, maar een onvervangbaar onderdeel van de ceremonie protocolaire is geworden als de renners over de meet zijn gekomen en de winnaar gehuldigd wordt.

Figuurtje

Petra van Dijk uit Schaesberg is zo'n meisje. En ze heeft niet alleen een andere naam dan haar „collega“ uit Erps-Kwerps, maar ook een volledig ander karakter. En vooral een ander gezicht en figuurtje. Men zou zelfs kunnen denken dat Petra pal vooraan heeft gestaan toen men hierboven de eerste keuze van het vrouwelijk schoon aan het uitleiden was. Petra van Dijk heeft daar een

figuurtje geworden bij de sport-op-twee wielen.

Oogstrelend

Als men ons zou vragen of elk meisje wielermis kan zijn of worden moeten we een krachtig „nee“ laten horen. Zou men echter om welke reden dan ook bij ons informeren of Petra van Dijk een „goede“ mis is, dan zijn we verplicht dat te beamen. Gewoon omdat dat de waarheid is. Het is namelijk zo dat Petra de winnende wielrenner niet alleen maar de wang toesteeft en men vervolgens een struik

Petra van Dijk, een 17-jarig meisje uit Schaesberg, dat haar hart verpand heeft aan de wielrennerij en sinds een goed jaar een gezien figuurtje is geworden bij criteria en andere wedstrijden.

bloemen in de hand drukt. O nee, Petra van Dijk doet dit werk op een oogstrelende manier. Ze geeft de triomfator een echte kus, gewoon uit beleving omdat hij zo goed gefeest heeft. En ze fluisst hem altijd een weggevoerd proficiat in de oren. Vooral als het Ger. Harings of Leo Duyndam zou betreffen, want dat zijn haar grote favorieten. En Eddy Merckx dan, zult ge vragen? „Nee, die liever niet, hij is me te stug, te nors“, zegt Petra van Dijk.

Petra van Dijk „tijdens het beoefenen van haar hobby“. De renner, in dit geval Leo Duyndam, krijgt van haar een echte kus. En aan het gezicht van Duyndam te zien, overkomt hem dat niet elke dag. Noch die overwinning, noch die kus...

Schulte

Petronella van Dijk werd op 6 mei 1955 in Heerlen geboren. Haar beroep is kapster, een vak dat ze nu drie jaren uitoefent bij maison Corry. Zelf doet ze niet aan sport, maar heeft een bijzonder grote interesse in wielrennen (en voetballen). Toen ze pas een jaar of zeven was ging ze al met haar vader naar de wielersbaan in Oersboek en naar de trainingsritten in Geulle. Haar vader is omtrent de jaren '50 een gekend amateur geweest en heeft zijn interesse in het wielrennen behouden, ook toen hij zelf niet meer koerste. „Ik was een grote bewonderaar van Gerrit Schulte. Je kon eigenlijk zeggen: waar Schulte fietste, was ik als supporter aanwezig“, zegt Petra van Dijk.

Waar het Petra betreft is de appel dus niet ver van de boom gevallen. „Een paar jaar geleden ging ik een buurtjongen uit Meezenbroek die bij de nieuwelingen reed aanmoedigen. Vond ik leuk. Daarna zijn er een paar maanden gekomen waarin ik niet naar

de wielrennerij ging, maar naar het voetballen. Bij KEV. Ook een fijne sport. Maar om een of andere reden was het bij KEV plotseling afgelopen voor mij. Ik ging terug naar de fietsers. In Bleijerheide, verleden jaar ben ik naar de jurywagen gestapt en heb aangevraagd of ze al een rondemiss hadden. Nee, zeiden ze en op mijn vraag of ik het dan mocht zijn kreeg ik ja te horen. Hardstikke leuk is dat. De eerste renner die ik moest zoenen was Jo Vrancken, de winnaar daar in Bleijerheide. Maar eigenlijk ben ik pas dit jaar echt wielermis geworden. Als ik niet vantevoren door een comité gevraagd ben ga ik het eerst naar de jury toe. Is er geen miss, dan doe ik het. Van de heer Peeterbosch van het Belgisch Rijwiel Huis in Houthem kreeg ik een sjeert. En zo zien duizenden wielersdams dat Schaesbergs meisje winnende coureurs zoenen. Een taak die haar door veel vrouwelijke aanhangers van deze sport benijd wordt. Maar ook een bezigheid die haar nagenoeg zonder vaste vrienden laat.

Dansen

„Ik vind het nou eenmaal een leuke sport. Andien houden van dansen en

zo, maar voor mij is het wielrennen. Als ik op een zondag ergens naar een wedstrijd ga, dan weet ik al dat mijn vrienden dat niet begrijpen. Die pakken zich tegen zes uur bij elkaar en gaan ergens dansen. Nou, tegen die tijd is meestal een wedstrijd pas afgelopen en vind ik het veel leuker. Om nog met de renners hier en daar wat te praten. Mijn grote favoriet is Ger Harings. Ik heb me verschrikkelijk gedoid om de Franses die hem in de Tour de Anti-Berg-koning noemde. Zeg nou eens eerlijk, dat is toch te remse. Maar ook Ger Harings, die voortaan eindigde in het Nederlands Kampioenschap op de Cauberg en die berg wel een keer of twintig prachtig omhoog kwam? Leo Duyndam zie ik graag fietsen, maar het gaat hier eigenlijk niet om een wedstrijd. De gekke wedstrijd is wel die. De grote Godelieveke was mijn favoriet. Wat ik jammer vindt als ik rondemiss ben is dat ik de renners niet mag aanmoedigen als ik bij de jurywagen zit. En toch is dat de meivaste plaats. Je hoort er van alles en niet ook altijd het beslissende moment. Ik kan ook erg goed met de juryleden overweg. En wil ik nou beslist een renner aanmoedigen, dan ga ik een eind verderop staan“.

Stoerder

Dameswielrennen is niks, vindt Petra van Dijk. „Geen sport voor mij hoor. Damesvoetbal ook niet. Nee, ik hou meer van stoerdere spelletjes. Ik droom ook dat ik een man zou zijn, een wielrenner is. En dan zou ik ook wel behoorlijk niet erg dat ik dan het in mijn grote waarschijnlijkheid ergens in een sportcafé achter de bar zou moeten. Maar ook als ik verhoord zou krijgen met een „gewone“ jongen, blijf ik

naar het wielrennen gaan. Daar heeft niemand me van geseit“.

Petra van Dijk is altijd behoorlijk zenuwachtig voor een wedstrijd. Alsof ze er zelf aan moet meedoen. En na afloop heeft ze vaak last van hoofdpijn. „Nou ja, dat komt dan ook weer van de zenuwen natuurlijk. Ik ga er te erg in op, denk ik“. Deze wielermis heeft stapels foto's en krantenknipsels van en over wielrenners. Twee jaar geleden was ze met haar ouders op vakantie in Friesland. Petra sloep erheen in een tentje. Ze werd 's nachts wakker door een hevige orkaan en een enorme plensbui. Al haar spullen dreven in het water. Haar moeder: „Het lokt wel de slag bij Waterloo. De volgende morgen heeft ze de sportfoto's aan een waslijn te drogen gehangen. Want die had ze natuurlijk bij zich. Iedereen die het zag heeft het wild geachen. Maar Petra trok er niets van aan. En de foto's zijn toen nog goed geworden“. Waar ze erom een keer mee zou praten is Kees Pellenburg, omdat deze Brabantse zucht uit is. „Daar zou ik wel van iemand die zijn mening durft te zeggen en nooit om de zere plaats heen draait“.

In het gesloten seizoen is er voor Petra van Dijk toch altijd een evenement waar ze naar toe kan leven: de zesdaagse van Antwerpen. Ze gaat er elk jaar heen, heeft de beste plaats in het sportpaleis, inmiddels wel gevonden en haalt daar volledig haar hart op aan de wielrennerij. En hoe ze dat zoenen van de renners vindt, zo direct na een wedstrijd, zult ge vragen?

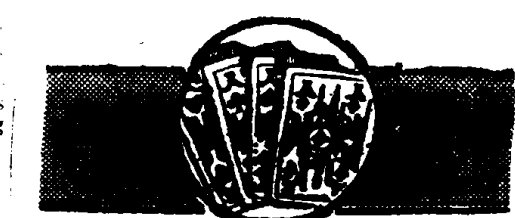
Petra van Dijk: „Nou nou, 't smaakt natuurlijk wel even zout“.

Hennie Kuiper start vandaag in Wurselen

WURSELEN. 30 sept. — In Wurselen bij Aken wordt vandaag de amateurwielerskoers om de „Preis der schwarzen Diamanten“ verreden. Tot de deelnemers behoren onder meer Olympisch kampioen Hennie Kuiper, Piet van Katwijk, Frits Schuer, Albert Scheffers en de broers Jan en Jacob Langen uit Kerkrade.

Van de Duitse zijde starten de coureurs Wilfried Trutt (zees in München), landskampioen Alfred Gada en Karl Heinz Küster, winnaar van de Ronde van Rheinland-Pfalz. De wedstrijd gaat over 87 km (70 ronden van 1250 meter) begint om vier uur en vindt plaats in Wurselen-Scherberg.

BRIDGEN

PROBLEEMSPEL Niet veel paren bereiken een eindcontract van vier harten met de NZ-kaarten van onderstaand spel, eveneens voorkomend in het Zometoernooi '72. De OW-paren waartegen het contract wel werd geboden, bemerkten dat het helemaal niet eenvoudig was om het down te krijgen.

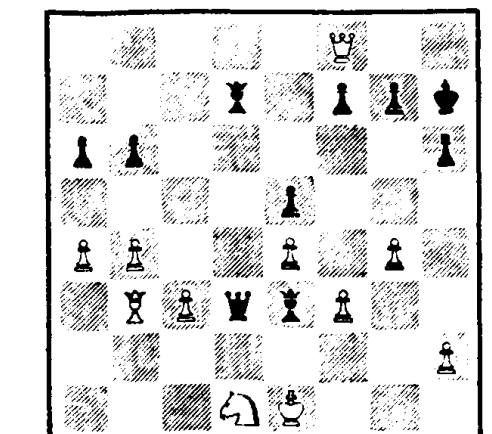
♠ H B
♥ B 10 8 7 4
♦ 10 2
♣ B 10 4 3

♠ 7 6 5
♥ 5
♦ HB 9 8 4 3
♣ 7 6 5

♠ 10 9 8
♥ A V 9 6 3
♦ A 5
♣ A 9 8

West geeft. OW kwetsbaar. Meestal opende oost in derde hand met een zwaarte somigheids zwaarte. De anderen voldeden niet met twee harten. Als zuid dubbeltrief, krijgt west een goede kans twee ruiten te bieden, wat ook aanzienlijk kan helpen bij het tegenspel. Nadat noord harten steunde, kwamen erke NZ's in vier harten en west startte met schoppen. Zeven oost maakt schoppenvrouw. Wanneer oost nu de fout maakt, schoppenaas na te spelen, winnen NZ het contract. Op zwaarte schoppen. Hien kan tijdig een ruiten wege en NZ behoeven niet meer te verliezen dan twee schoppen en een klaver. Speelt oost echter in slag 2 ruiten zes na, dan kan zuid geen tien slagen meer maken. Het gebeurde ook na zwaarte dubbeltrief. NZ's in vier harten en west startte met schoppen. Zeven oost maakt schoppenvrouw. Wanneer oost nu de fout maakt, schoppenaas na te spelen, winnen NZ het contract. Op zwaarte schoppen. Hien kan tijdig een ruiten wege en NZ behoeven niet meer te verliezen dan twee schoppen en een klaver. Speelt oost echter in slag 2 ruiten zes na, dan kan zuid geen tien slagen meer maken.

Het gebeurde ook na zwaarte dubbeltrief. NZ's in vier harten en west startte met schoppen. Zeven oost maakt schoppenvrouw. Wanneer oost nu de fout maakt, schoppenaas na te spelen, winnen NZ het contract. Op zwaarte schoppen. Hien kan tijdig een ruiten wege en NZ behoeven niet meer te verliezen dan twee schoppen en een klaver. Speelt oost echter in slag 2 ruiten zes na, dan kan zuid geen tien slagen meer maken. Het gebeurde ook na zwaarte dubbeltrief. NZ's in vier harten en west startte met schoppen. Zeven oost maakt schoppenvrouw. Wanneer oost nu de fout maakt, schoppenaas na te spelen, winnen NZ het contract. Op zwaarte schoppen. Hien kan tijdig een ruiten wege en NZ behoeven niet meer te verliezen dan twee schoppen en een klaver. Speelt oost echter in slag 2 ruiten zes na, dan kan zuid geen tien slagen meer maken.

Wit speelt en wint - Bedenkruid 10 minuten. De clubspelers mogen het met het onderstaande proberen.

OPLOSSINGEN: 1. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 2. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 3. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 4. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 5. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 6. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 7. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 8. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 9. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 10. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 11. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 12. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 13. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 14. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 15. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 16. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 17. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 18. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 19. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 20. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 21. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 22. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 23. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 24. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 25. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 26. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 27. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 28. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 29. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 30. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 31. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 32. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 33. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 34. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 35. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 36. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 37. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 38. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 39. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 40. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 41. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 42. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 43. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 44. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 45. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 46. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 47. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 48. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 49. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 50. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 51. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 52. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 53. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 54. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 55. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 56. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 57. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 58. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 59. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 60. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 61. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 62. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 63. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 64. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 65. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 66. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 67. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 68. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 69. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 70. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 71. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 72. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 73. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 74. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 75. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 76. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 77. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 78. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 79. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 80. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 81. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 82. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 83. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 84. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 85. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 86. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 87. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 88. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 89. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 90. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 91. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 92. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 93. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 94. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 95. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 96. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 97. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 98. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 99. d2-d3 werd gewonnen door de Hark. 100. d2-d3 werd gewonnen door de Hark.

Eeuwig Schaak

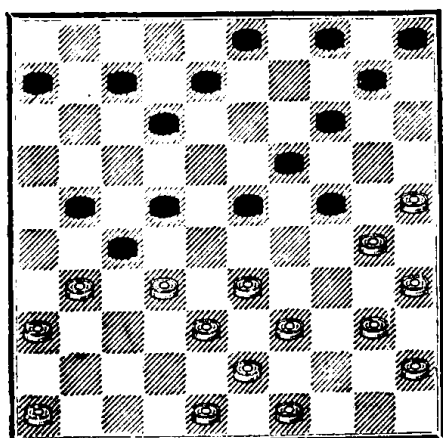
H. W. FILARSKI

DAMMEN

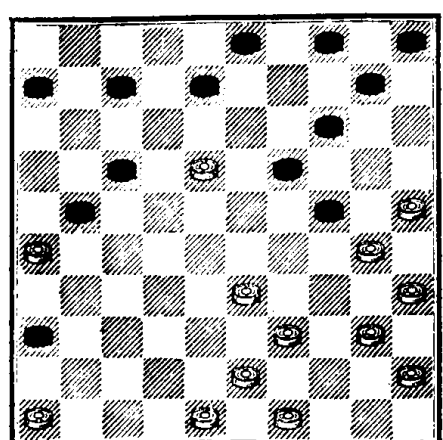
In de rubriek van 10 juni gaven we een nabeschouwing van de partij tussen de Sturinder Alar en onze landgenoot Sijbrands uit het wereldkampioenschap. U trof daarin de stand van het eerste diagram aan. Ik kon toen niet bevredend welke fraaie varianten er vanuit deze stand reeds onder de ogen van de aanwezige deelnemers waren gekomen. In de circulaire van de Persvereniging voor Damredakteuren verscheen veel later een samenvatting van de analyses van deze partij door J. de Ruiter. De fraaiste

SUBBRANDS

Alar
Stand na 21... 18-22

varianten kunnen aan het oog oansnappen, wanneer ze, zoals hier, ingezet

worden door een offer. Wit had zich in deze stand als volgt fraai kunnen reddet: 32-38! (23x32) en dan 31-26 (12-17) 36-31 (27x36) 38x18! De tweede verassing, al laat ook 38x16 wit nog wel enige remiskansen. Door naar 18 te slaan ontstaan echter de fraaiste mogelijkheden, waarbij het verassend is dat zwart niet mag proberen deze schijf te winnen. Voor de stand die nu ontstaan is zie men het tweede diagram.

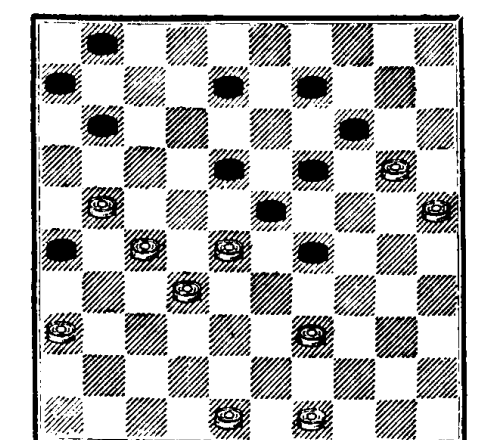
Direct na de partij meende zwart nu wel gedwongen te zijn tot de volgende variant: (8-12) 39-34 (12x23) 34-29 (23x34) 40x9 (34x14), maar na 30-21 en 35x23 staat wit aanzienlijk beter. In plaats van (8-12) zijn (3-9), (4-8) en (11-27) alle verhindert door 18-12 of 13-47x41 en 39x34 met winst. Leuk is echter de volgende variant, gevonden door Fenne Boog: (met Ed Holstvoord, Piet Roozenburg en ondergetekende samensteller van het Telcax-cursusboek al staat het aandeel van de laatste twee nergens vermeld). (7-11) 18-13 (11-16) 13x2 (17-22) 26x28 (36-41) 46x37 (3-8) 2x13 (19x9) 30x19 (14x41) en ondanks de materiële achterstand zijn de kansen volledig aan zwart. Indien wit echter na (7-11) eerst 47-41 (36x47) en vervolgens 18-13 speelt, (17x29) 13x2, ontstaat een leuke situatie: (7-18) mag niet wegens 40-34 en 35x44 dus is gedwongen (29-38) 2x17 (38x46) 43-38 (16x34) 40x9 en de overblijvende 7 om 7-stand ziet er remissachtig uit.

In plaats van 29-38 maart (19-23) de zwarte dam wel erg duur 2x19 (15x23) 30x28 b.v. (29-33) 28-22! (17x28) 40-34 (33x50) 49-44 (50-30) 35x24 met remise. Deze uitvoerige analyse dient u als aanvulling te zien van de rubriek van 10 juni. Tevens bewijst zij welke geweldige mogelijkheden ons damspel bezit.

Rectificatie: In het probleem van vorige week heeft de zetter vergeten een witte schijf op 25 te plaatsen. In de gegeven stand was geen oplossing mogelijk. U kunt alsnog oplossingen van dit probleem insturen naar ons adres. Om dergelijke vergissingen te voorkomen zullen we in het vervolg steeds

de cijferstand van het probleem er bij vermelden, zoals we ook in het verleden reeds meermalen gedaan hebben. Ditmaal hadden we er niet aan gedacht.

Probleem nr. 108.

J. L. Wattmans, de eerste-bordspeler van damvereniging Treebeek, blijkt uit liefhebberij reeds verschillende problemen te hebben samengesteld. Hij heeft echter nooit iets gepubliceerd. Dit debut van hem is lang niet slecht, zij het dat we bevreesd zijn dat 49-44, 27-22, 39-33, 33x2 een bijoplossing voor wit zal opleveren. De aanvangsstand is verklaarbaar. Men plaatste een witte dam bij op 3, een zwarte op 17 en men zette schijf 18 te rug op 12. Zwart speelde (12-18) 32x12 (17x8) en de diagramstand is ontstaan. Uit onderzanding weten we dat het niet eenvoudig is de goedverborgen ontsluiting te vinden.

Oplossingen gaarne weer binnen 14 dagen, eventueel gelijk met de oplossing van het vorig probleem naar het bekende adres.

Stand in cijfers:

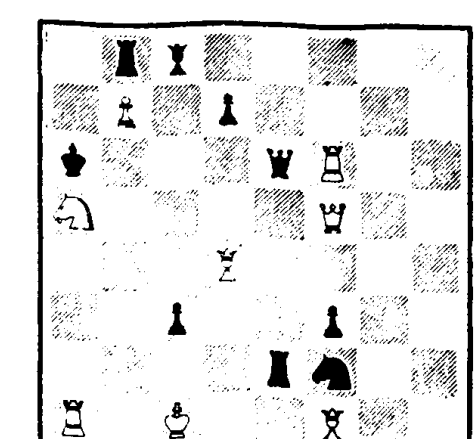
Zwart: 1. 6. 8. 9. 11. 14. 18. 19. 23. 26 en 29
wit: 20. 21. 25. 27. 28. 32. 36. 39. 48 en 49.

LEEN DE ROOIJ
Meidoornstraat 59
Heerlen

SCHAKEN

We beginnen met een herkenningsnodie: de tweezet, die probleemsteller Jac. Haring voor het in juni gehouden 12de IBM-toernooi componeerde.

Er zijn honderden inzendingen op binnen gekomen. De vage klacht, dat men zo lang op „de oplossing“ moet wachten, lijkt ons onvriendelijk jegens honderden geïnteresseerden, die in de vakantieperiode niet konden meedingen, doch daarna hun krachten extra benutten. Nee, we zijn er wel voor, dat „een zo moeilijk probleem“ geruime tijd „oplosbaar“ blijft.

De looting bracht als winnaar: de heer J. Hornstra, St. Catharinastraat nr. 2, Eindhoven. Hij krijgt dezer dagen f 100.— toegestuurd.

De sleutelzet was 1. Df3-b1, een idee dat tot de tweezet, die velen niet bleken te hebben gevonden.

Tot zover deze nagalm van de IBM; we wachten op Niemeyer- en Hooreventuurnooi, want meester Jac. Haring is zo langzamerhand een verlengstuk van alle belangrijke toernooicommities in Nederland.

Voor we ons op de Aljechin storien „een felicitatie“ aan het vaderlandse Olympiade-team — Donner, Zuidema, Ree, Jan Timman, Hartoch en Enklaar — dat na jarenlange „afwezigheid“, een plaats in de finale A van de

Olympiade in Skopje heeft veroverd. In die groep gaan 16 landen opnieuw hun krachten meten voor de volgende week meer over te kunnen vertellen.

Dat de Russen zouden kunnen worden ontvoerd, lijkt ons overigens onwaarschijnlijk; dat Fischer en Spasski door afwezigheid schikeren valt te betwijfelen, doch het is begrijpelijk. Bondscoach Bouwmeester meldde per telefoon „prima stemming, hard teamwerk en kans op een 8ste 10de plaats op de wereldranglijst“.

Het moderne systeem in de A-lijken ontstaat na 1. e4. Pf6 2. e5. Pd5 3. d4, d6 4. Pf3...

Deze zet van wit is minder spectaculair dan bijvoorbeeld 4. f4, doch wel zo stevig. Wij kiezen voor zwart het vrij gekende 4... g6, met als vervolg A - 5. Le2, B - 5. Pd5. (De zet 5... e4, Pf6 leidt vrijwel altijd tot zelfverwarring, A - 5. Lf1-e2, Lf8-g7 6. e2-e4, Pd5-h6 7. e5xd6, e7xd6. - Thans is een stuk uit de ruit-variant ontstaan, waarin de looper van wit over het algemeen op d3 staat. Het is (nog) onbekend of dit al dan niet voordelig is. Vast staat, dat zwart royale kansen op gelijk spel heeft en, onze bedoeling (h. mijn zeer geringe studiezin behoort op te brengen).

B - 5. Pf3-g5, e7-e6! (Een idee van Larsen, dat erg werkzaam lijkt. Er bestaat slechts weinig praktijk over. We geven als voorbeeld het door Boleslawski zeer gewaardeerde treffen Wasjoekow-Larsen: 6. Le4, Lg7 7. De2, 0-0, 8. 0-0, d5; 9. de3, h6; 10. Pf3, Ld1 11. Pb2, De7 12. h3, Lf3; 13. Pf3; e6 en wat kan zwart nog gebeuren? - Onzinnig is dit voorbeeld hoopgevend. Zwarts kracht op d5, en de mogelijkheid vlot te kunnen opponeren op de d-lijn maken wils kansen minimaal. - Waarschuwing: er is weinig praktijk mee opgedaan, doch dat geldt ook voor de witspelers. Mocht U in een clubpartij ervaring krijgen - we houden ons gaarne voor inzendingen of suggesties aanbevelen.

Voor huisschakers de volgende partijstelling.

Unieke vliegreis van Neckermann en Alitalia

10 dagen Rome voor 330,-

van 16 t/m 25 oktober a.s.
U vliegt per Alitalia Jumbo-Jet naar Rome, waar u demipension (ontbijt plus diner) logeert in het eerste hotel SATELLITE PALACE in de badplaats Roma Lido. U kunt 10 dagen lang de prachtige „oude stad“ verkennen, deelnemen aan vele excursies of heerlijk relaxen in uw van alle gemakken (zwembad, solarium, sauna enz.) voorziene hotel.

Mallorca
vertrek vanaf Amsterdam op Maandag
bv. Hotel El Rio
in het romantische vissersdorp Porto Cristo,
1 week hotel plus
alle maaltijden v.a. **190,-**
Hotel El Pueblo
in El Arenal, met zwembad,
alle kamers bad/douche,
1 week hotel plus
alle maaltijden v.a. **230,-**

Benidorm
vertrek vanaf Amsterdam
bv. App. Torre Colon,
alle appartementen met
bad/douche en balkon
1 week app. 4 pers. v.a. **220,-**
1 week app. 2 pers. v.a. **240,-**
Torremolinos
vertrek vanaf Amsterdam
bv. App. Aleganza.
Met zwembad, alle app. met
bad/douche en balkon.
1 week app. v.a. **220,-**
Hotel Don Pedro
Met zwembad, alle kamers
met bad/douche en balkon.
1 week plus
alle maaltijden v.a. **330,-**

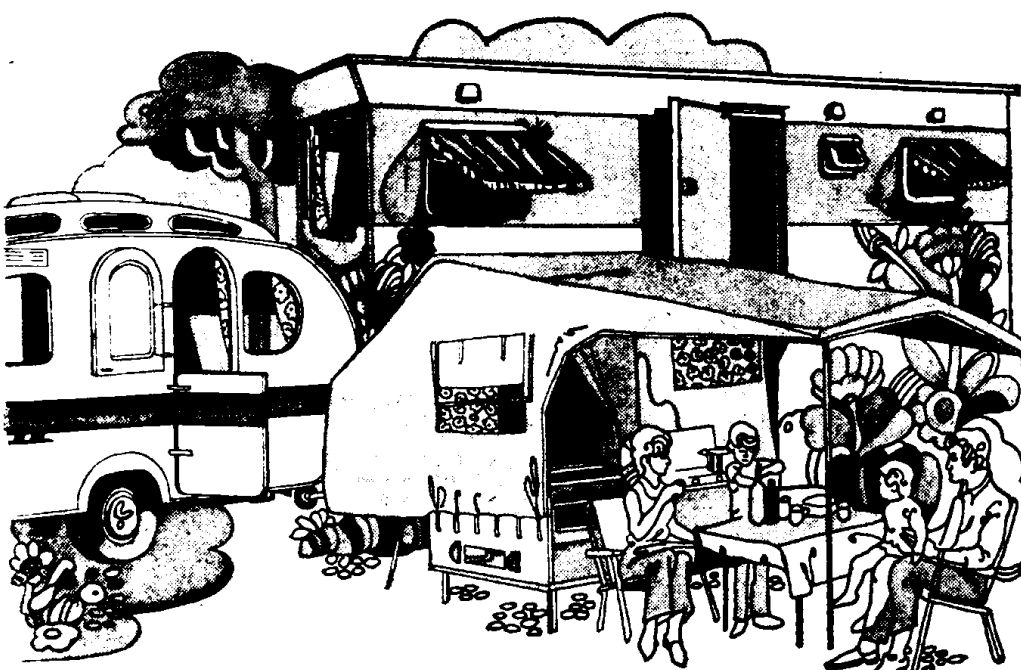
Canarische Eil.
vertrek vanaf Amsterdam
bv. Residencia Pujol
in Las Palmas. Alle kamers
met bad/douche.
2 weken logies/
ontbijt v.a. **460,-**
App. Las Arenas (2 pers.)
alle app. met bad/douche en
balkon.
2 weken logies/
ontbijt v.a. **520,-**
Tunesië
vertrek vanaf Amsterdam op Maandag
bv. Hotel Marhaba
met zwembad, alle kamers
met bad/douche en balkon.
2 weken hotel plus
alle maaltijden v.a. **520,-**

GLOBETROTTER-REIZEN
Afrika-Safari's, "Club-vakantie"
in Senegal, avontuurlijke Cruises
en natuurlijk ons weergaloze
Verre Oosten-programma...
1 week Bangkok
(Thailand) **1190,-**
at vanaf
Telefonische informatie:
020-62433. (vanaf Frankfurt)

Vroegboeker Actie 75
elke week drie waardebonnen van 500
gelden voor uitgeslagen vroegboekers!
programma's "inlichtingen"
boekingen, uitsluitend bij onze
kantoren:
Centrale Amstelveen
Tel. 020-456556/452651
Heerlen, Raadhuisplein 8
Tel. 043-197111
Maastricht, Stationsstraat 52
Tel. 043-11513
Venlo, Parade 84
Tel. 04700-18651
Eindhoven, Willemstraat 17

Neckermann Vlieggreizen

Prijzen gelden voor
het winterprogramma

Grote Najaarsshow van inruil- en demonstratiecaravans

Van vrijdag 29 september t.m. zaterdag 7 okt. a.s. houden wij onze najaarsshow. Op deze show vindt u een groot aantal inruil- en demonstratiecaravans. Inruilcaravans v.a. f 975,- de Bohème vouwcaravans v.a. f 3250,- Knaus toercaravans v.a. f 4195,- Tabbert toercaravans v.a. f 6275,- Yonno toercaravans v.a. f 8775,- Buzanome sta-caravans v.a. f 8795,- Tevens koop u nu nog alle nieuwe caravans tegen wintertarieven.

De openingstijden zijn 's zondags van 11.00 tot 18.00 uur; de overige dagen van 9.00 tot 18.00 uur.

de veilige volgers van Mostard

WINTERPRIJS CARAVAN MEIBRO

ZOLANG DE VOORRAAD STREKT.

3 à 4 pers. lang. 330 mtr. f 4495,-
4 à 5 pers. lang 380 mtr. f 5295,-
5 à 6 pers. lang 460 mtr. f 5995,-

Prijs af fabriek; transportkosten f 100,-
Inruil en financiering mogelijk.

KLINKENBERG N.V. Heisterberg 78 Hoensbroek
Telefoon 045-211888

CARAVAN-SHOW

VAN DIVERSE TOPMERKEN, o.a.
TOURCARAVANS KLEINZ: Goldserie
ROLLER: Esmeralda - Rembrandt
STA-CARAVANS BLUE-ANCHOR, RINEL
SOVEREIGN, ROLON
Ook ruime keuze uit inruil-caravans en aanhangwagens

A. FEIJTS

HOUSTRAAT 16 - MERKELBEEK - TELEFOON 04492-1213

VAKANTIE

ESKIMO, de unieke meeneem koelkast of box in div. maten. Onmisbaar op reis, vakanties, caravans, zomerhuisjes, tenten, watersport enz. enz. Alle modellen kunnen aangesloten worden op 220 volt lichtnet, auto-accu en of butagas. Volledige garantie! Speciale korting op handelaars en caravanbouwers. Alleenverk. Handelsondern. Tropica Eymaelstr. 27-29, Hrl., tel. 045-716064. x

Bagahome STACARAVANS met 2 slaapkamers, koelkast, 220V verlichting, 4-pits gascomf. vanaf f 8795,-. Mostard-Caravans Rijksweg Z. 7, 27-29, Hrl., tel. 045-716064. x

CARAVANS te h. vaststaand

in de Eifel te Hellenthal en Schleiden en ook in de Belgische Ardennen met gesloten voortent en compl. ingericht v. 3 à 6 pers. Reserveer tijdig om teleurstelling te voorkomen. Incl. uitsluitend per tel. 5088 „Frada“ Stationstr. 6 Kerkrade ANWB Bonds camperwagenverhuurder, 's zondags gesloten.

CARAVAN te k. de Reu Casbah m. voortent en vlonder vraagpr. f 4000,- tel. 045-212361.

CARAVAN Cavalier 1971 5-6 pers. m. gesl. voortent. Teutelsbroekstr. 73 Kerkrade tel. 04445-2570.

CARAVAN Tabard-Markgraaf 4-5 pers. met voortent, verw. etc. model 70-71 in uitst. staat. Te bez. Kuilenstr. 7 Rothem-Meerssen tel. 04403-2909.

VOORTENTEN voor alle merken caravans, Mostard Rijksweg Zd 7 Susteren, tel. 04499-560.

Te k. Sprite MUSKETIER

CD Bw. 1972, nieuwpr. f 6220,- nu voor f 5220,- Sprite Alpine DD 1972 8 weken gebruikt met voortent. Nieuw f 5900,- nu voor f 4790,-. Vouwcamperwagens met 3 slaapk., 24 modelen toercaravans van 3 tot 7 meter en gebruikte caravans. Grote merken als Kip, Goldstream, Cavalier, Münsterland, Constructam, Astral, Aline, Nene Valley en Dreamhome PVC Bungalows.

CARAVAN Reparatie Service, stalling Camping Cars, Ridderbeks Einderstr. 42-44, H. Heide tel. 045-211638, 100 m. v. sporthal Varenbeek. x

CARAVANSHOW: tourcaravans: Karaat en VFW. Stacaravans: EKS en Karaat. Vouwcaravans: Alpenkreuzer en Combi-Camp. Camping Cars: Ridderbeks, Einderstr. 42-44, Heerlerheide, telf. 045-211638. 100 meter sporthal Varenbeek. x

Tour-CARAVAN-verhuur, vouwvagens, occasions. Alle soorten voortenten. U schied-Caravans, Kerkrade-Vink. x

Vakantie in de Belgische Oostkanton op eenzaam gel. boerenhof in mooie bosrijke omgeving. Gemeubelde woning, 3 slaapkamers, keuken, woonkamer, verwarming. Te huur voor vakantie, weekends of hele jaar. Küttenbaum, Stefanshof 4770 Amel, tel. 080-79019.

Duits-Ned. gezin zoekt nette verantwoordingsvolle persoon voor

HULP IN DE HUISHOUDING met kinderverzorging van 4 en 5 jaar voor dag en nacht.

Mevr. Kern-Elissen 5104 Eilendorf von Coelstr. 167 Rest. Lindenhof tel. 0949-2401-35109

COOLITE

(import U.S.A.)

HET ALLERNIEUWSTE LICHT

uit plastic buis.

U zag het op T.V.-buis.

Wij hebben ze in huis. Prijs f 3,95

Vincken-Meisters N.V.

ORANJE NASSAUAARSTRAAT 24, HEERLEN

Cursus

Frans-spreekvaardigheid

Voor beginners en gevorderden in kleine groepen.

Cursus begint op maandag 2 oktober in „Hotel de Prins“ te Sittard.

8 lessen per maand voor f 125,-.

Aanmelden: heden donderdag en vrijdag van 18-20 uur; zaterdag van 17.00-18.00 uur in „Hotel de Prins“, telefoon 045-253738.

OCCASION-VERKOOP

BMW 2800	1970
2000	1971
1800	1969
2002	1972, 1970, 1969
1602	1971, 1970
MERCEDES 230	1970 en 1969
VOLKSWAGEN K 70	1971
VOLKSWAGEN 1302	1971

Tevens in onze showroom

de nieuwe BMW 520

en de andere BMW-modellen.

Dagelijks van 10 tot 20 uur.

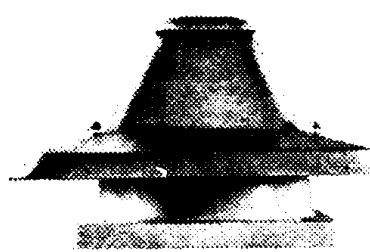
Autobedrijf KERA N.V.

KERKRADERSTEENWEG 3, KERKRADE

TEL. 04445-2121

Informatie over ventilatie 6

Bent u op de hoogte van de mogelijkheden van de dakventilator?

In ieder bedrijf is goede ventilatie gewoonweg noodzakelijk. Daar is iedereen het zo langzamerhand gelukkig wel over eens. Maar hoe te ventileren? Een lastige vraag. Ga maar na. Itho heeft 106 typen ventilatoren voor huishoudelijk en bedrijfsmatig gebruik. Basisinformatie vindt u in deze en volgende Itho publicaties.

De Itho dakventilator Als ventilatie moet plaatsvinden via het dak, dan zal de dakventilator veelal de beste

oplossing zijn. Zo'n dakventilator moet wel tegen een stootje kunnen - 24 uur per etmaal in weer en wind. Itho dakventilatoren zijn daarom nagenoeg geheel van kunststof. Ventilatie via het dak gaat dikwijls gecombineerd met lange ventilatiekanalen. De ventilator moet dan grotere luchtweerstand kunnen overwinnen dan gebruikelijk. Daarom zijn Itho dakventilatoren voorzien van radiaalwaaiers die als belangrijk bijkomend voordeel hebben dat de geluidsontwikkeling minimaal is. Andere belangrijke eigenschappen: eenvoudige montage - lage installatiekosten; fraaie vormgeving - laag silhouet; toerental traploos regelbaar. In de serie radiale dakventilatoren zijn 6 typen leverbaar. Zij worden geleverd vanaf f 680,-.

1. Regelapparatuur. Een complete serie elektronische regelapparatuur om de lichtverversing volledig te automatiseren.

2. De Dakventilator. De oplossing als de ventilatie via het dak moet gebeuren. Zowel voor directe afzuiging als via luchtkanalen. Volledig corrosievrij. Prijs vanaf f 680,-.

3. De Schroefventilator. Dit zijn de ventilatoren met de grootste lichtverplaatsing - tot 63.000 m³ per uur. In diverse uitvoeringen leverbaar. O.a. voor lichttoelating van landbouwproducten of om schadelijke gassen en dampen krachtig af te voeren. Prijs vanaf f 570,-.

4. De Muurventilator. In feite ook een ringventilator. Maar de

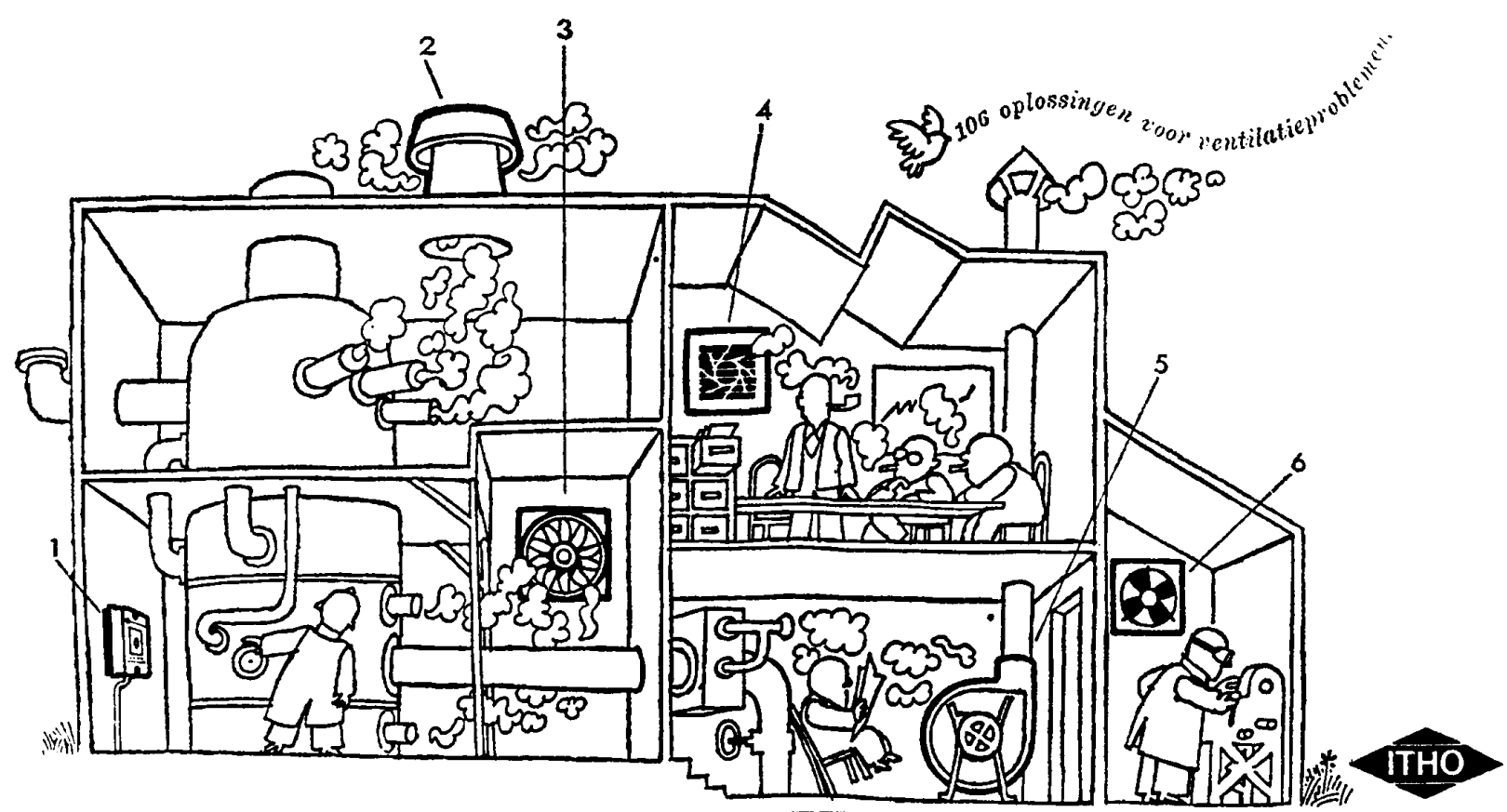
vormgeving is verfijnd. Aan de binnenkant ziet u alleen maar een fraai binnenrooster. Voor horecabedrijven, vergaderzalen, winkel enz. Prijs vanaf f 152,-.

5. De Centrifugaalventilator. Om geuren en dampen snel weg te zuigen via lange kanalen. Deze ventilator is in staat hoge luchtweerstand te overwinnen. Prijs vanaf f 314,-.

6. De Ringventilator. Een afzuigventilator voor fabrieken, laboratoria, stallen, spuitcabines e.d. 22 verschillende typen. Prijs vanaf f 61,-.

Uw installateur kan u er alles van vertellen of kan u van documentatie voorzien. Zo niet, dan komt u altijd contact opnemen met onze Advies-Groep.

itho ventilatietechniek

Eksklusief ribcord bankstel met losse, gemakkelijke zit- en rugkussens. Een hoge fauteuil plus 2-zitsbank en 3-zitsbank **1325,-**

Bijzonder bankstel in palissander of wengé uitvoering. Bekleding naar keuze, zoals zandkleurig skal Lancia **1565,-**

Uitnodigend bankstel met ekstra hoge rug en bekleed met soepel, sterk ribcord **1695,-**

er komt heel wat voor kijken om van eksklusieve buitenkansjes te profiteren

kom ook 'ns kijken

Uw dichtstbijzijnde Intermeubel woonwinkel staat berstensvol eksklusieve buitenkansjes. Van meubelen tot nog-niet-eerder-ontdekte lampen. Van duizend-en-een soorten vloerbedekking tot een overweldigende kollektie gordijnen. Kortom een kollektie woonbullen om uw ogen op uit te kijken! Er valt, gezien de onvervalste lage Intermeubelprijzen, dan ook heel wat te profiteren.

GRATIS Katalogus Met duizend en meer meubel-mogelijkheden. Wordt u gratis aangeboden. In onze woonwinkel.

intermeubel-waar u méér dan meubelen treft

woninginrichting

kerstens

Schildstraat 12, Treebeek, Telefoon 045-212281

U overweegt een 2-liter reisswagen?

Maak dan 1 proefrit méér dan u van plan was...

Fiat-temperament De 1800 cc. motor heeft een temperamentvol vermogen waar de meeste 2-liter machines niet aan kunnen tippen. 105 DIN-pk.

Flitst in 7,2 sec. van 0 naar 80 km. In 11,3 sec. van 0 naar 100 km. Topsnelheid 170. Kruist gemakkelijk op 160 km/u. Alleen Fiat kan zoveel sportieve power uit zo'n compacte motor halen.

Die felle snelheid is trouwens méér dan sportief plezier: 't is ook veiligheid bij inhalen.

Reiscomfort De 132 is een Fiat en heeft dus maximale binnenruimte. Royaal plaats voor 5 volwassenen. Anatomisch gevormde stoelen. Perfecte ventilatie. Riant uitzicht. Aangenaam veercomfort. De duchtig geïsoleerde motor is ook bij zeer hoge snelheden nauwelijks hoorbaar. Gemakkelijke bediening.

Al dat comfort is niet alleen voor het blijde rijden, maar vooral voor veilig rijden. In een 132 word je niet moe, niet gespannen.

de nieuwe Fiat 132

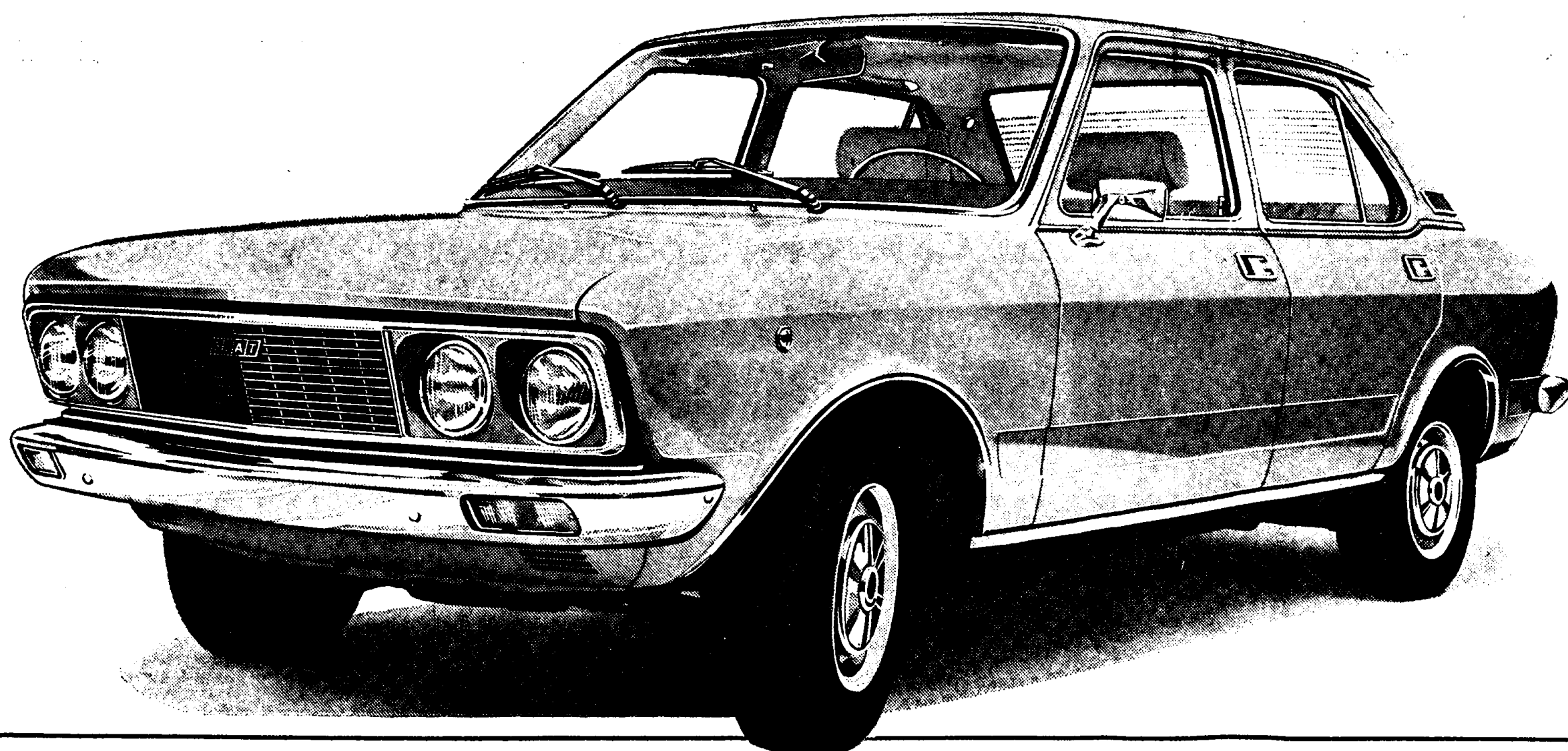
Veiligheid Waarachtig: de rank gelijnde 132 is gebouwd als een rots. Veiligheidskooi. Zwaar versterkte deuren. Inschuifbare stuurkolom achter een extra, stalen dwarsbalk. Schijfremmen met rembrekkrachtiging rondom. Remkrachtbegrenzer. Gescheiden remcircuits. 'n Dijk van 'n wegligging.

Kortom: alle passieve veiligheidsvoorzieningen die nodig zijn voor zo'n actieve wagen. De 132 is trouwens ook beschermd tegen barre weg- en weersomstandigheden: spijkerharde roestwerende laklagen met onder een sterke PVC-bescherming tegen opspattend steen en pekkel.

Vier uitvoeringen:	1600	1600 Special	1800 Special	1800 Special automaat
Sedan	f11.229	f11.835	f12.336	f12.336
Verwarme achterruit	f114	f114	f114	f114
se versnellings	f436	f436	f436	f436
Toerenteller	f217	f217	f217	f217
Hoofdsteunen	f228	f228	f228	f228
Automaat	f1.140	f1.140	f1.140	f1.140
Totaalprijs	f11.343	f12.859	f13.351	f14.035

sneller: top 170 km / feller: van 0 naar 80 in 7,2 sec. / sterker: 105 DINpk

FIAT

Prijzen af Born en incl. B.T.W.

Imp. Leonard Lang B.V. Stadhouderskade 113, Amsterdam. Tel. (020) 730867.

FIAT-AGENT

Maastricht:	Garage Fr. Lausberg N.V., Sporweglaan 20, tel. 043-16253	Maastricht:	Garage Tonny van Veggel Kwartstraat 13, tel. 043-31479	Heerlen:	Automobilbedrijf Kolenburg N.V., Kruisstraat 12, tel. 045-714524
Eijsden (L.):	Garage Jean Brouwers Stationsstraat 1, tel. 04409-1433	Brunssum:	Autobedrijf Sanders N.V., Akerstraat 128, tel. 045-251644	Valkenburg:	Garage J. J. Beuken Emmalaan 20, tel. 04406-2089
		Kerkrade-W.:	A. C. Muires, Garage Centrum Klein Graverstraat 154, tel. 045-413916	Vaals:	Automobil- en Garagebedr. P. Lux & Zn. NV Maastrichterlaan 85, tel. 04454-2121
		Geleen:	C & S Automobiel N.V., Burg. Lemmensstraat 109, tel. 04494-6400	Stein:	Garage P. J. Driessen Houterend 52, tel. 04495-1374

HEERLEN
Willemstr. 97-99
045-716340

LIMATIC

HET GROOTST GESORTEERDE VERHUURBEDRIJF VAN NEDERLAND

Steeds met recht van koop en VOOR DE GEHELE DUUR van de overeenkomst VOLLEDIGE SERVICE, voor U dus nooit extra onkosten!!!

DUUR!!! WELNEE, U huurt reeds vanaf een gulden per dag.

Wasautomaten, koelkast, diepvriezer, centrifuge, droger, stofzuiger, televisie, radiomeubel, bankstel, huiskamer, slaapkamer, keukenstoelen, verlichting, salontafels, enz., enz.

Alle antenne-, schakel- en wasautomaten-onderdelen voor installateurs en doe-het-zelvers is bij Limatic steeds voorradig.

♦ EEN EIGEN SERVICEDIENST en ♦ EEN EIGEN FINANCIERING x

BEKENDMAKING

De N.V. Waterleiding Mij.
voor Zuid-Limburg

brengt hierbij ter kennis van de op haar
distributienet aangesloten

dat met ingang van
1 JANUARI 1973 haar

tarieven zullen worden verhoogd.

De nieuw vastgestelde tarieven liggen ter inzage in het kantoor van de Maatschappij, Prins Bisschopsingel 5 te Maastricht.

DE DIRECTIE

HUIZE GABRIEL
KLOOSTERSTRAAT 68,
Simpelveld

Tehuis voor
minder begaafde kinderen

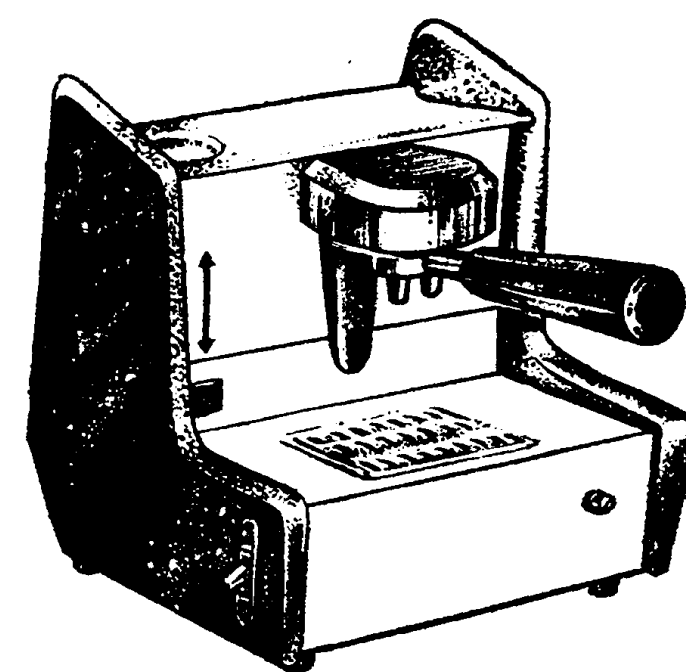
Voor een overgangsgroep, waarin 12 werkende meisjes tussen 17 en 21 jaar wonen en leven, vragen wij een:

LEIDSTER

De groep funktioneert als springplank naar de maatschappij, waarin deze meisjes zich relatief zelfstandig moeten kunnen handhaven. Onze gedachten gaan uit naar een jonge vitale vrouw (min. leeftijd 23 jaar) met een ruime algemene ontwikkeling en ervaring in de omgang met jongeren. Wijsheid en hartelijkheid lijken ons voor deze boeiende functie onontbeerlijke eigenschappen.

Meer informatie kunt U inwinnen bij de directie, telefoon 04442-1890.

ELK KOPJE KOFFIE STEEDS WEER VERS VOOR 5 CENT?

Ja, want dat kost U een kopje koffie met de MIRANDOLINA MINI ESPRESSO

Dier elk kopje koffie steeds weer vers zet, ongelooflijk snel is (binnen 20 seconden 2 kopjes), klein, betaalbaar en verplaatsbaar is, alleen behoefte heeft aan een stopcontact, tot 50% besparing geeft op koffiekosten, even gemakkelijk één of vijftig kopjes heerlijke koffie zet, geen oude koffie overlaat.

Er zijn nog meer voordelen te noemen van dit sterke, onverwoestbare, nieuwe koffieapparaat dat thuis hoort in:

KEUKEN, KANTOOR, CAFÉ,
PENSION, HOTEL, VERGADERRUIMTE enz.

Vraagt U inlichtingen, documentatie of demonstratie bij

MIRANDOLINA NEDERLAND

Pres. Rooseveltlaan 196D, Maastricht, telefoon 043-27408

of zonder postzegel naar antwoordnummer 186, Maastricht

Wij vragen ter versterking van onze verkooporganisatie meerdere

HANDELSAGENTEN.

GEBIT GEBROKEN

met NAGTEGAAL
gesproken

Reparatie in 1 uur klaar.

St. Franciscusweg no. 21

HEERLEN

Telefoon 045-711504 x

Voor ons bedrijf in Kerkrade-West
zoeken wij een

ADMINISTRatieve MEDEWERKSTER

18 jaar, met goede omgangsvormen,
Administratieve opleiding en typediploma gewenst.

Brieven onder nummer 4407 LD Heerlen

Het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds

te Heerlen vraagt een

administratief medewerkster

VOOR DE AFDELING MEDISCHE ZAKEN

Taak: administratieve werkzaamheden m.b.t.
- medische keuringen bij aanvragen om invaliditeitspensioen
- herziening van invaliditeitspensioenen
- herplaatsing van ambtenaren
secretariële werkzaamheden t.b.v. de geneeskundig adviseur
- type- en archiefwerk; telefoonbehandeling
- correspondentie en verslaglegging

Schoevers doch tenminste diploma typen en diploma stenografie Nederlands

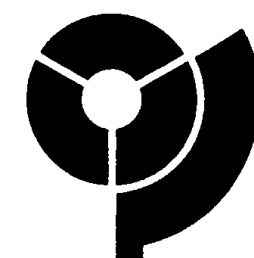
Salaris:
- afhankelijk van leeftijd, opleiding en ervaring, bij indiensttreding maximaal f 1201,- per maand. Verdere promotie is mogelijk.

AOW-premie voor rekening van het ABP
Salaris excl. 7* vakantiegeld

Vereist:
- diploma MMS. Havo of hiermee vergelijkbare opleiding b.v.k. diploma secretaresse Instituut

Schriftelijke sollicitaties zenden aan het Hoofd van de afdeling Personeelszaken, Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, Homerusplein 11 te Heerlen.

compute service international bv

In verband met het toenemend aantal opdrachten van klanten willen wij in contact treden met:

a. ERVAREN SYSTEEMANALISTEN

b. ERVAREN PROGRAMMEURS

Doordat wij als servicebureau opereren bieden wij maximale variatie in werkzaamheden, alsmede gelegenheid tot creatief en zelfstandig werken.

Zonder goede theoretische kennis en praktische ervaring heeft het dan ook geen zin te solliciteren.

Dat in onze moderne onderneming een uitstekende salariering en verdere faciliteiten gelden achten wij vanzelfsprekend.

Sollicitaties zowel telefonisch als schriftelijk te richten aan:

Compute Service International B.V.,
Afdeling Personeelszaken,
Kruisstraat 80,
Heerlen.
Telefoon 045-710770.

Gemeente Roermond

TE KOOP:

het huis Charles Ruysstraat 12,
eigendom van de gemeente Roermond.

Dese gunstig gelegen woning bevat beneden een halder, een keuken, W.C. en een kamer en suite, terwijl in de achtertuin een berging aanwezig is. Op de eerste verdieping bevinden zich vier slaapkamers en een zolder met een zolderkamer.

Brieven met biedprijs aangetekend in te zenden aan burgemeester en wethouders van Roermond vóór 18 oktober a.s. (op de enveloppe vermelden: „Inschrijving Charles Ruysstraat 12“).

De kosten wegens het ter plaatse maken van een afzonderlijke rioolafsluiting vanwege de gemeente ten bedrage van / 1750,— komen voor rekening van de koper.

Aanvaarding direct.

Verdere inlichtingen worden verstrekt door de dienst gemeentewerken (Buitenop 17, tel. 92222, toestel 231).

HUIZEN:

BAEKEM: 2 onder een kap met garage, incl. c.v. Koopprijs / 66.859,—.

BOET: 2 onder een kap met garage, incl. c.v. Koopprijs / 66.955,— en / 65.015,—.

KELPEN: 2 onder een kap met garage, incl. c.v. Koopprijs / 59.419,—.

Vrijstaande woningen met garage, incl. c.v. Koopprijs / 61.419,—.

MEYEL: 2 onder een kap met garage, incl. c.v. Koopprijs / 62.624,—.

MONTFORT: 2 onder een kap met garage, incl. c.v. Koopprijs / 63.919,—; / 63.969,—; / 63.319,—; / 62.319,—.

ST. ODILIENBERG: 2 onder een kap met garage, incl. c.v. Koopprijs / 66.837,—.

STAMPROY: 2 onder een kap met garage, incl. c.v. Koopprijs / 64.230,—. Op deze woningen is een hoge rijksprins van toepassing.

Te koop BUNGALOWS:

HEETEN: vrijstaande bungalows met garage, incl. c.v. Koopprijs / 79.366,—.

KELPEN: vrijstaande bungalows met garage, incl. c.v. Koopprijs / 95.000,—.

Verder kunnen wij u vrijwel in geheel Limburg woningen aanbieden.

Vraagt u geheel vrijblijvend inlichtingen bij:

ASSURANTIEKANTOOR P. M. H. NELISSEN, Burg. Joostenlaan 10, Wessem, tel. 04756-422.

Tevens uw adres voor alle verzekeringen, hypotheek en financieringen.

Brockmann Autodempers

Gaan 7 jaar mee — Roesten niet.
Bij uw garage verkrijgbaar.
Zo niet, bel dan de importeur

BROCKMANN N.V.

Tel. 05478-775 b.g.g. 05486-3088.

**katholieke
leergangen**

Bij de opleiding Middelbare Sociale Arbeid bestaat een vakantie in de regio Stijnd/Heerlen voor

stafmedewerk(st)er

De taak zal bestaan uit het geven van lessen en/of het geven van methodische werkbegleiding aan stagiaires, alsmede uit het meewerken aan de algemene stafwerkzaamheden en de verder uitvoering van de opleiding. Gedacht wordt aan een afgestudeerde in een van de gedragswetenschappen (bij voorkeur psychologie of sociologie) of een afgestudeerde van de V.O.

Salariëring op basis van de Wet Voortgezet Onderwijs. Opname in het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds. A.O.W.-premie ten laste van de werkgever. Nadere informatie kunnen worden ingewonnen bij de directeur van de Sociaal Pedagogische Opleidingen dra. A. Peters, Tivolstraat 9, Tilburg (013)457123 of privé (01306)46706.

Sollicitaties onder vermelding van SO 115 te richten aan Curatoren van de Katholieke Leergangen, t.a.v. het hoofd personeelszaken, Tivolstraat 14, Tilburg.

TRULEY STOFFEN TRULEY STOFFEN

ZOJUIST ONTVANGEN: Grote post zware terlenken in alle kleuren. Dralon ruiten, denim, suedine. Tientallen nieuwe dioteens, trevira's, wollen jerseys. Polobloesestof de mooiste kleurstellingen. Katonnen ruitjes, lakenskatonnen juweeltje 150 - 180 - 200 cm breed. Herenweekenders maten 36 t.m. 44, 9,95. Herenoveralls in alle kleuren vanaf 19,95. Stoffassen raf en kakie 22,50. Werkbroeken blauw en kakie 12,95.

Behalve 's dinsdags na 13.00 uur iedere dag geopend. Voor uw eigen voordeel en grote stoffenkollecties naar:

TRULEY STOFFEN

PARALLELWEG 4, REUVER, TEL. 2534

Hotel-Café-Restaurant Cox

Maalbroek 102
Roermond

vraagt voor zo spoedig mogelijk

café-rest.-kelner

Aanmelden na telefonische afspraak. Tel. 04756-23666.

Gevraagd voor Zuid-Nederland

**Free-lance
vertegenwoordiger**

Onze gedachten gaan uit naar diegene, die reeds als zodanig werkzaam is en onze producten wenst mede te nemen. In bezit van eigen auto. Geen investering. HOOG VERDIENSTE (provisie). Alleen verkoop. In alle branches verkoopbare artikelen tegen werkelijk zeer concurrerende prijzen!

Gearne uw schriftelijke reacties aan:

**ETIKETTENFABRIEK
T.A.P.E. BRED A B.V. — BRED A**
Oosterhoutseweg 99

**Te koop gevraagd: AUTOMOBIELBEDRIJF
TRACTOR N.H. v. LIE**

Oude maar bruikbare tractor. Benzine geen bewaar.

Prijsopgave: Jachthaven H. Somers, Roer. kade 15, Roermond, telefoon 15972.

**Off. Mazda- en
Trabantdealer**
Uit voorraad leverbaar

Het KONINGIN EMMA KINDERHUIS

TE HOENSBROEK

vraagt per 1 november a.s.

een groepsleider

Wij zoeken hiervoor iemand, die bereid is samen met zijn collega's zich in te zetten voor de begeleiding van de kinderen. De voorkeur gaat uit naar iemand met diploma Kinderbescherming A of B of een gelijkwaardige opleiding. Minimum leeftijd 23 jaar.

Sollicitaties te richten aan de directeur van het Kinderhuis, Postbus 128, Hoensbroek.

De Duitse firma

VON BERG U.G.

vraagt:

**geschoolde
metselaars**

Hoog loon en vaste dienstbetrekking. Vervoer aanwezig.

Aanmelden: Frits van Helden, St. Sebastianusweg 1, Herkenbosch.

Firma J. Schols

vraagt met spoed

HULPARBEIDERS

METSELAARS

voor Nederland en Duitsland in acc.

Goede sociale voorzieningen, verdienen ca. f. 400 tot f. 500 per week.
Tel. 04490-9792, 04490-6148 en 04490-1335.

**AANNEMERSBEDRIJF
DAEMEN B.V.
AMSTENRADE**

vraagt voor spoedige indiensttreding

allround metselaars

Sollicitanten gelieve zich te melden op kantoor Heiberg 30 van maandag t.m. vrijdag (8.30-17.30 uur.)
Tel. 04492-2020.

VOETBAL INTERNATIONAL/GOAL

vraagt

medewerkers(sters)

voor buitendienstwerkzaamheden op free-lance-basis. Ervaren met alle bijverdiens. Belastingen, schikkingen aan V.I./Goal. Nieuwe Binnenweg 105, Rotterdam of telefonisch 043-35035, na 18 uur.

**INTERESSANTE
BIJVERDIENSTE**

Keuken — Bediening — Bar — Bar — Algemene Dienst

**ambulante
medewerkers**

De werkzaamheden vinden als regel plaats 's avonds en op zaterdag en zondag. Goede verdiensten

Aanmelden bij de bedrijfsleider van het Restaurant Mijweg 1, Herkenbosch. Telefoon 04783-2537.

In de Divisie Sanitair van de N.V. Koninklijke Sphinx te Maastricht worden regelmatig speciale vakopleidingen gegeven voor

SANITAIR-GIETER

Momenteel kunnen twaalf opleidingen gestart worden, die ongeveer drie maanden duren.

Als U er iets voor voelt om een interessant, maar ook moeilijk vak te leren, komt U dan eens bij ons praten en kijken.

Leeftijd 18 tot 28 jaar.

SALARIS

Beginnende voor volwassenen vanaf 23 jaar minimaal / 600,— bruto per maand.

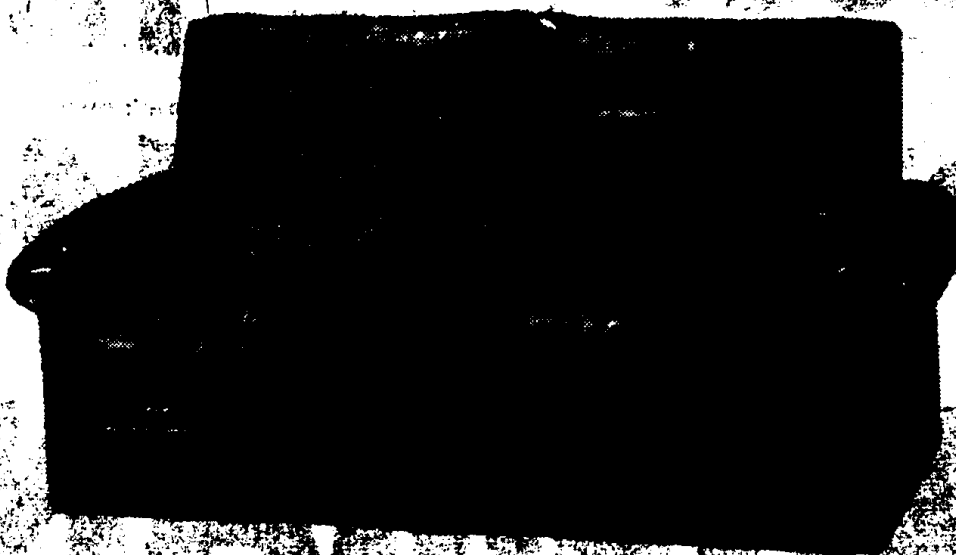
Na opleidingsperiode ongeacht leeftijd: / 1112,— bruto per maand.

• Vakantietoelage 7,4 pct. per jaar.

• Reisvergoeding of gratis busvervoer.

Voor nadere inlichtingen kunt U zich wenden tot de Personeelsdienst Divisie Sanitair, Hoge Barakken 6, Wyck-Maastricht of Boschstraat 24, Maastricht.

leder..... kommentaar overbodig

komt u eens kijken naar onze model bungalow, speciaal ingericht met leder en meubels.

• massief eiken meubels vanaf f. 195,—

koop roukens

bungalowstyle - schimstraat 3-15 geleen

niet op maandag

**BEJAARDENCENTRUM
"DE WOLFSCOELE"
VAALS**

In ons bejaardencentrum is plaats voor:

CHEF-KOK

In onze moderne keuken is ondergebracht de maaltijd-bereiding voor 150 personen, de brood-, groente-, en diëtvervoering.

De gedachten gaan uit naar een medewerker bij wie u niet alleen de nodige kennis, maar ook de nodige ervaring en organisatievermogen moet zijn.

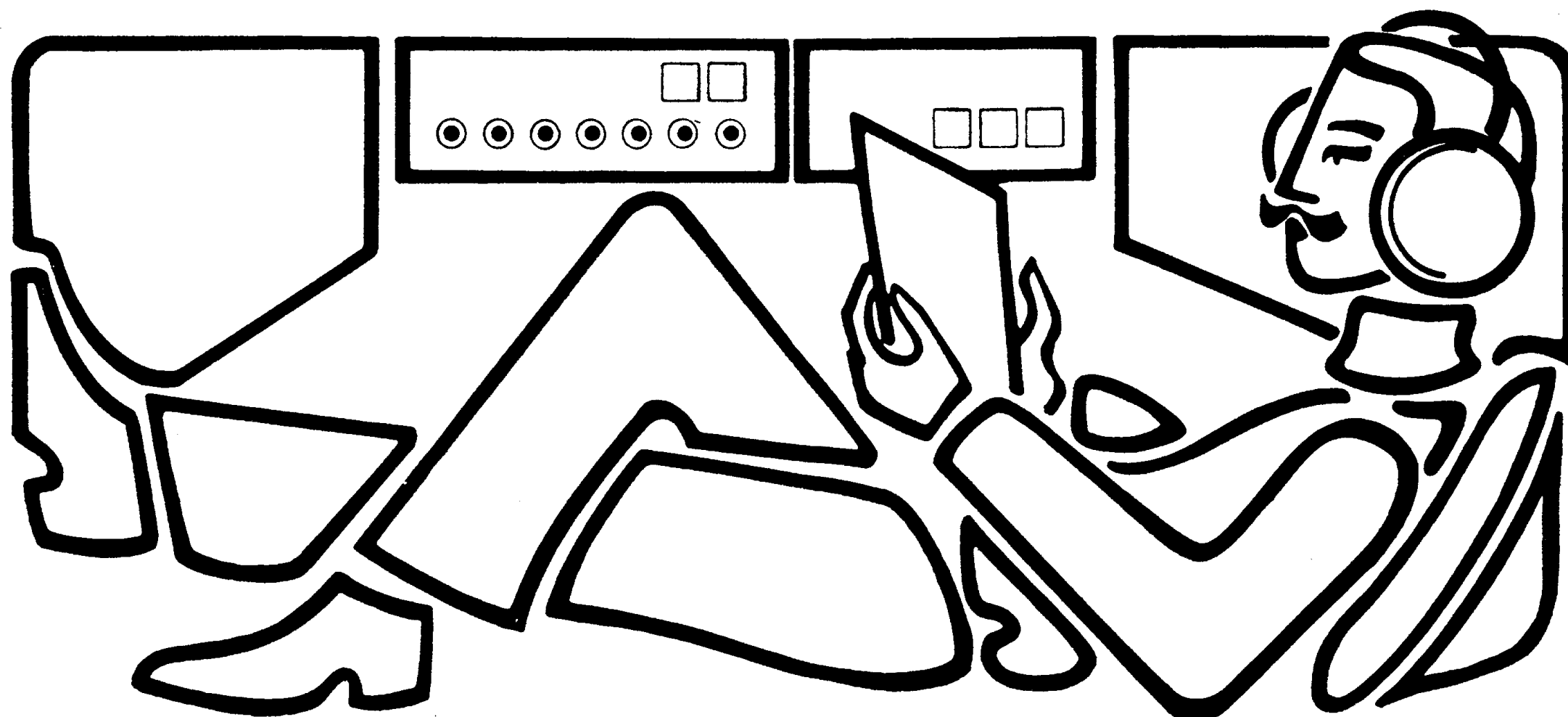
Salariëring en arbeidsvoorwaarden overeenkomstig regeling Landelijke Samenwerkende Bejaardencentrumorganisatie. Opname in pensioenfonds. Vakantieverlof 28% op de werkdagen met bijbehorende.

Sollicitaties richten op V. richten aan de DIRECTIEUR Bejaardencentrum "De Wolfskoele", Cavenstraat 79, Vaals. Persoonlijke aanmelding mogelijk na telefonische afspraak: 0494-325 's avonds 0494-325.

ONTDEK DE FASCINERENDE WERELD van HI-FI-STEREO

en profiteer van onze voorseizoen-aanbiedingen!

Aanbiedingen:

LENCOstereo draaitafel L75
compleet met voet en kap

van 416,— voor

289.-**KENWOOD**Hi-Fi-Stereo versterker,
type KA 2002, 2x19 W,
frequentiebereik 17-50.000
Hz

van 479,— voor

385.-**DUAL**stereo installatie HS 38,
bestaande uit versterker,
platenspeler en boxen.
Nieuwste model

van 608,— voor

469.-**TELEFUNKEN**stereo tuner versterker
„Allegro”, 2x10 W

van 668,— voor

398.-**PHILIPS**stereo tuner versterker
RH 701

van 599,— voor

459.-**ARENA**

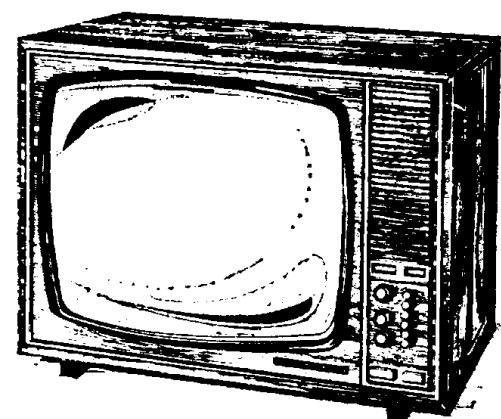
Hi-Fi-Stereo cassettedeck

van 698,— voor

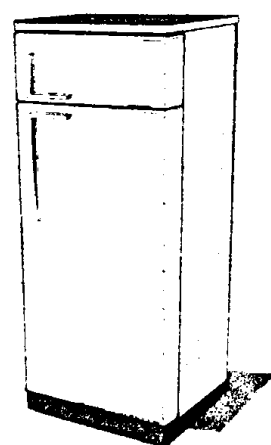
448.-**KEF**Chorale Hi-Fi-Luid-
sprekerboxen
van 342,— voor**269.-**Warefedale Triton
van 348,— voor**278.-**

In onze sfeervolle, exclusieve Hi-Fi-Studio's zullen onze adviseurs u graag uitvoerig voorlichten over de vele mogelijkheden van Hi-Fi-Stereo apparatuur.

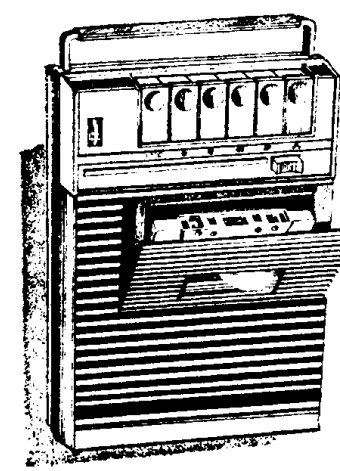
UNIEKE AANBIEDING KLEUREN-T.V.

66 cm. elektronische zenderkeuze, 110°
van 2498,— voor**1695.-****PHILIPS zwart/wit T.V.**61 cm. elektronische zenderkeuze
van 768,— voor**569.-**

SPECIAAL VOOR U MEVROUW

PHILIPS KOELKAST/DIEPVRIES combinatie,
225 liter
van 699,— voor**498.-**PHILIPS KOELKAST, 140 liter, smal model
van 329,— voor**208.-**AEG AFZUIGKAP
van 445,— voor**275.-**

KOOP NU EEN CASSETTE-RECORDER!

RADIO CASSETTERECORDER, FM-MG, voor
netvoeding en batterijen

van 298,— voor

179.-REAL CASSETTERECORDER, voor netvoeding
en batterijen

van 228,— voor

129.-

STEREO HOOFDTELEFOON

van 39,— voor

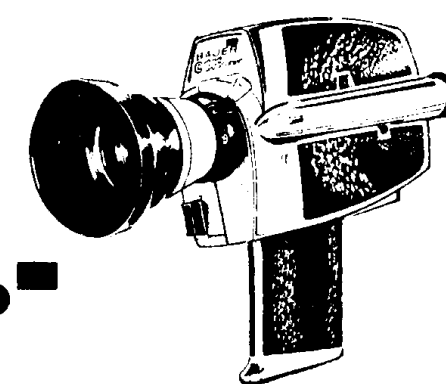
16.90

6 CASSETTES C 60, low noise

van 35,80 voor

14.90

DIT IS UW KANS!

EEN COMPLETE FILM-
UITRUSTING
VOOR**699.-**BAUER C 3 autom. super 8 filmcamera,
inclusief tas.BAUER T 5 filmprojector, 2 formaten projectie
75 W. halogeen lamp.

PROJECTIESCHERM op statief met spaninrichting

2 AGFA SUPER 8 KLEUREN FILMS.
Totale winkelwaarde 1016,20

Bij ons compleet voor

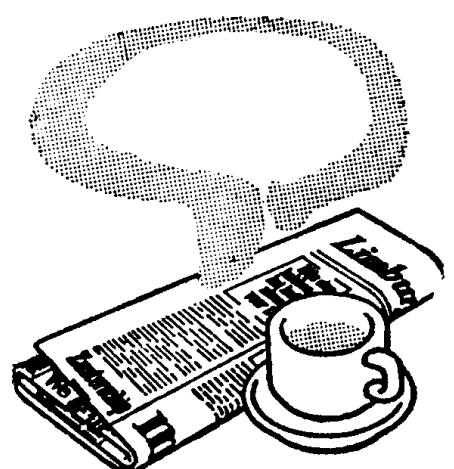
699.-

(Deze artikelen zijn ook los verkrijgbaar).

RADIO DAHLMANN'S INTERNATIONAL

SITTARD
Limbrichterstraat 31
Tel. 04490-9341HEERLEN
Honigmanstraat 33-35
Tel. 045-716595ROERMOND
Marktstraat 5-7
Tel. 04750-13733GANGELT (D)
Sittarderstrasse 23
Tel. 0949-2454-5031BRUNSSUM
Rumpenerstraat 104-106
Tel. 045-254144MAASTRICHT
Maastrichter Brugstraat 8
Tel. 043-11776

Reprises in stadsschouwburg Sittard

WEER ANATEVKA EN POP-OPERA TOMMY

Taal (1)

Over het taalgebruik is veel te zeggen, zeker over de ambtelijke taal. Dat is een hoofdstuk apart. U zou zich daar eens in moeten verdiepen en nemen dan voor de aardigheid — om een voorbeeld te geven — de legesverordening van de gemeente Geleen, die dinsdag in de raadsvergadering aan de orde komt. Wat een wonderlijk licht, wordt echter zo beschreven: De leges betreffen voor verganingen, verklaringen, afschriften van of uittreksels uit stukken of registers, niet hierna afzonderlijk genoemd: voor elke geheel beschreven of getypte bladzijde, houdende 27 regels, elk van 12 lettertallen of (langs mechanische weg) vervaardigde reproducties van stukken (een getypt document of getypte bladzijde) gerekend 1/5 — de zou zo zeggen: hoe krijg je in godsnaam zo'n zin bij elkaar. Die is geen 1/5 — maar 1/25 — waard.

Taal (2)

We zouden over die ambtelijke taal urenlang kunnen schrijven. Overigens laat die legesverordening letterlijk niets aan het toeval over. Daar heeft heel wat denkwerk achter gezeten. Wat dacht u van het volgende: voor inlichtingen uit het bevolkingsregister, gevraagd door overheid instanties, wordt een dubbelte per inlichting gevraagd. Men kan echter ook een jaarabonnement nemen. Voor 100 inlichtingen betaalt men dan f 9,50, voor 500 f 45,—, voor 1000 inlichtingen f 85,— en voor 10.000 f 800,— Nu is onze vraag: wie komt er nu in hemelsnaam in een jaar 10.000 inlichtingen in het gemeentehuis weghalen. Dat moet dan wel iemand zijn, die continu aan de bel hangt.

Taal (3)

Stel u voor dat wij ons in deze kolommen van dezelfde taal gingen bedienen. U zou dan ongeveer het volgende bericht kunnen verwachten: op het in Sittard gelegen kruispunt, kruisstraat bekend als Rijksweg-Voorstad, nr. KR 7208-25 verleiende de bestuurder van een diepvries motorrijtuig geen voorrang aan een persoon, gezeten op een tweewielig voertuig zonder hulpmotor, als gevolg waarvan laatschietende persoon tegen het op genoemde kruispunt horizontaal gelegen wegdek smakte en daarbij een aantal verwondingen bekam van meerdere ledematen. Het hulprijtuig moest zich onder behandelings van een ter plaatse opgeroepen medicijnman stellen. Deze riep op zijn beurt een voertuig van de ambulancedienst op. Door de verbluffende stedelijke politie werd van ten en tussen de twee lagen te ter plaatse opgekend proces-verbaal.

Taal (4)

Nee, laten we het dan toch maar liever bij het oude laten, dat wil zeggen: taal van hart tot hart, taal voor mensen, taal van het jaar 1972, taal van deze tijd.

Communicatie

Nog even terugkomend op bovenstaande perikelen: men zegt wel eens dat er een grote afstand is tussen bestuurders en bestuurden en dat er tussen die twee lagen te weinig communicatie is. Misschien heeft het verschil in taalgebruik er toch wel wat mee te maken. Moeilijk taal spreekt de mensen niet en het gevolg daarvan is dat er afstand wordt geschapen. Het ambtelijke apparaat zou in zijn schrijfwijzen veel natuurlijker en directer moeten zijn. Desnoeds eens keer met een gekruidd onvertuend woord er tussendoor.

Groeten

Vandaag — hoe kan het anders — de groeten aan alle ambtenaren van rijk, provincie en gemeenten.

Het Limburgs Dagblad voor Sittard en Geleen is de plaatselijke en regionale editie van het Limburgs Dagblad voor het gebied Sittard, Geleen en omstreken.

Uitgever:
Uitgeverijmaatschappij
Limburgs Dagblad N.V. te Heerlen.

Hoofdredacteur:
Pierre Huyskens

Kantoren:
Sittard: Molenbeekstraat 5,
tel. 04490-5577.
Geleen: Markt 3,
tel. 04494-6888.
Editiechef-redactie L. Willemsen.

Een scène uit de popopera Tommy.

(ADVERTENTIE)

OPTICIENS SINDS 1932....

brillenspecialzaak

em. Oerec

akerstraat 18 A
Heerlen
tel. 045-714856

ziekenfondsleden 20% montuurkorting

's Maandags de gehele dag gesloten!

Zondag eerste koffieconcert

SITTARD. 30 september — Gezien de successen van de Koffieconcerten in het vorige seizoen, staat ook dit seizoen weer een serie Koffieconcerten op het programma, waarvan het eerste zal plaatsvinden op 1 oktober om 12 uur 's middags. Het concert wordt gegeven door het Akademika Kwartet uit Boekarest. Dit Roemeense strijkkwartet bestaat uit vier jonge topmusici onder leiding van de in Nederland welbekende violiste Mariana Sirbu. Enkele jaren geleden trad zij op 19-jarige leeftijd voor de eerste maal op in Den Haag met het Residentie Orkest. Uitgevoerd worden werken van Joseph Haydn, Wilhelm Berger en Robert Schumann.

Hoofdagent A. Jonker overleden

SITTARD. 30 sept. — In het ziekenhuis te Sittard overleed vrijdag vrij plotseling op 44-jarige leeftijd de heer A. Jonker, hoofdagent van de Sittardse politie. De heer Jonker, gehuwd en vader van zes kinderen, was tevens voorzitter van de afdeling Sittard van de politiebond Sint-Michael. Hij kwam op 1 juli 1954 in dienst bij de Sittardse politie en was diverse jaren werkzaam bij de kinderpolitie en vanaf 10 september van dit jaar bij de algemene dienst. De uitvaartdienst heeft dinsdag om 10.30 uur plaats in de Christus Hemelvaartkerk in Vrangendaal, te Sittard gevolgd door de begrafenis op het r.k. kerkhof aan de Laarstraat. Hoofdagent Jonker die op de feestdag van Sint-Michael stierf wordt met korpseer begraven. Vanavond is een mis ter naschedachtenis van de overledene om 18 uur in de Sint-Pauluskerk in het Limbrichterveld.

Meer plezier in uw vrije tijd!
9 oktober start Stichting Vrije Uren Heerlen met tal van creatieve cursussen beeldende en vrije expressie / textiele werkvormen / foto / film etc.

Vraag telefonisch of schriftelijk inlichtingen over de cursussen die onder leiding staan van kunstenaars en bevoegde docenten.

STATIONSTRAAT 60, HEERLEN, TEL. 045-713906

SITTARD. 30 september. — De Sittardse schouwburg heeft voor oktober een over het algemeen luchtig programma in petto, waarbij de liefhebbers van allerlei categorieën aan hun trekken kunnen komen: musicals, blijspelen, koffieconcerten, popevenementen, opera en klassieke muziek. Reprises van vorige seizoenen zijn de musical Anatevka, nu in de Duitse versie, en de popopera Tommy, die de schouwburgdirectie op veelvuldig verzoek opnieuw heeft gekontrakteerd.

Anatevka wordt gebracht op 24 oktober door het Schweizer Tournee Theater naar het verhaal van „Tevje de melkboer“ van Sholem Aleichem. In de hoofdrol deze keer de wereldberoemde acteur Shmuel Rodensky. De musical heeft over de hele wereld grote successen gekend en niet in het minst in ons land door de vertolking van Lex Goedstmit als Tevje. Vijf jaar geleden werd Anatevka in Sittard gebracht bij gelegenheid van het tienjarig bestaan van de stadsschouwburg. Het Zwitserse gezelschap brengt uiteraard de Duitstalige versie. In totaal zijn er zestig medewerkers. De popopera van Tommy van de Engelse beatgroep The Who wordt opnieuw

AMBTENARENHUWELIJK

GREVENBICHT. 30 september — In de Grevenbichte parochiekerk sloten gistermiddag twee ambtenaren van de secretarie van deze gemeente de verbintenis voor hun leven. Ambtenaar Jan Kitzen is sinds 1963 werkzaam op de afdeling Bevolking van dit gemeentehuis en toen ambtenares Gertie Brouns in 1968 eveneens haar intrede deed op deze afdeling, stond het spoedig vast dat een „ambtenarenhuwelijk“ in het verschiet was. De foto toont het moment waarop de twee overheidsfunctionarissen de bruidswagen verlaten om de parochiekerk te betreden. Het burgerlijk huwelijk werd enige tijd geleden voltrokken in het Grevenbichte gemeentehuis. Uiteraard gaven ook het gemeentebestuur en raadsleden acte de presence evenals de personeelsleden van de gemeente Grevenbicht.

(ADVERTENTIE)

bon

gratis

het boek over de Bokkerijders.

Knip uit - vul in - stuur op.

Dat kan d.m.v. onderstaande BON.

De nieuwe abonnee is:

naam .....

straat .....

plaats .....

en betaalt per maand/kwartaal kwitantie/bank/giro

Het boek moet naar:

naam .....

straat .....

plaats .....

Deze bon in open enveloppe zonder postzegel sturen naar:
LIMBURGS DAGBLAD - Antwoordnummer 46 - Heerlen.

(ADVERTENTIE)

Meer plezier in uw vrije tijd!
9 oktober start Stichting Vrije Uren Heerlen met tal van creatieve cursussen beeldende en vrije expressie / textiele werkvormen / foto / film etc.

Vraag telefonisch of schriftelijk inlichtingen over de cursussen die onder leiding staan van kunstenaars en bevoegde docenten.

STATIONSTRAAT 60, HEERLEN, TEL. 045-713906

Opnieuw brief van wijkraad Sanderbout naar minister

SITTARD. 30 sept. — De wijkraad Sanderbout heeft voor de tweede keer een schrijven gericht aan het ministerie van Woningbouw. In dit schrijven wordt spijtig uitgedrukt door de wijkraad van Sanderbout over het feit dat men tot nu toe op het eerste schrijven aan het bovengenoemd ministerie, waarin geprotestteerd werd tegen de huurverhoging en huurharmonisatie, nog steeds geen antwoord heeft gekregen. De wijkraad hoopt na deze tweede brief eindelijk iets te vernemen.

Men wijst erop dat voor het aanbrengen van een verueterde wu-waterspoojing 10 jaar lang een huurverhoging van f 1,90 per maand betaald moet worden door de bewoners. Voor de vernieuwing van de dakten van de woningen en van de elektrische bedrading werd een bedrag van f 900.000,- uitgetrokken. Ook hiervoor, aldus het schrijven, heeft men een afbetalingssysteem van f 3,— per maand per gezin gekregen gedurende 15 jaar. Men vraagt zich af of dit alles kan en mag worden doorberekend in de huren. Door deze huurverhogingen en door de verhoging van 1 januari hebben de bewoners uit deze woonwijk binnen drie maanden een huurverhoging gekregen van maar liefst 24%. De wijkraad spreekt de hoop uit dat men nu ten slotte toch iets van het ministerie zal vernemen.

Spiegelvergadering van raad Beek

BEEK. 30 sept. — Het gemeentebestuur van Beek heeft voor maandagavond een spiegelende raadsvergadering uitgegeven die om half negen in het gemeentehuis begint. Het belangrijkste punt dat op de agenda staat is een voorstel van B. en W. tot een grondtransactie op het industrieterrein. Van de zijde van het gemeentebestuur zijn op dit moment nog geen nadere gegevens over de kwestie bekend gemaakt, maar het is vrijwel zeker dat het in verband staat met plannen van een internationaal concern om er een enorme supermarkt in te vestigen.

Eerder dit jaar sprak de gemeenteraad van Beek al over deze plannen, naar aanleiding van brieven die bezorgde winkeliers hierover schreven. Een besluit werd toen echter niet genomen. Naar verwachting zal de belangstelling van de zijde van het publiek bijzonder groot zijn, omdat realisering van de superstore door de Beeker middenstand met ieder ogen zal worden bezien. Een tweede agenda punt raakt over een vast geldlening die de gemeente wil aangaan tot een bedrag van f 300.000.

(ADVERTENTIE)

Oosterse Tapijten

Hub. DOLS & Co.

MARKT 31 - SITTARD

Shmuel Rodensky in de hoofdrol van Anatevka.

(ADVERTENTIE)

WONINGINRICHTING

ABELS-EINDERSTRAAT

KERKRADE

Sitty-West geopend

SITTARD. 30 sept. — Door burgemeester H. Dassen werd vrijdagavond door het onthullen van een plastic van beeldhouwer Sjra Schoffelen het winkelcentrum Sitty-West bestaande uit 16 dagwinkels in het Limbrichterveld te Sittard officieel geopend. Tevooren gaf burgemeester Dassen een overzicht van de snelle groei van het Limbrichterveld in de laatste jaren dat voor kort een vergeten hoek van Sittard was, met slechts tweehonderd woningen.

Muyres bloemen aan. De jeugd van het Limbrichterveld onder leiding van de heer Ad Gijssels zorgde op ludieke wijze voor de muzikale omlijsting van het gebeuren. Tot besluit werd het nieuwe winkelcentrum bezichtigd waarna een gezellig samenzijn plaatsvond in het feestpaviljoen.

Het huidige plan voorziet in de bouw van 1640 woningen, hoog- en laagbouw, waarvan er reeds 1400 zijn gerealiseerd. Over enkele jaren zal deze nieuwe woonwijk naar schatting rond zesduizend mensen tellen. Alleen het bouwrijp maken van de grond kostte de gemeente meer dan een half miljoen gulden. Hij bracht tevens dank aan allen die aan de totstandkoming van deze riante woonwijk en dit zeer mooie winkelcentrum hebben meegewerkt. De heer Ch. Hermans dankte namens de gezamenlijke winkeliers en bood mevrouw Dassen, mevrouw Ruyters en mevrouw

Receptie NKV bij jubileum in Susteren

SUSTEREN. 30 sept. — Het NKV van de afdeling Susteren-kom gaat dit weekend het zestigjarig bestaan vieren. Ter gelegenheid hiervan wordt maandag, zondag in zaal Ebersson-Claessen aan de Stationsstraat een receptie gehouden van 11 tot 13 uur.

(ADVERTENTIE)

Texoro shirts

neerlijk soepel... dus altijd korrek

Ook uit 100% katoen

Aanrander van 4-jarige Angela F.:

Lijk van vermoorde jongeman uit Jülich in greppel gevonden

JÜLICH, 30 sept. — In een droge gracht is het lijk van de 18-jarige Herbert Wybranzitz uit het Duitse Jülich gevonden. Met een onbekend, maar zwaar voorwerp is zijn schedel ingeslagen. Hij werd geheel ontkleed gevonden tussen de struiken. Zijn verdwijnen rond het tijdstip van de aanranding vorige week zaterdag van het vierjarige meisje Angela F., die aan de gevolgen is overleden, werd met dit zedenmisdrift in verband gebracht. Het is niet uitgesloten, dat een nog onbekende dader Herbert Wybranzitz heeft omgebracht om diens mogelijke aandeel in de dood van Angela te wreken.

Marokkanen gepakt die inbraken bij burgemeester van Maastricht

MAASTRICHT, 30 sept. — De gemeentepolitie van het Brabantse Vught heeft vrijdagavond 2 Marokkanen aangehouden, die de avond tevoren in Maastricht hadden ingebroken in de woning van burgemeester mr. A. Baeten. Tijdens afwezigheid van de bewoners hadden zij zich toegang tot de burgemeesterlijke woning verschaft door het vernielen van een ruit. Zij ontvreemden een aantal sieraden en een geldkistje met geringe inhoud.

Broederstrijd met mes beslecht

SITTARD, 30 okt. — Omstreeks kwart na vier ontstond in de Steegstraat te Sittard een familieuzie tussen de gebroeders S., beiden wonende te Sittard. De 58-jarige S. trok een mes en bracht zijn broer, die 54 jaar is, met een steekwond in de buik. De toestand van het slachtoffer is niet levensgevaarlijk. De dader werd door de politie aangehouden.

Vorige week zaterdag werd Angela door een onbekende meegeloofd naar enkele bossen in de buurt van het kerkhof in Jülich en misbruikt. Het meisje overleed een uur later aan de verwondingen. Vanaf dat moment verdween de 18-jarige hulploper Herbert Wybranzitz uit zijn ouderlijke woning en werd niet meer gezien. De beschrijving van de aanrander kwam vrij goed overeen met de persoon van Herbert Wybranzitz. Toen deze niet meer thuiskwam, werd door de politie een onderzoek in

ARKA houdt congres in Maastricht

MAASTRICHT, 30 sept. — Het ARKA-congres 1972 wordt op 14 en 15 november gehouden in het Stadsgebouw te Maastricht. Na de openingsrede door de algemeen voorzitter de heer J. Loerakkers, vermeldt de agenda onder andere het resultaat van de werkzaamhedencommissie, inventarisatie pensioenproblemen, behandeling van ontwerpstatuten en verkiezing van een algemeen voorzitter wegens het aftreden van de heer Loerakker i.v.m. het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd en behandeling van de door de afdelingen en landelijke groepen ingediende voorstellen. Daartoe behoren voorstellen van enkele Limburgse afdelingen. De komende twee jaren zullen in belangrijke mate in het teken staan van de nieuwe structuur. Op grond hiervan acht het dagelijks bestuur continuïteit, met name wat betreft het algemeen voorzitterschap, van bijzonder groot belang. In verband hiermee stelt het hoofdbestuur voor om de heer J. Loerakker voor

deze richting gesteld. Dit leverde woensdagavond pas resultaat op, toen in de nabijheid van de citadel van Jülich een jas van Wybranzitz tussen de struiken werd gevonden. In het voortgezette speurwerk rond de citadel, waarbij een dag later ook helikopters werden ingezet, werden tussen dichtte struiken en hoog onkruid meerdere kledingstukken gevonden. In een diepe greppel rond de vestingwal werd het ontklede lichaam van de gezochte gevonden. Afgezien van een zware hoofdwonde veroorzaakt het lijk geen andere sporen van geweld, die op een worsteling duiden.

De eerste conclusies leidden in de richting van een zelfmoord, die Wybranzitz begaan zou hebben als mogelijke aanrander van Angela. Op de plaats waar het lijk werd aangetroffen, was echter geen voorwerp te vinden, waarmee de jongen zich zelf gedood zou kunnen hebben. De sectie van de gerechtsarts bracht aan het licht, dat zelfmoord geheel uitgesloten moest worden en dat een nog onbekende persoon de jongen met een zwaar voorwerp heeft doodgeslagen. Het vermoeden bestaat, dat een mogelijke getuige van de moord op Angela deze misdaad heeft willen wreken door Herbert Wybranzitz om het leven te brengen. Volgens staatsanwalt Stein beschikt de Akense moordbrigade nog niet over voldoende feiten om beide moorden duidelijk met elkaar in verband te brengen.

Kamerleden willen weten:

KOPEN STEEDS MEER GRENSBEWONERS HUN VLEES IN BELGIË?

DEN HAAG, 30 sept. — De KVP-Kamerleden Hutschmaekers, de Bekker en Hazekamp, hebben schriftelijk aan minister Langman van Economische Zaken gevraagd of de Kamerleden willen dat minister

bied hun vleeswaren in België kopen. Zij zouden dat volgens een uitzending van de NCRV-radio doen, omdat de prijs van het vlees in België niet al te hoog is. Het vlees er ook beter verzorgd is. De Kamerleden willen dat minister

Langman van economische zaken onderzoekt of die veronderstelling juist is en wat exact de oorzaak van deze koopverandering is. Ook willen ze dat de bewindsman nagaat om welke plaatsen het hier gaat.

(ADVERTENTIE)

Goed sparen is: een hoge rente en betere voorwaarden.

En let vooral op de voorwaarden.

Al met f100,- maakt u bij Van Lanschot 4% rente. En uw geld is dan vrijwel direct beschikbaar. Kunt u uw geld iets langer missen, dan is de rente 4 1/2%.

Een rente van 5% maakt u al overbedragen vanaf f250,-. Bedragen vanaf f1000,-, worden of meer jaren uitgezet leveren maar liefst 5 1/2 tot 6% op. Kijk en vergelijk bij Van Lanschot krijgt u welgeteld meer rente van uw geld en de voorwaarden zijn aantrekkelijker. Laat u de ideale spaarvorm adviseren!

Maak't u gemakkelijk.

Geen problemen met storten en ontvangen. Waar u ook woont. Als er in uw woonplaats geen kantoor of spaaragentschap is, gevestigd kunt u uw geld heel eenvoudig overmaken per bank of per giro. Al even simpel ontvangt u uw geld weer terug: in kontanten, per post- of bankgiro.

Wij geven u gaarne uitvoerige inlichtingen - ook telefonisch. Daarom sparen bij F. van Lanschot, bankiers.

opzegtermijn	direct beschikbaar	inleg vanaf	rente
2 weken	f 1.000,-	f 100,-	4 1/2%
3 maanden	f 1.000,-	f 250,-	5%
6 maanden	f 1.000,-	f 1.000,-	5 1/2%
1 jaar vast	rente jaarlijks	f 1.000,-	6%
2 jaar vast	rente jaarlijks	f 1.000,-	6 1/2%
3 jaar vast	rente jaarlijks	f 1.000,-	6 3/4%
4 of 5 jaar vast	rente jaarlijks	f 1.000,-	6 1/2%

E. van Lanschot
bankiers

Kantoren: 't Hartogenbosch, Hoge Steenweg 27-31, tel. (04100)-22221, Amsterdam, Herengracht 199-201, tel. (020)-248486, Paulus Potterstraat 30a, tel. (020)-762801, Breda, Veemarktstraat 44, tel. (01600)-25844, Eindhoven, Keizersgracht 17 en Limburgse 20a, tel. (040)-22442, Roosendaal, Molensstraat 8, tel. (01650)-43970/43971, Tilburg, Stationsstraat 17, tel. (013)-438745, Vught, Van Voorst tot Voorststraat 1, tel. (04100)-61662. Affiliates: Den Haag, Bankierskantoor Staat & Co N.V., Lange Houtstraat 8, tel. (070)-183340, / 50 Spaaragentschappen over heel Nederland.

Spaaragentschappen:
Gelsen, Assurantiemakelaar Offermans, F.J. Offermans, Rijksweg 170, tel. (0440)-5036.
Heeren, Assurantiemakelaar, Financiërs- en Makelaarskantoor A.M. Goossen B.V., Tempelsplein 20, tel. (045)-719844.
Kerkrade, Zakenbureau, "Prudentia", Th. H. Hendriks, Poststraat 35, tel. (04445)-6543.
Maastricht, Assurantiemakelaar, Financiërs- en Makelaarskantoor A.M. Goossen B.V., Gerechtigheidsplein 45, tel. (043)-28042, Houdstraat 1, tel. (043)-16353.
Sittard, Assurantiemakelaar, Financiërs- en Makelaarskantoor A.M. Goossen B.V., Stationsstraat 20, tel. (04900)-5086.

Nieuwe hoofdredacteur katholiek en Limburger

Vervolg pagina 1

Tijdens de persconferentie, waarin hij de benoeming van de nieuwe hoofdredacteur bekend maakte — waarnemend-hoofdredacteur J. Groen behoudt zijn titel — zei de heer Drehmans, dat hij zelf nog niet officieel was benoemd tot directeur, maar dat hij de benoeming zeker zal aanvaarden.

Hij deelde mee dat een deel van de redactie zich heeft uitgesproken voor samengaan met AUDET en daar ook veel acties voor gevoerd heeft. „Een deel van de redactie heeft laten doorschemen, dat het zich wellicht niet zal neerleggen bij de verkoop aan de Telegraaf”, aldus de heer Drehmans.

De waarnemend-directeur stelde, dat bij de redactie van het Limburgs Dagblad een gezagsvacuüm is ontstaan, dat zo spoedig mogelijk verholpen moet worden. „Alle belanghebbenden wensen dat er een hoofdredacteur zal komen die katholiek is, een Limburger is en die over ruime journalistieke kwaliteiten beschikt. In de heer Huyskens hebben wij deze man gevonden”, aldus de heer Drehmans. „Belangrijk is ook dat de heer Huyskens buiten het conflict gestaan heeft”.

Garanties

Hoofdredacteur Pierre Huyskens zei, dat hij zijn functie heeft aanvaard in een bijzondere journalistieke situatie, die enig is in de Nederlandse dagbladers. „Ik heb alle mogelijke garanties afgedwongen voor het behoud van de Katholiekheid en identiteit van de krant. Ik heb geen enkele reden om aan die garanties te twijfelen. Het redactiestatuut zoals dat door de redactie is vastgelegd, zal worden nageleefd. Daar sta ik persoonlijk voor in”, aldus de heer Huyskens.

Hij zei dat hij geen gesprekken heeft gehad met leden van de redactie. Hij zal wel op korte termijn in persoonlijke gesprekken trachten om ook de gewetensnood van de journalisten weg te werken.

De besturen van de grafische bonden en de Unie van beampten, leidinggevend en hoger personeel hebben meegedeeld, dat zij „onverwijld” contact hebben opgenomen met de hieldingsmaatschappij De Telegraaf over de werkgelegenheid, de sociale positie en de inspraak van de medewerkers van het Limburgs Dagblad. Zij hebben op deze punten op 26 juli eisen geformuleerd, die ze nu aan de nieuwe eigenaar voorleggen, om het overleg te openen.

De bonden vertrouwen er op, dat — nu de beslissing is gevallen — de eenheid van het bedrijf hersteld wordt in het belang van de werkgelegenheid en de sociale positie van de medewerkers en in het belang van de krant, aldus een communiqué van deze vier bonden.

Het bestuur van de Nederlandse Vereniging van Journalisten stelde, dat zijn vertrouwen in de aandeelhouders door een grote meerderheid van hen is beschaamd. Het bestuur van de NVJ zegt in een commentaar: „Ondanks krachtige en voorbeeldige acties van de redactie ter verdediging van de krant als katholiek en regionaal dagblad volgens de door haar gewenste en bewaakte identiteit, hebben de aandeelhouders het eigen financieel belang de doorslag laten geven. Dit feit onderstreept de onhoudbare situatie in ons land, waarbij financiële eigenaren de eindbeslissing hebben over de identiteit van de werkgelegenheid bij persorganen. De gebeurtenissen bij het Limburgs Dagblad zijn een harde waarschuwing voor allen, wie de verscheidenheid in de voorlichting van de Nederlandse bevolking ernstig is”, aldus de NVJ.

Ongeldig

De heer Welschen, voorzitter van de commissie van aandeelhouders, noemt de benoeming van de heer Huyskens tot hoofdredacteur ongeldig, omdat op voorstel van de commissie schriftelijk en notarieel bekrachtigd is, dat een curatorium een hoofdredacteur zal uitkiezen. „Aan die schriftelijke afspraken heeft de Raad van Commissarissen zich niet gehouden”, aldus de heer Welschen. Waarnemend-directeur J. Drehmans van het Limburgs Dagblad liet desgevraagd hierop weten dat noch schriftelijke noch notarieel afspraken door het bestuur van het Limburgs Dagblad zijn gemaakt. „De benoeming is geheel conform de statuten en als zodanig dus geldig”, aldus de heer Drehmans.

● Maurice Nijsten (achter camera) uit Spaubeek en Jo Erkens tijdens hun werk.

Natuurfilm van Maurice Nijsten en Jo Erkens

„Laat de heide leven” 9 oktober op KRO-tv

HEERLEN, 30 sept. — „Een diereengemeenschap in zijn natuurlijke verhoudingen; het is een en al afhankelijkheid. Een stuk gave natuur. In de film die we hebben vervaardigd op het thema „Laat de heide leven” is die er nog wel. Toch worden beelden als deze zeldzaam; immers, de mens pleegt steeds meer rooibouw op de natuur, op zijn natuur”. Dat zeggen Jo Erkens en Maurice Nijsten bij het gereed komen van hun derde natuurfilm. De KRO zal de film uitstralen op maandag 9 oktober om 22.00 uur. Een persvoorstelling vindt plaats op donderdag 5 oktober in de Kleine Komedie te Maastricht. Die vertoning is ook voor genodigden toegankelijk.

De film is een produktie van het Cine Trias Nederland, die ook de vorige natuurfilms van Maurice Nijsten en Jo Erkens „Broedvogels in Limburg” en „De grauwe kiekendui” uitbracht. De componist Jean Lambrecht zorgde voor de muziek wat hij ook voor de andere films deed, Paul Halmon voor de tekst. In de studio's van Hilversum werd het samenspel afgerond. De filmers hebben voor „Laat de heide leven” gebruik kunnen maken van door het Limburgs Landschap en Staatsbosbeheer beschermde natuurdomeinen in Noord-Limburg. Bijzonder dankbaar zijn ze de heer Vink van landgoed De Hamert waar zij rustig het leven van vogels en dieren konden vastleggen en hun koststellen opzetten. De nieuwe film heeft een duur van 42 minuten; evenals de vorige werd hij in kleur opgenomen. Ofschoon als doel van de film is gesteld een indruk te bieden van het gave levensverhaal binnen de dierenwereld begint de film met een stuk mensenmaatschappij. Een schoorsteen met gele verdelgende rook, de landing van een DC 9, een vrachtauto die een ransuul overrijdt, een riviertje rokend van chemisch afval, dode vissen die aan een rivierover aanposten liggen, bodere een vergruilde steenuit, hoogspanningsdraden, zand dat wordt opgespoten. Daar is de mens in de natuur aan „huishouden”: hij gedraagt zich eerder dan een dier. De film eindigt met wat men ook als een kroon moet zien: mens... het enige dier dat zijn eigen nest bevult”. Het wil wel een alarmkreet zijn!

Een echt verhaal zal men uiteraard in de film niet tegenkomen maar toch is het ook een leesbare natuurfilm. Wil men ze in menselijke taal vertellen dan vindt men er boeiende dramatische, taferelen, die zelfs voor mensenogen een zekere wreedheid of hardheid vertonen, maar ook pastorale scènes van de herder met zijn schapen. Er is ook erotiek dan een verrassend taferel van een knap baltsende korhanen. Bij de dieren spelen een hermelijn, een vos, een slang de hoofdrol, bij de vogels is er een grotere verscheidenheid. Het verrassendst in de film zal voor niet ingewijden zeker zijn het zonnende gedrag van de grauwe klauwier. De vogel wordt voor een voorraad in de magere maanden: hij spiest zijn prooi, een kikker, een hagedis, een meikever, een wesp, op een spieboom. Dat is zijn voorraadschuur die hij later als hij wat extra's nodig heeft, gemakkelijk weet te vinden. Men krijgt bij zo'n taferel bijzonder bewondering voor de natuurvorsers en filmers die zulk detail uit de verborgenheid hebben weten op te diepen en het taferel in een treffer hebben weten vast te leggen.

Het gaaf proces van de dieren onder elkaar zou de mens een spiegel kunnen zijn, zegt Jo Erkens. Het wordt bepaald door een ingewikkeld spel van relaties tussen de mensen nog slechts een zeer onvolledig inzicht hebben. Een dubbel samengaan van parasiteren, profiteren en leven van, als een en al afhankelijkheid. De wijze waarop dat evenwicht in stand wordt gehouden zal door mensenogen bestien wel eens hard en wreed

(ADVERTENTIE)

de panty met het korte broekje en de lange benen
(in de blauwe verpakking)

lendfers
Klassieke
manneken

Kouwerdstraat 53,
hoofdstad tel. 045-212901
compagniestraat 10a
brussel tel. 045-254228

(ADVERTENTIE)

Wij geven met grote vreugde kennis van de geboorte van ons dochtertje

Natalie Eliane Joseline

Wij noemen haar

NATALIE

Peter Naebens
Christine Naebens-Ziellmans

Heerlen, 27 september 1972
Adenauerlaan 7

Tijdelijk adres:
St. Elisabeth-kliniek, Zandweg 180, Heerlerbaan, kamer 22.

Op zaterdag 7 oktober a.s. vieren wij onze
GOUDEN BRUILOFT
Stefan Dolls
Therese Dolls Mingers
H. v. Veldekestraat 35, Heerlen

ZILVEREN BRUILOFT
Pelle Drent
Lisbeth Drent Dolls
J. v.d. Vondelstraat 6, Heerlen

Receptie: van 17.30-18.30 uur in het parochiehuys Molenberg,
Justus v. Maurikstraat 2

J. M. T. Gozé
oor-, neus- en keelarts
Maastricht
afwezig
tot 12 oktober

In plaats van kaarten

Op 6 oktober a.s. hopen onze geliefde
ouders en grootouders

C. Schokkenbroek

en

W. Schokkenbroek-Smit

de dag te herdenken waarop zij 50
jaar geleden in het huwelijk traden.

Hun kinderen en kleinkinderen

Trebeek, oktober 1972

Zonnestraat 20

Receptie van 15 uur tot 16.30 uur in Gereformeerde
Kerk Trebeek.

Blij en dankbaar hopen wij op
7 oktober a.s. het gouden huwelijks-
feest van onze ouders en grootouders

K. Prins

en

M. Prins-Wemmenhove

te vieren in het Irenehuys,
Heugerstraat 31 te Brunssum.

Receptie van 17.00 tot 18.00 uur.

Kinderen en kleinkinderen

In plaats van kaarten

Zaterdag 7 oktober hopen onze ouders
en grootouders

Johan Leunissen

en

Nelly Leunissen-Wienen

hun 40-jarig huwelijksfeest te vieren.
De H. Mis zal worden opgedragen om
15 uur in de kerk van de H. Antonius
te Ophoven-Sittard.

Gelegenheid tot feliciteren van 18-19.30 uur in
Patronaat te Ophoven-Sittard.

Kinderen en kleinkinderen

In plaats van kaarten

Wegens talrijke felicitaties, bloemen en geschenken,
die wij mochten ontvangen

bij gelegenheid van ons huwelijk

is het ons niet mogelijk om ieder
persoonlijk te bedanken. Wij danken
langs deze weg iedereen, die deze dag
voor ons tot een onvergetelijke hebben
gemaakt.

John Arets
Marleen Arets-Hoe

Hulsberg, 30 september 1972
Schoolstraat 24.

† In de vrede van Christus ging heden van ons heen,
in het De Weverziekenhuis te Heerlen, na een
langdurige ziekte, in de leeftijd van 67 jaar, mijn
dierbare echtgenoot, onze goede pleegvader, broer,
behuwder, oom en neef

Joannes Hendrikus Geurts

echtgenoot van

MARIA AGNES MERX

Wij vragen een gebed voor zijn ziel.

De bedroefde familie:
M. A. Geurts-Merx
Voerendaal: A. M. Coenen-Leunissen
J. Coenen
Jaak en verloofde
Benny

Simpelveld: B. Leunissen
L. Leunissen-Muytjens
Wim, Haas en Jaak
Familie Geurts
Familie Merx
Familie Leunissen

Simpelveld, 28 september 1972
Bongardstraat 28

De plechtige Eucharistieviering, gevolgd door de be-
grafenis, zal plaats hebben op maandag 2 oktober a.s.
om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Remigius
te Simpelveld.

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid tot con-
doleren vanaf 10.45 uur.
De overledene is opgebaard in de rouwkapel van het
De Weverziekenhuis te Heerlen. Bezoekuur van 17.00-
18.30 uur.

Zij die geen kennisgeving hebben ontvangen, gelieve
deze annonce als zodanig te beschouwen.

Voor de begrafenis en medeleven bij het overlijden
en de afgraving van onze zonen

Martin Boumans
Heinz Johan Paul Boumans
Franciscus Loesberg

zegen wij U hartelijk dank vooral voor de overwe-
digende bewoordingen.

Familie Boumans-Bodder.
Familie Loesberg-Boumans.

Schaarsberg en Terwijnse, september 1972.

De plechtige eerste jaardienst van

Anna Catharina Wetzels-Erven

zal gehouden worden op zondag 1 oktober a.s. om 9.30
uur in de parochiekerk van de H. Stephanus te Wij-
nandrade.

G. Wetzels en kinderen

Onze
Bruidsshon

wordt gehouden op 9 oktober in de Schouwburg te Heerlen en op
11 oktober in de Schouwburg te Maastricht.
Kaarten verkrijgbaar bij:

Bruidsbuis PEREBOOM

Oranje Nassaustr. 27, Heerlen
Grote Gracht 27, Maastricht

Donderdag 28 september 1972 hebben wij afscheid genomen van onze lieve
moeder en oma, onze dierbare zuster, schoonzuster, tante en nicht

Henrica Wilhelmina Maria
Philomena Harmsen

weduwe van

Jacobus Hubertus Beusmans

Na een langdurig en moedig gedragen lijden is ze, gesterkt door de laatste
H. Sacramenten, op 68-jarige leeftijd in de verpleegkliniek „Invia“ te Sittard
van ons heengegaan.

Herten: Jan Beusmans
Tiny Beusmans-van Montfort en kinderen
Geleen: Jeannette Groenewoud-Beusmans
Bar Groenewoud en kinderen
Susteren: Irma Jeurissen-Beusmans
Toon Jeurissen en kinderen
Nieuwstadt: Huub Beusmans
Jeannette Beusmans-Jeurissen
Eleonore Trags-Beusmans
Johan Trags en kinderen
Limbricht: Tonny Menten-Beusmans
Theo Menten en kinderen
Venlo: Kitty Backus-Beusmans
Jan Backus
Familie Harmsen
Familie Beusmans

Nieuwstadt, 28 september 1972
Rijksweg Zuid 11

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaats hebben
maandag 2 oktober a.s. om 11 uur in de parochiekerk van de H. Johannes de
Doper te Nieuwstadt.

Bijeenkomst: Restaurant „Op de Vos“, Rijksweg 11 om 10.30 uur, alwaar
gelegenheid tot condoleren vanaf 10 uur.

Zondag a.s. om 19 uur avondmis in bovengenoemde kerk.

Bezoek: Rouwkapel ziekenhuis Sittard, dagelijks van 11-12 uur en van 14.30-
15.30 uur.

Zij, die geen kennisgeving mochten ontvangen gelieven deze advertentie als
zodanig te beschouwen.

WEGENS STERFGEVAL
Restaurant „Op de Vos“, Rijksweg 11, Nieuwstadt
ZONDAG EN MAANDAG
DE GEHELE DAG GESLOTEN

Na een kortstondige ziekte overleed onze lieve en
zorgzame moeder, behuwer, groot- en overgroot-
moeder, schoonzuster en tante

Grietje Kleine

geboren Baas

weduwe van

A. KLEINE

in de ouderdom van 91 jaar.

In dankbare herinnering:

Beek: H. Kleine
A. Kleine-Schoutrop
L. Kleine
A. Kleine-Maas
G. van Houten-Kleine
J. van Houten
E. van Dissen-Kleine
W. van Dissen
Hoensbroek: H. Kleine-Stuyts
Heerlen: A. Kleine
H. Kleine-Schamberger

Brunssum, 29 september 1972
Bejaardenhuis „Kruisberg“
Kruisbergstraat 47

De crematie zal plaats vinden op woensdag 4 oktober
a.s. in het crematorium „Daelwijk“ Florisdreef 2,
Sittard, om 12.00 uur.

De overledene ligt opgebaard in de rouwkapel van
voornoemd bejaardenhuis.

Grote sortering rijwielen en bromfietzen
o.a. Push - Tomos - Vespa - Honda -
Bataav - Magniet - Mobylette e.v.a.
„GUCO“ Alles voor brommer en fiets
MARKT - NIEUWENHAGEN

GROOTSTE KEUZE BONTMANTELS

Onze
nieuwe wintercollectie is gereed, in verschillende prijsklassen!

Bonthuis BRUNING

GELEEN om de hoek bij Schunck

KUMMENAEDESTRAAT 18 — TELEFOON 04494-5064

**MODE-
STOFFEN**

alle dessins,
uitstekende
kwaliteit,
lage prijzen.

PFAFF

MODERETTE

Emmaplein 8
Heerlen

J. W. M. Jongen

arts te Hulsberg

afwezig van

2 tot 8 oktober

Spreekuur van 1-2 uur

Apotheek van 9-12 uur

en van 1-5 uur

**VERLOVINGEN
en
HUWELIJKEN**

Riny Lemaire en Hub Brouwers. De inzegening vindt plaats
heden 30 september om 14 uur in de kerk van O.L. Vrouw
van Lourdes, Wittevrouweveld Maastricht. Receptie van
19 tot 20 uur. Adres van de dag: Pavillon Akersteenvweg
Heer. Toek. adres Kroepmeestersdreef 15e Maastricht.

Mieke Brouwers en Wladislav v. Hugen. De inzegening vindt
plaats op heden 30 september om 14 uur in de St. Anto-
nius van Paduakerk te Scharn. Receptie van 18.30 tot 19.30
uur in het „Sjaanderhoes“, Weth. van Caldenborghlaan 38
te Scharn.

HUIZEN - HUIZEN

IN VERTROUWDE HANDEN BIJ

OFFERMANS

FIN. BEM. BUR. B.V.

RIJKSWEG-ZUID 170

GELEEN - TEL. 04494-5656

Inl. maand. t m vrijd. van 8.30 tot 17.30 u.

OVERLEDEN

† Tonny van de Spijker, oud 48 jaar, echtgenote van
Frans Demacker. Maastricht, Gentiaanstraat 16b.
De uitvaartdienst vindt plaats op zaterdag 30 sep-
tember om 10.30 uur in de parochiekerk van het
Onbevlekt Hart van Maria (Marlberg) Maa-
stricht.

Bedevaart naar Banneux N.D.

op woensdag 11 oktober

Prijs p.p. f 11,- Kinderen f 5,50.

Aanmelden tot uiterlijk vijf dagen tevoren bij:
Caritas Banneux N.D., Alex. Battalaan 44 te Maastricht,
tel. 043-15222 of bij de plaatselijke contactadressen.

**HET IS PRIMA
CHEM. GEREINIGD,
EN...**

**JUMPER 0.75
BROEK 1.25
ROK 1.25**

**BIJNA VOOR NIETS
VERGELIJK ONZE PRIJZEN MAAR !!**

Tri Benzine-bad

DE ZACHTE
VOORZICHTIGE
REINIGING

Voorzitter Belgische vakcentrale ACV:
Wanneer de kinderbijslag
wordt bevroren blijft
Belgische pendelaar weg

van onze verslaggever

HEERLEN, 30 sept. — Wanneer de kinderbijslag in Nederland wordt
bevroren of afgeschaft zal het voor Belgen minder aantrekkelijk zijn
om in Nederlands Limburg of Brabant te komen werken. Dat is de
mening van Frans Peeters, nationaal voorzitter van de Belgische
vakcentrale ACV. Frans Peeters schrijft dit in het zojuist verschenen
vakblad van de Industriebond NKV. De Belgen komen naar Neder-
land omdat de kinderbijslag voor hun aantrekkelijk is.

Over het algemeen is het voor de Belg minder aantrekkelijk in Nederland te werken dan wel gedacht wordt, zegt
Frans Peeters. In zekere zin wordt de Belgische pendelaar in Nederland gediscrimineerd. Het brutoloon van een Belg
in Nederland mag je niet vergelijken met het brutoloon van een Nederlander.
In België zou de pendelaar minder hoeven te betalen aan sociale verzekering-
en. De premie is in België 10,4 procent en in Nederland het dubbele. Bovendien
heeft de Belg niet dezelfde sociale zekerheid als zijn Nederlandse collega.
Terwijl de Nederlander zonder ooit ge-
werkt te hebben AOW krijgt, ontvangt de Belg voor de tijd dat hij in Neder-
land heeft gewerkt maar 2 procent per jaar. Na vijftien jaar in Nederland
te hebben gewerkt krijgt hij dus maar vijftig procent AOW. De Belg die lang

kind in België veertien maal per jaar een uitkering (dertien maal als een
soort vakantieuitkering) en veertiende
maal als schooltoelage. Bij de geboorte
van het eerste kind krijgt de Belg
een premie van 750 gulden. Wanneer
een Belg in Nederland gaat werken
vervalt voor hem in België de kinder-
bijslag. Mocht de kinderbijslag in Ne-
derland bevroren worden dan gaat de
Belg er volgens de secretaris van de
ACV helemaal op achteruit.
In Nederland werken 25.000 Belgen in
200 ondernemingen. Het wegbliven van
de Belgische pendelaars zou bedrijven
als DAF (waar 650 Belgen werken), Mo-
sa, KNP, Sinox en andere bedrijven
langzame Belgische grens in ernstige
moeilijkheden brengen.

NIEUWENHAGEN, 20 sept. — De be-
kende popgroep The Cats uit Volendam
zal dinsdag vanaf 20 uur optreden in
dancing Soho in Nieuwenhagen. Op de
foto de vijf leden van de groep tijdens
televisie-opnamen in hun woonplaats
Volendam.

Excursie
Geschied- en
Oudheidkundig
Genootschap

HEERLEN, 30 sept. — Het Limburgs
Geschied- en Oudheidkundig Genoot-
schap, sectie monumenten, houdt zater-
dag 7 oktober voor zijn leden een
excursie naar Vaals en omstreken. Ver-
zamelpaatsen zijn Maastricht-station en
in Heerlen de parkeerplaats aan de
parallelweg. In Vaals worden bezocht
het middeleeuws zaalkerkje in Lemmers
en de kasteelhoeve, het kerkje van Hol-
set, kasteel Vaalsbroek, Clermontshuis,
Ceresbouve en Bloemendal en de twee
Tolberstheven.

Kandidatenlijst
PvdA gewest
Limburg samen-
gesteld

HEERLEN, 30 sept. — Het gewest Lim-
burg van de PvdA heeft voor de kies-
kring Limburg de volgende ontwerp kan-
didatenlijst samengesteld: lijsttrekker is
J. den Uyl; op de tweede plaats staat
dr. Ir. A. P. Oele uit Geleen; derde is ds
J. Knot uit Heerlen, gevolgd door M.
Konings uit Maastricht, J. Andriesma
uit Heerlen, J. Bennis uit Roermond, N.
Tummers uit Heerlen, H. Riem uit Eijs-
den, L. Timmermans uit Venray, A.
Coomans uit Kerkrade, K. Dommeek uit
Venlo, J. v.d. Veen uit Heensbroek,
mevr. Coreman uit Schimmert, H. Op-
steegh uit Tegelen, A. v.d. Bradt uit
Brunssum, J. v.d. Zwa uit Brunssum,
mevr. A. Koene uit Roermond, M. Vos
uit Heensbroek, A. Bams uit Maastricht,
J. Dreimuller uit Maastricht, H. Buffart
uit Bergen, M. Wiltgens uit Kerkrade,
J. Vriesema uit Geleen, P. v. Betuw
uit Brunssum, H. Claessens uit Horst, R.
Boudewijn Strop uit Roermond, R. de
Vissier uit Geleen, P. Hol uit Geleen, P.
Schoorlijk uit Venlo en F. van Thor uit
Maastricht.

Twée raspaarden
in Meerssen
gestolen

MEERSSEN, 30 sept. — Op 28 septem-
ber omstreeks 21.15 uur werden aan de
Maastrichterweg te Meerssen ten nadele
van de heer H. uit Bunde twee Gelder-
se raspaarden — merries van 2½ jaar
oud; een lichtbruin, de ander donker-
bruin en beiden met een bes en witte
achter onderbenen ontvreemd. Een en
ander gebeurde met behulp van een
grijskleurige vrachtauto. De rijkspolitie
van de groep Bunde (04461-1555) vraagt
eventuele getuigen zich met haar in
verbinding te stellen.

M. VAN AALST
NIEUWE KRING-
COMMISSARIS
RODE KRUIS

HEERLEN, 30 sept. — Bij Koninklijk
Besluit van 7 september is benoemd tot
kringscommissaris van het Nederlandse
Rode Kruis in Limburg de heer M. P.
L. van Aalst, luitenant-kolonel b.d. uit
Venlo. De heer Van Aalst volgt met
deze benoeming de heer R. E. Romme
op, die zijn functie moest neerleggen in
verband met vertrek uit de provincie.

• Napraten met de vormingsleider

• Tekenen... het gaat nog niet spontaan

"JE KUNT ZE VOOR ELK KARRETJE SPANNEN"

Een dagje vormingswerk

door Sante Brun

DINSDAG een dagje vormingswerk ondergaan en er nog wat van opgestoken ook. Over de rechten en plichten van de arbeider. Over gezichtsmaskers. Over klepspel bij viertaktmotoren en het risico van klepverbranding. Over het werken met wasco.

Sjoes in Nieuwenhagen op de Markt, in het gebouw waar de gezinszorg heeft gezeten en ook nog een blauwe maandag een lagere school. Het is een gebouw waarin alle accommodatie voor handen is die een vormingsinstituut maar kan verlangen, alleen de sportzaal is huilen met de pet op — een wat aangepast klaslokaal, accommodatie voor kleine-ruimte-sport (judo, karate, schermen) is aangevraagd, maar of die komt? De minister is de laatste tijd niet scheutig, ook niet voor vormingswerk.

Vormingswerk: voor de buitenstaanders een wat vormloos geheel dat lichtelijk naar drugs rickt en naar dollie vormingsleiders met baarden en lange haren. Ouders en bedrijfsleven menen dikwijls dat de jeugd daar van alles en nog wat bewaard wordt: zomaar en dat is natuurlijk gevaarlijk. Directeur van Sjoes is de heer Pinxt. Hij meent: „Iedereen heeft een eigen visie en wanneer onze visie daarmee niet blijkt te stroken krijg je de situatie dat je dingen moet gaan verduidelijken. Wij willen het gelijk niet per se aan onze kant hebben, het kan best zijn dat die ander ook gelijk heeft. Als je je standpunt maar kunt verduidelijken, als men daar de tijd voor wil vrijmaken en begrip voor wil opbrengen, dan kom je al een heel eind.

We doen concreet aan die sociale bewustwording door voorlichting over de rechten en plichten van de werknemer, maar ook bij de handenarbeid, als ze een collage maken over hun werksituatie; zo ben je met zo'n thema soms wekenlang op allerlei manieren bezig. Altijd proberen we aan te sluiten op de vraag: wat is belangrijk voor hem, waar bevindt zich de deelnemer, wat kan het centrum daar tegenover stellen. De deelnemer moet

zich veilig voelen in het programma, en dan mag hij natuurlijk ook best geconfronteerd worden met de harde werkelijkheid, want dat is eigenlijk ons werk. Je wordt als vormingswerk al gauw in een hoek geplaatst, waarbij men dan afgaat op bepaalde activiteiten die men te ver vindt gaan voor deze kinderen. We hebben op dat punt wel eens een probleempje gehad. Je moet je op zeker moment gaan afvragen: wat mag ik en wat mag ik niet. Op school heb je een lesrooster, en daarvoor is alles opgenomen dat op school gebeuren moet, maar een vormingscentrum is daarin veel vrijer. De een zegt: dat mag, de ander: dat moet, en de derde: daar moet je van af blijven.

Koffie en cola

Dinsdagmorgen 9 uur: een grote groep met geheel anderszins ingesloten, bereikt met koffie en cola de „zaal“ van het gebouw. Indeling in kleine groepen van een „man“ of tien die het in vierien gedeelte dagprogramma zullen gaan volgen. Mentor is die dag vormingsleider Arthur, wiens Belgische uitspraak van enige namen aanleiding is tot onderdruchte hilariteit (dit soort gebruik om kinderachtigheden komt meer voor, merkt je later op de dag maar de indeling en de afmars naar de diverse lokalen verloopt rustig.

Pinxt: „Je krijgt te maken met een vrij grote groep die de school vroegtijdig heeft verlaten, die schoolmoe is, die onder de prestaties bleven op school, die vanuit hun milieu-omstandigheden zwak of niet gemotiveerd zijn om vervolgens onderwijs te gaan volgen; met die gegevenheden komen die mensen, of moet je ze althans zien te bewegen te komen. Het zijn voor ons de belangrijkste „startgegevens“. Je moet die mensen op weg helpen, dat ze gaan inzien wat voor hen belangrijk

is, dat ze een keus kunnen maken in een bepaalde richting — of dat nu een beroep is of algemene ontwikkeling”.

De eerste „activiteit“ die ik meemaak is voorlichting door de heer Rutten van het Gewestelijk Arbeidsbureau in Heerlen (jeugdconsulent) over rechten en plichten van de werknemer. Het woord van blijft geen algemeen bekend begrip te zijn, een van de tien leden van de groep is georganiseerd, enkele van hen hebben nog geen tiot achttien jaar verplichte arbeidsduur, een van hen blijkt een langere proeftijd te hebben dan de toegestane twee maanden.

Er blijkt nogal eens de hand gelicht te worden met de bepalingen voor de jeugd: velen hebben geen schriftelijk vastgelegd arbeidscontract, anderen krijgen in jeite geen dag vrij voor het vormingswerk. De heer Rutten dringt er bij de deelnemers op aan op hun rechten te staan. „Een vormide overlegger zal deze rechten bezwaar tegen maken“, meent hij. Hij waarschuwt tegen de koppelbozen, en hij prijst het lidmaatschap van een vakbond aan, onder vermelding naar de stelling: de groep heeft macht. „Als bij het Limburgs Dagblad“, zegt hij, „geen onrecht was geweest in het optreden van de redactie, was de zaak al lang verholten“.

Vragen aan deelnemers: wat vind je van een dag vormingswerk. Antwoord: „De week gaat wat sneller om“. „Je leert nog eens wat“. „Het is weer eens wat anders“.

15 tot 17-jarigen

Jo Peeters is adjunct-directeur van Sjoes, belast met de leiding van de Nieuwenhagense afdeling (de andere is in Kerkrade) zegt: „Je kunt ze, als je wilt, voor elk karretje spannen. Maar de vorming moet er juist op gericht

zijn ze zover te brengen dat ze zich niet meer voor elk karretje laten spannen. Je moet je zeer bewust zijn van het feit dat je te maken hebt met 15-17-jarigen. De tijd voor vorming is veel te kort en ligt op een veel te ongunstige leeftijd. Die vorming zou al veel eerder moeten beginnen, op de lagere school, en hij moet misschien wel nooit eindigen.

Je moet ze ergens voor zien te krijgen, en dat is moeilijk — al heeft een enquête in de eerste week uitgewezen dat 88 procent ja antwoordde op de vraag: zou je graag iets willen leren“.

Werkkring van de groep trof ik bij de eerste „activiteit“, bakkerij, Edah, Spar, A en Q. De Crugter, automagazine, administratie bij masneur, thuis (tweemaal) werkzoekend. De jongen die in het automagazine werkt heeft vier jaar tuinbouwsclool achter de rug, maar kon in dat vak geen werk vinden. Een van de anderen heeft volledig maar gedaan, zij het zonder diploma.

De heer Pinxt: „Wat gaat er van de deelnemers uit? In principe erg weinig, dat is een gegeven. Dat betekent: een vrij lange kennismakingsperiode, bedoeld om de deelnemers een indruk te geven van: Dit is het centrum, dit zijn de mogelijkheden — zeg er maar eens wat van, denk er maar eens over. We komen er voortdurend en regelmatig op terug, om op die manier na de eerste tien weken te komen tot een keuze. Niet iedereen komt zover, maar we zijn bemand om een aanbod te kunnen doen dat aansluit bij de behoeften van werknemers. We hebben geprobeerd — en dat is het nieuwe van het programma dit jaar — zaken aan te bieden die niet alleen met vorming te maken hebben, maar ook met een stukje onderwijs. Elementaire dingen vaak, cursussen onder diploma — maar wie een diploma had willen hebben, zou zich wel in het vervolgen

derwijs gestort hebben. Wij bieden mogelijkheden voor diverse cursussen: algemene ontwikkeling, kantoorassistent, winkelassistent, brommerteknisch, naaien e.d. Wij hebben er, kort gezegd, een onderwiskundig aspect in betrokken.

Dan is het moeilijk iets uitvoerbaars te vinden. Je kunt namelijk niet iets beginnen dat miljoenen van hen vandaan staat, je moet je realiseren wat precies de belangstelling van die werkende jongeren is. Je moet blijven prikken rond de vraag: waar kan ik hem nou eigenlijk mee boeien. Je moet hem er eens binnen zien te krijgen, en als hij binnen is ben je niet klaar. Hij moet leren inzien dat er meer is, en dat hij tot meer in staat is. En daar zijn ze zich niet of nauwelijks van bewust“.

Bij de volgende activiteit verdeel ik me tussen de brommerteknik en de schoonheid. Bij de brommerteknik leet de heer Vlake aan wonaafdeling geïnteresseerd groepje van vier man (de meisjes zijn en bloc naar de schoonheidsspecialiste gegaan — later zal blijken dat er enkele eigenlijk de brommerteknik maar mode gemist hebben) uit wat ongeveer het verschil is tussen een twee- en een viertaktmotor. Mevrouw Van de Ruit is intussen bezig een van de meisjes onder enig gelach een gezichtsmasker toe te brengen en daarna wat make-up. Ze leet uit wat jonge meisjes met weinig geld toch voor goeds aan hun huid kunnen doen, met citroensap en eieren, met vruchtensap en bakkersgist.

Jo Peeters: „Links“ bromfietstechniek uitleggen gaat natuurlijk niet. Maar nu de verkiezingen aankomen zullen we ze proberen tot een gemotiveerde stellingname te brengen, al mogen ze dan nog niet stemmen. En dat met die schoonheid — dat sluit nu eenmaal goed aan bij de belangstelling van die kinderen. Je moet ze pakken“.

De steer is dus bijzonder belangrijk. Opmerking van een jongen: Op school moest je ninnen als je je mening over zei, hier houden ze rekening met wat je zegt.

De sport sla ik over de middag. Pinxt: „Ze vinden het praatje om er een paar uur lekker tegenaan te gaan“ ik zit wel bij de handenarbeid. De dia's van vormingswerker Martin interesseren de jongelui maar matig, het werk daarna, een simpele tekening maken met waskrijt, slaat veel meer aan. Er wordt lekker gekleurd en de resultaten zijn best leuk. Opvallend is dat enige deelnemers zonder aarzelen een redelijke tekening opzetten, pastet van Donald Duck bijvoorbeeld. Het is duidelijk dat die een ingebouwerde sjabloontekening is. Martin vindt dan ook dat dat juist eruit moet, het moet veel spontaener, al vindt hij ook dat je bij je adviezen heel terughoudend moet zijn.

Pinxt: De taalbarriere is iets dat de mensen hier ook wel eens parten speelt. Het is geen kwestie van hier heb je mensen en daar heb je stof en over te dragen en dan is het vanzelf klaar. Die vormingswerker moet zover eerst erg vertrouwd maken met het taalgebruik van de mensen zelf, met hun belangstelling, wat zij kunnen en niet kunnen presteren; dat zijn de belangrijkste gegevens die een vormingswerker hanteert. Want als je praat voor mensen en ze begrijpen woorden waarvan ze de inhoud en de betekenis niet begrijpen, dan raken ze de richting kwijt en dan sla je voor hen alles over wat je bedoeld hebt.

„Jij hebt mooi praten“ Deelnemers die tegen de vormingswerker zeggen: Jij hebt mooi praten, maar jij zit in een heel andere situatie als wij, mensen dus die de bal terug spelen, die weten al wel wat er aan de hand is. Maar als ze zeggen: je hebt goed kletsen, dan hebben ze natuurlijk gelijk; dat gebeurt maar heel incidenteel. Er zijn er maar heel weinig die zich zelfs daarvan bewust zijn. Maar de relatie met de vormingswerker is natuurlijk niet alles de merkt ook aan de jongens en meisjes die een of twee jaar hier hebben gezeten dat er iets tussen die mensen onderling groeit. Men maakt gebruik van elkaars diensten, er zijn vriendschappen gekroet.

Aan die relaties wordt veel gesleuteld, hoewel je daar natuurlijk voorzichtig moet omspringen. Voorzichtig, omdat die relatie alleen een dag in de week bestaat. Hier in dit centrum

Maar er zijn zoveel andere relaties voor die werkende jongeren, op het werk, thuis. Je kunt hem hier zijn ook gelijk. Die relatie moet wel worden maar wat doet hij morgen? Je moet hem isoleren, je doet hem alleen staan. Dan heeft hij hier wel iets, maar je helpt hem er niet mee. Je hebt hem een beetje wild gemaakt en hij zit met de brokjes. Je kunt het gemakkelijk laten doorslaan, en dan mag je niet laten gebeuren. Je moet een gezond evenwicht zoeken“.

Onder leiding van mentor-van-de-week Martin is er tot slot de afgesluit met de deelnemers. „Ik eind alles leuk, eigenlijk“. De „les“ van de man van het arbeidsbureau: „We zijn pas aan het werken en we dus niet veel. Napraten over een Stalzetten“. Liever wat sport gedaan, natuurlijk niet de hele dag. „Het is nu beter dan vorig jaar, toen deden we alleen maar wat handvaardigheid en ouderwetse“. De lessen zijn niet verveeld want: „Anders zou ik moeten werken“. „Het zal trouwens wel moeten“. Zijn de lessen niet erg schools dan? „Nee, het is hier wel geïnteresseerd, mag hier met elkaar praten“. „Op tijd beginnen is heel normaal, het geldt op je werk ook“. „Prettiger dan op school, ik weet niet... je moet onder de panse naar buiten en dan zat je maar wat op de banken“.

Een dagje vorming voor nu verslaaggever. Geen ghetto voor domme kinderen die nergens voor geschikt zijn. Heel geïnteresseerd was het eigenlijk, en bepaald vermoeiend, duidelijk voor iedereen — de vormingswerkers, de deelnemers, nu dienaar...

DRS. WIJERS OVER SOCIAAL MANAGEMENT

Woningbouwverenigingen moeten straks baanbrekend gaan werken

door Cor Lommers

HEERLEN, 30 sept. — „De woningbouwcorporaties bevinden zich in een overgangsfase van instituten, die woningen beheeren, naar instituten met een sociaal-culturele taakstelling. Dat betekent, dat de corporaties, die in het verleden aanvullend werkzaam waren op het gebied van de volkshuisvesting in de toekomst duidelijk baanbrekend werk moeten verrichten“. Dat is de mening van drs. Hans Wijers, directeur van Ons Limburg, die in verband daarmee de term sociaal management in het gesprek brengt. „Een begripsbepaling van sociaal management is moeilijk te geven“, zegt hij. „Het kan worden omschreven in deze zin, dat vanuit sociale disciplines doelgerichte aandacht gegeven zal moeten worden aan een veelheid van maatschappelijke facetten met betrekking tot nieuwbouw en beheer“.

De woningbouwcorporaties werken krachtens hun statuten en doelstellingen in het belang van de volkshuisvesting. Dat is volgens drs. Wijers een begrip, dat van periode tot periode een andere inhoud moet krijgen. Hij legt uit: „Van oudsher werkten de woningbouwcorporaties voor de meest kwetsbare groepen. Dat is nu nog hun eerste taak. Maar niet meer uitsluitend dat, ze momenteel ook duidelijk een taak hebben voor de middenklassen. Hun werkveld is nu heel breed. Het is heel belangrijk dat ze zich in het verleden uitsluitend gericht op de gezinswoning, omdat het gezin als de cel van het maatschappelijk leven werd beschouwd. Thans krijgen ook woningen voor bejaarden en alleenstaanden de aandacht. De laatste tijd gaan de gedachten ook steeds meer in de richting van het huisvesten van woonwagenbewoners en gastarbeiders.

Herbezinning nodig

De woningbouwcorporaties beperken hun aandacht niet meer uitsluitend tot de woning, maar ook tot de woonomgeving, waarmee de vraagstukken van ruimtelijke ordening in hun belangstellingssfeer zijn getrokken. Het gezamenlijk woningbezit van de corporaties steeg na de oorlog van 200.000 tot 800.000 hetgeen op een landelijk woningbezit van tegen de drie miljoen woningen bijna eenderde deel is.

Hiermee zijn de woningverenigingen op het stuk van de woningmarkt reeds lang geen randverschijnsel meer. Dit alles vraagt van de woningbouwcor-

poraties een herbezinning op hun taak in de richting van een beleid, waarin belangen van de bewoners (op korte termijn) en de belangen van de volkshuisvesting (op langere termijn) steeds centraler komen te staan. Duidelijk rekening zal moeten worden gehouden met de toenemende wens onder de bewoners om meer betrokken te worden bij alle activiteiten, die met het wonen als zodanig te maken hebben“.

Drs. Wijers noemt dit een uitgesproken sociaal-culturele taakstelling, die het verleden kon hiertaan onvoldoende aandacht worden besteed omdat na de oorlog het inhalen van het woningtekort centraal stond. Daarin is nu verbetering gekomen temeer omdat door het buiten werking stellen van de woonruimtetwet duidelijk een nieuw appel op de verantwoordelijkheid van de corporaties wordt gedaan. Bovendien doet de minister in toenemende mate een beroep op de corporaties bij het doorvoeren van maatregelen, die een gezonder sociaal klimaat tot doel hebben, zoals bijvoorbeeld huurharmonisatie en doorstroming.

Volgens drs. Wijers is sociaal management nodig op het terrein van de nieuwbouw en van het beheer. Met betrekking tot de nieuwbouw zegt hij: „Deze moet duidelijker worden afgestemd op de behoeften en wensen van de bewoners en op de belangen van de volkshuisvesting. Dat vraagt woningmarktonderzoek, sociaal onderzoek, inspraak van de corporaties in gemeentelijke bestemmingsplannen en het bouwen van woningen met bijzondere bestemming, bijvoorbeeld voor invali-

den“. Op het terrein van het beheer noemt drs. Wijers als taken van het sociaal management: „Het sociaal management, in het bijzonder de huisvesting van moeilijk plaatsbare gezinnen, de huurharmonisatie, de doorstroming, de huurharmonisatie, de facultatieve huurverhogingen, de inspraak afbraak en verbetering van woningen en een verbetering van de sociale infrastructuur.

Sociologische functionarissen

Het sociaal management zal op het niveau van het bestuur en van het uitvoerend apparaat verwezenlijkt moeten worden: Drs. Wijers: „Met betrekking tot de organisatorische structuur van een woningbouwcorporatie zal meer dan in het verleden aandacht aan deskundige inbreng van bestuursleden moeten worden besteed. In het uitvoerend apparaat zal plaats ingeruimd moeten worden voor functionarissen die zich bezig zullen houden met de sociologie van het wonen. Er is in dit verband gesproken van de sociale functionarissen. Er zal binnen het sociaal management ruimte moeten zijn voor functionarissen die verschillende soorten van werkzaamheden uitvoeren“.

Drs. Wijers denkt daarbij aan een socioloog of een sociaal onderzoeker voor werkzaamheden, die een sociologische of een sociaal-onderzoek-technische benadering vragen, een maatschappelijk opbouwwerker voor werkzaamheden,

die een groepsgewijze benadering van bewoners vereisen zoals het op gang brengen van een woningvereniging en het naar de bewoners toe vertalen van beleidsbeslissingen en ten derde een maatschappelijk werker voor werkzaamheden in het individuele vlak zonder dat deze een verlengstuk van het centrum voor maatschappelijk werk mag worden, ten hoogste een doorverwijzer. „Een hechte samenwerking tussen bedoelde functionarissen is een voorwaarde voor het goed functioneren van het sociaal management“, zegt de heer Wijers. Hij is van mening, dat het sociaal management in het uitvoerend vlak binnen de corporatie gestalte dient te krijgen in de figuur van eigen functionarissen met dien verstande dat men, zeker bij de aanzet ervan, een beroep moet kunnen doen op landelijk, provinciaal, regionaal en plaatselijk werkende instituten, met name ook de woningcentrales, waarvan Ons Limburg er voor het zuiden een is. Nadrukkelijk tekent Drs. Wijers erbij aan, dat de positie van de functionarissen van het sociaal management duidelijk moet worden gesteld willen zij niet het stootblok worden van bestuur, leiding, apparaat en bewoners.

Drs. Wijers: „De woningverenigingen zijn sterk bereid in deze richting te gaan werken. Zij zijn bereid om samen met anderen een oplossing voor de problematiek van het sociaal management te zoeken. Zij hebben er dan echter ook recht op, dat als op hen een beroep wordt gedaan, zij financieel in staat worden gesteld, dat beroep waar te maken“.

DRS. HANS WIJERS

PERSONEEL opleiding promotie

Van Doorne's personenautofabriek DAF n.v. Born
heeft plaatsingsmogelijkheden voor

Mannelijk en vrouwelijk personeel

in haar produktieafdelingen.

- Voor het vrouwelijk personeel geldt dezelfde beloning als voor het mannelijk personeel.
- Geen akkoordwerk.
- Uitstekende sociale voorzieningen.

Informatiemogelijkheden:

Dagelijks op ons bedrijf te Born van 8.00-16.00 uur.
's-Avonds op een der volgende zittingsavonden:

dinsdag 3 oktober 1972

van 19.00 - 20.00 uur
Hoensbroek: Café „De Keizer”, Hoofdstraat 38
en van 20.30 - 21.00 uur
Schaesberg: Café „Petite Fleure”, Streperstraat 3.

Ook bij de arbeidsbureaus in Brunssum - Heerlen -
Maastricht - Roermond - Sittard kunt u informatie
inwinnen.

Bij sollicitatie op ons bedrijf kunt u gebruik maken van
onze personeelsbussen.
Inlichtingen hierover kunt u verkrijgen via tel. nr. 04498 -
8222 toestel 157.

aannemersbedrijf
metaalwerk
timmerwerk
bekistingwerk

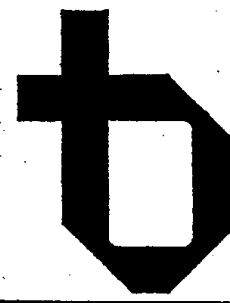
j. bogman bv

spoorstraat 48
geleen
postbus 198
telefoon 04494-5631*

GEVRAAGD

CALCULATOR

- Min. opleiding M.T.S. bouwkunde
- Eventuele ervaring strekt tot aanbeveling.

1 Maurer und Betonpüllerer 1 Einschalerkolonne 1 Maurerkolonne

für Baustellen im Raume Aachen, Jülich, Köln,
für sofort gesucht.

Bau-Unternehmung Franz Schüssler

517 Jülich, An der Vogelstange 93-97.
Tel. 0949-2461-2953

Voor zo spoedig mogelijke indiensttreding vragen
wij een betrouwbaar

MEDEWERKER (mnl.)

— liefst niet boven 45 jaar — voor de bediening
van meet- en wikkellapparatuur.

Ervaring en vakkennis niet vereist.

Wij bieden goed loon, schoon werk en geregelde
werktijden.

Om U persoonlijk voor te stellen kan een telefo-
nische afspraak gemaakt worden (niet op zaterdag)

ELEGANCE

Rolf Offergelt G.m.b.H.

Aachen - Charlottenstrasse 14,
tel. 0949-241-45321 / toestel 250.

FA. PECOC G.m.b.H. & Co. K.G.

sucht für sofortige Einstellung bei
hohem Stundenlohn und Auslösung

8 Sanitär- Installateure 1 Bauschlosser 5 Elektriker Hilfsarbeiter

Anmelden auf unserem Büro in Aachen, Adalbert-
strasse 116-118, Tel. 0949-241-21050. Montags bis
Freitags 8.30-17.00 Uhr.

Anmelden auf unserem Büro in Schaesberg, Frans
Erenslaan 12, tel. 04443-3069. Nur Samstags 10.00-
12.00 Uhr.

MAURER

gesucht.

Sehr gute Bezahlung und Fahrgeldrückerstattung.

FA. H. GÖRGENS

5100 Aachen

Melatenstrasse 67
Tel. 0949-241-45321

de rijksoverheid vraagt

stagiaires

voor het Ministerie van Verkeer en Waterstaat
t.b.v. de Directie Limburg van de Rijkswaterstaat.

Taak: de stagiaires zullen worden opgeleid
voor een leidinggevende administratieve functie
bij een Rijkswaterstaatsdienst (ook buiten
Limburg). In verband hiermee zullen zij
afwisselend worden tewerkgesteld bij
verschillende afdelingen van de administratie.

Vereist: diploma HBS/Gymnasium of HAVO.

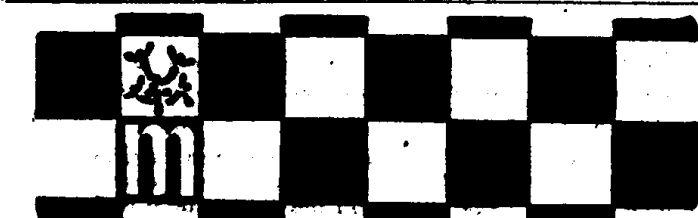
Leeftijd van 22 tot 25 jaar.

Standplaats: Maastricht.

Salaries, afhankelijk van leeftijd, tot max. f 1319,-
per maand. Promotiemogelijkheden aanwezig.

AOW-premie voor Rijksoverheid.
De salarissen zijn exclusief 7% vakantietoelating.

Schriftelijke sollicitaties onder vermelding van
voetschenummer 2-6140/1172 (in het bezit van de
brieven en enveloppen) te bezorgen bij
Rijks Psychologische Dienst, Postbus 1,
's-Gravenhage.

OPROEP aan alle bakkers en bakkersgezellen

die door omstandigheden langere of kortere tijd
niet meer in het vak werkzaam zijn en
die NIET WILLEN WETEN OVER DE
ARBEIDSVOLDOEDING EN VOORUIT-
ZICHTEN IN DE BAKKERIJ VAN VANDAAG.
Er is veel veranderd in werktijden, beloning en
werkomstandigheden.
Er is veel verbeterd!
KOM HIER MET ONS PRATEN.
VERBODEN!

U kunt telefoneren voor een afspraak op no. 045-251777
toestel 16.
U kunt dagelijks terecht op de afdeling Personeelszaken
tussen 9.00-12.00 en 14.00-17.00 uur (behalve 's zaterdags).

ODEKERKEN MAREBOS N.V.
MAASTRICHTSESTRAAT 18 - BRUNSSUM
(ingang Lambertusstraat)

Bouwvereniging „St. Jozef” te Roermond
vraagt

EEN FINANCIËEL ADMINISTRATIEVE KRACHT

op M.B.A.-niveau

Kennis van de financiële administratie der
woningcorporaties strekt tot aanbeveling.
Salaris nader overeen te komen.

Sollicitaties te richten aan: de heer Directeur der
Bouwvereniging „St. Jozef”, te Roermond, Brede-
weg 243.

Wir suchen für unsere Verkehre Aachen-Köln und
Aachen-Düsseldorf, sowie für unseren Stadtverkehr
je einen

FAHRER

mit Führerschein Kl. II

GANSER SPEDITION

AACHEN, PELISERKERSTRASSE 5
TEL. 0949-241-31230

GARAGE NERUM NV

vraagt
voor spoedige indiensttreding

een ervaren autoverkoper

Uitstekende vooruitzichten.

GARAGE NERUM NV

vraagt
voor spoedige indiensttreding

een eerste automonteur

die de chef assisteert en bij voorkomende
gelegenheden vervangt.
Ervaring in VW strekt tot aanbeveling.

GARAGE NERUM NV

vraagt
voor spoedige indiensttreding

een magazijnmeester

die zelfstandig en accuraat kan werken.
Ervaring in VW strekt tot aanbeveling.
Sollicitaties telefonisch of schriftelijk
te richten aan

Gagare Nerum N.V. - Valkenburg
Noorhem 25 - Tel. 04498-5051

Zoekt U werk als machinenaalster / strijker coupeuses / controleuses

Dan wendt U tot ons of bel meteen. Wij geven U alle
gewenste inlichtingen.
Werk voor GESCHOOLDE en ONGESCHOOLDE krachten.
Lonen v.a. DM 4,40 tot DM 5,00 en hoger. Buitendien
PRESTATIEPREMIE. Gratis busvervoer met onze nieuwe
wagens.
M. Stormanns
INDUSTRIESTRAAT 1-3
bedrijfsnummer 0949-2407-3073. Of Kerkrade na 18.00 uur
7703.

VVV HET GEULDAL

IN VALKENBURG

zoekt

pittige jongeman

ter assistentie van de directeur

Gewenst: leeftijd 18-25 jaar,
middelbare schoolopleiding.

(Zij die reeds eerder solliciteerden, behoeven op deze
herhaalde oproep niet te reflecteren).

Sollicitaties te richten aan:
BESTUUR DER V.V.V. HET GEULDAL
Tl. Dorrenplein 3, Valkenburg.

GEVRAAGD:

voor medio oktober, voor de bouw van 4 centrales in
Holland, Hamburg en Mannheim:

- 20 Instrumentatie
pijpfitters
- 10 meettechn. vaklieden
- 25 bedradingsmonteurs
- 35 electromonteurs VEV
- voor direct:
- 40 fabrieksarbeiders
- 10 sanitairinstallateurs
- 10 verwarmingsmonteurs

Contraco Constructors PVBA

POPEL, HEERLEN, ROTTERDAM, KEULEN
Valkenburgerweg 9, Heerlen, tel. 045-710732

Wir planen die technischen Gewerke-Heizung,
Lüftung-Klima, Sanitär und Elektro für Kranken-
häuser, Schulen, Sportstätten und Industriebauten.

Wir suchen zum baldigen Eintritt:

Einen erfahrenen Sanitärtechniker

und

Techn. Zeichner(innen)

für Heizung und Sanitär.

Wir bieten beste Bezahlung zuzüglich soz. Neben-
leistungen.
Rufen Sie uns an und vereinbaren Sie mit uns
ein persönliches Gespräch.

**Ingenieurgesellschaft
Trümpar - Erpenbach -
Nordhausen G.m.b.H.**

Beratung für Heizungs-, Lüftungs-, Klima-,
Elektro- und gesundheitstechnische Anlagen.
8185 Lauterbach, Roermonderstrasse 72.
Telefon: (0451) 13051

Voor de Observatiekliniek van het Gevangeniswezen te Utrecht
worden gevraagd:

groepsleiders

die in samenwerking met een
staf van gedragsdeskundigen
een belangrijk aandeel
kunnen hebben in de bege-
leiding van gedetineerden
die voor onderzoek van hun
geestelijke gesteldheid zijn
opgenomen in de kliniek.

Vanuit dit bijzondere huis van
bewaring wordt voorlichting
en advies gegeven aan
rechtbanken, inrichtingen en
reclasserende instanties.

De groepsleiders dienen
daarbij in staat te zijn de
waarnemingen, gedaan in de
omgang met individuen
groep, schriftelijk te formu-
leren.

Belangstellenden moeten in
het bezit zijn van het diploma
MULO of hiermee vergelijk-
bare opleiding; b.v.k.
ervaring en opleiding in het
inrichtingswerk met
adolescenten of volwassenen.

Leeftijd 25-40 jaar.

Aan deze functie is een
ca. 3-jarige kosteloze
opleiding verbonden, die
gedeeltelijk in diensttijd
wordt gegeven.

Salaris, afhankelijk van
leeftijd, opleiding en ervaring,
tussen f 973,- en f 1319,- per
maand. Uitloopmogelijkheid
tot f 1474,- per maand,
exclusief een toelage voor
onregelmatige diensten.

Na behalen van het diploma
groepsleider en het verwer-
ven van meerdere ervaring
als gediplomeerd groeps-
leider is het max. te behalen
salaris f 1637,- per maand.
AOW-premie voor Rijksover-
heid. Vakantie-toelating 7%.

Inlichtingen over de functie
van groepsleider zullen
worden gegeven op een
voorlichtingsbijeenkomst in
de observatiekliniek op
zaterdag 21 oktober 1972.
Reiskosten 2e klasse N.S.
en/of buskosten worden
vergoed.

Een uitnodiging voor deze
voorlichtingsbijeenkomst
kunt u aanvragen door
onderstaande coupon te
zenden aan:
Bureau Voorlichting en Wer-
ving, Pompstationweg 34
te 's-Gravenhage.

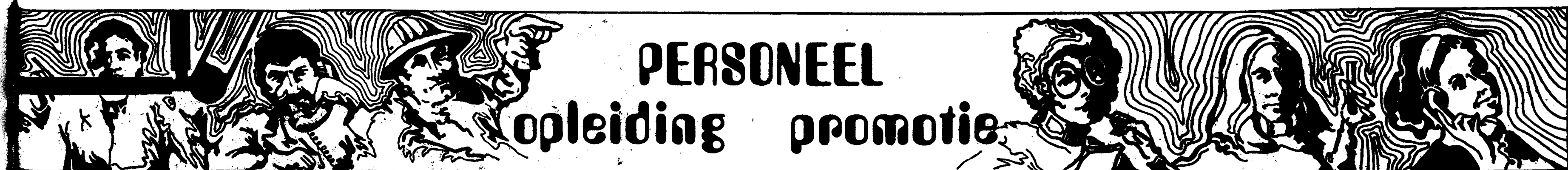

Ondergetekende, Mevr./me/jhr.	Leeftijd	jaar
Straat	Voetschenummer 2-6100/1172	
Woonplaats		
Opleiding		

zal gaarne een uitnodiging ontvangen
voor de voorlichtingsbijeenkomst op
21 oktober 1972 te Utrecht.

Handtekening.

f 1500,- tot f 2000,-
per maand
verdiend een ervaren

EUROPEAN COMPUTER SCHOOL

COMPUTERPROGRAMMEUR

Wij leiden u op in een moderne mondelinge leerling tot het Rijksdiploma Computerprogrammeur

De leerjaren worden gegeven te Heerlen.

Onder leiding van bevoegde docenten met jarenlange praktijkervaring.

- Vereiste vooropleiding minimaal MULO-Mavo of gelijkwaardig.
- U moet beschikken over zin voor logica.
- Duur van de cursus 1 jaar

De examens worden afgenomen onder toezicht van het Min. v. Economische Zaken. Kersuikordinator: Ir. P. Bordewin

Honderden gingen u reeds voor. Ook zij hebben eerst inlichtingen en advies aangevraagd. Ook voor u kan dit de eerste stap zijn naar een betere toekomst. Nu omscholen en specialiseren! Uitsluitend is afstel! Vul direct onderstaande coupon in en stuur deze ongefrankeerd naar:

E.C.S. ANTWOORDNUMMER 142 HEERLEN

Ook ik ontvang graag advies en inlichtingen:

Naam: ..... Beroep: ..... LD

Adres: ..... Opleiding: .....

Woonplaats: ..... Leertijd: .....

U kunt ons telefonisch bereiken: 043-710446 E.C.S. - PASSAGE 4-10 - HEERLEN

GEMEENTEBEDRIJVEN MAASTRICHT

vraagt voor de afdeling Correspondentie, Registratuur en Archief

EEN ARCHIEFMEDEWERKER

die naast de afdelingschef zelfstandig wordt belast met de archiefwerkzaamheden.

Vereisten: tenminste opleiding op MULO MAVO-niveau en bezit diploma Archiefverzorging I; bij voorkeur aangevuld met Archiefverzorging II.

Aanvangssalaris afhankelijk van opleiding, geschiktheid en ervaring mogelijk van f 1010,- tot f 1537,- bruto per maand.

Sollicitatie binnen 10 dagen te richten aan de Directeur van de Centrale Personeelsdienst, Batterijstraat 48, Maastricht.

In de linkerbovenhoek van de sollicitatiebrief te vermelden: Sollicitatie archief G.B.

KRAANVERHUURBEDRIJF MARCON B.V.
te NUTH
vraagt een

technisch commercieel medewerker

Het betreft hier een aantrekkelijke functie in een expansief kraanverhuurbedrijf, een dochteronderneming van de B.V. Aannemings- en Handelsbedrijf Martin van den Akker. Bij rechtstreekse verantwoording aan de directie, zal de functionaris op basis van systematische marktverkenning zakelijke contacten dienen te leggen en te onderhouden, zowel met bouwondernemingen als industriële bedrijven. Voorts zal hij het contact met de bestaande relaties door middel van regelmatig bezoeken levendig dienen te houden.

Voor deze zelfstandige functie gaan de gedachten uit naar een kundig technicus met commerciële aanleg en goede contactuele eigenschappen. Naast een werkruimte en een goede opleiding op H.T.S. niveau is ervaring in een buitendienstfunctie vereist. Een aantrekkelijk salaris en gunstige ontwikkelingsmogelijkheden kunnen in het vooruitzicht worden gesteld. Eigenhandig geschreven sollicitatiebrieven met vermelding van leeftijd, opleiding en ervaring, onder bijvoeging van twee recente passfoto's dienen gericht te worden aan het

Psychologisch Instituut en Adviesbureau
Dr. Joseph L. Herold B.V.
St. Lambertuslaan 9, Maastricht. Tel. 043-14547
dat voor vertrouwelijke behandeling zal zorgdragen.

STICHTING GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG 'OOSTELIJKE MIJNSTREEK' TE HEERLEN

wij zijn een centrum voor ambulante geestelijke gezondheidszorg (GGZ) in 2e lijn, wij bestaen een gebied van meer dan 250.000 inwoners, dat bestaat uit 18 gemeenten w.o. heerlen, hoensbroek, kerkrade en brunssum. onze taken en werkzaamheden liggen in 3 sectoren.

- 1. curatieve sektor**
gericht op mensen binnen hun sociale context. werkzaamheden o.a. individuele en groeps psychotherapie, gedrags- en gestalterapie, relatie- en gezinstherapie.
- 2. ondersteunende sektor**
hulp en ondersteuning aan andere personen en instellingen binnen de regio betreffende GGZ-aangelegenheden. werkzaamheden o.a. systematische consultatie, bijscholing, koterapie, supervisie, begeleiding en trainingen.
- 3. preventieve sektor**
samenlevingsgerichte preventie, meewerken aan het welzijnsbeleid binnen onze regio (het herstructureringsgebied "oostelijke mijnstreek"), werken met verschillende groepen aan eigen en samenlevingsproblematiek. werkzaamheden: o.a. onderzoek, signalering, actie, groepswerk, werken met non-professionals, gerichte preventieprojecten, begeleiding van samenlevingsprocessen, training en voorlichting.

binnen deze stichting werken wij in kleine en flexibele teams, die veelzijdig zijn samengesteld en democratische functioneren. we experimenteren met nieuwe en andere vormen van hulpverlening. ons M.O.B. en L.M.-buro zijn volledig geïntegreerd. in de toekomst zullen meer integratie plaatsvinden. ook zijn wij bezig met de ontwikkeling van andere samenwerkingsvormen met mensen en instanties uit de 1e lijn. een nieuw psychomedisch streekcentrum is in aanbouw, waarmee samenwerking en afstemming op elkaar gerealiseerd moet worden. wijk- en welzijnscentra zijn voor ons geen onbekende termen. wij zijn in ontwikkeling.

op dit moment kennen we geïntegreerde veldteams voor zowel hulpverlening aan mensen (individueel, groepen (echt)paren, gezinnen en kinderen) met relatieproblemen, als ondersteuning aan de eerste lijn; er bestaat een aparte afdeling voor hulpverlening aan jongeren van 16-25 jaar, ELMAR; nu nog bestaat er een aparte sociaal psychiatrische dienst, die in praktijk meer en meer begint samen te werken met de overige afdelingen; er is een aparte afdeling preventie. deze onderdelen vormen één stichting en werken zeer nauw samen. van de medewerkers wordt naast specifieke vaardigheid een basisvaardigheid en mentaliteit gevraagd in agogische handelen. om onze ideeën te kunnen realiseren zoeken wij mensen die er tegen kunnen dat nog niet alles vastligt.

- 1. psychoterapeut-psychiater**
taken: uitvoeren van psychoterapeutische behandelingen, meedenken in de ontwikkeling van werkwijzen en methodieken in een ambulante geestelijke gezondheidszorg en meehelpen uitvoeren van experimenten binnen de GGZ.
- 2. gezinstherapeut- maatschappelijk werk(st)er**
gezinstherapeutische hulpverlening, non-specifieke hulpverlening, consultatie en ondersteuning van de gezinstherapie binnen de GGZ.
- 3. groepstherapeut- maatschappelijk werk(st)er met V.O.**
taken: mee helpen ontwikkelen van de groepstherapie, coördineren en zelf ook uitvoeren van groepstherapieën, trainen, opleiden en ondersteunen van andere medewerkers en het leiden van workshops.
- 4. groepswerker- maatschappelijk werk(st)er**
taken: het doen van groepswerk en het geven van trainingen binnen het kader van de afdeling preventie, meehelpen ontwikkelen van specifieke preventieprojecten en het begeleiden van groepen inzake de samenwerkingsproblematiek.
- 5. pedagoog**
taken: doen en uitbouwen van speltherapie aan jonge kinderen, advieswerk aan ouders inzake opvoedingsproblemen, meewerken aan preventieprojecten met ouders inzake opvoeden en het geven van consultatie aan andere instellingen.
- 6. sociaal psychiatrische werk(st)er (SPV)**
taken: behandeling en begeleiding van klanten, consultatie aan eerste-lijns werkers inzake psychische problemen en het meedenken in de ontwikkeling van de GGZ binnen de regio.
- 7. therapeut- maatschappelijk werk(st)er**
taken: het uitvoeren van psychoterapieën t.b.v. SPD-klanten, ondersteuning van de sociaal-psychiatrische werkenden en het werken met gezinnen en partners van opgenomen klanten.
- 8. psycholoog - preventie - adolescenten**
taken: therapeutische werkzaamheden t.b.v. jongeren die bij ELMAR komen, trainen van overige medewerkers van ELMAR, w.o. vrijwilligers, meewerken aan de opbouw van de afdeling preventie en het coördineren en uitvoeren van preventie-projecten.
- 9. cultureel werker (4 of 5 dagen p.w.)**
taken: zakelijk en organisatorisch veld van ELMAR, hulpverlening aan jongeren van 16-25 jaar binnen een democratische functioneringswijze van basiskwaliteit en vrijwilligers.

ZOEKT

uitgebreide informatie kunt u winnen bij P. Marck, directeur van de stichting, tel. 043-710954, Corrolovenstraat 5 te Heerlen. u ook de sollicitatieprocedure. De sollicitatie zijn volgens de regeling. Er zijn goede secundaire voorzieningen en ruime thuis- en bijwoningfaciliteiten. Er is een democratische sollicitatieprocedure.

Mag U in staat geacht worden uw eigen moeder te verkopen?

Dan bent U niet de man die wij zoeken. Wij houden niet van „gladde jongens“.

Wellswaar zoeken wij iemand die verkoopt en goed verkoopt, maar dan wel iemand, die het vertrouwen waard is, dat de klant en Nerum in hem stelt.

- DIE VAN „ZIJN“ PRODUKT HOUDT, DE ARGUMENTEN KENT EN TEvens OP DE HOOGTE IS VAN DE PRODUKTEN DIE DE CONCURRENTIE AANBIEDT;
- DIE COMMERCEEL IS, FEELING HEEFT EN VOLGENDE WERKWIJZEN TOEGANG VOELT;
- DIE OOK NA DE VERKOOP EN DE KOPPELING RESSERVO BLIJFT.

Niet gemakkelijk. Maar als U hieraan kunt voldoen, dan bent U de man die wij zoeken voor de vacante functie van

AUTOMOBIELVERKOPER

BIJ

GARAGE V NERUM N.V.

VALKENBURG

Neerhem 25 Tel. 04405-0041

WIJ VRAAGEN NUT SPOND

- verkoopsters**
Verf vides en videsvrees
- verkoopsters**
Kruidentierwaren
- verkoopsters**
Groenten en fruit

Voor jonge dames die graag en goed met mensen kunnen omgaan is dit de ideale werkring, waarin wij U voor zover nodig de juiste opleiding verstrekken.

Proefde afen - Wij betalen meer dan C.A.O. - 5-dagse werkweek

KROON SUPERMARKT

Markt 21, Nuth, tel. 04407-1200

Accountantskantoor PARTOONS

HERTOGSINGEL 20, MAASTRICHT, TEL.: 043-17655

heeft plaatsingsmogelijkheid voor een

1e ASSISTENT-ACCOUNTANT

vereiste opleiding: S.P.D. I en II.

Gediplomeerd dienen te beschikken over een gedegen ervaring op het gebied van het controleren van administraties en het samenstellen van jaarstukken.

Salarisering overeenkomstig ervaring en opleiding

Leeftijd ten 30 jaar.

Na het behalen van het diploma Accountant-Administratieve consultant is opname in maatschappijverband niet uitgesloten.

Schriftelijke sollicitaties te richten aan ons kantooradres: Hertogsingel 20, Maastricht.

HUIZEN grond hypotheek

SITTARD
Notaris M. H. M. Kreijn te Brunssum

zal op woensdag 4 oktober a.s. om 15.00 uur precies in
sfeer-restaurant 't Sieske, Rijksweg Zuid 103 te Sittard, ten
verzoeken van zijn principaal, publiek, bij opbod, verkopen:

HET WOONHUIS

Te opvaart, voor- en achtertuin, zeer gunstig gelegen
aan de Rijksweg Zuid 209, te Sittard, kadaster gemeente
Sittard, sectie D nummer 5675, groot 338 are.

Het pand bevat: beneden woonkamer en eetkamer ensuite,
keuken, bijkeuken, badkamer, kantoor, gang, w.c. 1e ver-
dieping 3 kamers; 2e verdieping zolder; kelder, gas, water
en elektriciteit.

Aanvaarding bij de betaling 15 november a.s.
Het onroerend goed is vrij van huur. (De koper dient zich
op eigen kosten het feitelijk bezit en genot te verschaffen).
Bezichtiging: woensdag 27, zaterdag 30 september en dins-
dag 3 oktober van 14-17 uur.

Nadere inlichtingen ten kantore van de notaris. Op de
Vaard 5-7, Brunssum, tel. 045-281284.

Notaris
Mr. A. N. J. M. Janssens
te Heerlen

zal op woensdag 11 oktober 1972 om 15 uur (precies) in
Hotel Colaris te Beek ingevolge art. 537 van het Wetboek
van Burg. Rechtsv., in het openbaar volgens plaatselijk
gebruik bij opbod verkopen.

Gemeente Beek

Woonhuis met tuin, plaatselijk bekend Margrietstraat 22,
Beek, kad. bek. gem. Beek sectie G nr. 559 groot 2.61 are.
Betalings uiterlijk op 15 november 1972, waarna aan koper
op zijn verzoek een gosse wordt uitgereikt, met behulp
van van hij zich voor eigen rekening de feitelijke levering
van het gekochte kan verschaffen.
Nadere inlichtingen ten kantore van voornoemde notaris,
Valkenburgweg 19 Heerlen, Tel. 045-713906.

Wij... bouwen uw bungalow
snel en economisch in een
tijdsbestek van 6 tot 8 weken

Een gepré-industrialiseerd systeem en toch traditioneel!

Bent u verbaasd? Terecht!
Vergeleken met de traditionele opbouw is dit een uni-
cum. De ruwbouw wordt uitgevoerd in een gepré-indu-
strieel systeem, ontworpen door Unisystems U.S.A.
Van fabriek naar het bouwterrein. Met de gespeciali-
seerde ploeg mensen is bouwen in dit korte tijdsbestek
geen enkel probleem meer.

Niets komt in het gedrang. Alles is berekend, met u
doorgesproken en getimed. Dan zijn wij aan de beurt en
binnen twee maanden kunt u uw bungalow betrekken.
Van de betonnen fundering tot de met baksteen gemet-
selde buitenmuren steeds de beste materialen.

Daarbij komt dat wij de indeling geheel aan uw wensen
aanpassen. Wij kunnen op uw wens zorgen voor de grond. Wij heb-
ben een aantal zeer gunstig gelegen percelen in diverse
gemeenten. Indien u wilt, kan ook gebouwd worden op
door u aangewezen grond in de door u gewenste vorm.

Buiten de variabele grondprijzen hebben wij reeds een
prijs (incl. c.v.) van de diverse typen bungalows.
Type 130 fl. 72.732,— inclusief B.T.W.
Type 122 fl. 74.155,— inclusief B.T.W.
Patio bungalow fl. 102.256,— inclusief B.T.W.
Landhuis fl. 112.944,— inclusief B.T.W.
— geen bijkomende kosten.
— all-in

Reeds gebouwde projecten kunt u bezichtigen op di-
verse plaatsen. Genoemde constructie levert al jarenlang
prestaties in alle soorten klimaten en weersomstandig-
heden in Spanje, Frankrijk, de U.S.A., de Caraïbische en
Bahama eilanden.
Maar overtuigt u zelf van de kwaliteit, uitvoering en mo-
gelijkheden. Bel ons even voor het maken van een af-
spraak. U kunt ook de kousen insturen en U ontvangt
vrijblijvend de „unimade“ dokumentatie.

UNIMADE

Adviesbureau voor projectontwikkeling en verkoopkantoor,
van Hasseltlaan 10, (Postbus 1167) Maastricht, (043) —
11990. Telex: 56047.
Bijkantoor N.V. Unimade, Scheldestraat 93,
Amsterdam, tel. (020) — 711231.

KOUPON LD
Zendt U mij gratis uw „UNIMADE“ dokumentatie.
Naam: _____
Adres: _____
Plaats: _____
Tel.: _____
Functie: _____
Ongefrankeerd zenden aan „Unimade“ adviesbureau
voor projectontwikkeling, Antwoord Nr. 1, Maastricht.

Te koop te Kerkrade-West
Café-Bar, kegelbaan en woonhuis
Eventueel te huur.
Br. ond. nr. P 8410 LD Spekholzerheide.

Te verkopen in België,
grensomgeving en in de Ardennen:
**huizen, landhuisjes,
woningen, bouwpercelen,
weiden, boerderijen**

Te verkopen in Zwitserland,
woningen — hoge opbrengst
Hypotheek, financieringen — verhuren van huizen
en woningen

MAKELAARSKANTOOR HENRI NYSSEN
Chaussée de Liège 17a, 4670 Montzen, Tel. (0932) 87 88273

STAD MAASEIK (België)

Eigendom te huur

Philipslaan (Majoor Aertsplein).

bestaande uit gelijkvloers (eventueel als
showroom of winkel dienstig), met vol-
ledig geïnstalleerd appartement op de ver-
dieping. Onmiddellijk vrij. Zeer goede lig-
ging zowel op commercieel gebied als om
te parkeren.

Int.: Notaris Dandoy, Majoor Aertsplein 10,
(tel. 011 61073).

TE KOOP BOERDERIJTJE

Met halve hectare weiland in centrum Ransdaal.

Voor vele doeleinden geschikt.

Te bevr. Ransdalerstraat 137, Klimmen

al méér dan
10.000
gezinnen

heeft Stienstra aan een
huis geholpen. En Stien-
stra heeft steeds een groot
aantal gegadigden voor
een woning in Zuid-
Limburg. Daarom vragen
wij middenstandswonin-
gen, herenhuizen, villa's,
bungalows, landhuizen,
boerderijen, bouwgronden
etc. te koop. Dus als U
plannen heeft om Uw huis
of bouwgrond te gaan ver-
kopen zijn er twee goede redenen om Stienstra te be-
len. Bij Stienstra is de verkoop in vertrouwde handen
en... Stienstra heeft steeds bijzonder veel ge-
interesseerden voor Uw huis of grond. Bel daar-
om nú of stuur de bon op! En maak een af-
spraak met een van onze adviseurs. Hij kan
U alle gewenste inlichtingen verstrekken.
U weet het toch: Een huis koopt U bij
Stienstra.

En voor snel en goed verkopen geldt
precies hetzelfde.
Gegarandeerd!

STIENSTRA

Stienstra heerlen bv
dr. h.f. stienstra
mak. in onr. goederen

makelaars in
onroerende goederen
bouwprojectontwikkeling
hypotheek
en verzekeringen

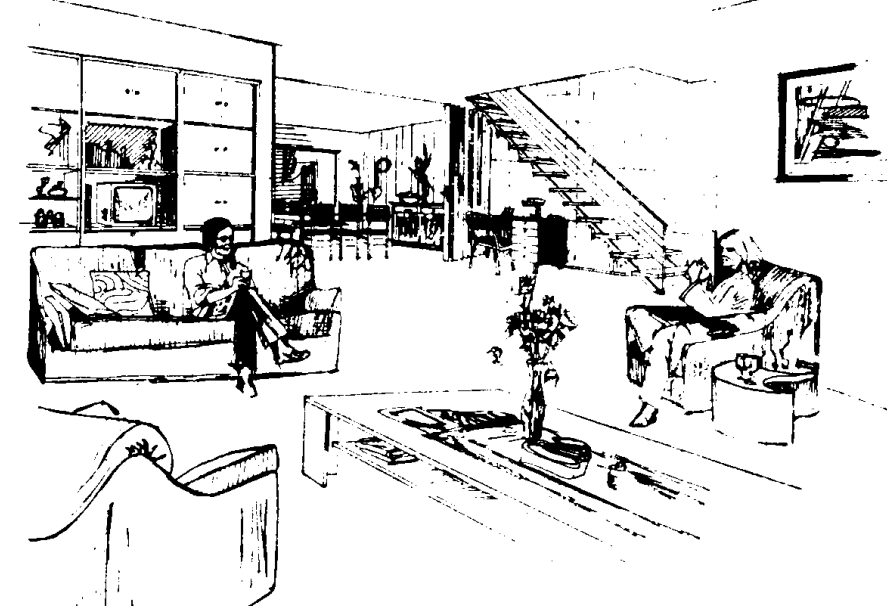
heerlen,
templesplein 26
tel. 045-712255

heerlen - maastricht - roermond
weert - hertenbosch

Onze kantoren zijn
geopend van 9.00-18.00
en 's zaterdags van
9.00-13.00 uur.
Voor inlichtingen buiten
kantooruren kunt u altijd
een afspraak maken.

Zoek de plaatselijke in de omgeving van Stienstra
bon (machieter 40, Heerlen) Gemeente opbrengen wij
van mijn onroerende goed. 330 300
naam: _____
straat: _____
plaats: _____
tel.: _____

ZO'N GEZELLIGE, GROTE Z-KAMER IN NUTH

Zo'n woonkamer biedt u een
maximum aan leefbaarheid. Uit-
gekiend tot en met. Ieder hoekje
is benut. En groot is-le ook. Liefst
38 m2. Met een fraaie open trap
naar de eerste verdieping en zo'n
praktische schuifwaaierwand om
de eetkamer van de rest van de
kamer te scheiden.

Trouwens de rest van het huis
mag er ook wezen. Uiteraard zijn
beneden nog een ruime hal met
garderobe, toilet met fonteintje en
een ruime, modern ingerichte
keuken. De garage naast het huis
is bijna 6,5 m lang. Boven zijn
4 ruime slaapkamers waarvan een

met vaste wastafel, veel bergruimte
en een fraai betegelde bad-
kamer met douche, 2e toilet en
vaste wastafel.
Tegen meerjers kan een centrale
verwarming worden aangelegd.
Een t.v.-antenne op het dak is niet
nodig want er komt een centraal
antennestelsel.

De bouw aan de Alexanderstraat
is al gestart. Er zullen 4 verschil-
lende types worden gerealiseerd.
In de omgeving vindt u alles om
te ontspannen, als u aan uw eigen
taak niet genoeg heeft.
Die ligt trouwens vrijwel op het
zuiden, dus massa's zon als 't weer
meewerkt.

DEZE FINE WONINGEN KOOPT U BIJ STIENSTRA
voor f 63.304,— MET EEN RIJKSPREMIE van f 7.640,—

Vaste prijzen, behoudens de van overheidswege vast te
stellen BTW-verhoging, geen doorberekening van
loon- en materiaalkostenstijging.

STIENSTRA

Stienstra heerlen bv
dr. h.f. stienstra
mak. in onr. goederen

makelaars in
onroerende goederen
bouwprojectontwikkeling
hypotheek
en verzekeringen

heerlen,
templesplein 26
tel. 045-712255

heerlen - maastricht - roermond
weert - hertenbosch

Op deze woningen kunnen we
voor u een hypotheek verzo-
gen tot 90% van de stichtings-
kosten. Met onze financierings-
adviseur kunt u - zonder enige
verplichting - overleggen, welke
de meest geschikte hypotheek
voor u is. Een rijk geillustreerde
brochure sturen we vrijblijvend
en kostenloos toe. Onze kantoren
zijn geopend van 9 - 18.00 en
's zaterdags van 9.00 - 13.00 uur.
Voor inlichtingen buiten kantoor-
uren kunt u altijd een afspraak
maken.

Onderstaande bon
zonder postzegel
aan
Stienstra
machting 40
Heerlen

bon Stienstra inlichtingen over
naam: _____
straat: _____
plaats: _____
tel.: _____
LD 3009

Ter overname aangeboden

GOED RENDERENDE

Café-Bar met woonhuis

IN MEERSSEN.

Diverse verenigingen. Pand voorzien van c.v. Parkeer-
plaats aanwezig. Zonder papieren en enig kapitaal on-
nodig te reflecteren. Br. o. no. 4334 LD Heerlen.

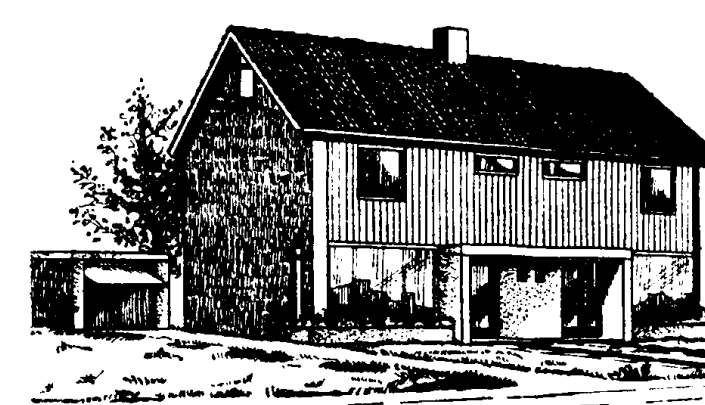
Te huur in centrum Heerlen

moderne boutique

voorzien van c.v., toilet en keldermagazijn.
Voor vele doeleinden geschikt.

Inlichtingen telefoon 045-712130.

belevenswaardige woningen

HERENHUIZEN IN STEIN EN MEERSSEN

2 onder 1 kap, garage en c.v.

Herenhuizen in de echte zin van het woord. Royaal
van opzet, degelijk van bouw met een perfecte en
luxueuze afwerking. Grote woon-eetkamer. Fraai
uitgevoerde keuken met rvs-aanrecht, betegelde
badkamer met ligbad en tweede toilet. Verdieping
2, extra slaapkamer en hobbyruimte, berging en
c.v.-ruimte.
Prijzen incl. alle kosten:

STEIN v.a. / 71.496,— v.o.n. Eigen geld v.a. / 7.600,—
Rijkspremie max. / 3.960,—

MEERSSEN v.a. / 74.275,— v.o.n. Eigen geld v.a.
/ 7.930,— Rijkspremie max. / 2.440,—

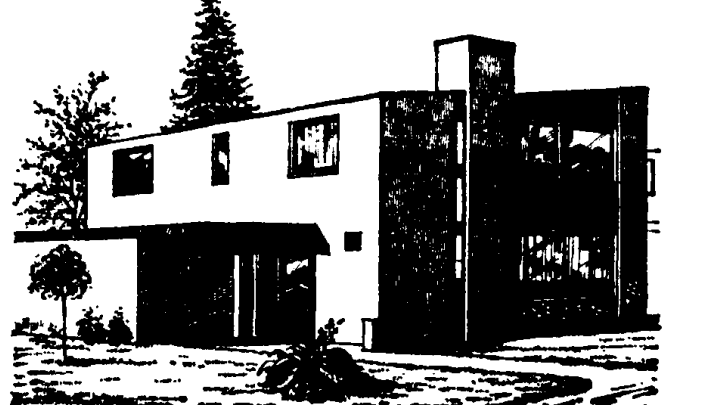
HERENHUIZEN IN BEEK (L.)

vrijstaand, garage, c.v. en c.a.-systeem.

Deze bijzondere woningen zijn gestuurd rond het
fraaie Hoeterpark. Proosdijveld Noord te Beek, in
een oase van rust. Uitvoering met 4 fiske slaap-
kamers. De grote woon-eetkamer met inbouwmo-
gelijkheid voor open haard, maakt van dit huis
helemaal een echt „thuis“. Badkamer is ruim en
fris betegeld, bovendien voorzien van een comfort-
teel, ligbad, vaste wastafel en tweede toilet. Ruime
hal en een keuken waarvan ook de grootste mogelijke
aandacht is besteed, met o.a. 4 onderkasten en
3 bovenkasten, rvs-aanrechtcombinatie, aansluiting
voor wasautomat etc. Ook de garage met kantel-
deur is zo royaal uitgevoerd, dat er naast uw auto
nog voldoende bergruimte overblijft!

Koopprijs incl. alle kosten: v.a. / 78.215,— v.o.n.
Eigen geld v.a. / 8.350,—

inlichtingen:

mesterom
PROJECTONTWIKKELING

Mesterom bouwt meesterlijke woningen in Elsloo, Helden/
Panningen, Hulsberg, Limbricht, Stein, Oirsbeek, Roermond,
Urmond, Beek (L.) en bungalows in Limbricht, Meerssen,
Hulsberg en Grubbenvorst.

Potgieterstraat 2, Beek (L.) - tel. 04402-2734* b.g.g. 043-
22190 en 4402-2856. Kantooruren: ma. t/m, vr. 8.30-
18.00 uur, di. - do. 's avonds 19.30-21.00 uur, 's zaterdags:
10.00-13.00 uur.

Vestigingen in: Beek (L.) - Roermond - Venlo.

GELDLEENINGEN

Langlopende geldleningen voor iedereen die in
bezit is van eigen huis. Aflossing langlopende le-
ningen t.m. 120 mnd. termijnen, financiering en
b.t. t.m. 36 mnd. termijnen, b.v.:

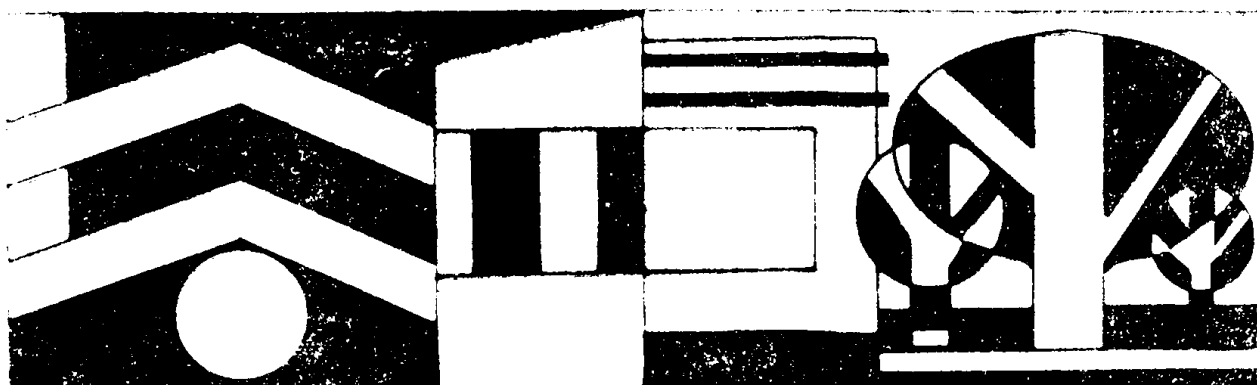
Langlopende leningen
/ 3000 mnd. afl. / 45
/ 6000 mnd. afl. / 89
/ 9000 mnd. afl. / 134 enz.

Financieringen
/ 1000 mnd. afl. / 34,65
/ 3000 mnd. afl. / 103,68
/ 5000 mnd. afl. / 171,90
enz.

AUTOVERZEKERINGEN tegen zeer gunstige premies en
condities.
aanvraag of bij het realiseren van een krediet brengen
wij U geen kosten in rekening.

Assurantiekantoor H. M. Geurts
Nieuwstraat 36 - Hoensbroek
Telefoon 045-211668

HUIZEN grond hypotheek

te koop

AMSTELRADE

BIJK

BORN

GELLEN-WEST

HEERLEN

HEERLEN

HOENSBROEK

MUNSTERGELLEN

OBBIJCHT-PAPENHOVEN

SCHINLEN

SEELARD

SEENAKEN

In ons periodiek de Woning-Wijzer vindt U alle aanbiedingen. Zowel voor nieuwbouw als voor bestaande bouw. Op verzoek zenden wij U deze graag kosteloos en geheel vrijblijvend toe.

DRS. RUIJTERS
projektontwikkeling
makelaardij onroerend goed
sittard venlo eindhoven

lid NBM

sittard stationsplein 1 telefoon 04490 9151

Massieve parketvloeren

BERG-PARKET-SCHIPNICK
MEISTERBERGER

1. ALDENHOVEN - P. Scholten
2. B. 11-12-13-14-15-16-17-18-19-20-21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100-101-102-103-104-105-106-107-108-109-110-111-112-113-114-115-116-117-118-119-120-121-122-123-124-125-126-127-128-129-130-131-132-133-134-135-136-137-138-139-140-141-142-143-144-145-146-147-148-149-150-151-152-153-154-155-156-157-158-159-160-161-162-163-164-165-166-167-168-169-170-171-172-173-174-175-176-177-178-179-180-181-182-183-184-185-186-187-188-189-190-191-192-193-194-195-196-197-198-199-200-201-202-203-204-205-206-207-208-209-210-211-212-213-214-215-216-217-218-219-220-221-222-223-224-225-226-227-228-229-230-231-232-233-234-235-236-237-238-239-240-241-242-243-244-245-246-247-248-249-250-251-252-253-254-255-256-257-258-259-260-261-262-263-264-265-266-267-268-269-270-271-272-273-274-275-276-277-278-279-280-281-282-283-284-285-286-287-288-289-290-291-292-293-294-295-296-297-298-299-300-301-302-303-304-305-306-307-308-309-310-311-312-313-314-315-316-317-318-319-320-321-322-323-324-325-326-327-328-329-330-331-332-333-334-335-336-337-338-339-340-341-342-343-344-345-346-347-348-349-350-351-352-353-354-355-356-357-358-359-360-361-362-363-364-365-366-367-368-369-370-371-372-373-374-375-376-377-378-379-380-381-382-383-384-385-386-387-388-389-390-391-392-393-394-395-396-397-398-399-400-401-402-403-404-405-406-407-408-409-410-411-412-413-414-415-416-417-418-419-420-421-422-423-424-425-426-427-428-429-430-431-432-433-434-435-436-437-438-439-440-441-442-443-444-445-446-447-448-449-450-451-452-453-454-455-456-457-458-459-460-461-462-463-464-465-466-467-468-469-470-471-472-473-474-475-476-477-478-479-480-481-482-483-484-485-486-487-488-489-490-491-492-493-494-495-496-497-498-499-500-501-502-503-504-505-506-507-508-509-510-511-512-513-514-515-516-517-518-519-520-521-522-523-524-525-526-527-528-529-530-531-532-533-534-535-536-537-538-539-540-541-542-543-544-545-546-547-548-549-550-551-552-553-554-555-556-557-558-559-560-561-562-563-564-565-566-567-568-569-570-571-572-573-574-575-576-577-578-579-580-581-582-583-584-585-586-587-588-589-590-591-592-593-594-595-596-597-598-599-600-601-602-603-604-605-606-607-608-609-610-611-612-613-614-615-616-617-618-619-620-621-622-623-624-625-626-627-628-629-630-631-632-633-634-635-636-637-638-639-640-641-642-643-644-645-646-647-648-649-650-651-652-653-654-655-656-657-658-659-660-661-662-663-664-665-666-667-668-669-670-671-672-673-674-675-676-677-678-679-680-681-682-683-684-685-686-687-688-689-690-691-692-693-694-695-696-697-698-699-700-701-702-703-704-705-706-707-708-709-710-711-712-713-714-715-716-717-718-719-720-721-722-723-724-725-726-727-728-729-730-731-732-733-734-735-736-737-738-739-740-741-742-743-744-745-746-747-748-749-750-751-752-753-754-755-756-757-758-759-760-761-762-763-764-765-766-767-768-769-770-771-772-773-774-775-776-777-778-779-780-781-782-783-784-785-786-787-788-789-790-791-792-793-794-795-796-797-798-799-800-801-802-803-804-805-806-807-808-809-810-811-812-813-814-815-816-817-818-819-820-821-822-823-824-825-826-827-828-829-830-831-832-833-834-835-836-837-838-839-840-841-842-843-844-845-846-847-848-849-850-851-852-853-854-855-856-857-858-859-860-861-862-863-864-865-866-867-868-869-870-871-872-873-874-875-876-877-878-879-880-881-882-883-884-885-886-887-888-889-890-891-892-893-894-895-896-897-898-899-900-901-902-903-904-905-906-907-908-909-910-911-912-913-914-915-916-917-918-919-920-921-922-923-924-925-926-927-928-929-930-931-932-933-934-935-936-937-938-939-940-941-942-943-944-945-946-947-948-949-950-951-952-953-954-955-956-957-958-959-960-961-962-963-964-965-966-967-968-969-970-971-972-973-974-975-976-977-978-979-980-981-982-983-984-985-986-987-988-989-990-991-992-993-994-995-996-997-998-999-1000-1001-1002-1003-1004-1005-1006-1007-1008-1009-1010-1011-1012-1013-1014-1015-1016-1017-1018-1019-1020-1021-1022-1023-1024-1025-1026-1027-1028-1029-1030-1031-1032-1033-1034-1035-1036-1037-1038-1039-1040-1041-1042-1043-1044-1045-1046-1047-1048-1049-1050-1051-1052-1053-1054-1055-1056-1057-1058-1059-1060-1061-1062-1063-1064-1065-1066-1067-1068-1069-1070-1071-1072-1073-1074-1075-1076-1077-1078-1079-1080-1081-1082-1083-1084-1085-1086-1087-1088-1089-1090-1091-1092-1093-1094-1095-1096-1097-1098-1099-1100-1101-1102-1103-1104-1105-1106-1107-1108-1109-1110-1111-1112-1113-1114-1115-1116-1117-1118-1119-1120-1121-1122-1123-1124-1125-1126-1127-1128-1129-1130-1131-1132-1133-1134-1135-1136-1137-1138-1139-1140-1141-1142-1143-1144-1145-1146-1147-1148-1149-1150-1151-1152-1153-1154-1155-1156-1157-1158-1159-1160-1161-1162-1163-1164-1165-1166-1167-1168-1169-1170-1171-1172-1173-1174-1175-1176-1177-1178-1179-1180-1181-1182-1183-1184-1185-1186-1187-1188-1189-1190-1191-1192-1193-1194-1195-1196-1197-1198-1199-1200-1201-1202-1203-1204-1205-1206-1207-1208-1209-1210-1211-1212-1213-1214-1215-1216-1217-1218-1219-1220-1221-1222-1223-1224-1225-1226-1227-1228-1229-1230-1231-1232-1233-1234-1235-1236-1237-1238-1239-1240-1241-1242-1243-1244-1245-1246-1247-1248-1249-1250-1251-1252-1253-1254-1255-1256-1257-1258-1259-1260-1261-1262-1263-1264-1265-1266-1267-1268-1269-1270-1271-1272-1273-1274-1275-1276-1277-1278-1279-1280-1281-1282-1283-1284-1285-1286-1287-1288-1289-1290-1291-1292-1293-1294-1295-1296-1297-1298-1299-1300-1301-1302-1303-1304-1305-1306-1307-1308-1309-1310-1311-1312-1313-1314-1315-1316-1317-1318-1319-1320-1321-1322-1323-1324-1325-1326-1327-1328-1329-1330-1331-1332-1333-1334-1335-1336-1337-1338-1339-1340-1341-1342-1343-1344-1345-1346-1347-1348-1349-1350-1351-1352-1353-1354-1355-1356-1357-1358-1359-1360-1361-1362-1363-1364-1365-1366-1367-1368-1369-1370-1371-1372-1373-1374-1375-1376-1377-1378-1379-1380-1381-1382-1383-1384-1385-1386-1387-1388-1389-1390-1391-1392-1393-1394-1395-1396-1397-1398-1399-1400-1401-1402-1403-1404-1405-1406-1407-1408-1409-1410-1411-1412-1413-1414-1415-1416-1417-1418-1419-1420-1421-1422-1423-1424-1425-1426-1427-1428-1429-1430-1431-1432-1433-1434-1435-1436-1437-1438-1439-1440-1441-1442-1443-1444-1445-1446-1447-1448-1449-1450-1451-1452-1453-1454-1455-1456-1457-1458-1459-1460-1461-1462-1463-1464-1465-1466-1467-1468-1469-1470-1471-1472-1473-1474-1475-1476-1477-1478-1479-1480-1481-1482-1483-1484-1485-1486-1487-1488-1489-1490-1491-1492-1493-1494-1495-1496-1497-1498-1499-1500-1501-1502-1503-1504-1505-1506-1507-1508-1509-1510-1511-1512-1513-1514-1515-1516-1517-1518-1519-1520-1521-1522-1523-1524-1525-1526-1527-1528-1529-1530-1531-1532-1533-1534-1535-1536-1537-1538-1539-1540-1541-1542-1543-1544-1545-1546-1547-1548-1549-1550-1551-1552-1553-1554-1555-1556-1557-1558-1559-1560-1561-1562-1563-1564-1565-1566-1567-1568-1569-1570-1571-1572-1573-1574-1575-1576-1577-1578-1579-1580-1581-1582-1583-1584-1585-1586-1587-1588-1589-1590-1591-1592-1593-1594-1595-1596-1597-1598-1599-1600-1601-1602-1603-1604-1605-1606-1607-1608-1609-1610-1611-1612-1613-1614-1615-1616-1617-1618-1619-1620-1621-1622-1623-1624-1625-1626-1627-1628-1629-1630-1631-1632-1633-1634-1635-1636-1637-1638-1639-1640-1641-1642-1643-1644-1645-1646-1647-1648-1649-1650-1651-1652-1653-1654-1655-1656-1657-1658-1659-1660-1661-1662-1663-1664-1665-1666-1667-1668-1669-1670-1671-1672-1673-1674-1675-1676-1677-1678-1679-1680-1681-1682-1683-1684-1685-1686-1687-1688-1689-1690-1691-1692-1693-1694-1695-1696-1697-1698-1699-1700-1701-1702-1703-1704-1705-1706-1707-1708-1709-1710-1711-1712-1713-1714-1715-1716-1717-1718-1719-1720-1721-1722-1723-1724-1725-1726-1727-1728-1729-1730-1731-1732-1733-1734-1735-1736-1737-1738-1739-1740-1741-1742-1743-1744-1745-1746-1747-1748-1749-1750-1751-1752-1753-1754-1755-1756-1757-1758-1759-1760-1761-1762-1763-1764-1765-1766-1767-1768-1769-1770-1771-1772-1773-1774-1775-1776-1777-1778-1779-1780-1781-1782-1783-1784-1785-1786-1787-1788-1789-1790-1791-1792-1793-1794-1795-1796-1797-1798-1799-1800-1801-1802-1803-1804-1805-1806-1807-1808-1809-1810-1811-1812-1813-1814-1815-1816-1817-1818-1819-1820-1821-1822-1823-1824-1825-1826-1827-1828-1829-1830-1831-1832-1833-1834-1835-1836-1837-1838-1839-1840-1841-1842-1843-1844-1845-1846-1847-1848-1849-1850-1851-1852-1853-1854-1855-1856-1857-1858-1859-1860-1861-1862-1863-1864-1865-1866-1867-1868-1869-1870-1871-1872-1873-1874-1875-1876-1877-1878-1879-1880-1881-1882-1883-1884-1885-1886-1887-1888-1889-1890-1891-1892-1893-1894-1895-1896-1897-1898-1899-1900-1901-1902-1903-1904-1905-1906-1907-1908-1909-1910-1911-1912-1913-1914-1915-1916-1917-1918-1919-1920-1921-1922-1923-1924-1925-1926-1927-1928-1929-1930-1931-1932-1933-1934-1935-1936-1937-1938-1939-1940-1941-1942-1943-1944-1945-1946-1947-1948-1949-1950-1951-1952-1953-1954-1955-1956-1957-1958-1959-1960-1961-1962-1963-1964-1965-1966-1967-1968-1969-1970-1971-1972-1973-1974-1975-1976-1977-1978-1979-1980-1981-1982-1983-1984-1985-1986-1987-1988-1989-1990-1991-1992-1993-1994-1995-1996-1997-1998-1999-2000-2001-2002-2003-2004-2005-2006-2007-2008-2009-2010-2011-2012-2013-2014-2015-2016-2017-2018-2019-2020-2021-2022-2023-2024-2025-2026-2027-2028-2029-2030-2031-2032-2033-2034-2035-2036-2037-2038-2039-2040-2041-2042-2043-2044-2045-2046-2047-2048-2049-2050-2051-2052-2053-2054-2055-2056-2057-2058-2059-2060-2061-2062-2063-2064-2065-2066-2067-2068-2069-2070-2071-2072-2073-2074-2075-2076-2077-2078-2079-2080-2081-2082-2083-2084-2085-2086-2087-2088-2089-2090-2091-2092-2093-2094-2095-2096-2097-2098-2099-2100-2101-2102-2103-2104-2105-2106-2107-2108-2109-2110-2111-2112-2113-2114-2115-2116-2117-2118-2119-2120-2121-2122-2123-2124-2125-2126-2127-2128-2129-2130-2131-2132-2133-2134-2135-2136-2137-2138-2139-2140-2141-2142-2143-2144-2145-2146-2147-2148-2149-2150-2151-2152-2153-2154-2155-2156-2157-2158-2159-2160-2161-2162-2163-2164-2165-2166-2167-2168-2169-2170-2171-2172-2173-2174-2175-2176-2177-2178-2179-2180-2181-2182-2183-2184-2185-2186-2187-2188-2189-2190-2191-2192-2193-2194-2195-2196-2197-2198-2199-2200-2201-2202-2203-2204-2205-2206-2207-2208-2209-2210-2211-2212-2213-2214-2215-2216-2217-2218-2219-2220-2221-2222-2223-2224-2225-2226-2227-2228-2229-2230-2231-2232-2233-2234-2235-2236-2237-2238-2239-2240-2241-2242-2243-2244-2245-2246-2247-2248-2249-2250-2251-2252-2253-2254-2255-2256-2257-2258-2259-2260-2261-2262-2263-2264-2265-2266-2267-2268-2269-2270-2271-2272-2273-2274-2275-2276-2277-2278-2279-2280-2281-2282-2283-2284-2285-2286-2287-2288-2289-2290-2291-2292-2293-2294-2295-2296-2297-2298-2299-2300-2301-2302-2303-2304-2305-2306-2307-2308-2309-2310-2311-2312-2313-2314-2315-2316-2317-2318-2319-2320-2321-2322-2323-2324-2325-2326-2327-2328-2329-2330-2331-2332-2333-2334-2335-2336-2337-2338-2339-2340-2341-2342-2343-2344-2345-2346-2347-2348-2349-2350-2351-2352-2353-2354-2355-2356-2357-2358-2359-2360-2361-2362-2363-2364-2365-2366-2367-2368-2369-2370-2371-2372-2373-2374-2375-2376-2377-2378-2379-2380-2381-2382-2383-2384-2385-2386-2387-2388-2389-2390-2391-2392-2393-2394-2395-2396-2397-2398-2399-2400-2401-2402-2403-2404-2405-2406-2407-2408-2409-2410-2411-2412-2413-2414-2415-2416-2417-2418-2419-2420-2421-2422-2423-2424-2425-2426-2427-2428-2429-2430-2431-2432-2433-2434-2435-2436-2437-2438-2439-2440-2441-2442-2443-2444-2445-2446-2447-2448-2449-2450-2451-2452-2453-2454-2455-2456-2457-2458-24

BUNGALOWS LANDHUIZEN

ontwerpen en bouwen
ALL-IN

Ons gespecialiseerd bedrijf verzorgt de gehele bouw. Beginnend met een oriënterend gesprek, het maken van een vrijblijvend exclusief ontwerp aangepast aan uw budget en afgestemd op karakter en persoonlijke smaak tot en met het bouwen.

Onze opzet is kosten- en tijdsbesparend en biedt bovendien het voordeel van persoonlijk contact gedurende de hele periode.

Eventueel bouwgronden ter beschikking.

Bouwsommen vanaf f 80.000,-.

Wij leggen de nadruk op beter bouwen, zowel de manier waarop als de te gebruiken materialen.

Geopend: dagelijks van 9 uur tot 12 uur en van 14 uur tot 18.30 uur.

Spoorweg 38, HEERLEN.

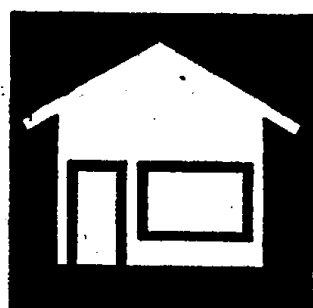
BOUWMAATSCHAPPIJ

H. C. ADRIAENS

landbouwgronden,
boerderijen,
weilanden en
bouwterreinen
te koop gevraagd.

Aanbiedingen:
Makelaarskantoor Drs. Ruijters B.V.
Stationsplein 1 - Sittard.
Telefoon 0449-9151

HYPO- THEKEN

Gaat u bouwen of koopt u een huis, de gemeente-spaarbank kan u aan een hypotheek helpen onder zeer gunstige voorwaarden en tegen lage rente,

als het om geld gaat...

de gemeente- spaarbank

hoofdkantoor: markt 17-18,
Maastricht,
37 kantoren in Limburg

Te koop in Heerlen VRIJSTAANDE VILLA

Op eerste stand gelegen aan de Akerstraat. Het pand is in goede staat, van ondergrond tot dak. Voor allerlei doeleinden, o.a. praktijk/woonhuis, kantoor, bankfiliaal etc.

Indeling: zeer grote woon-eetkamer L-vert, aparte zitkamer-wachtkamer, grote badkamer en keuken, 5 slaapkamers op eerste verdieping, 2 royale zolderkamers op 3de verdieping, ruime garage, zeer veel kelderruimte met aparte wijnkelders.

Perceel oppervlakte 2500 m². Prachtig aangelegd park, waarin een broekst, voorzien van oliestok.

Aanvaarding over ong. 3 maanden.

Koopprijs: f 300.000,- k.k.

Bel: EDDY BEUGELS, Haspelsestraat 44, Sittard, tel. 0449-7100

KANTOOR- RUIMTE te huur

centrum Valkenburg even-
tueel ook voor andere doel-
einden geschikt, p.l.m. 150 m².
Directiekamer, dames- en
herentolletten, c.v.

Br. ond. no. V 2302 bijk. LD
Valkenburg.

Ter overname aangeboden

café en danszaal en
autom. kegelbaan

Enig kapitaal vereist. Zonder
papieren onnodig te re-
flecteren.
Sollicitatie te richten aan:
Mevr. B. Haambuckers, Mes-
weg 13, Eys-Wittem of Gul-
pener Bierbrouwerij Gedist.
en Azijnfabriek, Rijksweg -
Gulpen.

Bel: EDDY BEUGELS, Haspelsestraat 44, Sittard, tel. 0449-7100

interfina interfina interfina interfina

GELDLENINGEN

VOOR WONINGGEZINNEN

zeer gunstige voorwaarden met naar keuze
looptijden van 3, 5, 7 of 10 jaar.

Atwikkeling discreet en op korte termijn.

Geen afwikkelingskosten. Inlichtingen vrijblij-
vend door onze buitendienst:

f 1.000,- kost f 1,- per maand

f 5.000,- kost f 11,- per maand

Belangstelling? Onderstaande ben insenden
aan:

interfina interfina interfina interfina

interfina interfina interfina interfina

interfina interfina interfina interfina

interfina interfina interfina interfina

interfina interfina interfina interfina

interfina interfina interfina interfina

interfina interfina interfina interfina

interfina interfina interfina interfina

interfina interfina interfina interfina

interfina interfina interfina interfina

interfina interfina interfina interfina

interfina interfina interfina interfina

interfina interfina interfina interfina

interfina interfina interfina interfina

interfina interfina interfina interfina

interfina interfina interfina interfina

interfina interfina interfina interfina

interfina interfina interfina interfina

interfina interfina interfina interfina

interfina interfina interfina interfina

interfina interfina interfina interfina

interfina interfina interfina interfina

interfina interfina interfina interfina

interfina interfina interfina interfina

interfina interfina interfina interfina

interfina interfina interfina interfina

interfina interfina interfina interfina

interfina interfina interfina interfina

interfina interfina interfina interfina

interfina interfina interfina interfina

interfina interfina interfina interfina

interfina interfina interfina interfina

interfina interfina interfina interfina

interfina interfina interfina interfina

interfina interfina interfina interfina

interfina interfina interfina interfina

interfina interfina interfina interfina

interfina interfina interfina interfina

interfina interfina interfina interfina

interfina interfina interfina interfina

interfina interfina interfina interfina

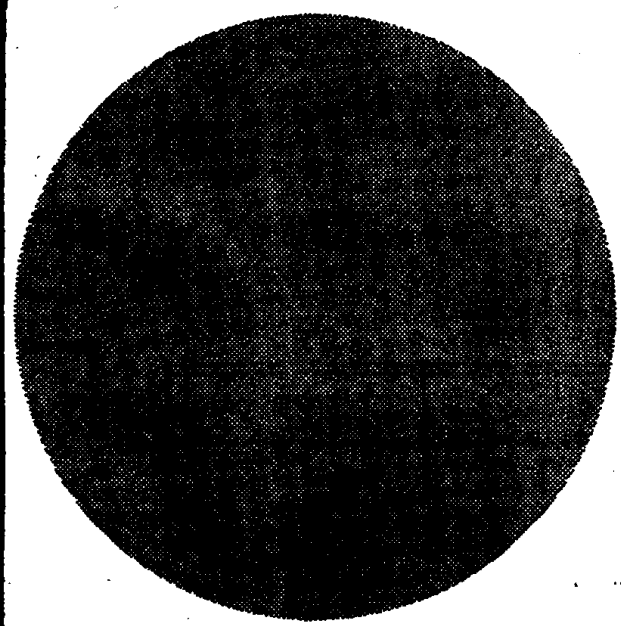
interfina interfina interfina interfina

interfina interfina interfina interfina

interfina interfina interfina interfina

interfina interfina interfina interfina

Kies Vakservice

- supersnelle service,
- lagere prijzen door massale inkoop,
- alle wereldmerken uit voorraad leverbaar,
- 5 jaar hechte samenwerking,

**MATH.
VONDENHOFF**
St. Pieterstraat 34,
Kerkrade
Tel. 04445-2636
Kerkraaderweg 21, Heerlen
Tel. 045-715871

VOSSEN-R.T.V.
Geleenstraat 64, Heerlen
Tel. 045-711300
Irmstraat 18, Simpelveld
Tel. 04442-2064

MEULENBERG
Akerstraat 19, Heerlen
Tel. 045-716548
Rijksweg C.54, Geleen
Tel. 04494-3701

VIC. BEMELMANS
Rechtstraat 50, Maastricht
Tel. 043-10034

VOSSEN-ZONEN
Spilstraat 4, Maastricht
Tel. 043-12513

VAN UDEN
Hoofdstraat 10-12
Hoensbroek
Tel. 045-212655

Vakservice viert feest

Frans Vossen,
41 jaar

Vic. Bemelmans,
46 jaar

Jan van Uden,
30 jaar

Jo Vossen,
39 jaar

Jan Leentjes,
45 jaar

Mathieu Vondenhoff,
48 jaar

6 mannen, die hun vak verstaan en weten wat service is...

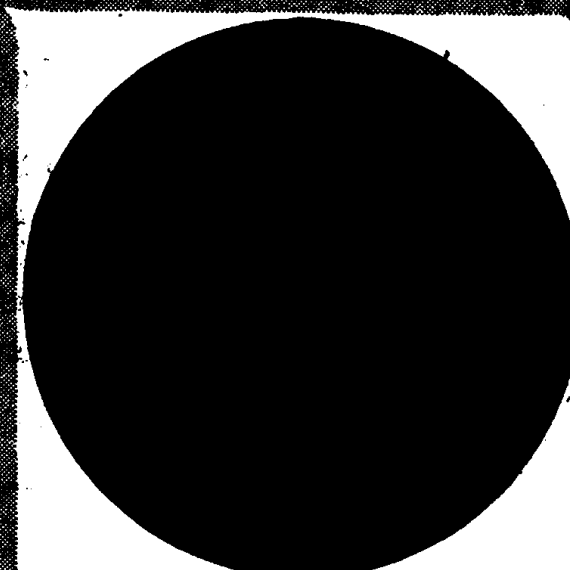
bieden Zuid-Limburg de komende maanden een ongekend feest van aanbiedingen. De reden . . . ? Ze werken nu 5 jaar samen in de unieke verkoop- en service-organisatie „Vakservice”. Toen ze gezamenlijk van start gingen geloofde niemand dat hun samenwerking van lange duur zou zijn. „Zoiets is in de detailhandel toch ondenkbaar”. Nu is het bewijs geleverd . . . ze werken nog steeds samen, hechter dan ooit. En daar heeft heel Zuid-Limburg plezier en voordeel van. Ze kopen gezamenlijk

in . . . dus voor U gunstiger prijzen; ze springen voor elkaar in als er supersnel service moet worden verleend; ze kunnen altijd alle wereldmerken uit voorraad leveren . . . och er zijn nog zoveel méér voordelen, die U niet ziet maar wel merkt als U klant bent van één van de zes. De komende maanden worden - om dit nu 'ns echt te vieren - feestmaanden. Dat betekent dat U wekelijks kunt profiteren van nieuwe boeiende aanbiedingen. Stuk voor stuk met tientallen guldens voordeel.

Let daarom steeds goed op de advertenties van Vakservice - iedere week - dan kunt U het feest meevieren. Trouwens, in de zaken moet U eens komen kijken. Eén en al feest. Eén en al voordeel. Stapt U gerust binnen. Dat zal U véél voordeel brengen en . . . U blijft altijd verzekerd van de beste garantie - op kleuren T.V. maar liefst 3 jaar-en de snelste service . . . Vakservice. Let vooral op de advertenties, die gaan komen! Neem Uw kinderen maar mee! Ze krijgen leuke ballonnen. Gratis!

VAKSERVICE

vast en zeker

In tien jaar tijd is het aantal doorrijdingen na een aanrijding minstens verviervoudigd

AANRIJDING

EN

WEGGEWETZ

door Wim Jongasma

VRIJDAGNACHT half één. Een achttienjarige jongen steekt de brede, royaal verlichte Akerstraat in Hoensbroek over. Hij kiest de veiligste weg en maakt gebruik van het zebepad, de paar vierkante meter zekerheid die de voetganger nog op straat kan vinden. Vanuit de richting Amstenrade nadert met grote snelheid een personenwagen. De bestuurder remt niet, stuurt niet bij en het voertuig schept de voetganger, die 23 meter verder op het wegdek neersmakt. Alsof er niets gebeurd is, zonder ook maar één flikkering van de remlichten, suist de wagen verder in de richting Heerlen. Getuigen hebben in een flits iets menen te zien van een blauwe Opel. Verder niets. Alleen een gewonde blijft achter op de straat.

In tien jaar tijd is het aantal doorrijdingen na een aanrijding minstens verviervoudigd. Landelijk werden vorig jaar 9.059 van deze gevallen geregistreerd. Nog niet de helft van het aantal daders kon

worden opgespoord en veroordeeld. De werkelijkheid zal nog een somberder beeld zijn, want niet alle politiekorpsen hanteren dezelfde normen voor het doorgeven van de jaaroverzichten aan het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Deze toename van het vluchtmisdrijf heeft natuurlijk te maken met de groei van het nationale wagenpark, evenals het toenemend aantal verkeersongelukken, -overtredingen en misdrijven. Binnen de categorie van de verkeersmisdrijven neemt de groep doorrijders sneller in aantal toe dan in de andere gevallen. Het ophefingspercentage ligt landelijk beneden de helft. Plaatselijk wordt soms zelfs maar 1 van de 4 daders opgespoord. Alleen in gevallen van zware schade of waar gewonden of doden bij te betreuren zijn, is het organisatorisch verantwoord voor de

politieinstanties om enkele dagen lang een groot aantal mensen voor het onderzoek in te zetten. De krappe mankracht van de politie laat niet toe om bij schade op een parkeerterrein dezelfde aanpak toe te passen.

Het vluchtmisdrijf doorrijden na een aanrijding, artikel 30 van de Wegenverkeerswet (WVW), is eigenlijk een vreemde eend in de Nederlandse wetgeving. Geen enkele inbreker of moordenaar is strafbaar, omdat hij zichzelf niet bij de politie heeft aangegeven, of omdat hij niet op de plaats van de inbraak of moord heeft staan wachten totdat zijn identiteit is vastgesteld. Als hij gegrepen wordt, zal hij zich wel voor zijn daad moeten verantwoorden, maar geen enkele officier van justitie zal er over vallen, dat de dader zich aan de strafvervolgning heeft willen onttrekken. Het artikel 30 WVW gaat regelrecht tegen dit non-coöperatiebeginsel in en eist, dat iemand, die bij een aanrijding betrokken is, meewerkt aan zijn eigen opsporing en vervolging. Ruwweg

komt het artikel er op neer dat het verboden is na een aanrijding door te rijden voordat de identiteit van bestuurder en voertuig zijn vastgesteld, en dat het verboden is gewonden opzettelijk in een hulpeloze toestand achter te laten. Niet nakomen van dit artikel wordt de dader als een misdrijf aangerekend met een maximumstraf van 3 maanden gevangenis en een bijkomende straf van maximaal twee jaar ontzegging van de rijbewijsvoegdheid. Daarbij komt dan nog de straf voor het aandeel in de aanrijding.

Voor dit verplicht meewerken aan eigen opsporing heeft de wetgever een aantal redenen. Een daarvan is, dat in de meeste, en ernstigste, gevallen voetgangers en wielrijders betrokken zijn. Bij een aanrijding is het voor de bestuurder van een personenwagen een oud kunstje om, vooral 's avonds, rustig door te rijden. Door de snelheid die de motorvoertuigen kunnen ontwikkelen heeft dit een „oneerlijke voorsprong“ op het langzame verkeer. Die voorsprong wordt gecompenseerd

door de verplichte handicap, het ter plekke blijven. Verder redeneert de wetgever, dat een aanrijding doorgaans geen opzet is. Het heet dan ook niet voor niets een ongeluk, het ongewilde resultaat van een fout, waarbij de veroorzaker voor de gevolgen best wil opkomen. Verder heeft de wetgever geconcludeerd, dat het strafeloos doorrijden het verantwoordelijkheidsgevoel van de verkeersdeelnemer ondermijnt.

Op de vlucht slaan na een aanrijding hoeft niet altijd bewust te gebeuren. Angst voor bloed, schade, financiële gevolgen, trammelant en „het gaat allemaal zo plotseling en zo snel“ kunnen tot een panische vlucht leiden. Dit heeft de wetgever voorzien en daarom wordt de dader een bedenktijd van 24 uur aangeboden. Deze „wapenstilstand“ geeft de betrokkene gelegenheid tot inkeer en hij kan zich binnen het etmaal aangeven, zonder dat het artikel 30 ten laste wordt gelegd. Maar als de politie voor de deur staat en de verdachte staat met de jas in de hand in de deuropening

„Ik wou me niet bij jullie komen melden“ is hij zijn recht op strafeloosheid kwijt en gaat hij voor de bijl.

De heer C. A. Holleman, inspecteur van de gemeentepolitie in Den Bosch, heeft een onderzoek verricht naar de achtergronden van het vluchtmisdrijf. Daarvoor onderzocht hij alle 117 gevallen die zich in zijn toenmalige standplaats Breda binnen een half jaar voordeden. Zijn onderzoek richtte zich zowel op de opsporing als op de motieven van de daders. Het cijfermateriaal leerde, dat in dat halve jaar zo'n 62 procent van de daders aan de arm van de justitie wisten te ontkomen. Dat is een laag ophefingspercentage dan het landelijke, dat iets beneden de helft zit. Oorzaak hiervan is voor een deel het verschil in de norm die wordt gehanteerd bij de opgave van de cijfers aan het CBS. Theoretisch is de kans om de onbekende dader te ontmaskeren vrij groot. Getuigen hebben een bepaald model wagen gezien. Herinneren zich de kleur, welke richting de wagen reed en of de bestuurder alleen was. Het opnemen van een kenteken is een minder moeilijke zaak, want foutieve opgaven zijn legio. De combinatie van een lettergroep en twee cijfergroepen, met daarnaast nog eens witte letters op een blauwe ondergrond, leent zich niet voor snel en goed opnemen. Ook bij aanrijdingen zonder getuigen blijven vaak genoeg sporen achter: schilfers lak, die iets zeggen over de kleur en soms het type wagen, remsporen en de beschadigingen aan de andere wagen duiden erop waar en hoe ernstig het vervoermiddel van de doorrijder beschadigd moet zijn. Om alle sporen te laten verdwijnen is het zaak voor de gevluchte automobilist om ook de schade aan zijn wagen onder het pluimur en nieuwe lak te verbergen. Spoorwerk in garages, uitdeukwerkplaatsen, spuitrijen en autoschops zou een behoorlijk perspectief kunnen bieden voor de opsporing. „Theoretisch ja“, zegt inspecteur Holleman, „maar in de praktijk wil dat niet best. Alleen al in Breda hebben we een 150 van die bedrijven geteld. Daar zijn dan nog niet de kleine bedrijfjes achter een boerderij bij geteld, waar juist dit soort reparaties met voorliefde aan wordt opgedragen. Tel dan maar uit hoeveel man ingezet moet worden om al deze zaken na te lopen gedurende verschillende dagen. Dat is gewoon niet te doen. Zeker niet voor de lichte gevallen, waarbij alleen bliksschade te

melden is. In de zware gevallen — veel schade, gewonden of doden — dan is de inzet van een grote groep verantwoord. Niet zover vanwege het door „lakwerk“ veroorzaakt „verlies van het spoor“. Deze grote inzet is ook van belang, want juist in de zware gevallen met doorgrijden wordt het grootste aantal dodts aangericht.

De heer Holleman heeft met succes ook naar de motieven gezocht. Onderzoekt hij zijn en daarop komt tot de conclusie dat de verdachten tijdens het vervoer niet de wettelijke motieven willen blootgeven. Ik heb gewacht tot ze voor de rechtbank waren geweest en hun straf hadden gekregen. Ze hoefden dan niet meer te vertellen dat de werkelijke motieven aanvullend zouden zoven tot een zwaardere straf“, aldus de heer Holleman.

Desondanks is het niet van een leien dakje gegaan. „Ik heb een timmerov broek en een slootberm aangetrokken en ben naar alle 43 bekende daders van dat halve jaar gegaan. Aangehoed en gezegd dat ik voor mijn studie criminologie in Leuven met een onderzoek bezig was en een heel klein beetje verteld, dat ik bij de politie werkte. Het kostte gemiddeld een drie kwartier over alles en nog wat praten voordat ze me vertrouwden. Sommigen wilden er helemaal niet meer over beginnen. Ongebruik, politie, verhoor, rechtbank en straf, ze hadden er genoeg van en wilden er eigenlijk niets meer van weten“. Toch hebben alle 43 aan het onderzoek meegewerkt en een eerlijke weergave van hun motieven op tafel gelegd.

Van die groep waren 25 door de politie opgespoord, dus ook een veroordeling op grond van artikel 30 WVW. De andere 20 hadden gebruik gemaakt van de „wapenstilstand van 24 uur“ en waren uit eigen beweging en niet politiebureau gekomen. Uit de realistische van de doorrijders bleek, dat de tijd tussen 22 en 24 uur de „aspiranten“ vormden, met als absolute topper het weekend, vooral de zondagochtend. De verdrinking van drankgebruik ligt dan voor de hand.

Dit werd ook bevestigd. Van de hele zondags bleken 19 gedronken te hebben en van de „ten-naive-gekeerde“ waren dat 9. Opmerkelijk was, dat alle 45 zonder meer toegaven, dat zij wel degelijk het ongeluk gemerkt hadden en helemaal vreesden zij, dat zij voor het doorrijden nog eens zwaardere gestraft zouden kunnen worden. Andere redenen waren bang voor in beslag nemen van de wagen (24), bang voor de kosten (22), vond de schade te onbelangrijk (12) en 26 waren van mening, dat de politie hen toch niet zou kunnen vinden. Nog twee opmerkelijke getallen: in 37 gevallen zat de bestuurder alleen in de wagen en had geen lastige getuigen, bij zich en 16 personen hadden toen zoveel vertrouwen in de opsporingsschakelingen van de politie dat zij zich maar gingen aangeven.

Hoewel slechts 1 dader gevlucht was uit angst voor intrekking van het rijbewijs, werd dit door 24 achteraf als het zwaarste deel van de straf ervaren. Ook constateerde de heer Holleman, dat in alle gevallen een bundeling van meerdere motieven tot de vlucht had geleid. Slechts een vijfde deel noemde daarbij een paniekhandeling.

In het onderzoek vond de Bossche inspecteur ook een aanwijzing voor de grotere toename van dit misdrijf ten opzichte van de andere verkeersmisdrijven. Juist onder de jongere bestuurders tussen 18 en 30 jaar moest het grootste aandeel worden gezocht. In deze groep neemt ook het autobezit de laatste tijd snel toe.

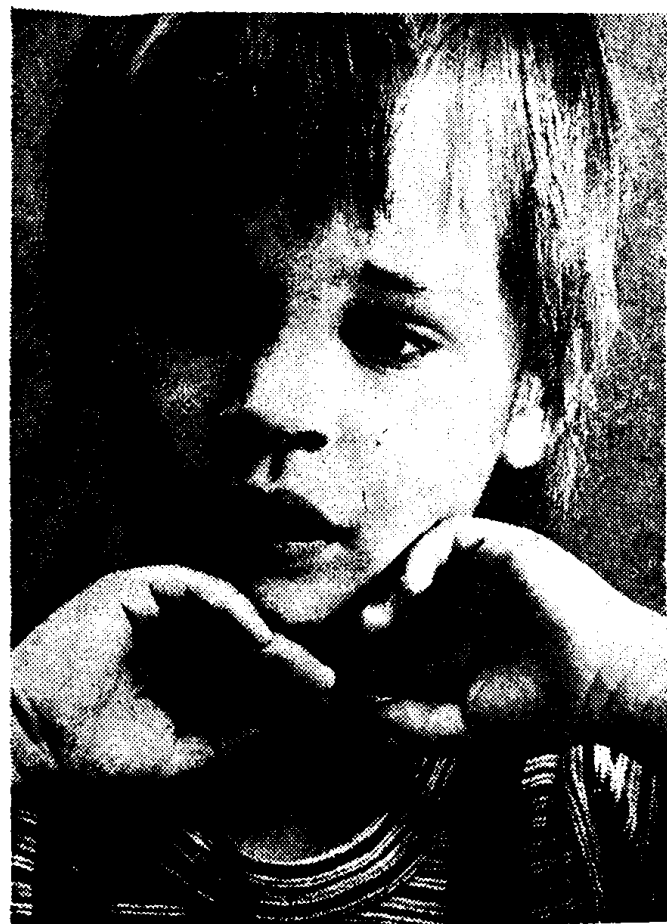
Een veel gehoorde verzuchting van de daders is, volgens de heer Holleman, „moet er zoveel werk van een dergelijke futiliteit gemaakt worden“.

De inspecteur meent dan ook dat er een verschil in mentaliteit is tussen de man, die een gewonde op de weg laat liggen en de man die een deuk in de wagen van een ander produceert. Hij noemt het onbillijk om beide personen op grond van artikel 30 WVW voor de rechtbank te slepen en pleit voor een verandering in de wet. Bij lichte schade zou gesproken moeten worden van een overtreding, die door de kantonrechter wordt behandeld. Bij zwaardere gevallen zou de klassificatie misdrijf moeten blijven bestaan.

Twee veroordeelden maakten er geen geheim van, dat zij de volgende keer er even goed vandoor zouden gaan.

(ADVERTENTIE)

Soms is er zo'n pijnkje... dat te klein is voor de dokter maar te groot om te negeren...

Geef dan een tabletje op kinderformaat. KinderAspro. Een voorzichtig tabletje dat een aangepaste hoeveelheid koorts- en pijnwerende stof bevat.

KinderAspro is simpel en goed. Door de frisse smaak is innemen nooit een probleem.

De aan kinderen aangepaste hoeveelheid medicijn maakt dat de voorgeschreven hoeveelheid tabletjes zich makkelijker over de dag laat verdelen, wat veel beter is dan het geven van meer tabletjes tegelijk.

KinderAspro: tabletje op maat.

KORT GORT

informatie
voor jongeren

• C.J.P.

Wanneer je tussen de 15 en 25 jaar bent, is er veel mogelijk. Maar dat wil je zeker al. Er is echter nog iets mogelijk dat je misschien nog niet wilt. Voor de halve prijs mag je in theater-, schouwburg- en concertzalen in bijna alle musea mag je gratis rondwandelen. Op vele weekbladen en tijdschriften kan je tussen 20 en 50 procent kortingen krijgen. Dat alles en nog veel meer is mogelijk wanneer je een Cultureel Jongeren Paspoort hebt. En daar is niet zo moeilijk aan te komen. Een CJP geeft jongeren tussen vijftien en vijfentwintig jaar recht op kortingen bij culturele manifestaties. En culturele manifestaties zijn niet alleen zwaarwichtige toneelstukken, maar ook muziek, cabarets, films en zelfs sommige popconcerten.

De Organisatie „Cultureel Jongeren Paspoort“ vindt dat je jongeren niet zoveel geld uit hun zak moet kloppen. Ze willen hun rechten tegen een prikje allerlei belangrijke en onbelangrijke dingen moeten kunnen meemaken. Dat lijkt me een waardige bedoeling. De organisatie heeft zich sinds meer uit wat wil geven, dat steeds meer jongeren op steeds meer zaken op cultureel gebied kortingen krijgen. Het CJP is ook een landelijke organisatie. Je paspoort is dus in het hele land geldig. Maar naast allerlei landelijke zaken hebben er ook vele provincies en gemeenten ook hun specifieke biedingen.

In de schouwburg die het dichtst bij je woonstede ligt, kan je voor slechts drie gulden en vijftig cent een cultureel jongeren paspoort krijgen. Om dat er zoveel te doen is op cultureel gebied, krijgt iedere Limburgse CJP-houder zeven maal per jaar gratis het blad „SPELPLAAT“ waarin alle evenementen in heel Limburg staan vermeld.

• Speelhuus

Kort Gort wordt ook door jonge moeders gelezen. Waarom ook niet, eigenlijk. Een jonge moeder uit Heerlen wilde alle andere moeders met kinderen tussen twee en vier jaar het volgende mededelen:

„Op de Benzenaderweg 190 in Heerlen staat het Speelhuus. In het Speelhuus is er een zaal voor je kind om onder begeleiding van een leerkracht allerlei spelletjes te spelen. De openingsdagen zijn maandag-, woensdag- en vrijdagmorgen van neg ent tot twaalf uur. Je mag rustig op een van de ochtenden eens langs komen om een kijkje te nemen. Je kan ook een gezin met twee kinderen (7-14 jaar) of mevrrouw De Voogd (73168) bellen. Zij willen graag verdere inlichtingen geven. De kosten zijn twee vijfentwintig per persoon, plus een bijdrage inschrijfgeld van vijf gulden. Het tweede kind uit een gezin mag zich voor één vijfentwintig een hele morgen in het Speelhuus vermaken.“

• Michael Chapman

Maandagavond aanstaande in Amsterdam, maar vanavond in Sittard. Niet alles gebeurt dus eerst boven de rivieren en pas veel later in Limburg. Vanavond speelt in Don Kiesjot de bekende Amerikaanse folkzanger Michael Chapman. Hij behoort tot de drukst bezette en best betaalde zangers in zijn genre en het kost meestal wel enige moeite om Chapman te boeken. Michael schrijft zijn songs zelf en maakt veel elpees, waarvan „Wrecked again“ en „Rainmaker“ de bekendste zijn. De titel folkzanger is eigenlijk te bekrompen, omdat zijn muzikale mogelijkheden verder gaan. Hij heeft heel veel verschillende vormen van „transformatie“. Maar of 't allemaal nog niet genoeg is in het voorprogramma verschijnt vanavond in Don Kiesjot de groep „Jugurtha“. Wil je het allemaal met een beetje vanavond op een tijd bent, dus uiterlijk om negen uur in Wal 3; misschien is er dan nog een plaatsje.

• Inpoet

Een prototype van het rechte Amerika wordt door regisseur Avdalen in al zijn ongenueanceitheid geschilderd. Hij (die rechte Amerikaan) had hippies, junkies, negers en homoseksuelen als de pest. In combinatie met Bill, wens dochter het huis ontvlucht is, vertegenwoordigt hij de dodelijke bedreiging die uitgaat van de zijwende meerderheid. Deze pakkende zinnen — die mij wel nieuwsgierig maken — moet ik zeggen — wat de inhoud samen van de film die zondagavond in het kader van Cineclub in Inpoet draait. Aanvang acht uur, toegang twee piek. Morgenmiddag vindt op Inpoet weer een film voor de jeugd plaats, vanaf twee uur. Iedereen die iets leuk wil doen kan binnen komen. De stripcentrale is ook weer open. Je kunt kleven, schilderen, dammen, mens-erger-niet-en-niem-maar-er. Er wordt disko gevierd onder leiding van Poyos. Kortom, er zijn een heleboel fijne dingen te doen.

• Don Kiesjot

Vanaf vandaag vindt in Don Kiesjot een fototentoonstelling plaats in Studio 312. De tentoonstelling, die een week duurt, geeft een overzicht over het wel en wee van China. De toegang is gratis. In het kader van deze expositie worden vrijdagavond 6 oktober twee films van Roelof Kiers vertoond. Deze films geven een inzicht in de gebeurtenissen in het hedendaagse China. Om half negen begint de projectie in Wal 3 te draaien.

(ADVERTENTIE)

NS-Minitrips
naar het
buitenland

2 dgn. Brussel v.a. f 57,-
3 dgn. Hamburg v.a. f 99,-
4 dgn. Göttingen v.a. f 110,-
4 dgn. Londen v.a. f 135,-
5 dgn. Parijs v.a. f 139,-

Alle informatie in de brochure „Toeren met NS“ op het station.

voordelig uit met NS

• Everly Brothers

Kort Gort begint bijna te lijken op een bekende rubriek in Nederlands grootste dagblad: we slingeren de ene beïndrukking na de andere op papier. In bijna niet te geloven, maar het is waar: de Stichting Buitengewone Producties heeft in samenwerking met de Stadsschouwburg in Sittard voor 15 oktober de Everly Brothers geëngageerd. Tijdens hun Europees tournee treden ze in Nederland op twee plaatsen op: in Alkmaar en in de Schouwburg in Sittard. Voor tien gulden kun je in het rijk bezit komen van een kaartje voor deze gebeurtenis. De voorverkoop begint vandaag. In het voorprogramma treedt op de Engels-Amerikaanse groep Sall. Ook niet mis.

Dat alles op zondag 15 oktober aanstaande. Wees er als de kippen bij! Je bent wederom gewaarschuwd!

• J.A.H.

Uit de jongerenakkommodatie Hoensbroek de volgende berichten. De gehele maand oktober staat het maandagavondprogramma in het teken van beroepsopleidingen. De jongeren worden verzocht om werkstukken, sollicitaties enzovoort. Het ligt in de bedoeling niet alle avonden aan discussie over deze onderwerpen te wijden, maar ook doe-activiteiten in het programma op te nemen. Bijvoorbeeld door middel van rollenspellen.

De donderdagavonden worden op de Honterterweg besteed aan het zelf films maken onder leiding van Henk Hollemaans. In totaal zijn hiervoor zeven donderdagavonden gereserveerd. Zelf films maken houdt in: in kleine groepjes naar eigen idee een film opnamen, de montage ervan uitvoeren en de begeleidende muziek monteren. De groepjes kunnen zelf bepalen of ze een speel-, animatie- of tekenfilm willen maken. Voor apparatuur wordt gezorgd. Bij voldoende interesse voor deze serie filmavonden bestaat de mogelijkheid tot verder filmen of fotograferen in een dan te vormen foto/filmgroep.

Op de woensdagavonden komen de zeefdrukgroep en de publiciteitsgroep bij elkaar. Vooral voor de zeefdrukgroep kan men nog mensen gebruiken. Een technische groep is in opbouw. In deze groep kan iedereen meedoen die graag „knutselt“, in welke vorm dan ook. De groep gaat vanzelfsprekend zelf bepalen welke projecten ze onder handen gaat nemen.

De maandag- en donderdagavonden beginnen in Hoensbroek om half acht. Een lidmaatschap van de J.A.H. dat bedoeld is voor jongeren tussen 17 en 25 jaar, kost je vier gulden per maand. Tijdens de herfstvakantie van 16 tot en met 19 oktober is de Jongerenakkommodatie gesloten, omdat de staf zich dan wil beraden over het verdere winterprogramma.

• Kombi

Kombi is een centrum dat in overleg met de deelnemers aan het programma werkt. Hiertoe wordt eens per maand op zondag een gerichte discussie gehouden over het wel en wee van Kombi. Als uitgangspunt voor de programmabepaling verschijnt onlangs een boekje „Kombi 72-73“, waarin Kombi een boekje open doet over zijn mogelijkheden met name in het zo niet gestarte seizoen. Wil je dat boekje eens inzien, ga dan even langs in de Capucijnerkerk 2 in Maastricht. Hiertoe kan ik alvast het volgende over het programma verklappen. 's Zondags houdt Kombi nogal eens Workshop; vorige zondag werd er linoleum gesneden en morgen kan je vanaf half drie terecht op de tekentafel onder leiding van Cim. Verder draaien en werken in Kombi bijna dagelijks een groot aantal groepen. In die groepen bakket men, praat men, wordt bewogen, actie gevoerd en braintrust men. Een kan ook deelnemen aan een dramatische expressiegroep, de technische dienst, barkeepers- en disk-jockeygroepen. En de sportgroepen zullen nu ook wel van start zijn gegaan.

• Berchmans

Ook de staf van de Berchmans heeft de laatste maanden hard getimmerd aan het programma voor het seizoen '72-73. In een leuk rood boekje heeft de Berchmans voor haar bezoekers heel overzichtelijk het eigenlijke programma beschreven. Een zeer afwisselend programma met veel nieuwe plannen ligt te wachten. Het is voor iedereen mogelijk om op de verschillende onderdelen, korte en langlopende projecten in de schrijven of wel mee te werken. Hierover vindt je al het nodige in het rode boekje, dat je in de Bredestraat in Maastricht zomaar kunt krijgen. Belangrijk is ook nog, dat je bij de Berchmans helemaal geen lid hoeft te zijn. Alle activiteiten staan voor iedereen open en iedere zaterdag is er vanaf half 8 's morgens gelegenheid tot samenspraak met de staf van de Berchmans. Iedereen die belang stelt in deze tent mag zich daar laten leiden.

Tot slot een tipje van de sluier. Deze dagen is in de Bredestraat een project te bezichtigen dat de naam draagt „dat mens en d'r man“. In het kader daarvan, oftewel in het kader van de maandagavond 6 oktober, wordt dinsdagavond ook nog de film „miss 1970“ gedraaid. Een verslag van een miss-verkiezing die verstoord werd door Dolly Minaas.

Weet je trouwens dat je elke dag in de Berchmans kunt douchen? Je kunt er zowel een warme als een koude douche krijgen!

• Swalmerstraat

In Roermond is men uitgehuild en opnieuw begonnen. Je merkt er waarschijnlijk niet veel meer van. Van die brand die op 16 juli j.l. het grootste gedeelte van Swalmerstraat 61 in vlammen zette. Je moet er nog wel langs en als je omhoog kijkt dan zie je een gebouw zonder dak, flink zwart geblakerd. De helle kies van Roermond. Maar vergeet dit verder maar, en richt je op het andere. Dat andere is het nieuwe programma van het jongerencentrum, dat activiteiten gaat organiseren in het „Paviljoen“ op de Swalmerstraat 61 en in de „Wingerd“ op de Nassaustraat in Roermond. Alle kleine producties en werkgroepen vinden plaats in het Paviljoen, terwijl popconcerten en kleine informatieve en culturele programma's in de Wingerd zullen zijn. In het jongerencentrum zijn naast de reguliere grote activiteiten, twee gespreksgroepen, een werkgroep makrobiotiek en een werkgroep tejaer. Een cursus yoga en een sportgroep. Op de zaterdagavond kan je samen met het v.v.v. alle filmkanten uit in een werkgroep film maken — film klinken.

En natuurlijk staat Boudewijn altijd klaar om je verder in te lichten of je opgaven te noteren.

Een boekenserie te maken over de fotografie waarvan niets niet belangrijke bruikbaar is bijzondere over dat onderwerp zou ontbreken, dat is wat Time Life voor ogen hadden toen deze uitgeverij begon met de uitgave van De camera, de afdruk, licht en film, kleur en natuurfotografie, als eerste aanzet voor een langere serie.

Reeds langere tijd waren Engelse en Duitse versies in omloop en die hebben de roep van deze serie in vakkringen al gevestigd. Thans is ook een Nederlandse vertaling uitgekomen, althans van het eerste deel. De Camera. Het is een fascinerend boek over deze moderne „kunst“, en over het eigenlijk onderwerp, de camera, ontbreekt ook vrijwel niets, al heeft een dergelijk fraai uitgegeven werk natuurlijk wel het nadeel dat de lange voorbereidingstijd het onmogelijk maakt om in de zien snel evoluerende techniek van de camera-industrie ook maar enigszins up-to-date te zijn.

Maar daar staat tegenover dat het boek zich niet tot dorre technische opstellingen bepaalt, maar de lezer ook een eerste blik gunt op wat allemaal met de camera mogelijk is. De serie achterin „Tien eigen stijlen“ laat zien wat fotografen uit heden en verleden op hun eigen gebied hebben gepresteerd, en ook verder is het hele boek geïllustreerd met vele, vaak adembenemend fraaie foto's. Wat mij ook in dit boek weer bijzonder treft is de poëtische schoonheid van land-

Winkler Prins 2

Juist nadat ik in deze kolommen lovende woorden had gewijd aan de Algemene Winkler Prins deel 1 verscheen deel 2. Dit voldoet aan de zelfde in de recensie gestelde hoge eisen en kent weer die fraaie verzorging die ik nu al jaren van Elsevier ken. Wanneer straks de 5500 pagina's met de 10.000 illustraties in 14 delen zullen zijn gebundeld, zal de bezitter een bron van wetenswaardigheden binnen hebben gehaald, aantrekkelijk gepresenteerd, technisch „elegant“ verzorgd en duidelijk van tekstbehandeling. Een bezit dat lange tijd een sieraad zal blijven, gezien de stevige uitvoering ervan, die de concurrerende encyclopedie van Standaard met

HANS C. M. VAN ROOY
lengten slaat.

MOZART: Mis KV 257 (Credo-Messe); KV 317 (Krönungsmesse); KV 427 (Grosse Messe); KV 488 (Requiem); KV 491 (Vespera solennes de Credo-Messe); KV 339; Ave verum KV 618; Exsultate jubilate KV 165. Solisten o.a. Helen Donath, Kiri Te Kanawa en Elisabeth Baibrige en Yvonne Minto (alt); Grant Davies (tenor) en Clifford Ryan, Stafford Dean en Gerd Nienstedt (bas). John Aldis Koor en London Symphony Orchestra o.l.v. Colin Davis Philips 6707.016 (4 LP's) — Tijdelijk f 65,— (later f 98,—).

De fameuze kerkmuziek van Mozart nu in een album bijgebrakt. Niet geheel compleet, de kleine Salzburgse missen ontbreken — maar dat is ook niet het uitgangspunt van de samensteller geweest. Het belangrijkste is dat de grote werken er zijn, dat ten de ontwikkeling van Mozart als kerkcomponist. Het album bevat de mis van Salzburgse aartsbisschop bevestigd was) kan volgen en dat Davies voor de uitvoering ervan eerste klas solisten, koor en orkesten verzamelde. Onder de sopranen is ongetwijfeld Helen Donath de fraaiste Mozart-zangeres. Niet alleen is zij ook de gastheer (Harpur staat daar eveneens dichtbij) evenals Kiri Te Kanawa. Maar Donath komt ook onderduikt aan de muziek en weet het beeld geheel te doorgronden in dat over te brengen op de luisteraar. Ik kan uren naar Miss Donath stem luisteren. Ook de mannestemmen zijn subliem gekozen terwijl Davis, die als Mozart-dirigent een grote autoriteit is, met vaardige hand en heel helder Mozarts missen weten geen „hineininterpretieren“ maar een heel laten vloeien van de muziek zoals dat ook onder Böhm geschiedt. Davis heeft al meer Böhm benaderd in zijn Mozart directie (Nozze di Figaro) en ik zie in

De DAF-persdienst had een fraaie route door de Noord-Eifel uitgezet voor een korte kennismakingsrit met het nieuwe model, de kap van de 55 gaat vervangen. Zoals al eerder gemeld is de 66 geen geheel nieuw model, veel eerder een verbetering (soms broodnodig) van de 55. Van de gelegenheid die de verbetering van de technische uitrusting geeft, wordt gebruik gemaakt van een radia-torgeluid, die beter „meekant“ in de op dit punt thans bestaande smaak. Verder uiterlijke verbeteringen zijn aangebracht in het dashboard, de stuur en aan de bumpers. De belangrijkste technische verbetering is de toepassing van een De Dion Bouton-as voor de achterwielen, inbouw van een apart differentieel en enkele detailverbeteringen aan de automatische versnellingsbak erg goed hoorbaar.

Onder de motorkap zit de iets gewijzigde 1106 Renault-motor die ook al in de 55 zat, een beproefde machine waarvan een iets verkleinde versie zich ook bevindt onder de kap van de nieuwe Renault 5. Hier kan trouwens meteen vergeleken worden: De DAF verdient een compliment voor de wijze waarop men erin geslaagd is het motorgeluid buiten de cabine te houden laag en als je Renault 5 niet over beeld aan nemen, het geluid van diezelfde motor dringt immers meer dan opvallend door tot het interieur van de R5. Daar staat bij de DAF tegenover dat het geluid van de automatische versnellingsbak erg goed hoorbaar is.

Verder alles typisch DAF: minuties netjes afgewerkt interieur, meer dan solide constructie van alle onderdelen. Een wat huiselijk interieur heeft de wagen ook wel, maar dat is ongetwijfeld een kwestie van aanpassing aan de markt voor deze wagens. Opvallend is de geringe acceleratie van de motor bij bergop rijden (wellicht ten dele een gevolg van het feit dat de automatische bak) liggen vergelijkbare auto's tussen 1000 en 1500 gulden lager in prijs: Renault 5 TL, Renault 6 1100, Datsun Cherry, Fiat 127.

Alles over de
fotografie

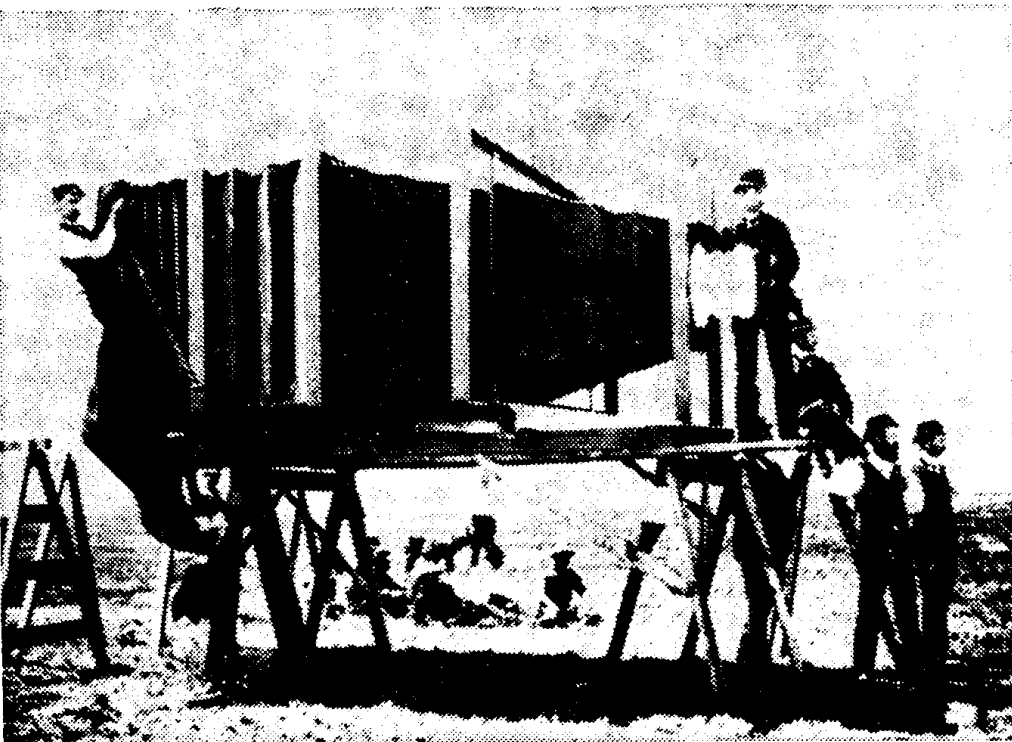
schapsfoto's uit het midden van de vorige eeuw.

De makers hebben het zich niet gemakkelijk gemaakt: het boek moest zowel de doorgewinterde vakman kunnen boeien als begrijpelijk zijn voor de eenvoudige amateur. Hoewel sommige gevorderde of beroepsfotografen enigszins ongeduldig bepaalde passages zullen overslaan, zijn de samenstellers er toch in geslaagd een boeiend boek over de bezettingen van de fotografie te maken dat aanspraak maakt op volledigheid en zich laat lezen als een roman.

(Prijs f 29,50)

S.B.

Een van de illustraties uit „De Camera“.

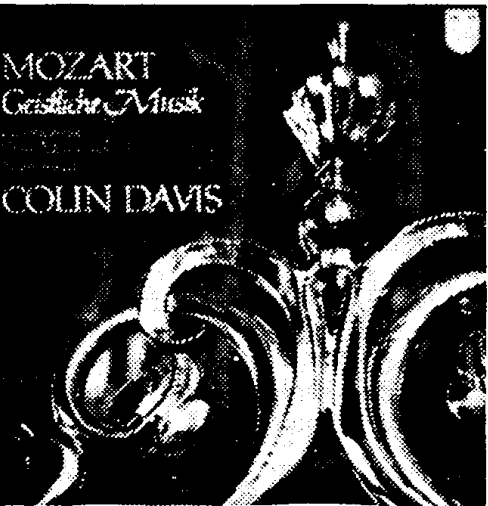

Een van de illustraties uit „De Camera“.

Geestelijke muziek

KLASSIEK

hem de opvolger van de Linzer meesterindien, die eens de dirigentstok uit de hand zal vallen (wat het ik ik nog lang zal mogen duren). Van alle werken hier bijeen — het populaire „Et incarnatus“ uit KV 427, Ave verum en Exsultate zijn eveneens aanwezig — zijn de uitvoeringen ofwel eerste-rangs of zich in de hoogste regionen bewegend. Naast die sublieme solisten vormen de instrumentalisten (organisten) en orkesten zeer homogene ensembles die op elk kleinste gebaar van Davis — reageren. Philips nam een en ander fraai op met voldoende natuurlijke nagalm. Kleine ontsporingen signaleren zou bij een dergelijke uitgave spijters op het bekende lage water zoeken zijn.

MOZART: Grosse Messe. Colin Davis.

BRUCKNER: Missen nr. 1, 2 en 3; Motetten: „Locus iste, Ave Maria, Virga Jesse“; „O Justi, Pange lingua, Christus factus est, Vexilla regis“. Afferentur regi, Tota pulchra es Maria, Ecce sacerdos, Psalm 150. Te Deum. Solisten o.a. Edith Mathis en Maria Stader (sopr.); Gaudia Hellmann en Sieglind Wagner (alt); Ernst Häfner, Richard Holm en Wieslaw Ochman (tenor); Kim Borg en Karl Ridderbusch (bas). Koren van de Beierse Radio en de Deutsche Oper Berlin; Symphonie-Orkest van de Beierse Radio en Berlin Philharmoniker o.l.v. Eugen Jochum DGG 2720.054 (5 LP's) — Tijdelijk f 92,—.

Oudere en nieuwe opnamen (tussen 1902 en 1972 vervaardigd van Bruckners geestelijke koorwerken. Zij zijn voor een belangrijk deel eerder uitgegeven als extra's in de reeks symfonieën op DGG. De zowel Münchense als Berlijnse opnamen vertonen geen verschillen in de vertolkingen (voorzien) behoren tot de grote klasse. Toch zijn de resultaten niet constant. Psalm 150 door Maria Stader is onbetwist een dieptepunt in het geheel. Ik vraag me af waarom DGG geen nieuwe opname van dit opus heeft gemaakt ter ge-

van het drietal. Vooral Vincent laat zien wat hij zijn tijd goed besteed heeft: hij is een bekwaam scherp-schutter en wild west-held geworden. Ruud Lanser weet in elkaar opvolgende episodes de wereld van het wilde westen op te roepen in al zijn snelheid, actie en spanning. Het boek (naaf de eerste regel is er meteen de (eer) zal de jonge mensen zeker weten in te wijden in het nog steeds levende wilder-soms-dan-wilde-westen. Een stevig boek.

Ook van Ruud Lanser, en weer in de hoofdrol Vince Robbers, is het boek „De man met het zilveren geweer“. Wie is het de jonge Vincent die optreedt, na als een doorgewinterde held? Het boek begint: „Zweertdruppels geld in zijn ogen ondanks de breed-gerande, zwarte hoed“. De hond en het paard zorgen dat Vincent door de moeilijkste situaties heenkomt. Dat is niet nodig, want Vincent maakt zijn tocht door half Amerika om een vriend te redden. Dat het dit jongensboek niet ontbreekt aan durf en spanning kan men wel geloven als men het eerste boek van Ruud Lanser gelezen heeft. Beide Vincent boeken zijn nu uitgegeven van Uitgeverij De Fontein N.V. De Bijl.

Aster Berkhof heeft al een hele serie geschreven over een jongeman die naar de onverschrokken naam Peter Kansas luidt. Het vijfde boek in de serie heet „Peter Kansas en het Indianaanse Huis“. Het gangsterverhaal is vlot, met een vaart die geen vertragen kent, geschreven. Het is gemakkelijk te lezen en je leert ook nog iets over een onbekend gebied, zoals de moerasen van Florida, waar zich het verhaal voor een deel afspeelt. Dit gangsterverhaal, dat heel wat minder hard en snel is dan de gangsterverhalen voor volwassenen, is verschenen bij de Standaard Uitgeverij, Utrecht-Antwerpen.

Een boek wat ouders zich toch eigenlijk wel moeten aanschaffen is: „Dag eest, dag bloemen, dag mensen“. Een leesboek over milieu en alles wat erbij komt, voor kinderen. „Vogels goiten geen plastic weg, vissen hakken geen bomen om, konijnen hebben geen radios aan, vlinders gaan niet met de spuitbus rond. Dat doen wij“. Zo'n aardig boek zal niet nalaten de kinderen te doordringen van de noodzaak van natuurbescherming. Het staat overal wenken die niet alleen kinderen zich ter harte kunnen nemen.

„Bedenk bij alles wat je koopt: Waar- van is dat gemaakt? Heb ik het echt wel nodig? Wat gebeurt er mee als ik het weggeef?“ Ik vind dit een zeer fijn boekje dat niet net te dik is om het mee te nemen te dragen en er nu en dan een stukje uit te lezen. Ik hoop dat veel kinderen het cadeau krijgen. Het boekje is geschreven door Margriet Gabel en Susan Perl. De Nederlandse bewerking is van Ely en Jaap Willems. Het boekje kost f 1,50 en is goed te krijgen bij boekjes uit Amerika hier te halen.

Geen boekje voor kinderen, maar voor ouders die er kinderen met bezig kun-

VRIJUIT
2

nen houden. „Wij spelen met kinderen binnenshuis“. Het is samen-gesteld door Hanna Veenendaal die onder meer in haar inleiding zegt: „Dit boek is in de eerste plaats bedoeld als een helpende hand voor moeders wier kinderen als flut- of etagebewoners hun vertier voor een groot deel binnenshuis moeten zoeken. Met name de flut- en kinderen bewegen zich in een omgeving die gesepide is van elke romantiek en geheimzinnigheid.“

Met het spelen van deze spelletjes hoopt de schrijfster dat de kinderen een beetje romantiek en geheimzinnigheid terugkrijgen. Nou ja, tenslotte kun je in een flat best belien blazen (het tweede spelletje in het boek). Maar in een boom klimmen kan je er beslist niet. In een boom van plastic? Uitgeverij In den Toeren uit Raam licht me wel, gelet op de naam, de uitgeverij voor zo'n boek met kinderspelletjes. Het zijn er meer dan honderd, waaronder Enzelsdorp arrand. Lijkt me een lekker spelletje.

L.H.

(ADVERTENTIE)

Dagje vrij?
Maak 'n
NS-Snippertrip

12 Fijne Snippettrips staan er voor u op 't programma. Niets vooraf te boeken! Gewoon naar 't station gaan en zo'n voordelig trein-toegangsbiljet nemen. B.v. naar Amsterdam, Den Haag of Rotterdam. Naar Gronau, Leiden of Hoorn en Eindhoven. Naar 't Evoluon in Eindhoven of naar 't Spoorwegmuseum in Utrecht. En wie 't allemaal al kent, kan nu ook naar het Lips Autotroun in Drunen.

Alle informatie in de brochure „Toeren met NS“.

voordelig uit met NS

of St.-Martin-in-the-Fields o.l.v. George Guest (1, 2, 4, 5, 6); London Symphony Orchestra en Kings' College Koor o.l.v. David Willcocks. Michael Haydn: Ave Regina (Uitv. 1) Argo SDD 341/46 — (6 LP's) — f 105,—.

De uitvoeringen in deze set zijn reeds op twee na alle in deze kolommen besproken toen zij op Argo uitkwamen. Ik heb toen de suggestie te berde gebracht deze te verzamelen en zonder meer — ik heb daar heus niet toe bijgedragen — is dat nu geschied. Haydn's laatste zes missen zijn wonderen van harmonie, van scheppingskracht, en van melodische inspiratie. Tevens gebruikt Haydn op onnavolgbare wijze orkest, koor en solisten om zijn intenties te verwezenlijken. Dat er thematisch uit vorige werken werden gebruikt (het belangrijkste dat uit de Schöpfung) is van geen enkel belang (zie Bach). Wat ik wel belangrijk vind is het gebruik van de cello-obbligato in het „Qui tollis“ in de Paukenmesse.

Men zou menen hier met een romantisch kompositist te doen te hebben (de cello is het romantische instrument bij uitstek). Overigens: het zacht achter de solist de tekst herhalende koor doet sterk aan de Schöpfung („Und der Geist Gottes“) denken. De beide uitvoeringen van de zes missen zijn met mijn gevoel voor deze nobele muziek gereïseerd en zowel dirigent Guest als Willcocks geven geïnspireerde verklankingen die door Argo zeer goed in de gaten zijn gelegd. Het is moeilijk u een van de drie kassettes voor de ander aan te raden. Uw liefde tot een bepaalde kompositist moet doorslaggevend zijn. Maar het zijn beslist geen miskopen en artiestiek komt de koper ruim aan zijn trekken.

HANS C. M. van ROOY

DAF 66, technisch
mooie wagen

Peugeot

Zeer binnenkort is de introductie te verwachten van de Peugeot 104, een vierdeurs „Vine personenauto“ in de klasse die nu door de Fiat 127 wordt gedomineerd. Deze wagen zal vermoedelijk liggen in de prijsklasse van de TL-versie van laats-genoemde wagen, waarschijnlijk iets boven acht mille.

In afwachting daarvan heeft Peugeot al de wijzigingen van de 104 in de al bestaande wagens bekend gemaakt: Er is een S-versie van de 304 gekomen, een wat sportiever en meer luxe uitgevoerde versie. Voor de rest zijn er wat strakker gelijnde koplampen, opnieuw gestileerde deurenvallen etc. In tegenstelling tot wat andere fabrieken de laatste tijd gewoon zijn te

AUTO

SANTE BRUN.

Prijzen Audi 80

De elegante Audi 80, in juni geïntroduceerd, zal half oktober geleverd kunnen worden, voorlopig alleen in tweedeurs versie. De vierdeurs versie zal in het voorjaar geïntroduceerd worden. De gewone Audi 80 gaat f 9.630,- kosten, de L f 10.379,-, de S f 10.480,- en de GL f 11.680,-.

Opel Diesel

Voor het eerst brengt Opel een personenwagen met dieselmotor uit. In juli zijn al indrukwekkende resultaten van deze nieuwe machine bekend gemaakt. Dit betrof de prestaties van een opgevoerde versie van de 2,1 liter motor die nu toepast gaat worden. Deze met compressor uitgeruste dieselmotor draaide ongestoord tienduizend kilometer achter elkaar met een gemiddelde snelheid van 100 km. per uur. Zo hard gaat de serie-versie natuurlijk niet. 135 per uur rijden de twee en vierdeurs Rekords; de motor levert 60 DIN-pk. De 2-deurs Rekord 2100 D gaat, inclusief BTW kosten f 14.615,- en de 4-deurs f 16.445,-.

Eigen risico voor ziekenfonds

VRUJKT
3

VOOR ➔

Initiatiefnemer
staatssecretaris
dr J. Rietkerk

DR. J. RIETKERK
...volgens regeerakkoord...

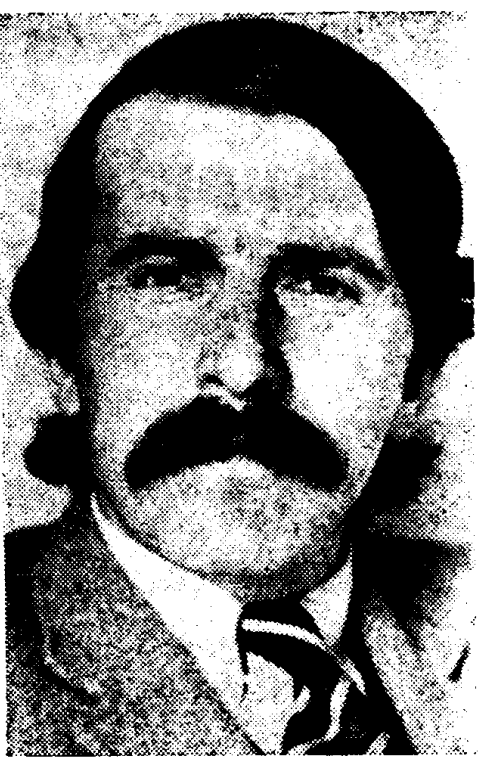
*Waar gaat het om?
Om enkele guldens
per behandeling en
een paar tientjes
per jaar*

Storm
van
kritiek

Een storm van kritiek is losgebarsten over het plan van minister Stuyt en staatssecretaris Rietkerk voor invoering van een eigen risico aan de voet voor de ziekenfondsverzekerde. De een is voor, de ander fel tegen. Het meningsverschil is van principiële aard. De een vindt een eigen risico een ondergraving van de sociale voorzieningen, de ander vindt de eigen bijdrage nodig om andere sociale voorzieningen beter uit te voeren. GPD-redacteur C. B. Ouwendijk had gesprekken met de initiatiefnemer van het plan, staatssecretaris dr. A. Rietkerk en met een fel tegenstander, de heer A. Polderman, woordvoerder van de Nederlandse Unie van ziekenfondsen.

TEGEN ➔

A. Polderman
woordvoerder
ziekenfondsen

A. POLDERMAN
...verkeerde aangepakt...

*Het eigen risico is
vreemd, de procedure
is vreemd, het is
politiek volstrekt
onbegrijpelijk*

DEN HAAG, 30 sept. — „Wij hebben niet de minste opzet een stuk volksgezondheidszorg af te breken”, zegt staatssecretaris dr. J. Rietkerk (sociale verzekeringen), wiens handtekening met die van minister Stuyt (volksgezondheid) staat onder de adviesaanvraag over de invoering van een eigen bijdrage in de ziekenfondsverzekering. Hij is toch wel wat verbaasd over het grote aantal reacties, die door de bank genomen fel het eigen risico aanvalen. Een deel er van beschouwt hij als emotioneel, „waarmee ik niet zeg dat het irrealistische reacties zijn”. Rietkerk: „Waar gaat het nu eigenlijk met ons voorstel om? Om betalingen van enkele guldens per behandeling en om een paar tientjes per jaar”.

De sociale verzekeringen hebben een „jaaromzet” van 20 miljard gulden. De staatssecretaris: „Als je de omzet wilt beheersen, wilt beteugelen, is het onvermijdelijk dat je bepaalde cijfers gaat bijstellen en dan moet je eigen bijdragen invoeren. Ik zie in onze adviesaanvraag aan de Sociaal-Economische Raad, de Ziekenfondsenraad en de Centrale Raad voor de Volksgezondheid beslist geen kwaad zitten”.

Regeerakkoord

Hij wijst op het regeerakkoord van vorig jaar. Daarin heeft het kabinet het principe-besluit genomen, de sociale voorzieningen te herwaarderen. „Zo goed als er een zijstra-norm is gekomen voor betugging van de overheidsuitgaven, heeft dit kabinet het goede besluit genomen, de sociale regelingen daar bij te sturen waar eigen bijdragen gewenst en verantwoord zijn. De adviesaanvraag moet dan ook niet worden gezien als een besluit van Stuyt en mij, maar van het hele kabinet. Wat minister Stuyt en ik doen is niets anders dan het uitvoeren geven aan een in het regeerakkoord neergelegde afspraak”, aldus dr. Rietkerk.

Hij zegt ook: „Als we het er mee eens zijn, en ons pakket kwalitatief hoogstaande voorzieningen willen handhaven en uitbreiden zonder de grens van het aanvaardbare te overschrijden, moeten we de moed hebben de zaak, waar nodig, bij te stellen”.

Halt

In de adviesaanvraag spreken de KVP-minister en de VVD-staatssecretaris van „een meer prijsbewuste aanpak van de ziekenfondsvoorzieningen”. Rietkerk licht toe: „Wij bedoelen hiermee te zeggen, dat we een halt willen toeroepen aan het oneigenlijk aanspraak maken op sociale uitkeringen door personen, voor wie die bedragen niet zijn bedoeld. Zowel arts als patiënt moet een doelgericht gebruik maken van de voorzieningen die op grond van de Wet op de Ziekenfondsen worden verstrekt”.

De welvaart is zodanig gestegen, dat de gemiddelde ziekenfondspatiënt een eigen bijdrage kan opbrengen, meent de heer Rietkerk. Volgens hem kan de premiedruk volgend jaar als gevolg van de geraamde besparing met 0,4 procent (komt naar raming overeen met 160 miljoen) worden gedrukt. De vrijkomende ruimte kan worden benut voor verbetering van onder meer de AOW.

Op het ogenblik bedraagt de premie ziekenfonds 8,2 procent. De SER raamde vorig jaar al een verhoging in 1973 van deze premie tot 8,7 procent. Deze geraamde stijging van 0,5 procent kan met 0,4 procent worden gedrukt, zodat de fondspremie volgend jaar wellicht slechts met 0,1 procent naar 8,3 procent gaat. Rietkerk: „Ik zeg niet, dat volgend jaar de premie 8,3 procent wordt, maar als de vorig jaar gemaakte raming straks inderdaad juist blijkt, gaat deze telt wel op”.

Hij geeft toe, dat in de gezondheidszorg het ziekenhuis een geduchte prijsopdrijver is. Het kabinet is dan ook van plan op korte termijn maatregelen met betrekking tot boekingen van de kosten in de ziekenhuizen bekend te maken.

Verdachtmaking

Staatssecretaris Rietkerk is het niet eens met de verdachtmaking, dat hij en minister Stuyt het plan vlak voordat het kabinet opstapt nog even hebben willen doordrukken. Zijn antwoord: „Het concept was al klaar, voordat de kabinetszitting uitbrak. Het plan was nu gereed voor adviesaanvraag. Gezien de korte termijn die ons nog scheidt van de datum van invoering — 1 januari volgend jaar — leek het ons zeer gewenst de aanvraag de deur uit te doen. We hebben ook niet willen wachten tot Prinsjesdag, omdat elke dag dat het plan later bij de adviesorganen komt de studietijd korter wordt”.

De heer Rietkerk wijst nadrukkelijk op de zijns inziens lage bedragen, die als eigen bijdragen zullen worden gevraagd. Hij vestigt in dit verband ook de aandacht op de bijdragen voor specialistische hulp en zegt: „Het zou een misverstand zijn, als uit de adviesaanvraag wordt afgeleid, dat alle specialistische hulp voor 40 procent door de patiënt moet worden betaald. De enige kosten zijn, dat 40 procent wordt betaald voor elke verwijzingskaart voor poliklinisch-specialistische hulp. Het gaat hier om het entree naar de specialist. „Voor de verwijzingskaart betaalt het fonds nu f 15. Daarvan komt straks 40 procent of wel f 6,- voor rekening van de patiënt, maar de verwijzingskaart is een jaar geldig en alle andere specialistische hulp krijgt de patiënt in dat jaar gratis”.

Bijschaven

De staatssecretaris is van oordeel, dat SER, Ziekenfondsenraad en Centrale Raad voor de Volksgezondheid het plan moeten bijschaven, als onderdelen onwettig of irrealistisch zijn. De fijne uitwerking laat hij aan deze organen over en ook de fondsen en de huisartsen zijn bij hem welkom als ze betere systemen weten. „Ik heb ze nog nooit gehoord”. Administratief lijkt hem het plan zeer goed uitvoerbaar.

Hij geeft toe, dat de adviesaanvraag niet cijfermatig is zeadstrueerd. „Ik heb inderdaad niet de beschikking over harde cijfers, die oneigenlijk gebruik aantonen en die cijfers zijn ook moeilijk te produceren, maar cijfers die het tegendeel bewijzen zijn er ook niet. Daarom moeten we het eigen risico echt „maar invoeren”, aldus staatssecretaris Rietkerk.

• Het ziekenhuis is in de gezondheidszorg een geduchte prijsopdrijver. Het kabinet is dan ook van plan op korte termijn maatregelen met betrekking tot boekingen van de kosten in de ziekenhuizen bekend te maken.

UTRECHT, 30 sept. — Voor de heer A. Polderman (31), woordvoerder van de in Utrecht gevestigde Nederlandse Unie van Ziekenfondsen, staat één ding onomstotelijk vast: het kabinet-Biesheuvel pakt in zijn drang

tot kostenbeperking in de nationale gezondheidszorg de verkeerde aanpak. Niet de negen miljoen ziekenfondsverzekerden zijn de werkelijke prijsopdrijvers, maar het „ziekenhuis met alles erop en eraan” is de grote inflatiemaker in de medische dienstverlening. Volgens Polderman is staatssecretaris Rietkerk de man, die de adviesaanvraag aan de Sociaal-Economische Raad er heeft doorgedrukt. Hij verdenkt Rietkerk er van, minister Stuyt (volksgezondheid) in zijn kielzog te hebben meegevoerd.

Polderman: „Voor Rietkerk is een eigen bijdrage van de ziekenfondspatiënt een heilig geloof. De staatssecretaris neemt daarvoor wel als voorbeeld het flatgebouw, waarin hij heeft gewoond. In dat gebouw werden de stookkosten van de centrale verwarming aanvankelijk hoofdelijk omgeslagen. Omdat de kosten jaarlijks hoger werden, besloten de bewoners allemaal een meterje voor de registratie van de eigen kosten te nemen. Wat bleek weldra, zo zegt Rietkerk dan, dat het verbruik sedertdien sterk is gedaald. Voor hem is dat het pure argument, de mensen persoonlijk verantwoordelijkheid te moeten geven in de vorm van een eigen bijdrage”.

Totaal oneens

Alwin Polderman is het met het projecteren van deze gedachtengang op de ziekenfondsverzekerde totaal oneens. „Die verwarming kan je zelf regelen, warmer of kouder. Je kan warme kleren aandoen, zodat je minder hard hoeft te stoken. Je kunt hoe dan ook, eigenmachtig die stookkosten drukken. Met de gezondheidszorg is dat anders, daar heeft de patiënt geen invloed op”.

„Vergelijk de gezondheidszorg met een versnellingsbak, dan kun je zeggen dat de patiënt alleen zeggenschap heeft over de eerste versnelling. Als hij besluit naar de huisarts te gaan, trekt hij de hendel in de eerste versnelling. De tweede versnelling mag de patiënt al niet meer gebruiken. De huisarts deert het overschakelen van eerste naar tweede versnelling, omdat hij bepaalt of en, zo ja, welke behandeling moet volgen. Hij verwijst naar de specialist, de apotheker, de maatschappelijk werker, de fysiotherapeut, het medisch opvoedkundig bureau, het bureau levens- en gezinsmogelijkheden etcetera”.

Premiedruk

Het door Stuyt en Rietkerk gehanteerde argument van beperking van de premiedruk met 0,4 procent wijst Polderman van de hand.

Polderman: „Uit de adviesaanvraag blijkt niet of die 0,4 procent nu op de bestaande fondspremie van 8,2 procent — waarvan werkgever en werknemer ieder de helft betalen — in mindering kan worden gebracht of dat van de komende stijging van de premiedruk 0,4 procent moet worden afgetrokken”.

Als het laatste het geval is, zitten de 93 ziekenfondsen in ons land met het geweldige probleem, dat zij de kwaliteit van de door hen verstrekte hulp (verstrekingen in natura) op hetzelfde niveau moet handhaven, maar dat zij de omvang van de hulp zo kostenbewust mogelijk moeten bieden en daarom alle zorg op de medewerkers van de fondsen moeten afwentelen”.

Prijsbewust

In de adviesaanvraag spreken minister Stuyt en staatssecretaris Rietkerk van „een meer prijsbewuste aanpak van deze voorziening”. Commentaar van de heer Polderman: „Met de aanduiding van deze voorziening zullen de heren de ziekenfondsverzekering bedoelen. Impliciet ligt in de aanvraag besloten, dat zij het eigen risico willen invoeren met de bedoeling het misbruik van de bestaande verzekering tegen te gaan. Ik kan het tenminste niet anders interpreteren. Laten de bewindslieden eens aantonen dat het — wat de VVD-kring zo netjes wordt genoemd — oneigenlijk gebruik groot is. Het zwakke in de adviesaanvraag is, dat de mening van de bewindslieden nergens met cijfers wordt geïllustreerd. Dat is een ommissie van de eerste orde en ik kan me voorstellen, dat in de SER daarover groot misnoegen wordt kenbaar gemaakt”.

Andere grief

Een andere grief van de ziekenfondsen tegen de adviesaanvraag is, dat ook van de vrijwillig verzekerde een eigen bijdrage wordt gevraagd. „De vrijwillig verzekerde heeft met het ziekenfonds een contract afgesloten: het fonds heeft de plicht het overeengekomen pakket voorzieningen te leveren en de verzekerde heeft er recht op dat pakket te ontvangen. In die overeenkomst is geen clausule van een eigen bijdrage opgenomen, zodat het juridisch onmogelijk lijkt om een eigen risico aan de vrijwillig verzekerde ziekenfondspatiënt op te leggen. Ik maak me sterk dat degene, die dit voor de rechter zou brengen, in het gelijk wordt gesteld”, aldus Polderman.

De ziekenfondsen voorzien grote administratieve moeilijkheden bij de invoering van een eigen bijdrage. Toelichting van Polderman: „Er zijn 70 à 75 adviserende geneeskundigen voor de fondsen, die we onze medische brain-trust noemen. Die 75 man controleren onze dienstverlening op doelmatigheid”.

Van deze mensen zou je moeten verlangen, dat ze uitmaken wie voor vrijstelling van de eigen bijdrage in aanmerking komen. Dan moeten ze een patiëntenbestand van negen miljoen doorlichten om te kijken wie chronisch ziek is. Dat is een monnikenwerk, waarvan niets terecht komt. „Zij hebben daar de hulp voor nodig van de huisartsen, die er hun kaartenbakken op na moeten gaan wie chronisch ziek is. Daarnaast moet dan ook nog controle worden gehouden op wie minder draagkrachtig is. Wie moet deze controle verrichten, de fondsen en de fiscus? Dat is volstrekt onmogelijk”.

Voor de heer Polderman is het plan van Stuyt en Rietkerk gedoemd te mislukken. „Het tijdstip is vreemd gekozen, de procedure is vreemd, het is politiek volstrekt onbegrijpelijk. Kortom, alles is in het nadeel van het plan”.

Het Rijksoverheid "Veldzicht" te Avereest, waar ter beschikking van de Regering gestelde delinquenten worden verpleegd, vraagt

medewerk(st)ers voor

opleiding tot socio-therapeutisch medewerk(st)er

Dit is een circa 3-jarige part-time opleiding, die grotendeels in diensttijd wordt gegeven.

Vereist: MULO of een hiermee vergelijkbare opleiding. Ook zij die een verpleegopleiding (A of B) hebben genoten of ervaring hebben op het terrein van kindbescherming, maatschappelijk werk of groepswork (in de ruimste zin) kunnen in aanmerking komen.

Leeftijd 25 tot 40 jaar.

Salaris, afhankelijk van leeftijd, opleiding en ervaring, van f 973,- tot f 1474,- per maand. Na de opleiding is een max. salaris van f 1637,- per maand bereikbaar. Promotiemogelijkheden aanwezig. Voor de onregelmatige diensten wordt een toelage gegeven, welke gemiddeld f 80,- per maand bedraagt. Premie AOW voor Rijksoverheid, vakantie-uitkering 7%.

Inlichtingen over de functie van sociotherapeutisch medewerk(st)er worden gegeven tijdens een

voortlichtingsbijeenkomst

op 28 oktober 1972 te Avereest.

Een uitnodiging voor het bijwonen van deze bijeenkomst kunt u aanvragen door onderstaande coupon te zenden aan het Bureau Voortlichting en Werving, Pomstationsweg 34, 's-Gravenhage.

Reiskosten openbaar vervoer 2e klasse worden vergoed.

De lunch wordt door de inrichting te Avereest aangeboden.

16

Ondergetekende,

Naam

Straat

Leeftijd

Woonplaats

Opleiding

Vacaturenummer 2-5124/1772

zal gaarne een uitnodiging ontvangen voor de bijeenkomst te Avereest op 28 oktober 1972.

Handtekening

Verpleegklinieken
Heerlen

HENRI DUNANTSTRAAT 3
HEERLEN (TEL. 045-719161)

In onze moderne Verpleegklinieken worden momenteel 280 somatisch zieken verpleegd, verzorgd en gerehabiliteerd. Inmiddels is onze accommodatie uitgebreid met 5 paviljoens voor 180 geriatrisch-psychiatrische patiënten, waarvan 4 paviljoens reeds in gebruik zijn.

Voor het laatste paviljoen, dat in november geopend wordt, vragen wij een

hoofd-verpleegkundige Diploma B

Diploma A en enige jaren ervaring in een leidinggevende functie is gewenst.

Indien u geïnteresseerd bent in bovenstaande functie, kunt u hiervoor in aanmerking komen door schriftelijk te solliciteren bij de geneesheer-directeur van de Verpleegklinieken.

Daarna zullen wij in een persoonlijk onderhoud meer informatie geven over functie, salaris etc.

Indien U van U zelf weet, dat U een uitsteking

medewerker

in de verkoop bent, dan is er onmiddellijk plaats voor U in ons snel groeiende bedrijf. Wij bouwen in uitgekende systeembouw woningen, bungalowen, vakantiehuizen e.d. en leveren deze kant en klaar aan particulieren, terwijl de bouwmaterialen hiervan aan bouwbedrijven worden geleverd.

Voor deze verkoop dient U taktvol en innemend optreden te plegen aan bouwtechnische kennis van behoorlijk niveau. Inzicht in premieregelingen en financieringsmogelijkheden met verzekeringskwesties annex hieraan, in de makelaardij en in grondzaken zal de verkoop bevorderen.

Bent U verder voldoende flexibel om zelfstandig met belangstellenden te onderhandelen, dan vindt U bij ons een prettige werkring met goede honorering en prima vooruitzichten.

Geschreven sollicitaties met opleiding, vroegere werkkring, bewijzen van verkoopkunde, vroegste datum van indiensttreding en gedachte honorering aan de directie van

N.V. UNIMADE,
POSTBUS 1167, MAASTRICHT.

FA. EGGEN

Eggenhoeverweg 94, Waubach
oude steenfabriek, tel. 0444-1947

vraagt met spoed voor woningbouw

ACC. KOL. (ook enkele) EINSCHALER METSelaars HANDLANGERS

Hoog uurloon + Ausdeutung.

KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE PAPIERFABRIEK N.V.

Wij zoeken voor de DIREKTEUR van onze afdeling
MARKETING EN VERKOOP een

SEKRETAARSE

Vereisten:
— Middellbare schoolopleiding,
— Sekreteresse-opleiding.

Ervaring in een soortgelijke functie strekt tot aanbeveling.

Belangstellenden voor deze zelfstandige, interessante en goed gehonoreerde functie worden verzocht hun schriftelijke sollicitatie te richten aan het Hoofd van de Centrale Personeelsdienst der Koninklijke Nederlandse Papierfabriek N.V., Basijn 22, Maastricht.

Zinkwit Nederland B.V.

vraagt voor spoedige indiensttreding een

CHEMISCHTS-er

voor de functie van adjunct van het Hoofd van de afdeling research en development (Chem. Dr.), in haar bedrijf te Eijsden.

Sollicitaties te richten aan:

Directie Zinkwit Nederland B.V.

STATIONSSTRAAT 22

Eijsden,

Komt en vergelijk de kwaliteit! BANKSTELLEN voor sensationeel lage prijzen!

BANKSTEL

comfortabel zittend door de losse rug- en zitkussens, bekleed met prima dralon velours, rijk gecapitonneerd, voorzien van prachtige koordfranje NU **1349.-**

BANKSTEL

werkelijk prima kwaliteit, zeer zwaar eikehouten romp met losse rug en zitkussens, bekleed met acril velours NU **1295.-**

VEGERS-MEUBELN

HEERLEN — HONIGMANSTRAAT 47 — TELEFOON 045-713082
NUTH — SPOORSTRAAT 68 — TELEFOON 04447-2317

H.E.A.O. School Sittard

vraagt per 1 januari 1973

DOCENT

BEDRIJFSADMINISTRATIE

Eerste graads bevoegdheid vereist geheel of gedeeltelijk lesrooster mogelijk. Bedrijfservaring gewenst.

Sollicitaties te richten aan:

Drs. G. v.d. Munkhof, directeur, Vijlwerweg 28, Sittard. Tel. school 04490-8831 t.z.t. 4141. Tel. thuis 045-716372.

Hout- en bouwmaterialenhandel Stassen-Marres b.v. - Hoensbroek

zoekt contact met belangstellenden voor de functie van

Adm./Commerc. MEDEWERKER

Voor deze veelzijdige job gaan onze gedachten uit naar een enthousiaste, akkurate en representatieve jongeman in de leeftijd van min. 23 jaar, die na zijn middelbare schoolopleiding (en dipl. boekh.) administratieve en commerciële ervaring heeft opgedaan.

Grote waarde wordt gehecht aan het in staat zijn tot zelfstandig werken.

Voor deze functie wordt geboden:

- een prettige werkring met variërende factoren, hoofdzakelijk in de administratieve sector en na inwerking tevens telefonische contacten met onze cliënten;
- goede honorering en secundaire arbeidsvoorwaarden.

Geïnteresseerden, die aan bovenstaande voorwaarden voldoen en vrij zijn van militaire dienst, kunnen met spoed hun schriftelijke sollicitatie zenden naar: Economiestraat 13, Hoensbroek (tel. 045-213600).

BERNARDINUSCOLLEGE

Akerstraat 95 Heerlen

Voor onmiddellijke indiensttreding gevraagd

docent(e) engels

voor 15 lessen per week

lijst in het bezit van een eerste graads bevoegdheid.

Sollicitaties richten aan de directie van het Bernardinuscollege Akerstraat 95 Heerlen (tel. 045-716145)

Binnenkort kunnen wij
plaatsen een

UITVOERDER

voor woning- en utiliteitsbouw. Zonder voldoende ervaring onnodig te solliciteren.

- Wij bieden goede honorering en secundaire voorwaarden.

Sollicitaties worden verwacht ond. nr. G 2287 L.D. Markt 3, Geleen.

N.V. MAASTRICHTSE SPIJKER- EN DRAADNAGELFABRIEK

v.h. THOMAS REGOUT & CO.
Industrieweg 40, Maastricht

vraagt voor spoedige indiensttreding:

produktie-personeel MANNEN en VROUWEN

technische vaklieden

Wij bieden:

- goed loon
- goede sociale voorzieningen
- gunstige spaar- en winstregelingen
- vergoeding in de reiskosten

Inlichtingen bij de personeelsafdeling van 10.00-12.00 uur en van 14.00-16.00 uur.

Vormingsinstituut 't Vloot te Heer-Maastricht

heeft bij het dagwerk (Vormingswerk Werkende Jongeren) meer deelnemers ingeschreven dan waarop de huidige staat. Wij zoeken daarom met spoed kandidaten voor de functie van

Vormingswerker

(voor een hele weektaak)

Gewenste opleiding: sociale academie, sociaal-cultureel werk, Mikoel of vergelijkbare opleiding.

Tevens zouden personen kunnen solliciteren die niet helemaal voldoen aan deze opleidingswensen, maar duidelijk zijn gemotiveerd tot het werken met groepen werkende jongeren.

Het zou zeer gewenst zijn, wanneer de Franse taal werd beheerst.

Belangstellenden voor deze functie zullen bij de selectie in contact komen met een afvaardiging uit bestuur en staf.

Inlichtingen zijn te verkrijgen bij de directeur, de heer L. H. A. Janssen; telefoon 043-20719.

Schriftelijke sollicitaties in ieder geval vóór 15 oktober 1972 richten aan het bestuur: Sterre der Zeestraat 3, Heer-Maastricht.

Wij zoeken voor ons vormingswerk t.b.v. werkende jongeren (15-18 jaar) enkele

full-time vormingsleiders/sters voor het dagwerk

Belangstellenden moeten in staat zijn in teamverband en vanuit een gezamenlijke opvatting over doelstelling en methodische aanpak te werken met groepen werkende jongeren.

Een van de volgende opleidingen is vereist: Kope Hof inclusief vervolg opleiding Sociale Academie (sociaal cultureel werk) Pedagogische academie + hoofdakte Mikoel inclusief vervolgopleiding N KIL of NXX met pedagogisch getuigschrift. Opleiding in bewegingsexpressie (Landelijke erkend). Ervaring strekt tot aanbeveling. Salarisering geschiedt volgens de landelijke richtlijnen.

Sollicitaties gaarne vóór 10 oktober richten aan het Bestuur van het Vormingscentrum "De Putgraaf" t.a.v. Me. Debekeuren, Putgraaf 8 - Postbus 124 te Heerlen, tel. 045-710475. Sollicitaties, waarin aan gestelde voorwaarden niet wordt voldaan, worden niet in behandeling genomen.

Ons sterk uitbreidend kantoor op het gebied van projectontwikkeling, bouwcoördinatie en makelaardij zoekt gegadigden voor de functies van:

bouwkundig opzichter woningbouw

Zij die menen voor deze functie in aanmerking te komen dienen de leeftijd van ± 30 jaar te hebben bereikt.

Zijn werkzaamheden zullen, onder supervisie van het hoofd technische dienst, bestaan uit het toezicht houden op de uitvoering van de bouwwerkzaamheden.

Een ruime ervaring in de bouw is vereist. Het diploma Bouwkundig Opihter wordt op prijs gesteld.

directie-secretaresse

Aan ons directie-secretaariaat dient op korte termijn een directie-secretaresse te worden toegevoegd.

Zij, die menen, voor deze functie in aanmerking te komen en de leeftijd van 25 jaar hebben bereikt, dienen een middelbare schoolopleiding te hebben genoten, in het bezit te zijn van een typediploma en kennis te hebben van de talen Duits en Engels.

verkoopmedewerker bestaande panden

Deze medewerker zal worden belast met de bemiddeling bij de verkoop van onroerende goederen in de sektor bestaande panden

Voor deze functie achten wij het volgende vereist: betrouwbaarheid, representativiteit, commercieel inzicht, middelbare opleiding, goede contactuele eigenschappen, vasthoudendheid en bereidheid tot samenwerking met de andere medewerkers.

Ervaring in de sektor bestaande panden wordt op prijs gesteld. Kandidaten, in het bezit van rijbewijs BE, moeten passen in een hecht verkoopteam met jonge, enthousiaste collega's.

Leeftijd: 25-30 jaar.

Voor deze functie is de honorering in overeenstemming met de plaats in de organisatie.

Gegadigden dienen medewerking te verlenen aan de selectie en geschiktheids-onderzoek door een psychologisch bureau.

Eigenhandig geschreven brieven, met volledige inlichtingen omtrent leeftijd, opleiding en ervaring — vergezeld van een recente pasfoto — gelieve u te richten aan ons kantoor in Sittard. Uiteraard zullen de door u verstrekte gegevens strikt vertrouwelijk worden behandeld.

DRS. RUIJTERS

projectontwikkeling
makelaardij onroerend goed LID NBM

sittard-venlo-eindhoven

SITTARD Stationsplein 1 — tel. 04490-8161*

Jan de Hartog schrijft Quakers-epos in vier delen

'Kinderen van het licht' zeker geen meesterwerk

VRIJUIT
4

KUNST
in het kort

De nieuwe roman van Jan de Hartog „De kinderen van het Licht” werd door hem niet in het Nederlands geschreven. Dit niet omdat hij een hekel zou hebben gekregen aan de Hollanders die hem in officiële literaire beschouwingen nog steevast als een verteller behandelen en niet als een auteur die de wereldroem welke hij verwierf ook en om zijn vertellersgave en om zijn creatie van heel ongewone maar ook van gewone menselijke karakters toekomt. Nederland is nog steeds zijn vaderland, ook al woont hij reeds land in de Verenigde Staten. Daar ook schreef hij „The peacable Kingdom. Part One: The children of the Light” zijnde de geromantiseerde geschiedenis van het Genootschap der Quakers.

Jan de Hartog en zijn vrouw Marjorie Mein zijn lid van deze religieuze groepering; zij geven zich ook actief aan de hulpverleningsdiensten die de Quakers, gedreven door religieuze gevoelens, als hun taak opzien. Op een van die samenkomsten, door zijn vrouw voorzeten, voelde hij zich geroepen een monument op te richten voor het stille heidendom dat door de mannen en vrouwen der beweging al enkele eeuwen lang werd getoond; een droge opsomming van feiten zou te eenlonig worden, reden waarom hij de romanvorm koos tot welk hij „The children of the Light” toch binnen het schema dat de historie heeft bepaald wil houden. Het origineel is niet door De Hartog zelf vertaald maar door Dolf Koning die ook nog de medewerking kreeg van de bekende romancier Theun de Vries. Ondanks deze dubbele zorg kent men Jan de Hartog in de taal zoals

De Kinderen van het Licht nu in Nederland is uitgekomen, er nauwelijks in terug. Vergelijk met de taal van dit boek met bijvoorbeeld Herinneringen van een bruyersgertje, als Geschiedenisboek uitkomen in de Boekenweek van 1967, of met de detective-romans die De Hartog onder het sarcastisch pseudoniem F. R. Eckmar publiceerde, om nog niet van zijn klinkende bestsellers als Hollands Glorie en Gods Geuzen te reppen, dan doet het nieuwe boek aan als een reproductie van het feitelijk ook is. Men vraagt zich alleen af: ziet De Hartog dit nu zelf niet in? En waarom moest hij zonodig zijn boek in het Amerikaans op papier brengen? En als hij daar zo'n zin in had, waarom nam hij zelf niet de omzetting in het Nederlands ter hand; hem zou het in dat geval nog geoorloofd zijn wat met de taal te gaan spelen. De nu saai aandoende dialogen, helemaal in de

feuilletonstijl van de gewone Amerikaanse in het Nederlands vertaalde roman waarvan men er dertien op een dozijn aantreft, zouden stellig minder stijf hebben gestaan van braafheid. In Amerika is het boek — een uitdaging voor een werk van Jan de Hartog — niet op de bestsellerslijst verschenen. Volgens een getuigenis van de schrijver werd het wel evenveel verkocht als welk van zijn vroegere boeken, wel bestsellers, dan ook. De oorzaak kan te maken hebben met vooroordelen die men officieel dient te hebben bij gerichte werken. En De Kinderen van het Licht, een soort hagiografie in romanvorm, is zonder enig excuus van zijn auteur zulk 'n gericht werk. Dat het in Amerika toch veel is verkocht, wil men ook zevelen, want het Genootschap der Quakers heeft er een niet geringe aanhang; illustere figuren waaronder de huidige Amerikaanse president Richard Nixon, zijn er lid van. Als roman heeft het boek ook geen hechte compositie. De Hartog begint met een evocatieve steerbeschrijving maar daarbij stuit men aan het eind van de eerste alinea reeds op een volzin waarvan zeker Jan de Hartog iets had moeten doen, als zijn vertalers het niet al verplicht waren. „Ze riskeerden de roede, afgezien van de straf die hen voor spijbelen zou worden opgelegd, toen zij dwars door de verboden rozentuin met de weelderige bloembedden van mevrouw Fell de boomgaard inhielden, waar ze als jonge honden met grote sprongen door het tot de heupen reikende, met johannesbloemen bezaide gras naar het hoge boezhoek van de ingangspoort snelden en naar buiten liepen, de verlaten, woeste heide op.” Hij voert een kleine jongen op die later in het stuk nog nauwelijks voorkomt. Van de machtige achter de schermen, die man die Engeland met totalitaire macht beheerst, de roemruchte Cromwell waarmee de held van zijn boek nachts rechtstreeks te maken krijgt, wordt amper een vaag beeld opgeroepen. De zaak met de vervelende kwezelbrieven aan de gevangenen wordt te veel uitgesponnen, een al te lang stuk documentaire. Maar heel zelden komt de beschrijving van de religieuze gevoelens en extase buiten de aangedikte gemeentepaats. Het boek had gemakkelijker honderd pagina's minder aan tekst kunnen hebben; het zou er dan enkel op hebben gewonnen. Nu is De Hartog van jongsher breed van stof: Hollands Glorie had in zijn oorspronkelijke versie een onhanterbare lengte en werd daarop dan ook door enkele uitgeverijen geweigerd. Geducht ingekort was het, zoals in het begin van de oorlog verscheen, nog een hele knaap. Voor de strekking van het boek behoeft zelfs een moderne agnosticus niet terug te denken, de schrijver gaat er niet als een Billy Graham in te keer. Hij houdt zich bij de uit de historie opgediepte feiten (vandaar de ongelijke compositie) en treft zelfs echt wanneer hij de heldin Margaret Fell laat afdaalen in onmenselijke gevangenisholen waar zij zich over verweesde, verwaarloosde kinderen ontfermt. Daarbij was een onrechtmatig ter dood veroordeelde jongen, 'n Sfeer oproepen en schokkende gebeurtenissen zo goed als visueel overbrengen was

altijd De Hartog's kracht; waar hij dit hier kan doen, is hij, zelfs in de stugge vertaling, ook nog zonder meer voortreffelijk. De uitgever zorgde voor een braaf romantisch plaatje op het stofomslag en hij liet alreeds de eerste pagina's afdrucken van het vervolgdeel „Het heilig experiment”. In totaal worden het vier boeken. Het de „De kinderen van het Licht” speelt in Engeland, in het graafschap Lancashire en begint in 1652, het tweede boek volgt de Quakers een eeuw later in de Amerikaanse staat Pensylvanie.

Hoe voortreffelijk, jeugdig, met een zuiver oog voor gein en darteel onspanning Jan De Hartog kan vertellen, kan men beter ervaren door zijn reeks detectiveverhalen ter hand te nemen. „Spoken te koop” begint zo: „Commissaris Poesiat had met het vertrek naar zijn vakantietoord gewacht tot zijn hond gelogd had.” Bient de zaken eens bij elkaar: commissaris, vakantie, hond gelogd. Te gek, nietwaar. En toch, in die ene zin zit de sfeer van het hele boek al. De Amsterdamse onderwereld is dikwijls de sfeer bepalende locatie. „De maagd en de moordenaar” en „De 3 dode dwergen” zijn van dezelfde verkwikkende kwaliteit. Jan de Hartog redt intussen een overtuigend oeuvre opgebouwd, reden waarom men wel het mokken van zijn vrienden over een te geringe officiële Nederlandse waardering kan begrijpen. Maar met zijn jongste roman is hij toch niet toegekomen aan het meesterschap waarover zijn uitgever rept. Zijn reeks misdaadromans zullen voor vele daarentegen nog een regelrechte ontdekking kunnen betekenen. Als Jan de Hartog op die weg (van F. R. Eckmar) was blijven doorgaan, zou hij nu als de Simenon van Nederland te boek staan.

Zijn biografie vermeldt: geboren op 22 april 1914 te Haarlem, in 1933 enkele jaren volontair bij het Amsterdams toneel. In 1943 uitgezonden naar Engeland waar zijn toneelspel Schipper naast God in 1945 in Londen in première ging. In 1962 vestigde hij zich in Houston in Texas waar hij collegies aan de universiteit gaf in dramaturgie. In 1967 vertrok hij als vertegenwoordiger van de Quaker-organisatie naar Korea om van daaruit en daarna te zorgen voor het plaatsen van oorlogswezens in Amerikaanse en Nederlandse gezinnen. Elk avontuur werd voor hem aanleiding tot het schrijven van een boek. Zijn glorietijd in Nederland beleefde hij met de publicatie van „Hollands Glorie”, waarvan de eerste druk in 1940 van de persen kwam. Het boek werd tijdens de jaren der bezetting gekoesterd als een onverwoestbaar overwinningssignaal. Veel boeken van De Hartog werden verfilmd: Gods Geuzen, Stalla's sleutel, Schipper naast God, De kapitein, De inspecteur en Het nemelele. De delen 3 en 4 van de cyclus „De kinderen van de vrede” verschenen in 1973 en 1974. Zijn boeken worden uitgegeven bij Elsevier, Amsterdam.

PAUL HAIMON

Een literaire ontdekking zal voor meniggen in Nederland, en ook in zijn geboorteland Frankrijk, de figuur van de vicomte Yves Huon de Kermadec zijn, die in het septembernaam van het literair tijdschrift Raam (uitgave Orion, Brugge-Utrecht) naar voren wordt geschoven. De geboren Breton woont in Berg en Dal bij Nijmegen en hij blijkt daar nu een cerele om zich heen te hebben gegroepeerd. Hij schrijft onder het pseudoniem Pierre Borgue; zijn eerste boek „Monsieur l'Encre” verslieden jaag uitgegeven door Robert Morel, dit jaar zal „Le vieux Dieu” volgen. In Raam kan met kennisgeving van originele en vertaalde teksten van de vicomte en voorts van enkele beschouwingen en een interview met de schrijver (door Uitas Nootboom). De vertalingen zijn van mr. Maarten Beks en van Nette Witte-Sengers. Zij moeten heel en al geestverwanten van de mythische auteur zijn, anders zouden ze het schrift over dat vertalen van het volgende: „Pierre na de derde zin al hebben opgegeven. Hans Witte Borgue is niet te vertalen, want de betekenis van zijn woorden staat niet in een dictionair. Pierre Borgue heeft ook niet vertaald te worden, want hij schrijft; niet in een feitelijk, een bestaand frans, maar in een mogelijk frans dat daarom, hoe onberispelijk het grammaticaal ook is, een onmogelijk frans genoemd kan worden. Zulk frans komt alleen maar in mogelijk onmogelijk nederlands tot zijn recht en weest dat zulk nederlands niet precies klinkt als een tekst van Borgue.” De vertaalde teksten staan in Raam afgedrukt naast de originele; daarmee wordt deze uitspraak van Hans Witte helemaal recht gedaan. Robert Morel, de waaghalzige Franse uitgever, brengt Borgue in de buurt van Nathalie Sarraute, Claude Simon, Pierre Caminade en Robert Pinget. Men denkt echter ook aan „Bleekvuur” van Nabokov. De literatuur maakt met dit werk opeens een reuzezwad. Het literaire kunstwerk wordt; toch weer een eersterangs belevens.

★★★★★

De 72-jarige Antwerpse letterkundige Maurice Gilliams heeft de om de drie jaar uitgereikte prijs van de Belgische staat gekregen, die de bedoeling heeft de gehele loopbaan van een letterkundige te belonen. Gilliams is een literator die niet behoort tot de traditionele Vlaamse sfeer. Zelf heeft hij eens verklaard dat zijn werk een Latijnse inslag heeft. Zijn werk heeft in ieder geval een sterk autobiografisch karakter. Zijn Elias of „gevocht met de nachtegaleen” blijft van eenzame hoogte in het Vlaamse proza. De gedichten en schaarse essays van deze bescheiden man die allesbehalve een veelschrijver is, getuigen van een scherp intellect door de buitenwereld „Ik werk”, heeft hij eens verklaard, „alsof ik de laatste dichter op aarde was”.

Kunstzinnige ongemakken in Londen

Eeuw neo-classisme

Van onze correspondent

KUNST is zelden om op te zitten en ook toegepaste kunst als een stoel a la mode of zelfs een rustbed werken meestal niet mee. Dat geldt in het bijzonder voor de voortbrengselen van het zogenaamde neo-classicisme, de kunstmode die nog tot in onze dagen onder de naam „empire” tot 's mensen ongerief wordt nagebootst.

Wie in Londen de kans grijpt (tot 19 november) om in het Victoria and Albertmuseum en in de Royal Academy de grootste ooit gehouden tentoonstelling over „De eeuw van het neo-classicisme” te gaan bekijken, komt er wel achter wat deze tijd voor zijn bewonderaars inhield. De catalogus, die zo'n 20 gulden kost, is zes centimeter dik en beschrijft minutieus alle 1969 uitgepaste museumstukken. De tentoonstelling kwam tot stand onder auspiciën van de Raad van Europa en het is de vierde in een serie, waartoe jaren geleden in Amsterdam een grote tentoonstelling over het manierisme behoorde.

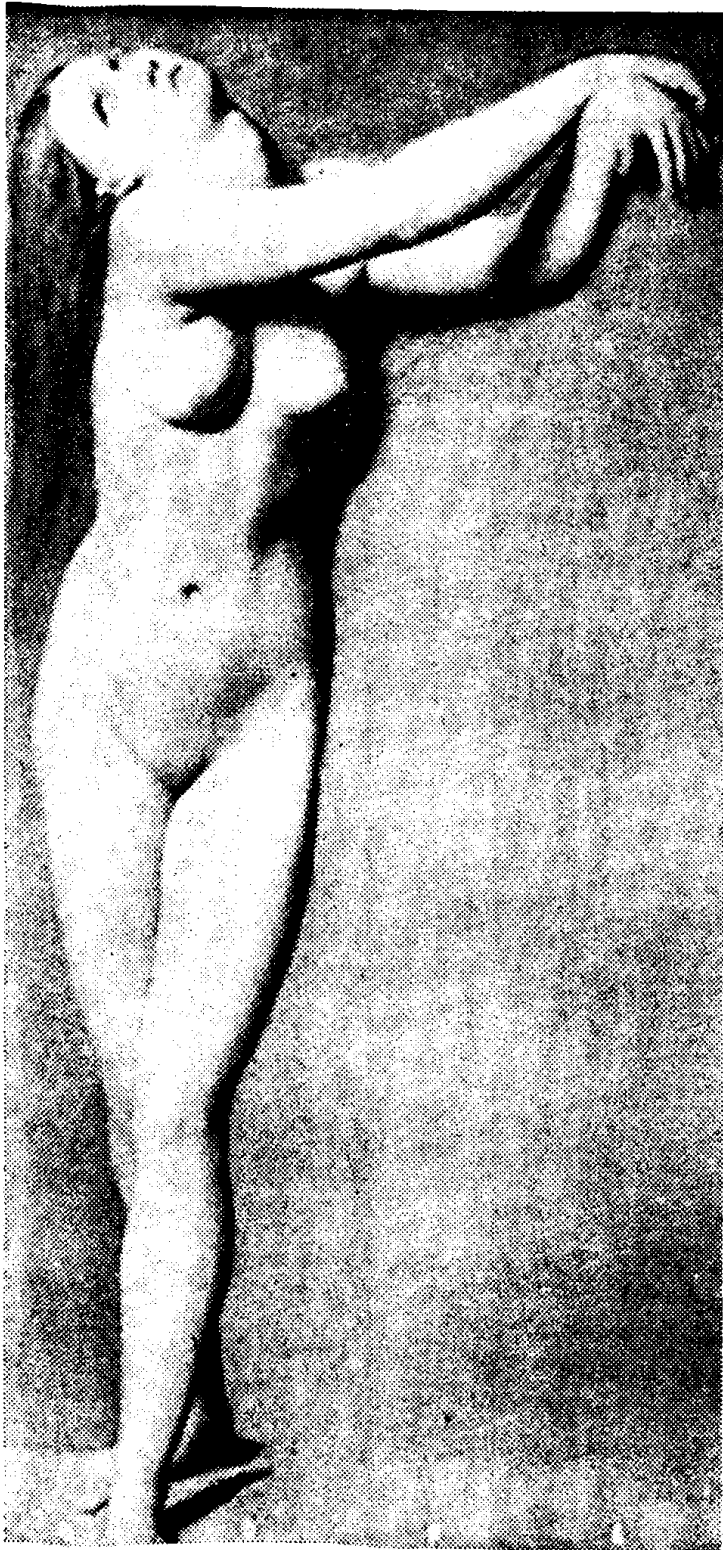
Wat de empiremeubelen betreft: er is het verhaal van de Franse hofmeester die na een lange reis door Napoions rijk bij keizerin Josephine op een ontvanger werd gevraagd. De man was zo moe dat hij zelfs op een empire-stoel in een diepe slaap viel. Maar toen hij door lawaai gewekt wilde opstaan, bleken de lieflijke witte zwamen die de armleuningen ondersteunden zich diep in de dijen van de ambtenaar te hebben gebeten. En zo stond de stakker daar hulpeloos onder het aanzwellende gegiechel van het gezelschap, met de fau-teuil tegen zijn achterste geklemd.

De beweging van het neo-classicisme begint rond het midden van de 18de eeuw. Ze is enerzijds een reactie op de rococo, anderzijds was de belangstelling voor het oude Griekenland en Rome natuurlijk nooit getuand en er kwam bij dat de financier bij huizenbouw en decoratie betrokkenken het nuttig vonden weer eens een nieuwe mode te creëren.

Ze werden daarbij geholpen door het enthousiasme dat de geschriften van de Duitser Winckelmann teweest hadden gebracht. Hij wordt wel de vader van het neo-classicisme genoemd. De nu wel lichtelijk hysterisch klinkende beschrijvingen van de klassieke beelden die Winckelmann in Rome zag, sloegen echter in die dagen enorm aan. Bovendien vond de nieuwe rage voedsel door de ontdekking van Herculaneum, dat toen onder het puin vandaan gekomen was, als een phoenix uit de as herrezen.

De 18de eeuw was ook de eeuw van de zogenaamde „verlichting”, waarin de mens zich heerser wande over alles om hem heen, waarin natuur en rede in het middelpunt stonden. Ook de Grieken waren de zuivere uitbeelders van de „natuur” geweest en daar verstand men tijdens het neo-classicisme onder „de permanente principes van zichtbare voorwerpen, die niet door factoren van buitenaf worden aangestast of evenmin beïnvloed worden door modes of lokale gewoontes”. Winckelmann sprak er van dat de schoonheid niet is als zuiver bronwater dat waardevoller wordt naarmate het minder smaak heeft, dat wil zeggen naarmate het minder sporen draagt van invloeden van buitenaf. De voortbrengselen van die tijd schitterden, naar men wel zei, „als koude sterren”.

Meesters van het neo-classicisme zijn de Franse schilders David en Ingres en beeldhouwers als bijvoorbeeld de Italiaan Canova en de Deen Thorvaldsen.

De „Angélique” van Ingres

Het schilderij „De antiekamer uit het slot Charlottenburg” van de overigens niet al te belangrijke schilder Hans Martens (1795—1864) werd eens door Thorvaldsen aangekocht. De afgietsels van beroemde Griekse beeldhouwwerken stonden hier in Charlottenburg tentoongesteld om de jonge kunstenaars tot voorbeeld te dienen.

Toch was het niet de bedoeling dat de neo-classicisten slaafse kopieën van de „klassieken” maakten. „Imitatie, niet kopie” was de leus. En het woord imitatie had in dit verband kennelijk geen slechte klank. Een voorbeeld van zo'n vrije imitatie is de „Angélique” van Ingres (1780—1867), zoals die onder andere bijna 1000 schilderijen in de Royal Academy te zien is (meubilair en toonkamers vindt men in het Victoria and Albertmuseum).

Aanvankelijk paste het neo-classicisme prachtig in de toen nog „arctie” eerste jaren van de Franse revolutie, die door de nedertocht het schema werden beheerst. Maar toen de zaak uit de hand begon te lopen, gaven de klanken van de hartstochtelijke Marcellaise de toestand beter weer; de hartstocht had de rede overvleugeld. Symetrie, naar binnen gekeerdheid, logische lijnen hadden plaatsgemaakt voor de chaos, ook in de geesten. De romantiek bereikte zijn hoogtepunt.

Toch maakte Napoleon Bonaparte het neo-classicisme nog tot officiële staatskunst. Het heette voortaan „empire”. Als gestandaardiseerde kunst werd te verplicht voorgeschreven in het gehele Napoleontische rijk, dus ook in ons land. In Londen ziet men nu Davids „Eed in de kaatsbaan” en de essentiële „Eed van de Horatii”; van Ingres het bijna afstotende keizerportret van Napoleon.

David maakte als officieel propagandist ook zijn vergissingen. De ideale vorm van de stijl was het menselijk naakt. Maar toen David de keizer zonder kleren had afgebeeld ontstond er toch een scène en het doek verdween naar de duistere kelders.

Staatskunst is gedoemd tot riducliteit te vervallen. De voorbeelden vindt men in het communistische Rusland en eens in het fascistische Duitsland en Italië. Het opzienbarende aan het „empire” echter was, dat er een handig vol waarbij grote kunstenaars overbleef, die de gedicteerde kunst in leven wisten te houden.

Een van de grootste levende experts op het gebied van het neo-classicisme is de Italiaan Mario Praz, die zijn huis in Rome als een „empire”-museum heeft ingericht. Praz komt er rond voor uit dat de stijl van zijn keus op het ogenblik wel de stijl van de parvenu's of de „nouveaux riches” wordt genoemd. En hij beklagt zich er over dat het „empire” in onze tijd gedegeneerd is „onder de handen van ontwerpers van eet-luxe-nailboten, van de huizen van filmsterren en gepensioneerde zwaargewichtboksers, en van de werkkamers van de presidenten van Zuidamerikaanse bananenrepublicken”.

Toch laten de experts de tijd van het ware neo-classicisme al in 1844 eindigen, met de dood van de Deen Thorvaldsen. De stijl van het „meer dan menselijke” liet echter voor altijd een onuitwisbare indruk achter. De tentoonstelling over deze bij uitstek internationale beweging wordt niet zonder reden in de Britse hoofdstad gehouden. Het land staat op de drempel van zijn toetreding tot de Europese Economische Gemeenschap. En dat kan niet beter dan met een uiting van internationalisme worden gevierd. Daarbij zullen de Britten zeker ondervinden dat er naar hun maatstaven de koninkrijken „meer dan menselijke” eisen aan hen worden gesteld. Een blik in de wereld van het „empire” kan wellicht een bron van inspiratie zijn.

Marlon Brando als de „peetvader” Don Corleone

FILM 'De Peetvader' uitstekende filmroman over de Maffia in Amerika

Ondanks alle reclame en andere vormen van plugging, die soms wat wantrouwig maken, is er toch maar één conclusie mogelijk: de film „De Peetvader” naar het boek „The Godfather” van Mario Puzo is een uitstekende film. De film is in 19 verscheidende theaters in ons land in première gebracht, ze is in Limburg te zien in het Royal Theater te Heerlen. „De Peetvader” is een heel opmerkelijke film en wel om verschillende redenen. Puzo, van wie je je verbijsterd afvraagt hoe hij aan deze kennis is gekomen, geeft een verhelderend beeld van het bloedstollende leven van de Maffia-top in Amerika, met de daaromheen hangende al dan niet meewerkende andere Maffiosi en talloze gedwongen meelopers. Een situatiekening die, getuige de berichten over grote instemming van de werkelijke Maffia uit Amerika, kennelijk een vrij juiste is. Al even opmerkelijk is de bezetting van de diverse rollen met om te beginnen in de hoofdrol Marlon Brando als Don Vito Corleone — een kleine twintig jaar ouder geschimkt en compleet onherkenbaar. Een soort overvader op oud-Siciliaanse wijze, voor wie het gezin heilig is. Zijn eigen gezin dan, want dat van een ander komt er kennelijk iets minder op aan. Als de man, wonder boven wonder, dan toch nog een natuurlijke dood sterft, wordt zijn rijk overgenomen door zijn zoon Michael (gespeeld door de hier nog onbekende acteur Al Pacino), aanvankelijk de enige „burger” in de familie, geridderd vanwege zijn grote verdiensten in het leger, zich na een aanslag op zijn vader plotsklaps ontpoppend als een meedogenloos brokje potentiaat, die overigens wel op tijd tranen in zijn ogen krijgt als hij kindertjes ziet spelen. „De Peetvader”, er zijn van het boek inmiddels ruim 10 miljoen exemplaren verkocht, volgt het oorspronkelijke verhaal redelijk op de voet. Alleen dat wat het boek vertelt over de zanger Johnny Fontane, met welke figuur Frank Sinatra bedoeld is en die hier gespeeld wordt door de popzanger Al Martino, een petekind van de oude Don van de Maffiosi, maar dat is dan weer een van de Corleone, is sterk bekort. Men zegt op verzoek vele fabels rond deze film, die moeilijk te bewijzen valt. De meeste opnamen voor deze film zijn gemaakt in de oude buurten rond Manhattan, de Bronx, Brooklyn en Richmond. Tien opnamen-dagen zijn gemaakt in de binnenlanden van Sicilië — de rest is voornamelijk studiowerk.

Wie niet van stromen bloed houdt, althans de aderen en slagaderen van het menselijk lichaam, zal deze 180 minuten durende film misschien weerzinwekkend vinden. Wie zich echter realiseert dat alle acteurs nog springlevend zijn, al is er erg veel rode verf aan te pas gekomen om de schijn van het tegenovergestelde te wekken, moet eigenlijk gewoon een ding doen: gaan kijken. De roman van Mario Puzo is thans als filmeditie herverrschenen bij A. D. M. C. Stok Zuid-Hollandse Uitgeverij, n.v. Den Haag. Met foto's ontleend aan de film. Het boek biedt uiteraard veel meer dan de film, zelfs in drie uur, kan bieden. Het verhaal is sterk gecomponeerd. De hoofdfiguren zijn gebedeldhouwd tegelijk met en door de gebeurtenissen die zij ervaren of zelf in touw zetten. Die gebeurtenissen zijn vaak dagen van geweld, maar het is de schrijver toch gelukt de beschrijvingen hiervan binnen de bedding van een geloofwaardig realisme te houden. De expositie van het verhaal is al meteen getuikelijk; er is een bruiloftsteest waarop de hele clan van de Corleones met Don Corleone als de centrale figuur zal verschijnen. Van hieruit gaan de lijnen meteen links en rechts de wildernis in van het Amerikaanse Maffia-zeen. Een epos dat een grootse verfilming helemaal in zich had.

GOEDKOPER DAN ANDERE KOM KJKEN

HORN DISCOUNT MAGAZIJNEN

Combi koelkast	Zandstra wasautomaat	Koelkast 140 liter	Miele wasautomaat	Aanrecht met RVS goetel	
468.-	398.-	498.-	175.-	973.-	298.-

Diepvrieskast	Peirrim	Faber Impala	Diepvrieskast	Diepvrieskast	ATG Turmat
618.-	398.-	683.-	385.-	458.-	725.-

Kleuren-TV	Stereocombinatie ST 8	Hi-Fi Tape Recorder	Blaupunkt stereo tuner versterker	Radio cassette recorder	
1498.-	448.-	698.-	388.-	198.-	

Allesnijder van 121	4 LOW-NOISE CASSETTES VOOR f 10,-	Koffiezetapparaat	Cassette recorder		
9.-	55.-	37.-	62.-		

PM HORN ZN

Sittard Geerweg 9 Tel. 6346	Maastricht Muntstr. 13 Tel. 18222	Sittard Paardestr. 69/71 Tel. 6057	Heerlen Stationstr. 12 Tel. 716937	Hoensbroek Heisterberg 71 Tel. 214144	Roermond Neerstr. 1/3 Tel. 6349	Sittard Stationstr. 31 Tel. 2526	Weert Dr. Schaepmanstr. 29 Tel. 37530
-----------------------------------	---	--	--	---	---------------------------------------	--	---

De grootste keuze in DATSUN'S

De Datsun 1200

Uit voorraad leverbaar in diverse modellen
de types 1000 - 1200 - 1400 - 1600 -
1800 - 2000 - 2100 GT - 240 C

DATSUN voor de man van vandaag

GELEEN **BASTIAANS** HEERLEN

Des Krijgsdijk 26 - Bedrijfsleider M. Bruchhaus
Snoersdijk 50 - Parallelweg 30

**antenne-
bouw
R. KONSTEN**
HEERLEN - TEL. 712138
Kleuren tv-antenne f 235,-
6 jr. gar.

Voor klant gewaagd voor Aken en omgeving
**TIMMERLIEDEN (Einschaler)
METSelaars
LIZERVLECHTERS**
Heerlen, de Boer, 35, Vledeide, Heerlen, tel. 213923
6 jr. gar.

VéGé CENTRALE
LIMBURG

In diverse plaatsen in
Limburg is wij bezig
met de uitbreiding van
vestigingen, waarvan de
omvangsakte verdragen van
200 - 600 m²

Dus, aan wie wij contact
met

zelfstandige ondernemers

die op hun eigen op maat
bouwde en willen overnemen.

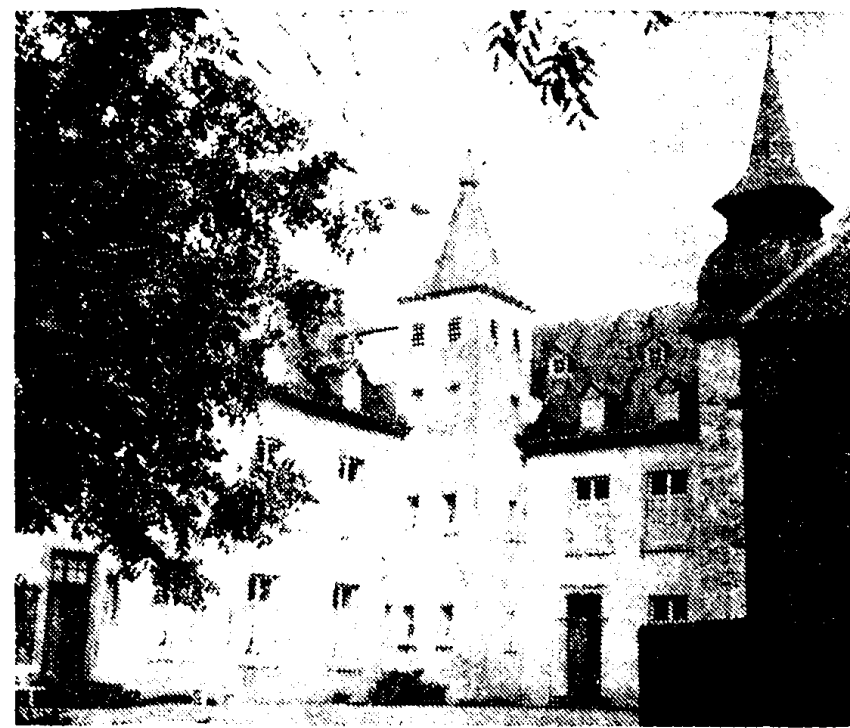
Belangrijke onderzochten wij
contact op te nemen met

Grossierderij Helwegen B.V.
Ad. Acquisitie
Voorstraat 52 Limburg tel. 01746-1741.

Bezoekt ELITE MEUBEL

Kasteel Doenrade

Limburg, 31 - DOENRADE - Telefoon 04492-2937

GROTE MEUBEL EN EXCLUSIEVE
PERZISCHE EN OOSTERSE TAPIJTENSHOW
tevens
SCHILDERIËNTOONSTELLING
welke uniek is in Nederland!

U vindt er een unieke en exclusieve, maar uitstekende van de bekende
woningbouw en de meubelbouw in uw eigen woonplaats worden geleverd.
De schilderijen en tapijten zijn van de hand van de handgemaakte schilders.
De entree betreedt u met plezier.

Vraag naar de woningbouw en meubelbouw, een introductiekaart en U
moet op de plaats.

OPENINGSTIJD:
maandag t/m zaterdag 9.00 - 14.00 uur
GELEGEN LANGS DE RIJKSWEG SITTARD - HEERLEN

★ Kasteel Doenrade bezichtiging op uw vrije dagen ★

„Ek sal Amsterdam altyd onthou as 'n plek wat vir my net te veel was. Amsterdam, jou liederlike prostitutie van die mensdom. Amsterdam, jou stinkende ou dooie koe. Al wat jou leef is die wurms wat kriool in jou verrotte siel. Ek sal jou nooit vergeet nie Amsterdam. Ek sal nie vergeet nie die ouerige mans wat vinnig oor hul skouers loer, bij 'n deur inglip en hul laatste stukkie selfrespek verkoop, die pragtige klokkespel wat elk kwartier uitbeier oor die vuil graggie tussen die rooi ligte. Jy is nie meer 'n mooi meissie nie, Amsterdam. Daar is geen aanloklike misterie an jou nie. Jy het niks meer wat geld nie kan koop nie. ...”

Keurige meneer Johan Steynberg, redacteur van het Zuidafrikaanse zondagblad Rapport, is een beetje aescrokken van Amsterdam. Hij heeft in Amsterdam kennelijk de nek gebroken over wat Amsterdam wijd en zijd bekendheid heeft gegeven over de hele wereld: de Walletjes, de prostitutie, de sex-in-exploitatie, die zich overigens niet geheel tot het oude stadscentrum beperkt.

Wie er trek in heeft, kan in Amsterdam voor veel verschillende „sex-zaken” terecht. Keurige striptease, minder keurige striptease, clubs voor zenuwden, waar je even snel van partner als van schoenen kunt verwisselen — met chambres séparées — bij en een koude drank loc — en besloten steudelede, sexwinkeljes, sextheaters, sexbioscopen, sextentoonstellingen; chique callgirls en de vijf-gulden-prostituees; schandknippen, travestieten, af en toe een enkele zieh te koop aanbiedende lesbienne.

Er is zelfs een redelijk druk beklante club voor masochisten en sadisten, waar zelfs de Amsterdamse zedenpolitie van „over de nek” gaat. Er wordt gezeten, er wordt gelipeld, er zijn auto-hoeren, er zijn bordelen en er zijn ook keurige gesloten huizen van zelfstandige vrouwen”, die bij tijd en wijle adverteren via raamadvertenties. En dan, als betrekkelijk nieuwe uitwas, zijn de massage-instituten en de sauna's, waar het soms wat warmpjes — letterlijk en figuurlijk — toegaat.

Prostitutie is in Nederland toegestaan. Officiële registratie is niet nodig. Souteneur mag iemand ook zijn, tot op zekere hoogte. Want het verdienen van sex, in welke vorm dan ook, is toegestaan. Amsterdam is tolerant. „Zoals het met de sex in Amsterdam is, is het goed. Menselijk, zelfs wel schilderachtig, niet fabrieksmatig. We trachten alleen excessen te vermijden”, aldus de zedenpolitie.

„De meeste prostituees hebben een zachte g...”

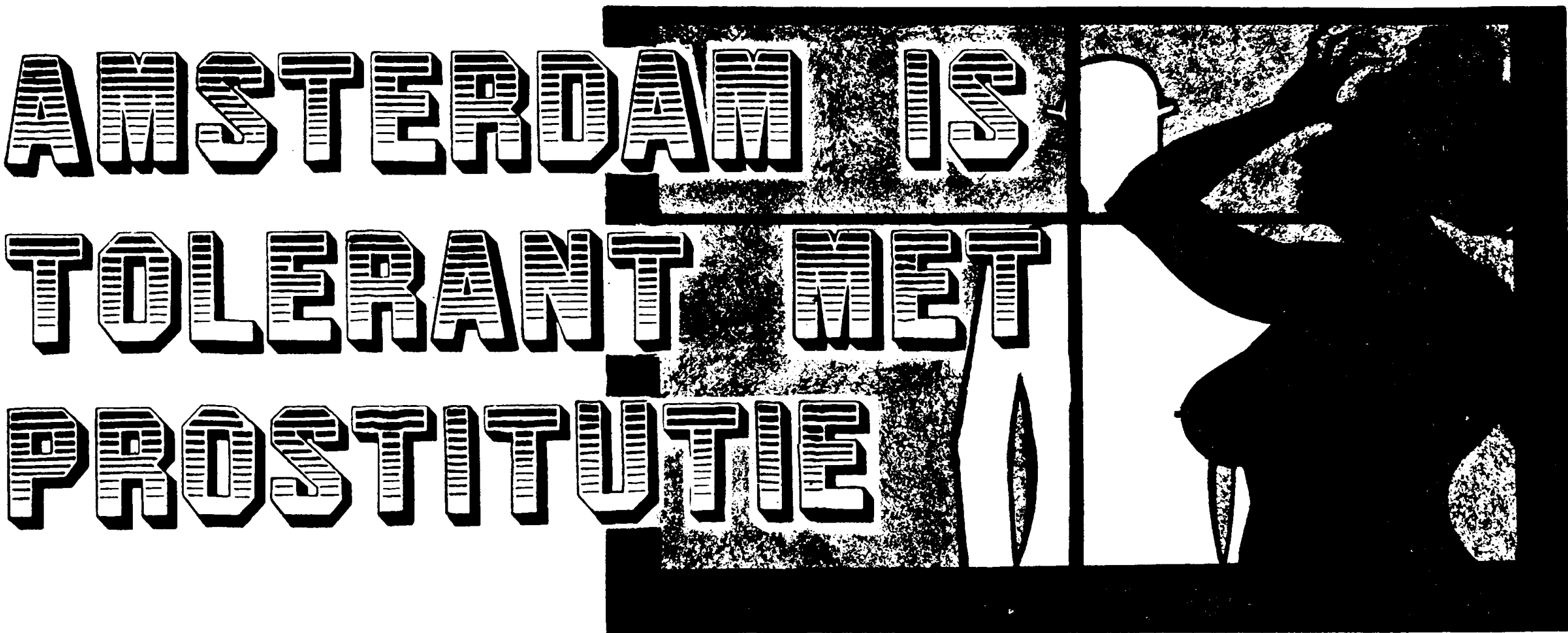
Eén van de „gewone” burgers van „de buurt”, een aantrekkelijke vrouw van bijna 50, helft van een echtpaar, heeft haar hart verpand aan de Dijk en de Wallen. „'t Is hier werkelijk oergezellig. Ik woon hier nu 16 jaar en langzamerhand ken ik de meesten wel. Ik heb hier nog nooit last gehad — alleen wel eens van het lawaai, want we wonen recht boven een café met „levende muziek” en daar word je wel eens krankzinnig van.

Er zijn natuurlijk bepaalde dingen die ik niet kan doen. Ik kan bijvoorbeeld niet 's avonds in mijn eentje in de buurt aan een bar gaan zitten. Dat wordt niet op prijs gesteld. Te grote nieuwsgierigheid overigens ook niet, maar daar heb ik na al die tijd geen last meer van. 't Doet je gewoon niets meer.

„De prostitutie is hier een constante. Alleen de tippelantjes verleggen nog wel eens hun werkterrein. Prostitutie is hier een dag- en nachtbedrijf. De sexwinkeljes, de theaters met hun live shows, de bioscopen, ze zijn hier de laatste jaren als paddestoelen uit de grond gekomen.

• Geen concurrentie

„Concurrentie voor de prostituees? Welnee, de dames varen er wel bij, onder het motto: „Daar honger krijgen, hier komen eten”. Twee dingen vallen me de laatste tijd op: er lopen hoe langer hoe meer buitenlandse werknemers als klanten rond in deze buurt en er komen hoe langer hoe meer gekleurde prostituees bij. Op de grachten zit het jongste en mooiste spul, in de stegen de oudere kleutlingen en de tweede en derde keer. Bordelen zijn er nog wel, maar dank zij de welvaart hebben ze een wat ander etiket gekregen. Ze zijn wat chiquer en een enkele zogenaamde chauffeurszaak blijkt vaak ook niet anders te zijn dan een verkapt bordel. Het enige dat steeds minder voorkomt, zijn de nuderwetse pooiersellen.

De Zeedijk, gezellig en schilderachtig

AMSTERDAM, 30 september. — De Amsterdamse Zeedijk is als het ware het sluitstuk van de Walletjes. Op de begane grond is het één aaneensluiting van kroegen met en zonder animeermeisjes, dure comestibleszaken, sexshops, kappers en souvenirwinkels. Op de hoeken, bijvoorbeeld bij het Kolkje, zitten „de dames”, in ploegendienst. Boven wonen de eigenaars van de cafés, een enkele madam, gewone neringdoenden, een enkele artiest, jurist of andere onverdachte, die daar slechts woont omdat de buurt zo intens gezellig en schilderachtig is.

Op maandag is het stil in de buurt. Dan hebben de pooiers „sleeptdienst”. Dat wil zeggen: dan worden de vrouwen een dagje mee uitgenomen. Want die hebben ook behoefte aan een dagje vrij. Overdag is het matig druk in de buurt. Er wordt wat gewinkeld. De prijzen zijn vrij hoog, maar er wordt aan beide zijden goed verdiend en er kan best wat af.

De winkeltjes hebben het redelijk druk. Meer kijkers dan kopers overigens. Voor de theateertjes, de bioscopen, zitten anderzijds exploitanten op een steeltje in de zon. De belangstelling is niet overweldigend.

„Prostitutie is in Nederland toegestaan; alleen de uitwassen van de prostitutie zijn verboden: het exploiteren ervan zoals de pooiers dat doen, het rendez-vous geven, het tippelen. Maar uitroelen kun je het niet. Prostitutie was er, is er en zal er ook altijd blijven. Het enige dat wij doen is trachten tegen te gaan dat de prostitutie zich verder uitbreidt. We doen dat via de banen der geleidelijkheid en pas in extreme gevallen gaan we over tot het sluiten van de percelen, in opdracht van het gemeentebestuur en de justitie. Normaal is echter dat wij proberen de prostitutie in de hand te houden met prettige middelen”.

„Dat zegt de zedenpolitie van Amsterdam. Want prostitutie is in onze maatschappij getolereerd en ook in Amsterdam is dat het richt-noer voor politie, gemeentebestuur en justitie. „Officiële registratie van prostituees is er niet. We voeren wel zelf een kleine registratie, maar die is er voornamelijk ter bescherming van de dames en hun klandizie. Want er moet toch wel enig maatschappelijk toezicht op zijn.”

„Hoeveel publieke vrouwen Amsterdam telt? Er zijn rond de 2000. En bezoekers? Niet te schatten. Sommige insiders zeggen: ruim 50.000 per week, alleen al voor het centrum, maar dat zijn cijfers die de politie ook niet kan controleren”.

Die 2000, wie horen daarbij? „Dat zijn een aantal zittenden, een aantal tippelanten, callgirls, mensen uit massage- en saunahuizen, de bezetting van de hoerekasten. De callgirls, dat's een wereld apart. Hun aantal is niet zo goed te schatten. Vaak zijn het gewezen prostituees in de besede zin des woords. Portiers van hotels weten ze wel te vinden; sommigen bieden zich aan — ook mannen trouwens — via raamadvertenties. Zo van „lieve vrouw zoekt bijverdiens” of „Mooie jongeman wil graag fotomodel worden”. Wat die massage-instituten en sauna's betreft: natuurlijk zijn er een aantal nette bij, maar de meeste zijn verkapte bordelen”.

’s Avonds wordt het drukker. Hoe donkerder het wordt, des te meer mensen. Ook nu toch wel meer nieuwsgierigen dan klandizie, maar dat hoort er nu eenmaal bij. Uit de kroegen burst het lawaai uit de juke-boxen. Ieder café een andere deun.

Grote Amerikaanse sleen rijden over de Dijk; auto's van de pooiers, die af en toe even pool-hoogte komen nemen. Er zwabberen wat aangezichten zeefl over straat. „Dag, knoppe”, roepen ze tegen alle, wat een rok aan heeft en ze tuimelen weer de volgende kroeg in. Twee agenten kuieren over de Dijk. Ze worden door iedereen gekend, ze kennen zelf ook iedereen. Als er niet geknakt wordt, wordt er niets gedaan.

De meisjes hebben het nu druk. Bij de goedkope adressen staan rijen van zes, zeven man. Meest buitenlandse gastarbeiders, Marokkanen, Turken en Spanjaarden. Je bent er met vijf minuten weer buiten de deur. De meisjes ook maar een tierdje. Een enkele onaanneemelijke, die wat achteraf zit, vraagt nog vijf gulden, maar dat zijn uitzonderingen.

De meeste vrouwen zijn jong en mooi, maar ook hier bevestigen uitzonderingen de regel: er zijn vrouwen van dik in de vijftig en er zit er in één van de zijstraatjes zelfs een onzakkige vrouw van ruim 250 pond.

’s Nachts, om een uur of drie, vier rijden de grote auto's weer voor. De dames worden opgehaald. Nog even een slokje en dan slaan in het eigen huis in Amsterdam-Zuid, Amstelveen of Badhoevedorp. Het werk zit er weer voor een paar uurtjes op.

„De Wallen”. Schilderachtig ncp-ramantiek.

Zedenpolitie: „Zoals 't hier nu is, is het goed”

Er wordt, als men het woord prostitutie gebruikt, voornamelijk gedacht aan vrouwen. Terecht.

„Nee, er is ook dalaalige mannenprostitutie. Schandknapen, travestieten, die een aanbieder als vrouwelijke prostitute. W. kent ze allemaal. Verder de zogenaamde pebbelenjongens en de mannelijke tippelanten, die zich vooral onthouden rond de zogenaamde appartementen. Hun aantal is minder groot, maar het zijn vaak zwaarlijvige jongens. Vaak niet echt homofiel, maar alleen maar op de centjes uit. Deze groep heeft een grote geweldsmogelijkheid in zich. Het zijn ook veel jonge jongens die leeftijdsgrens ligt soms enige tijd op 16 jaar”.

Hoe gaat het met de sexwinkeljes?

De sexshops lopen een beetje terug. Men tracht het nu te zoeken in steeds meer extravagante zaken om de omzet te stimuleren. De porno wordt steeds harder. Dat trachten we een beetje te controleren, maar het is moeilijk. Het moet onder verstand? Gemeenschap niet dienen, masochistische en sadistische voorstellingen, het openlijk en wellustig etaleren van aelschanden. Gewoon maakt is geen porno voor ons. Al die extravagante dingen dat is porno. En al mag dan tegenwoordig alles, en ook al doet het ons persoonlijk niets, er is toch een deel van het Nederlandse volk dat zich daar heerlijk kan bezwellen en dat is onze maatschappij”.

De bioscopen komen momenteel als paddestoelen uit de grond. Kan dat nou zo maar?

„Al die sexbioscopen moeten een officiële vergunning hebben en ze mogen ook alleen maar door de filmkeuring goedgekeurde filmpjes laten zien. Dat is allemaal zachte porno, niets meer dan een striptease, daarbij val je van verveling in slaap. Als ze niet-gekeurde films vertonen, grijpen we bij tijd en wijle in”.

De besloten clubs, zijn die echt besloten?

„Als ze echt besloten zijn, hebben ze geen leden van bestaan. De meeste geven op dat zij slechts voorlichting willen brengen. „Dat's natuurlijk onzin. Ze zijn er alleen maar om geld mee te verdienen en dat doe je zo bijkt, beter door buitenlanders binnen te laten dan Nederlanders, zodat er maar een conclusie is: niet die beslotenheid, daar gooien ze ook met de pet naar. Ze nu en dan grijpen we er een. Maar we willen geen heksen-jacht ontketenen, we blijven soepel en tolerant. Bij de theaters volgen we een zelfde beleid. Als het te gek wordt, snijden we de extremiteten af, om het even plastisch uit te drukken”.

Prostitutie, zegt men wel eens, is een nuttige zaak — anders liep geen vrouw meer veilig over straat.

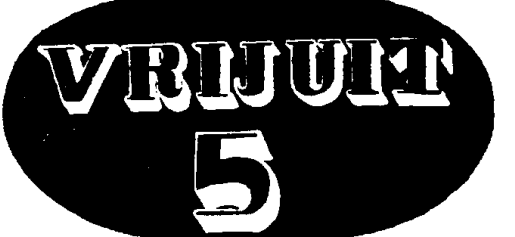
„Dat zou ik niet durven beweren. We hebben nog nooit het ja en nee kunnen aantonen. Ik ben wel blij dat het in Amsterdam met de prostitutie is zoals het is. Er zijn bijster weinig klachten over de prostitutie. Mischien wordt er vaak gezegd, „veel kleine berovingen, maar in ieder geval is het toch zeiden zo dat dat iemand zwaar toegetakeld wordt. Wat niet wegneemt dat we wel steeds op het vinkentouw blijven zitten, en de zaken in te dammen.”

Controle op geslachtsziekten hebben we bij de beroepsvrouwen ook niet. Het is eenvoudigweg niet nodig: ze zorgen zelf voor die controle. De gelegenhedsprostitutie, de jonge meisjes die met iedere man meelopen, die vormen een gevaar. Niet de beroepsvrouwen. Nee, zoals de officiële prostitutie in Amsterdam feit is, zeilt, is het goed”.

Niet alleen de klanten, maar ook de politie is er tevreden mee.

De theaters met hun „live-shows” en de sex-bioscopen zijn de laatste jaren als paddestoelen uit de grond gekomen.

(ADVERTENTIE)

HET BESTE OP HET GEBIED VAN

WONINGTEXTIEL

bij

BOUMANS

HEERLEN

WILLEMSTRAAT 21

(ADVERTENTIE)

Uitzendhuis

ERICH SCHOCKE

VOOR VERZORGING VAN

- Recepties
- Party's
- Bruiloften

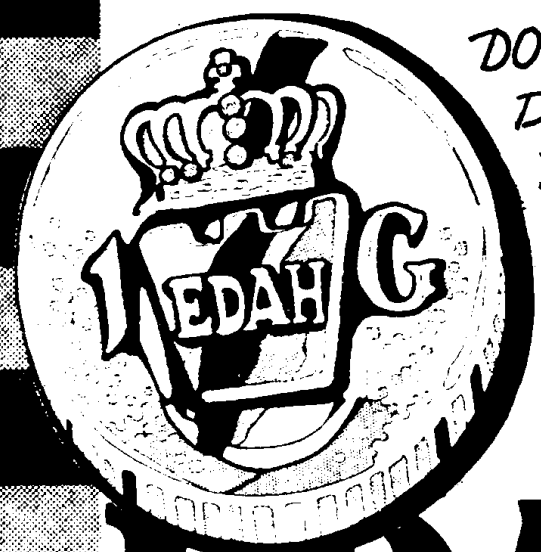
Inlichtingen:
WILHELM WILBERT
Rimburchweg 2a, Brunssum
tel. 045—252009
en Henri Dunantstraat 195,
Brunssum-Noord

Dit zijn 4 van de 143 artikelen, die wij 9% in prijs verlaagden

GOOI U STRAKS
1,78 IN HET WATER?
DA'S NIET SLIM!

Da's niet slim en het is nergens voor nodig ook. Bij de EDAH anti-inflatie-markten houdt u die f 1,78 over voor andere boodschappen en nog veel meer als u daar al uw wekelijks benodigde levensmiddelen koopt. Kijk maar naar al dat anti-inflatie voordeel, iedere dag weer. U vindt het alleen bij de EDAH anti-inflatie-markt, dat spaart tientallen guldens per week. Daar profiteert u altijd van de enorme prijsverlagingen en betaalt u de allerlaagste prijzen voor 100 0/o kwaliteit.

DOEN
DOEN
DOEN!

**DELMONTE
TOMATEN
KETCHUP**

340 gram

140 **80**

UW ANTI-INFLATIE VOORDEEL 60

**SAROMA
PUDDING**

4 smaken

42 **37**

UW ANTI-INFLATIE VOORDEEL 5

ROOSVICEE

0,6 liter

335 **239**

UW ANTI-INFLATIE VOORDEEL 96

BRINTA

500 gram

94 **77**

UW ANTI-INFLATIE VOORDEEL 17

EDAH anti-inflatie-markten

TIENTALLEN GULDENS KONTANT VOORDEEL PER WEEK!!!

BEEK, Markt 34 — BRUNSSUM, Kerkstraat 222 — EYGELSHOVEN, Laurastraat 7A — GELEEN, Markt 118 — HEERLEN, Anjelierstraat 68 — HEERLEN-HEKSENBURG, Mgr. Hanssenstraat 23 — HEERLEN, „De Wieër“, Stanleystraat 6 — HEERLEN, Willemstraat 19 — HOENSBROEK, Kouvenderstraat 29 — GELEEN, Ringovenstraat 1 — GELEEN, Winkelcentrum Zuidhof — MAASNIEL, Hoekstraat 1 — MAASTRICHT, Ruttensingel 148A — MAASTRICHT, Kleine Staat 3-5 — NIEUWENHAGEN, Markt 3-4 — ROERMOND, Donderberg, Terbaanweg 34A — SCHAESBERG, Markt 14 — SCHINVELD, Wilhelminalplein 9 — SITTARD, Brandstraat 28 — SITTARD, Chopinstraat 8 — STEIN, Raadhuisplein 9 — TREFFBEEK, Schildstraat 46 — VAALS, Maastrichterlaan 78 — VALKENBURG, Dr. Erensstraat 5

Kom als het moet op blote voeten

De Tapijtkoning biedt U

Kamerbr. nylontapijt	van f 89 voor	f 49
Kamerbr. Bergosan tapijt	van f 99 voor	f 69
Kamerbr. Miami tapijt	van f 139 voor	f 89

Enmalige aanbieding!!

Kamerbr. zuiver wol tapijt, geweldig mooi gedessineerd, toppunt van kwaliteit

LET OP VAN f 229 voor f 169

Is uw kamer 380x6 m? Voor f 294 contant bent U bij ons klaar, of U betaalt f 20 per maand.

Ook in meubelen slaan wij alles.

Salonkast	van f 395 voor	f 295
250 cm br. eiken kast	van f 1600 voor	f 875
Prachtig eiken bankstel	van f 1895 voor	f 1495

Zeg niet dat kan niet!! Maak die korte reis en kom U overtuigen.

DE GOUDEN PLAK

Naast dat U bij ons topkwaliteiten, voor de allerlaagste prijs koopt ontvangt U een gouden plak met elke week kans op prijzen als onderstaand vermeld:

1e prijs 665 een kamertapijt gratis. Leuke verrassingen voor de volgende nummers
181 — 2113 — 391 — 446 — 518 — 556 — 665 — 734 — 821 — 982 — 1052 — 1141 — 1262 1384 — 1449 — 1555 — 1667 — 1714 1876 — 1956 — 2025 — 2193 — 111 — 276 — 355 — 444 — 585 — 637 — 711 — 882 — 948 — 1092 — 1116 — 1213 — 1388 — 1490 — 1554 — 1656 — 1721 — 1839 — 1964 — 2019 — 2131 — 2060 — 1944 — 1810 — 1764 — 1689 — 1581 — 1416 — 1328.

Koop bij de zakenman met de vele verrassingen en geweldige aanbiedingen in een zee van meubelen en woningtextiel bij

Theo Stikkelbroek

Rumpenerstraat 116 en 112, Brunssum, telefoon 045-252426

Voor terstond gevraagd:

bekwame vrachtwagen chauffeur

Transportbedrijf Fa. H. Hendrix

Heugerstr. 21 D, Brunssum, tel. 045-253975.

In onze moderne zaak is plaats voor: een ervaren

EERSTE VERKOOPSTER

en een

Leerling Verkoopster

Aanmelden schriftelijk of mondeling.

HERPERS

Boek- en Kantoorboekhandel

Kouvenderstraat 13 - Hoensbroek - Tel. 212324.

Maison de la Misericorde TE MAASTRICHT,

behandelingstehuis voor meisjes, ongehuwde moeders en hun kind, vraagt zo spoedig mogelijk:

enkele groepsleidsters

voor de meisjes- en moederafdeling

Personen met diverse opleidingen kunnen in aanmerking komen, zoals opleiding kinderbescherming, middelbare schoolopleiding, opleiding voor kleuter- en basisonderwijs, opleiding in de sociale en verzorgende beroepen. Minimumleeftijd 21 jaar.

Schriftelijke sollicitaties te richten aan de directie, Capucijnenstraat 45 te Maastricht. Voor eventuele inlichtingen tel. 043-15416.

RADIO T.V. BEDRIJF IN HEERLEN

zoekt

Monteur

voor kleuren en zwart wit t.v.'s

Brieven onder no. 4441 Limburgs Dagblad. x

Hochschulinstitut sucht für sofort oder später

TECHNIKER

zur Wartung einer technisch-wissenschaftlichen Rechenanlage.

Voraussetzungen:

Kenntnisse in analoger und digitaler Elektronik, Fähigkeit, nach englischsprachigen Wartungsunterlagen zu arbeiten.

Geboten wird:

5 Tage-Woche, geregelte Arbeitszeit, selbständige Tätigkeit, Bezahlung nach BAT.

Bewerbungen mit Unterlagen an:

Institut für Regelungstechnik RWTH Aachen

51 Aachen, Templergraben 55.

Vredestein zoekt ten behoeve van de vestiging Vredestein-Radium te Maastricht (ca. 1100 werknemers) een

assistent van de hoofdadministrateur

Van deze funktie wordt verlangd dat hij na zijn indiensttreding de hoofdadministrateur van een aantal van diens dagelijkse werkzaamheden zal kunnen ontlasten. Tevens moet hem bij afwezigheid van de hoofdadministrateur de leiding van de 25 a 30 man tellende financiële organisatie kunnen worden toevertrouwd.

Om met succes zowel de financieel-administratieve werkzaamheden als taken die voortvloeien uit bovengenoemde functie te kunnen verrichten dienen kandidaten te beschikken over een HEO-opleiding of in het bezit te zijn van SPD I en op dit moment te studeren voor SPD II. Goede contactuele eigenschappen en flexibiliteit zijn voorts vereist.

Voor de juiste man liggen er uitstekende promotieperspectieven, hetzij in Maastricht, hetzij bij een andere Vredestein vestiging of bij de concernleiding.

Sollicitanten worden verzocht zich schriftelijk te wenden tot de Algemene Dienst Personeel, Oude Haagweg 128, Den Haag.

VREDESTEIN-RADIUM

Vredestein is een toonaangevende rubber- en kunststof-verwerkende industrie met nogal vestigingen in Nederland en een in België. De totale personeelsbezetting is ca. 6000 man. Naast auto- en rijwielbanden omvat het productieprogramma duizenden rubber- en kunststofartikelen voor industriële en huishoudelijke toepassing.

VENTAIR N.V.

fabrikage en montage van luchttechnische apparatuur
KORVETWEG 24 - MAASTRICHT

zoekt voor indiensttreding op korte termijn een aankomend

TECHNISCH TEKENAAR

— met een technische kennis op basis van UTS

— zo mogelijk met enige ervaring in het vervaardigen van fabrikage montagetekeningen van luchtkanalen en overige luchttechnische apparatuur.

— wij bieden een goede salariëring met uitstekende vooruitzichten in een modern en expansief bedrijf.

Sollicitaties uitsluitend schriftelijk te richten aan:
Directie VENTAIR N.V. - Korvetweg 24 - Maastricht.

Verdien Sie gutes Geld als Fertighausmonteur bei Streif

1973 wird die Streif-Gruppe 5 225 Fertighäuser herstellen und montieren — überall in der Bundesrepublik und in Westberlin.

Wir bieten daher Zimmerleuten, Schreibern, Malern, Installateuren, Dachdeckern und erfahrenen Männern vom Bau eine Menge interessanter Aufgaben und ungewöhnliche Verdienste.

Wenn Sie gerne für uns als Fertighausmonteure reisen möchten, bitten wir um Ihre Kontaktaufnahme unter Verwendung der nebenstehenden Kurzbewerbung.

Kurzbewerbung B2-772

Name

Vorname

geb. am

Anschrift

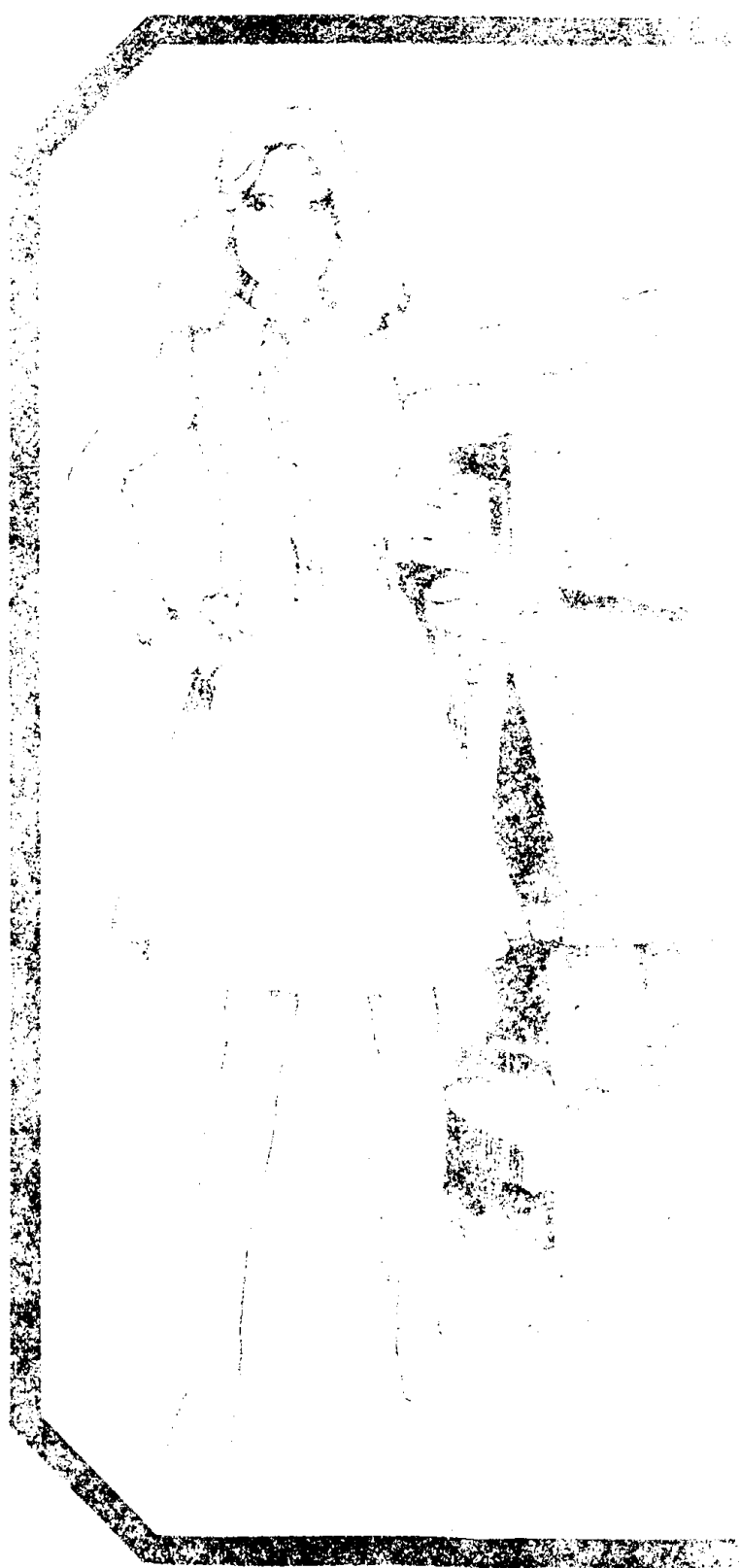
Beruf

möglicher Arbeitsbeginn

STREIF

Fertigbau GmbH & Co. KG
5541 Weinsheim bei Prüm/Eifel. Telefon 065 51 - 121

Profiteer NU van Dom. v.d. Bergh's HOGE INRUILPREMIË

U kunt kiezen uit
tientallen nieuwe
modellen
gashaarden
van bekende merken.

**DOE UW VOORDRACHT
U krijgt
voor uw oude haard
100.- tot 150.-**

LAGE PRIJZEN+GETROUWBAARHEID+SERVICE; DAT IS

DOM.v.d.BERGH

SECRET **CONFIDENTIAL**

voor vrachtwagen 6x4:

W. A. KERRICK, JR.

HET NATIONAAL ZIEKENFONDS

bode- musseer

JOURNAL OF NEUROSCIENCE, Vol. 19, No. 11, pp. 4471–4480, 1999
Copyright © 1999 Society for Neuroscience 0270-6474/99/194471-10\$05.00/0

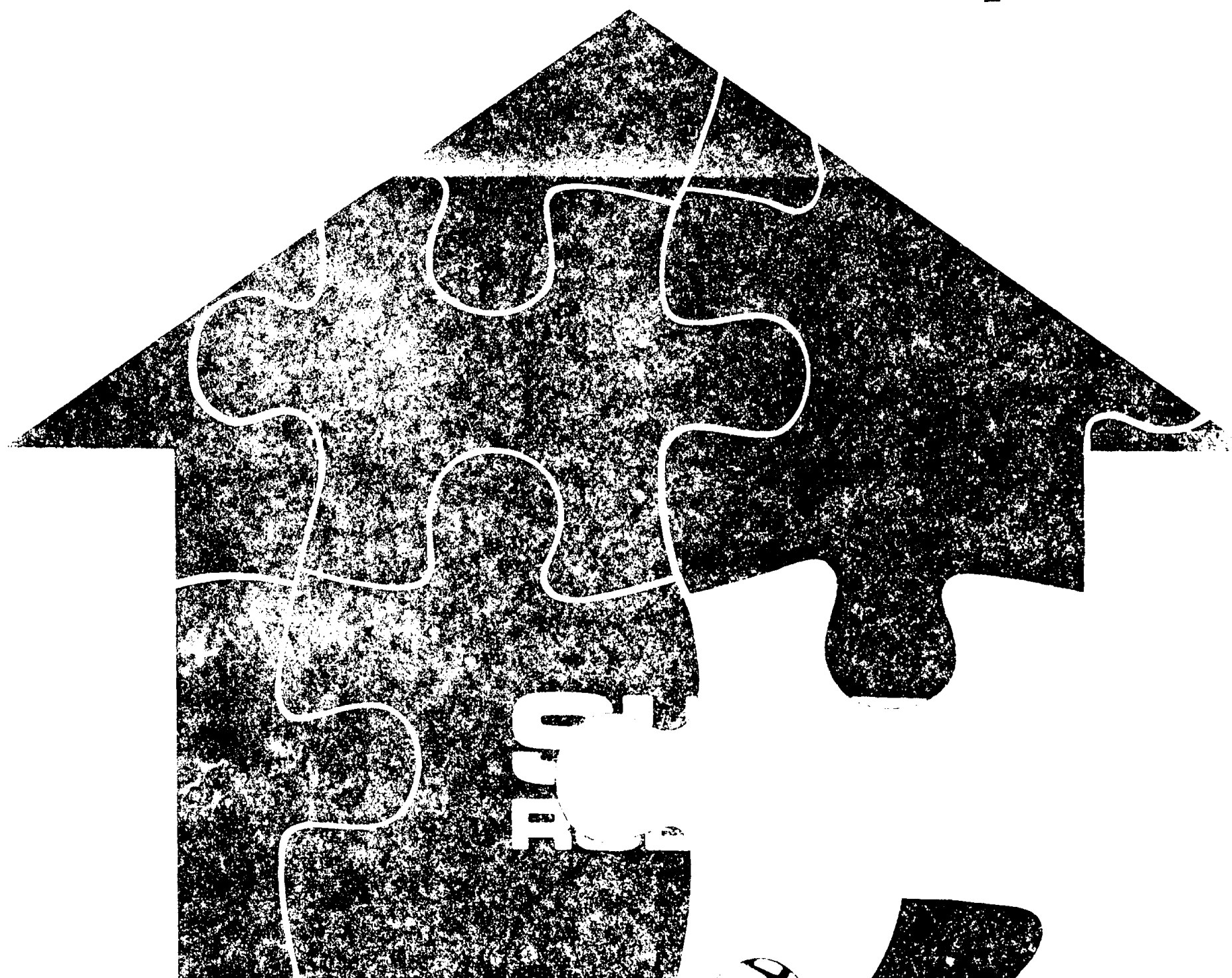
sphinx

De Dierstie Samitaai van de
N.V. zoetkalkke Sphinx te Maastricht

COMMERCIEEL MEDEWERKER

voor de binnendienst

de „hoerichtkijnhuisinpuzzel“

**sijben
geeft u de
oplossing**

MEUBELINDUSTRIË EN TOONZALEN

geopend alle werkdagen van 9-6 uur, ook zaterdags

SCHINVELD
in Bar-Dancing Theunissen
Iedere woensdag, zaterdag en zondag
DISCO-TIME
met disk-jockeys JAN en PIERRE
Vrij entree.

PERGOLA BAR-DANCING
SCHIELSBORG 167 — HEERLEN

ZONDAG
Cabaret der onbekenden
m.m.v. Jack Vinders, Margriet Vincken, Bruno
Majcherek en zijn combo.
maandag Talentenjacht

Bar-dancing EXTASE
PEY — ECHT

HEDEN ZATERDAG
DANSEN
met de Comedian Troubadours
ZONDAG
DANSEN
met het radio- en televisie-orkest
Jack de Nijs

woensdag 11 oktober verwachten wij

HANNY EN DE REKELS

Bar-dancing EXTASE
Het trefpunt voor zehi en omstreken.

BAR-DANCING
GILISSEN
Cadier en Keer

heden zaterdag
THE BLUE FIVE
z.s. zondag
THE HIPPI'S

Heden zaterdag, zondag en ma. vrijdag
"CLUB 200"
OF VOLLE KRACHT

Met
disk-jockey MIKE
die jullie de nieuwste hits en toppers van 1972
zal presenteren.
Patronaatstr. 6 Kerkrade-West Tel. 045-411125

CAFÉ J. WECKSELER
St. Pieterstraat 30, Chevremont
telefoon 045-411121

heden zaterdag DANSEN
met het orkest:
THE JENCO'S

BEEK
Zaal MAESSEN
DANSEN
MORGEN ZONDAG
speelt voor U
THE QUINTO'S

A.s. zondag 1 oktober, 20.00 uur
Grote dansavond
in het verwarmde feestpaviljoen Limbrichter-
veld te Sittard.
Orkest: And United Gloria
met de bekende zangeres BONNIE ST. CLAIR
Entree / 3,— per persoon.
Heden zaterdag 30 september, 20.00 uur
SHOW- EN DANSVOND
met de **BEZENDINGER MUZIKANTEN**

DANCING
STOBA
ECHT

OKTOBERFEESTEN
in Verenigingsgebouw
Het Berbke in de Kakert

heden zaterdag en zondag
VRIJ DANSEN
met het orkest
The Phenomena Boys

Zaterdag optreden van DE ANDER HALVE.

Bar-Dancing
'T WIELTJE
ANNEX SCHEEPSBAR
Elke zaterdag en zondag
DANSEN
met het alom bekende
dans- en showorkest
DIE ORLANDOS
Grote parkeerplaats achter de zaak, tevens in-
gang.
Akerstraat 36, Spekholzerheide, tel. 045-411445

CAFÉ-DANCING
ROMANTICA
NIEUW-EINDE
heden zaterdag en zondag
DANSEN
met
The Corio's

Volkshuis
LINDENHUIVEL-GELEEN
HEDEN ZATERDAG EN
MORGEN ZONDAG
DANSEN
ORKEST: LOS QUADROS

LA CABANE
Langs grote weg Simpelveld-Nieuwviller
Café Restaurant Terres
LEUKE INTIEME BAR
Heerlijk eten! Je
Zeer geschikt voor 't organiseren van feesten
Keuken iedere dag open van 14 uur tot 2 uur
's nachts 's zaterdags en 's zondags van 10 uur
v.m. tot 2 uur 's nachts. Donderdags gesloten x

HEDEN ZATERDAG
EN ZONDAG
DANSEN
met het orkest
Die Drei Cordis
Original

KERKRADE-W.
TEL. 045-411630

GELEEN **BAR-DANCING**
Le Cacao
heden zaterdag: The Quinto's
zondag: The Sunny Pipers

SCHINVELD **SCHINVELD**
IM HEIDE STUBEL
Café-Rest. Pension
Heden zaterdag en zondag
GROOT CONCERT
met het muzikale duo
DE VARIANTEN
Bel. uitm. E. Cobussen en E. Droomers

KERMIS TE NUTH
DANSEN — Dancing H. Driessen
heden zaterdag, zondag en maandag
orkest THE TWENS

KERMIS **KERMIS**
DANCING BUS-Brunssum
Tijdens de kermisdagen
heden zaterdag
zondag
maandag
THE
PICOLINO'S

EL DORADO SPAUBEEK
VOOR EEN GEZELLIG WEEKEND NAAR
EL DORADO SPAUBEEK
heden zaterdag en zondag
ACCORDIONETTE

BAR-DANCING TREFCENTRUM

CHEVREMONT
Iedere maandag,
woensdag, donderdag,
vrijdag, zaterdag en
zondag
Disko-avond
met als presentatoren de
disk-jockeys
Pedro - Amigo
en **Don Juan**
aanvang half 7
Tevens verhuur van zalen voor bruiloften, partijen,
en koffietafels.

Café-Bar-Dancing
Pension „ROYAL“
Vrij parkeren
Elke dag, behalve maandag
DISCO-THINK
met de disk-jockey
FRANCESCO K.
Entree vrij.
's Maandags gesloten.
Elke woensdag HIT
AKERSTRAAT 64, SPEKHOLZERHEIDE, TEL. 045-411619

Bar-dancing „Manuela“
HEERLEN-CENTRUM
ONZE
Disk-jockey THEO 'B'
presenteert elke woensdag, vrijdag zaterdag
en zondag
een grandioos dansprogramma
's maandags en 's dinsdags gezellig borrelen aan
ons exclusieve bar.

DANCING GORISSEN
BRUNSSUM
zaterdag en zondag
DANSEN
maandag en dinsdag spelen voor U
THE KOJABA BOYS

Kermis te Mechelen
Dancing
„de Paardestal“
heden zaterdag VRIJ
DANSEN; zondag CON-
CERT; maandag VRIJ
DANSEN. — Orkest THE
SKYLINERS, 5 personen.
Vriendelijk uitnodigend
L. Meentz-Loozen
Kostenbesparing
DUS
E.P.-BAND
Alleen via leider Jos Hahn
Beekstr. 10, Abtenrade,
tel. 04402-2203.

Disco-Bar-Dancing
NATIONAAL
Heerlerheide
Nederlands grootste en meest
MODERNE DISCO

SCHINVELD - BAR-DANCING
LABERINTO
IEDERE ZATERDAG en ZONDAG DANSEN
D.J. JO ROSENBOOM
BRENGT U EEN GEVARIEERD PROGRAMMA
VOOR JONG EN OUD. DANSEN TOT 2 UUR.
Iedere zaterdag van half 9 tot half 10:
LABERINTO'S HITPARADE

Ter afsluiting van het seizoen

HEDENAVOND van 20.00—01.00 uur

DANSEN

m.m.v. orkest KITHARA

ZONDAGMORGEN van 11.00—14.00 uur

FRÜHSCHOPPEN

m.m.v. THE SINGING STARS

RESTAURANT-RECREATIECENTRUM ELPENMEER TE HEERKENBOSCH

KERMIS **KERMIS** **KERMIS**
In bar-dancing SOHO te Nieuwenhagen

heden zaterdag, zondag en maandag

DISCO met Jos Maas

dinsdag THE CATS uit Volendam

Aanvang 20.00 uur.

Entree dinsdag / 4,50.

HITPARADE • HITPARADE • HITPARADE • HITPARADE
MET PRUZEN VOOR DAMES EN HEREN
IEDERE ZATERDAG VAN 20.00 TOT 24.00 UUR
in BAR-DANCING LOTUS — KERKRADE - Nieuwstr. 140
MET DISK-JOCKEY JOHN BLACK

BAR-DANCING „GALOUPPE“ - GULPEN

heden zaterdag
THE GERMANS

Aanvang 19.30 uur.

A.S. ZONDAG wordt de dansmuziek
verzorgd door het fantastische orkest

DANNY TAYLOR

Tevens optreden van zangeres

CHRISTY

Geopend tot 02.00 uur.

Café-Bar-Dancing
„SAN
REMO“
heden zaterdag
DANSEN
met het orkest:
DE ZOEGENBEEKERS
zondag, DANSEN
met: **THE JENCO'S**
Vrij entree
Zaterdag
tot 3 uur geopend.

Spekholzerheide
Kasperenstraat 29
tel. 045-411154

Bar-Dancing
't Wölfje
DANSEN

Heden zaterdag met DE MONTANA BAND
en zondag met DE ZOEGENBEEKERS
J. D. Bek — Kasperenstraat 34 — Kaalheide

Kermis te Nieuwenhagen

Op heden zaterdag, zondag, maandag en dinsdag

In alle lokalen
volop tam-tam

Uitnodigend De kasteleinsvereniging

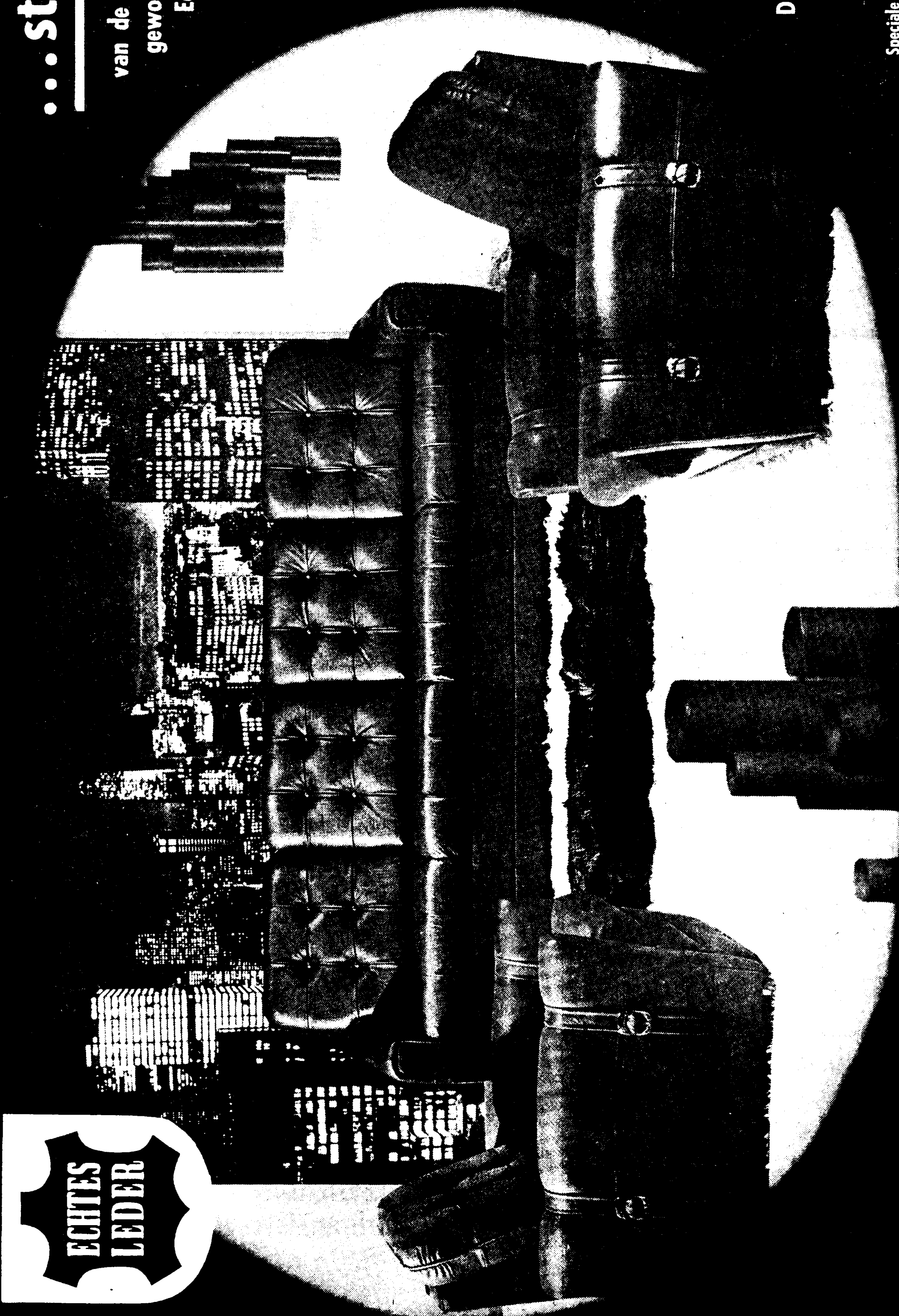

West
meest exclusieve

WESTDUITSLAND'S

WONINGINRICHTING

...steeds in het middelpunt

van de belangstelling staan sinds jaar en dag de buitengewoon lage Möbel-Debetz prijzen.

Een algemeen erkend feit voor meubels met stijl en sfeer in harmonie met degelijkheid. Dat bewijzen wij U opnieuw met deze uitzonderlijke aanbieding. Terwijl overal de prijzen voor leren bankstellen enorm stijgen, zijn wij door inkopen op grote schaal in staat de prijs voor de hiernaast afgebeelde

Nappaleren zitkombinatie

te verlagen. Bestaande uit 4-zitsbank en 2 fauteuils op rollen met losse zit- en rugkussens. Voorzien van speciale ondervering en armleuningen met decoratieve gespen. Uitgevoerd in echt rund nappaleer en verkrijgbaar in de kleuren zwart, groen of bruin. De prijs zal U ongelooflijk voorkomen

DM. 1198.-

Speciale aanbieding.

Er is geen twijfel meer mogelijk;

Debetz aanbiedingen zijn niet te evenaren.

omdat wij beslist voordeliger - ruimer in keuzemogelijkheid - en lager in prijs zijn

MÖBEL - DEBETZ

HERZOGENRATH

GRENSOVERGANG KERKRADE 300 MTR.